

**Refvtatio dogmatis de fictitia carnis Christi omni praesentia, &
reali idiomatum in ipsis naturis communicatione, : ex verbo
Dei ...**

<https://hdl.handle.net/1874/402174>

fec

REFUTATIO
DOGMATIS
 DE FICTITIA CARNIS
 CHRISTI OMNI PRAESENTIA,
 & reali idiomatum in ipsis naturis communicatio-
 ne, ex Verbo Dei, & perpetuo Ecclesiae ad-
 uertus Nestorium & Eutyche-
 tem consensu.

Auctore Christiano Hessiandro.

CVM THEODORI BEZÆ
 Vezelii præfatione, in qua paucis de eo-
 dem argumento differitur.

HEIDELBERGAE APVD IOANNEM
 MAIER, M. D. LXXVI.

REVINTATIO
DOGMATIS
DE FICTITIA CARNIS
CHRISTI OMNIBUS ESSENTIA

et ad idem in hunc modum demonstratur
ut ex Verbo Dei, et scripturis manifestum est
quod non est de carne
et non est de

et non est de
CUM THEODORE BAZ
Vult in hunc in duos partes
hunc a commentis differunt

HEIDELBERGAE APUD IOHANNEM
MAYER, M. D. LXXVI

ILLVSTRISSIMO

Principi ac Domino D. Gulielmo, Landgrauio
Hessiae, Cattorum Principi, &c. Sa-
lutem & Gratiam à Domino
nostro Iesu Christo.

T A quidem conue-
nerat auspicijs tuis;
Illustrissimè Prin-
ceps, vt infelix illa
controuersia, cui di-
rimendæ iam pridè
conscientia potius

quàm scientia opus est, silentio saltè
ipsòque adeò temporis spatio sopire-
rur. Sed quando id isti pati non pos-
sunt qui ne seipsos quidem iam ferūt:
nec adhuc repertus est inter Principes
& Magistratus qui hanc zeli prætextu
grassantem audaciam, sicuti par est,
coërceat, cogit nos ipsa tandem ne-
cessitas tum apud Celsitud. tuam, cu-
ius illi præcipuè auctoritatem & egre-
giam ac planè hæreditariam in pacan-
dis Ecclesijs voluntatem tot modis
sunt aspernati, de tantis iniurijs que-
ri, tum etiam veritatem ipsam in pri-
mis

mis asserere. Neque tamen id facere
 constituimus vt vel Illyricus ille meus
 plagiarius & Germaniæ totius ἀλάσως
 vel vt senex ille Vbiquitatis auctor,
 qui in ipsa etiam morte classicum ce-
 cinit, & cuius egregium testamentum
 tanti fecit ab hinc aliquot menses
 quidam abbas, vt suis etiam commen-
 tarijs, id est conuicijs, qualia ab isti-
 usmodi zelo proficisci possunt, illu-
 straret: vel vt ille quasi sepia ad isto-
 rum errores asperso atramento suo
 obscurandos conductus: vel deni-
 que vt iste non iam Præpositus aut
 Cancellarius, sed Vbiquitatis aposto-
 lus, facere consueuerunt: sed quàm
 solidissimè & æquissimè fieri poterit,
 adeò quidem vt neminem cui propo-
 situm sit indagandæ veritatis studiu-
 m, nostris responsis offensum iri spe-
 rem: eos verò quos & ipsorum scri-
 pta & mores iam pridem clamitant
 ex Ecclesiæ discordijs, adeòque ex a-
 nimarum negotiatione quæstum tur-
 pissimum facere, sic patefactum iri
 confidam, vt neminem latere possint
 nisi qui vltro decipi se velit. Nos qui-
 dem

P R A E F A T I O.

dem certè sicut Celsitudinis tuæ iudicio libenter obsequuti, silentium nobis indixeramus aduersus istorum conuicia & calumnias alioqui intolerabiles, non aduersus nos propriè seu viuos seu mortuos (absit enim vt priuatim hic causam agamus, qui vel mille mortibus velimus Ecclesiæ pacem, (testis est nobis Deus) redimere:) sed aduersus puram & sanam quam profitemur doctrinam contortas: ita etiam ne nunc quidem doctorum & piorum hominum cœtus & legitima iudicia refuginus: atque adeo testamur coram Deo & Angelis ipsius, nos inuitissimos ad hæc certamina rursus protrahi, illorum videlicet intemperie coactos, qui quasi vererentur ne alendo veteri incendio non satis superesset olei, quid non mouent vt omnia etiam optimè constituta eueriant? Nec enim est quòd arbitreris, Illustrissime Princeps, de illa communicatione corporis Christi nunc queri, quam nos orthodoxè explicatam minimè inficiamur, sed longè alia moueri ab istis factiosis cœperunt.

T H B E Z A E

sunt. An sit etiam diabolus nouæ sub-
stantiæ creator disceptat Illyricus, ve-
ritus scilicet ne hominis lapsum ex-
tenuemus. Idem de definitione Le-
gis & Euangelij, de iustificatione, de
pœnitentia, de veteris & noui Testa-
menti discriminibus sic disceptat, vt
verè sit Ismael ille cuius manus aduer-
sus omnes, & aduersus quem vicissim
omnium sunt manus. Alijs intolerabi-
lis hæreticus habetur qui nouam
vitam cum remissione peccatorum
necessariò coherere dicat. De animæ
ipsius origine & essentia, quæ iam &
voce & scriptis quorundam affirmen-
tur, pudet commemorare. Quid plu-
ra? Samosatenarios, Tritheitas, Mo-
narchicos, Catabaptistas, Seruetistas
illos in Transsylvania publicè regnan-
tes non attingo, quos adhuc commu-
ni consensu oppugnamus.

At quis fieri potuisse credidisset vt
quisquam Christianus cum Nestorio
diuideret naturas in Christo, & earum
idiomata cum Eutyчете confunde-
ret? & tamen hoc esse dogma quod
Brentius in Ecclesiam post D. Philip-
pi

P R A E F A T I O.

pi mortem inuexit, Iacobus Andræ-
 as pertinacissimè adhuc defendit,
 quod nunc alij quidam emollire, &
 fucò quodam obducere, obtenso v-
 nico $\pi\delta\iota\chi\omega\sigma\eta\sigma\epsilon\theta$ nomine student,
 nescio an quisquam possit ambige-
 re qui Brentij librum & Andræ the-
 ses legerit. De his igitur seriò vobis
 cogitandum est, illustrissimi Germa-
 niæ Principes, ne fortè à quibus est
 nostris temporibus Euangelij lux ex-
 orta, ab ijsdem etiam tenebræ multò
 quàm antehac densiores exortæ me-
 ritò dicantur, vt conuerso naturæ or-
 dine, Oriens & Occidens in eadem
 orbis Christiani plaga collocetur.
 Quanto perè verò istam pauculorum
 quorundam hominum audaciam,
 quos turba quædam imperita affecta-
 tur, putatis bonis & verè pijs pluri-
 mis hominibus, quibus adhuc hodie
 per Dei gratiam abundat Germania,
 displicere? Et quantum hoc est Ger-
 mania dedecus, vt cuius, modò
 Augustanæ confessionis, & D. Luthe-
 ri nomen iure vel iniuria præfertur,
 quiduis de quouis scriptitare, & quasi

à Spiritu sancto dictatum pronuntia-
 re liceat? Omitto quæ vix fieri potest
 quin facile animaduertatis, quousq;
 videlicet paucorum quorundam do-
 ctorum ambitio, fastus, auaritia iam
 prouecta sit, vt quæ in Papistica Eccle-
 sia meritò reprehendim⁹, ea ipsa iam
 profectò in vestras aulas, & academi-
 as nonnullas irruerint, breui etiam
 & vos, & modestos ac verè pios ac eru-
 ditos pastores & doctores, vt olim
 ipsos Cæsares & Imperatores, nisi tē-
 pestiuè caueritis, inter se commissura.
 Sed quum videam me longiùs proue-
 ctum, ad id quod propriè nunc mihi
 propositum erat, reuertor. Edo nunc
 libellum in quo præcipua istius Vbi-
 quitissimi argumenta, cuius à Brentio
 semel accepti defensorem sese Iacob⁹
 Andræas nunc quoque profitetur, &
 ex Dei verbo & ex veteribus Patribus,
 & ex Scholasticis ipsis, ita, si non elo-
 quēter, at certè solidè & fortiter (meo
 quidem iudicio) euertuntur, vt vix
 quenquā nō contentiosum fore spe-
 rem, qui falsitatem illius planè dete-
 stādi erroris nō facile animaduertat,
 Sequen-

P R A E F A T I O.

Sequentur tamen & alia, quæ omnibus veritatis amantibus, Deo fauente, satisficient, si fortè in manifestissimis erroribus iste cum sua factione perrexerit, quod vix futurum arbitror, nedum vt inueniat qui tam procul aberrantem diutiùs affectentur. Ista igitur in aliud tempus differamus, quàm hæc quoque à nobis extorserit necessitas. Nunc pauca tantùm placet cōmemorare, ex quibus cuiusmodi sit istud Brētianæ Vbiquitatis dogma, quàm planissimè appareat.

Pag. Apologiæ aduersus Ingolstadianos 35. Andreas postquam irrisit quod illi bene & verè dixerant, nempe eadem esse, diuinitatem corporaliter habitare in Christo, & illi hypostaticè communicatam aut coniunctam diuinitatem, tandem hæc etiam subiicit, *Hoc, inquit, pronuntio de omnibus qui arbitrantur Patres magis perspicuè loquutos esse vocabulis vnionis hypostaticæ, personalis, & Subsistentialis excogitatis, quàm Spiritum sanctum in ipsis scriptis Propheticis & Apostolicis, quibus hæc dignitas, eminentia & excellentia Christi manifestè est explicata.* Hæc

T H. B E Z A E

ille. Enimuerò quid hoc rei est? Præ-
 ferendas esse patrum explicationes
 scriptis Propheticis quis vnquam con-
 tendit? De hoc verò non quæritur,
 Andrea, sed de hoc tibi tuæque fa-
 ctioni coram Ecclesia Dei responden-
 dum est, an traditas à patribus expli-
 cationes & voces, scriptis Propheti-
 cis & Apostolicis ad amussim conue-
 nientes aduersus illos à quibus vnio
 duarum in Christo naturarum fuit op-
 pugmata, vel damnes, vel approbes. Af-
 firmo enim te, & quicumque tecum
 sentiunt non habendos pro Chri-
 stianis hominibus, nedum pro do-
 ctoribus Ecclesiæ si hac in re ab illis dif-
 sentiatis. Et scis, Andrea, quos inter
 cæteros nominem? non tantum illa
 duo lumina Cyrillum & Augusti-
 num, quorum sententias inscitissi-
 mè peruertis, sed vel in primis Vigili-
 um, quem te constat non minus insci-
 enter quàm impudenter millies in
 tuis prælectionibus, summa cum tua
 apud omnes bonos ignominia Dor-
 milium per ludibrium vocitasse: & ma-
 gnum illum Theodoretum, aduersus
 quem

P R A E F A T I O.

quem ita tuus ille senex insanijt, vt etiam dialogum sese aduersus illum comparare scriberet, in eo quidem sapiens quòd illum non ediderit. Vis dicam amplius? dico ergo te vel fucum facere quoties agnoscere te dicis duas in Christo hypostaticè vnitas naturas, vel tum à tuo Brentio, tum etiam à te metipso penitus dissidere. Sic enim Brentius in sua recognitione: *Huius dicti, Verbum caro factum est, talis est sententia afferenda, quæ efficiat vt hoc dictum nulli hominum præterquam vni & soli Christo Domino competat, vt sit sanè inter Christum & omnes alios discrimen. Hoc autem est tale, quòd Filius Dei sic impleat Filium Mariae, vt communicez cum eo omnem suam potentiam, sapientiam, scientiam, felicitatem & presentiam. Nisi enim hæc sit sententia, non habebis inter Christum & alios homines discrimen. Hoc comparatione Christi & Petri Apostoli declarabimus. Vterque enim est homo, & in vtroque est Deus. Sed vt hoc melius intelligamus, age, recenseantur quæ habent peculiaria, quæ contra communia, vt tandem discrimen innotescat. In Christo inhabitat Diuinitas, eaq; tota secundæ essentiæ potentiam*

tiam & praesentiam : sed & inhabitat tota in Petro. Vbicunq; enim inhabitat Deus, ibi totus est, quippe qui sit simplicissimus, nec diuidatur in partes, vt alia sit in Petro, alia in Thoma, alia in Bartholomao. Christus multa edidit miracula : sed edidit etiam Petrus magna & multa miracula. Christus vidit futura : sed & Petrus, Act. 5. & in sua epistola, vidit futura. Christus mortuus & sepultus resurrexit à mortuis & ascendit in caelum : sed & Petrus resurget à mortuis, & ascendet in caelum. Et, quod admirabilius est, Petrus iam corpore suo in puluerem redactus resurget tandem à morte, quum Christus nondum putrefactus, sed membris adhuc integris à morte resurrexerit, vt illud in Petro penè mirabilius, quàm hoc in Christo videatur. Dices, Christus à morte resurrexit, sua ipsius virtute, Petrus aliena. Imò sicut Christus excitatus est diuina virtute, ita resurget etiam Petrus diuina virtute, eaq; non absente, sed omninò praesente, nec minus ipsi quàm Christo intimè praesente, eaq; tota praesente, quòd vbicunq; est diuinitas, ibi sit tota. Christus ideò forte tuo iudicio Deus esse dicendus videtur, non Petrus, quòd natus sit ex Virgine absque peccato : nec vnquam peccarit. Sed si hac ratione constaret discrimen, tum multò magis

P R A E F A T I O.

magis Adam esset Deus, & Eva Dea, quòd ille creatus sit manibus Dei è pura terra, Eva è costa viri, absque ullo peccato: quòd mirabilius certè videtur, quàm quòd Christus conceptus sit è Spiritu sancto in muliere, Virgine quidem, muliere tamen ad generationem apta: quum è contra limus terræ non esset ad generationem aptus. Quid ergo est quòd de Christo dicatur, Verbum caro factum est, non autem de Petro: quum Verbum non minus sua essentia, potentia & presentia habitet in Petro quàm in homine Christo, nec putandum sit quasi nomine tantum præcellat Christus Petrū? Quòd ergo est discrimen inter Christum & Petrum, ut ille sit & dicatur Deus, & hic nec dicatur nec sit Deus? & quid est quòd de Christo dicitur, Verbum caro factum est, non autem de Petro, quum Verbum seu ὁ λόγος non minus sua essentia, potentia & presentia habitet in Petro, quàm in homine Christo? nec sentiendum sit quòd homo Christus nihil amplius præ Petro ab in habitatione Verbi seu τοῦ λόγου præter nudum vocabulum reportet? Reliquum est igitur, quòd quum Evangelista dicit de Christo, Verbum caro factum est, non sentiat eternū Filium Dei simpliciter habitare in Filio hominis quem ex Maria virgine assumpsit; sed ita

in eo habitare, ut euehat ipsum vnà secum in di-
 uinam maiestatem, & effundat in eum omnes
 suas proprietates. Itaque discrimen Christi
 & Petri non est simpliciter sumendum ab in-
 habitatione Filij Dei, sed à communicatione
 proprietatum eius. Filius enim Dei etsi sua es-
 sentia implet Petrum sicut & hominem Chri-
 stum, non tamen communicat Petro omnes
 suas proprietates, sed tantùm nonnullas. Vui-
 ficat Petrum, conseruat in vita, dat Petro po-
 testatem eijciendi demones, imò etiam excitari
 mortuosi: nterea tamen non facit eum omni-
 potentem, omniscientem, omnisapientem, omni-
 iustum, & omnipresentem. Filium verò homi-
 nis ornat non aliquibus tantùm, sed vniuer-
 sis suis donis, & communicat ipsi omnes suas
 proprietates. Hæc ille: in quibus quum
 plurima vt prorsus Nestoriana repre-
 henderim, quâ fit vt bonus Andreas
 illa eludere & asperso sepiæ suæ atra-
 mento obscurare maluerit, quàm sin-
 gula opposita refutare? Rursum igitur
 hæc illi paucis suggeram necesse
 est, tantisper dum plenius ad suam a-
 pologiã responsum accipiat, nisi per-
 lecto libello huic adiuncto malit fidẽ
 liberare, id est, in veritatis castra transf-
 ire.

P R A E F A T I O.

ire. Primùm quòd Filium Mariæ dicit
 Brentius à Filio Dei impleri, & passim
 inculcat Filium Dei assumpsisse homi-
 nem siue Filium Mariæ, dico in ipso
 quidem excusari nec posse nec debe-
 re, vt qui planè ostendat sese vel du-
 as hypostases in Christo constituere
 cum Nestorio, vel vnã ex duabus
 hypostasibus non naturis personam
 cum Eutychem conflare, quum hy-
 postaticæ vnionis propriam differen-
 tiam non in ipsa τ λόγου cum carne v-
 nione, sed in reali plenaque & perfe-
 cta idiomatum deitatis in carnem as-
 sumptam effusione constituit. Nam
 certè Filius Mariæ, Filius hominis,
 Homo denique non naturam, sed hy-
 postasin designant. Nestorianum au-
 tem est dicere hypostasin humanam
 à diuina assumptam, nisi quis ad Eu-
 tychem deflectens adiiciat, vnã
 postea hypostasin ex duabus fuisse
 conflatam. Et vt Patres interdum an-
 te Nestorij & Eutychem hæreses vsi
 sint concretis nominibus pro abstra-
 ctis, hoc tamen in istis non est vl-
 lo modo ferendum qui hoc discrimen
 abstracti

abstracti & concreti ex professo subla-
 tum volunt. Præterea quod toties in-
 culcat Filium Dei secundū essentiam
 NON MINVS NEC ALITER habita-
 re in Christo quàm in Petro, imò etiã,
 vt alibi loquitur, in quauis creatura,
 intolerabiliter impium dogma esse di-
 co, vt alia absurdissima prætermittam
 quæ ipsi exciderunt in huius egregiæ
 collationis descriptione. Etsi enim
 certum est Deum totum vbique esse,
 tamen nihil hoc neque ad hypostati-
 cam vnionem pertinet, in qua vnit-
 tur ipsa Deitas cum assumpta natura
 καὶ ὑπόστασις σώματος sicut loquitur
 Damascenus: neq; ad inhabitationem
 Dei in sanctis, quæ præterquàm quòd
 est trium personarum cōmunis, quā
 hypostatica sit ἢ λόγου propria, tota
 etiam est ἐνεργητικὴ, non autem ipsius-
 met ἢ λόγου καὶ ὑπόστασις. Aio igitur, &
 hac de re tibi, Andrea, toti quæ tuæ fa-
 ctioni Verbum Dei, Patres ortho-
 xos ad vnū omnes, Scholasticos quo-
 que ipsos iudices fero, totum quæ hoc
 dogma merè Nestorianum in natura-
 rum separatione, Eurychianū in reali
 idio-

P R A E F A T I O.

idiomatum effusione esse vociferor:
 & alterum fore necessarium, nempe
 vt te omnes tandem Orthodoxæ Ec-
 clesiæ veluti canem ex templo Dei ex-
 trudent, vel hoc tuum insanum &
 blasphemum dogma quo tu Ecclesias
 perturbare non desinis, palam execre-
 ris & damnes. Age enim vt quanto pe-
 re magistri tui errores etiam auxeris
 omnibus liqueat, an non hæc tua ver-
 ba sunt?

Sicigitur Thesi tua XX. *Neq; imagi-
 nanda, neque fingenda est alia Dei in Christo,
 quam in creaturis reliquis omnibus, quo ad
 οὐσία, diuinitatis presentia, quæ vt in creatu-
 ris ἐνεργεία discernitur, quod alia in alijs agat
 & operetur: ita in Christum tota effunditur,
 vt iam extrà ipsum nihil, sed in hanc & per ho-
 minem Christum omnia in omnibus operetur.*
 Præterea Thesi 23, quum antea dixis-
 ses plenitudinem deitatis habitatio-
 nem *σωματικῶν* totam esse in reali &
 perfecta *ἐνεργεία*, quæ in reliquis tantū
 sit ex parte, tandem in hæc verba erū-
 pis: *Hac SOLA ιδιωμάτων κοινία hy-
 postatica vni definienda est.* Quid ampli-
 us iam recēsebo, Andrea, quæ si reui-
 B uisce-

ulsceret ab inferis ipse Nestorius, tã-
 men non auderet (opinor) euomere.
 Vbi enim citasti pag. Apologiae Ingol-
 stadianae 25, testimonia deitatis Chri-
 sti, tãdem in has apertissimas blasphe-
 mias erumpis: *Hæc sunt testimonia illustra-
 (inquis) quæ docent cur homo Christus dica-
 tur Deus.* (attende lector, quæ sit Chri-
 sti secundum istos deitas, & quem fu-
 cum hominibus faciant quoties li-
 bet, quum simulant sese vtramque in
 Christo naturam profiteri) *non quia De-
 us sit in ipso* (num igitur vel mendaces
 Apostoli, qui hoc ipsum mysterium
 describentes scripserunt, Verbum ca-
 ro factum est, Assumpsit semen Abra-
 hæ, Deus manifestatus est in carne,
 Omnis plenitudo Deitatis habitat in
 Christo *σωματικῶς?* vel omnia ista sunt
 ad *ἐνέσγαα* referenda? Num denique
ἐνέσγαα definit hypostasim?) *qui in omni-
 bus creaturis est non modò natura, sed etiam
 secundum subsistentias, sicut suprà demonstra-
 tum est.* (quæ hæc verò impietas est, De-
 um dicere in omnibus naturis esse se-
 cundum subsistentias? Iam certè vel
 omnia fuerint Deus, si omnia in Deo
 sunt

PRÆFATIO.

sunt καὶ ἰπὸς αὐτοῦ, vt loquuntur Scholasticici; omnia in Dei natura suppositantur: vel subsistere in Verbo non est causa cur assumptus homo sit Deus; quod vtrumque sine insigni blasphemia dici non potest. *sed quia in assumptione carnis* (& quæso quæ est hæc assumptio carnis, si valet illud quod dixisti; non aliter esse Verbi οὐσίας in Christo, quàm in quibuslibet rebus?) *dedit huic homini omnem potestatem in celo & in terra, & ornauit eum omniscientia* (quid igitur fiet D. Luthero disertè scribenti imperitorum esse omnipotentem hominem ex Christo facere, parùm prudenter duas naturas & earum opera permiscendo? Fatemur tamen certè assumptum hominem esse omnipotentem, sed ratione suæ in Verbo subsistentiæ, non ex aliquo in carnem effuso habitu, siue quatenus verè ac re ipsa Deus est, non autem quatenus diuinus) *communicauit ei omnia dona Spiritus sancti* (quis hoc neget? sed seruatò non tantùm naturarum, verùm etiã ἰδιωματικῶν incomunicabiliũ discrimine) *collocauit eũ super omnẽ principatũ, dedit*

*ei nomen super omne nomen, quod nomen est
 Dei nomen. verè hoc quidem Andreas,
 at non satis rectè. Ideò enim adoratur
 totus Christus, quia vnus est Deus &
 homo: non potest autem Deusea ra-
 tione dici nec adorari quam iste pro-
 fert, sed tantùm vt diuinus supra re-
 liquas res creatas eminent, qua etiam
 ratione Christus ab Augustino & Am-
 brosio dicitur seipso maior & seipso
 minor. Et hoc est hominem quoque esse De-
 um, (imò Andræa, hoc planè est Ne-
 storium quidem in separatione na-
 turarum, Eutychem verò in reali
 proprietatum communicatione ab
 inferis reuocare) Nam de eterna diuinita-
 te Filij qua in se est, hîc nihil disputamus, qui
 secundum diuinam naturam est ab eterno cū
 Patre eternus Deus laudandus in secula.
 (duplex hîc rursus error pudendus
 admittitur. Cuius enim diuinitatis
 ratione Christus verè est & dicitur De-
 us, nisi ea ipsa de qua hîc agi negat An-
 dreas, Deum hominem in diuinum
 hominem cum Nestorio simul & Eu-
 tychete transformans? Deinde quum
 homo assumptus dicitur esse Deus, nõ
 dici.*

P R A E F A T I O.

dicitur hoc absolute de deitate, qua-
 tenus vna est tribus personis commu-
 nis, sed de Verbi hypostasi: quod quū
 adeò non ignoret Andreas, vt alibi &
 quidem disertè hoc ipsum profitea-
 tur, quis iam illum secum cōciliabit?)
Sed de homine nobis sermo est. (quasi verò
 hic homo alius sit quàm ὁ λόγος. Sed
 hoc istis perpetuum est, concreta pro
 abstractis, & naturas pro persona vsur-
 pare, quos saltem oportuerat ingenua
 illa D. Lutheri ipsius confessione ex-
 pergesieri, sese vltro agnoscentis vnā
 cum ijs quos secum in hunc errorem
 abripuit, *Per sepe* (hæc enim eius verba
 sunt) *errasse naturæ tribuendo quod compe-
 tit personæ, & contrā. quod, inquit, pauci per-
 cipiunt, & quod debemus humanis commentis,
 quibus ætatem nostram attriuimus, & inge-
 niūm corrupimus. cur hic solus Iesus Naza-
 renus verè dicatur Deus, quod verè de nullo
 Angelorum aut hominum dici potest, in quibus
 tamen est Deus & hypostasis filij Dei.* (sed dū-
 taxat ἐν ἐργατικῷ, non καὶ ὑπὸς αὐτοῦ. Ita-
 que neque ἐν ἐργατικῷ, neque vlla etiam
 reali κοινωνίᾳ ἰδιωματικῶν assumptus hic
 homo fuerit Deus, vel à quoquam in-

uocandus, ut planè incredibilem quæ-
 dam stuporem arguat quod postea
 subijcis, nempe nisi quis fateatur hæc
 demum esse diuinitatem hominis
 Christi, non illam *ὁσιώδης*, inquam,
 sed sessionis ad dexteram Dei donum,
 consequi aut Christum secundum hu-
 manitatem non esse adorandum, aut
 si adoretur, manifestam idololatriam
 committi. Obsecro enim ut quàm
 diuinissimum statuas hunc homi-
 nem, an est tamen adorandus, nisi sit
 natura Deus? Atqui communicata,
 ut tu quidem vis, deitas, non Deum,
 sed diuinam duntaxat naturam fe-
 cerit. En igitur cuiusmodi Deus
 sit Christus, si istis creditur. Fateor ta-
 men Andræam postea à me siue à sua
 conscientia commonefactum, com-
 modius loqui & scribere cepisse,
 quod etiam placet ex ipsius verbis co-
 gnoscere. Dixerat disertè Brentius,
 HOC VNO differre Dei in Petro
 præsentiam à Dei in homine assum-
 pto præsentia, quòd diuinitas in Pe-
 trum aliqua tantùm, in hunc homi-
 nem verò omnia sua dona effundat.

Scripte-

P R A E F A T I O.

Scripserat idem illud Andreas, & qui-
 dem multò agrestius, vt modò osten-
 dimus, imò etiã his verbis vtens, quæ
 in eadem Apologia reperiuntur pag.
 37. *Discernimus, inquit, inter eam inhabita-*
tionem, qua Deus in sanctis habitat, & qua in
Christo habitat hoïe: & dicim⁹ HOC VNVM
esseratione tum habitationis discrimen, quòd
sanctis distribuat sua dona dimensa, Christo au-
tem homini sine mensura, id est Immensa: san-
ctis dederit singulis suam potestatem, Christo
autem homini, omnem potestatem. Hinc col-
 legeram necessariò effici, Christum
 quamuis diuiniorum Petro, non ta-
 men Deum magis quàm Petrum: ac
 proinde diuinitatem vnã ab altera
 secundum plus & minus duntaxat
 differre. Quis enim hoc non videt
 necessariò sequi? Ipse verò quid re-
 spondet pagin. piæ suæ expositionis
 34. *Christus homo, inquit, resuscitauit mor-*
tuos. Petrus quoque mortuos resuscitasse dici-
tur. Deus fuit in Christo, Deus etiam fuit in
Petro. Quid est discrimen in simili, vt appareo,
opere? Hoc discrimen est, quòd Petrus non resu-
scitauerit sua virtute, sed Christus. Rectè
 profectò: sed quid Brētius hanc ipsam

comparationem tractans? Dices, in-
 quit, *Christus resurrexit à morte, sua ipsius*
virtute, Petrus aliena. Imò sicut Christus exci-
tatus est diuina virtute, ita resurget etiam Pe-
trus diuina virtute, eaq; nõ absente, sed omninò
præsente: nec MINVS ipsi quàm Christo inti-
me præsente. Et rursus, Verbũ non min^o sua
essentia, potentia & præsentiã habitat in Petro
quàm in hominẽ Christo. Quid rursus An-
dræas contra illa Brentiana, atq; ad cõ-
tra seipsum? Credimus & docemus in
Christo verã & essentialẽ diuinitatẽ humani-
tati cõmunicatã personaliter, sicut animã
corpori naturaliter. Rectè omninò, siqui-
dẽ istud personaliter ad eam naturarũ
vnionẽ, quarũ sit ἰ φ ἰ σ ἄ μ ἄ ν ο ν, non autẽ
ad nudã ἐν ἐ γ γ λ α ὡ ρ referret. Quod si ita
est, nempe foedè errasse Brentium &
seipsum fateatur oportet, quum Petri
& Christi discrimen non in eo pone-
rent, quòd ille quidem sit accidentali-
ter diuinus, hic verò essentialiter De-
us: sed hoc vnum esse dicerent, quòd
illi dimensa, huic verò immensa dona
distribuantur. Et tamen clamitat An-
dræas mera hæc esse Bezæ commen-
ta & meras calumnias, quas illi falsò
impin-

P R A E F A T I O.

Impingam, quoties dico accidentarium Deum ab eo constitui. *Nam, inquit, pag. 51. non simpliciter dixi per accidens, sed quasi per accidens.* Ergo, ut video, vnica vocula Bezam damnabit, Andream absoluet. Sed mirum est ipsum veluti sui oblitum, eiusdem libri pag. 13. illam voculam, nimirum ipsa veritatis adactum prætermisisse. Nam certè ut in omnes formas Andreas se conuertat, nunquam hæc vltima sua cum suis primis vel cum Brentianis conciliabit: nunquam probabit effusione donorum siue aliquorum, siue omnium esse aliud quàm merè accidens: nunquam ostendet omniscientiam, omnipræsentiam aliud esse quàm habitus, si realiter in carnem effundantur: nunquam denique toto genere differre demonstrabit quæ sola quãtitate mensuræ differunt. Quid si verò ne sic quidem scribens de essentiali diuinitate, bene sentire deprehendatur? Obsecro enim quæ hæc est essentialis deitatis cum humanitate vnitionis explicatio? *quòd, inquit, naturam humanam ita sibi propriam faciat,*

ut per eam & cum ipsa agat omnia. Atqui
 dari hoc etiam absque eo potest ut v-
 num ἰφίστα μίσησιν constitutur ex sola
 πρᾶξι Nestoria, si perpetua & indif-
 solubilis ponatur. Itaque totum hoc
 quoque ineptè dictū est, quū hęc sit
 vnionis hypostaticę descriptio, qua
 fit vt aliqua, saluis naturis & essentia-
 lib⁹ earū proprietatib⁹, sic coeāt vt in
 deuna quædam composita hypostasis
 existat. Deinde quod rectè aduersus
 Nestoriū definitū est, vnā videlicet na-
 turā cum alterius cōmunicatione a-
 gere, quo tandem iure isti dedicerunt
 eò vsque trahere, ac si nihil deitas ni-
 si per assumptam carnem ageret? Ali-
 ud enim est nihil solam, nihil separa-
 tim, nihil nisi cum illa agere (quod ne-
 mo nostrū neque inficiatus est,) quā
 omnia per illam agere, quod postre-
 mum quomodocunq; isti accipiant,
 viderint quibus tandem rationib⁹ vel
 authoritatibus confirmet. Est enim
 profectò sua cuiq; naturæ ἐνέργεια, eā-
 q; nō semper ad vnicū ἀποτέλεσμα cō-
 tēdēs. Nec inde cōsequitur quod An-
 dreas somniat, sic videlicet discerpi
 natu-

PRÆFATIO.

naturas, quasi qui naturas singulas & earū idiomata & actiones distinguit, idē etiā separet, id est, quasi quisquis Eutychianus nō est, Nestorianismi sit fit reus. Verū quid istis facias vsque adeò vel rudib⁹ vel malitiosis, vt qd inter distinctionē & separationē, quid interactiones vtriusq; simul naturæ, siue perſōæ toti⁹ ad vnicū & ποτέλεσμα nitentis, & actiones singularum distinctas intersit, ne nunc quidem vel norint, vel agnoscere sustineāt? Hinc error ille crassissimus de reali idiomatū cōmunicatione nō in persona (quod ipsum affirmam⁹) sed in naturis. quod nihil profectò vel magis falsum vel etiam ineptius dici potuisse, vel ex eo intelligere potuerunt, quòd ἰδίωμα simulatque commune euadit, ἰδίωμα esse desinat oportet. Quānam enim fuerit singulorum proprium, quod factum est pluribus commune? Itaque realis ista communicatio essentialium proprietatum pro vnione necessariò confusionem ipsarūmque adeò naturarum abolitionē inuehit, sicut aduersus Eutychetē toties fuit defini-

definitum. Nec illum sanè quicquam
 iuuat quod mihi respondit, omnia ni
 mirum esse in Deo essentialia, quorū
 tamen pretiosissima effecta quibus-
 uis etiam fidelib' tribuantur absque
 vlla naturarum cōfusione, nedum a-
 bolitione, veluti cum dicimur natu-
 ræ diuinæ fieri participes. Longè au-
 tem aliud esse assumptum hunc ho-
 minem facere omnipotentem quàm
 ipsammet omnipotentiam. Hoc, in-
 quam, nihil eum subleuat. Etsi enim
 in Deo non est accidens, vt qui mini-
 mē sit compositus: tamen nihil impe-
 dit, quo minus in eo pro nostro ca-
 ptu multa quasi attributa confidere-
 mus, quorum participatione res crea-
 tas exornat. At quædam rursus ita
 sunt ei propria, vt ipsius quodāmodo
 diuinæ essentiæ sint veluti *καρὰκτῆρες*
 tam proprii, vt nullo prorsus modo
 res creatæ possint illa participare: ve-
 luti, à seipso esse, ac proinde æternū,
 & infinitum esse: quæ *ιδιώματα* si in vl-
 lam rem creatam effundi possent, sta-
 tim totidem dii necessariò euaderēt.
 Itaque quum Vbique realiter esse ne-
 cessariò

P R A E F A T I O.

cessario consequatur infinitatem, vñ
 etiam omnipotentem & omniscien-
 tem esse, non magis ista posse tribui
 ipsi naturæ humanæ siue per se, siue in
 ipsa vnitione considerata affirmam⁹,
 quàm ipsa humanitas fieri potest dei-
 tas. Tribui tamen hæc omnia, atque
 adeò ipsummet Filium Dei esse, ho-
 mini assumpto fateamur necesse est,
 at non in natura humana quanta-
 cumq; ἰσὺς φευσικῆς maiestate nunc coro-
 nata, sed in persona, quatenus vide-
 licet homo iste est vnum cum Verbo
 ἰφ' ἰσάμυρον. Quænam est igitur istarū
 hominum siue inscitia siue impuden-
 tia, qui suam illam realem in ipsa na-
 tura humana κοινωσίαν ἰδιωμάτων sum-
 mo cum Ecclesiæ Christianæ apud o-
 mnes non penitus stolidos ludibrio,
 pergunt hac etiam ratione inculcare,
 quòd alioqui carnem illam assumptā
 vel à deitate separemus cū Nestorio,
 (quod Andreā repetere nihil pudet)
 vel certè salutem nostram deitati se-
 orsim acceptam feramus? Deus me-
 liora. Non ita certè insanimus. Sed
 hoc vestrum, est blasphemum & im-
 pium

plum dogma, quod videlicet gram-
maticum, verbale, imaginarium, fan-
tasticum sit (hi sunt enim vestri flos-
culi) quicquid homini assumpto tri-
buitur, nisi etiam humanitati tribua-
tur. Etsi enim tu quidē, Andrea, quo-
ties libuit (id est in scriptis tuis poste-
rioribus, in quibus tā studiosē cona-
ris sic à te ipso dissentire, vt tamē per-
petuò tibi constituisse videare) aspersa
vocula personaliter pulchrè tibi cau-
tum arbitraris: tamen totum id mox
reali tua *διωμάτων* in ipsa naturæ com-
municatione siue *ἐνεργείας* substitu-
tione subuertis. Tantum abest autem
vt propterea quicquam carnis gloriæ
& dignitati detrahamus, vt contrā nō
modò illa quæ isti assumpto homini
tribuunt, verum etiam ea ipsa quæ ex
sua illa ficticia omnium donorum
communicatione necesse est excipi-
ant, nempe ipsum etiam Aeternum
& Immensum esse, imò quicquid &
essentiæ Dei & *ἡ λόγου* proprium est,
ipsi assumpto homini *καθ' ὑπόστασιν*, id
est eo ipso modo quo naturæ vnun-
tur, tribuam⁹. Interim illud rectè fecit
Andre-

P R A E F A T I O.

Andreas, quòd tandem ad se rediens; quum antea magistri sui vestigijs insistens exemplum corporis & animæ ad probandam hypotasticã vnionem non modò silentio præteriret, verum etiã prorsus repudiaret, tandẽ tamen hanc aptissimã esse similitudinẽ professus est pag. eiusdẽ lib. 10. quod tamen quàm dextrè interpretetur, plenius aliàs, fauente Deo, explicabitur. Scripseram ista totidem verbis Brentio respondens, *Dicemus etiam cum Paulo Christum παρὰ τὸν* fuisse, imò etiam mortuum. *Quis hoc audebit vel τῷ λόγῳ vel animo tribuere?* Quid ad hæc Andreas? *Valde,* inquit, *absurdum est quod affirmat Beza. An enim anima Caristi non est passa, quũ Christus dicat, Tristis est anima mea vsq; ad mortem?* Quasi verò perpeffionis speciem nõ expresserim, mentione mortis facta. At ipse respondeat quĩnam si valeat illud ipsius argumentum, separari ab humanitate diuinitatẽ, nisi statuatur realis ἰδὲς μὲν τῶν deitatis in ipsã humanitatẽ effusio, quĩnam, inquã, dicendum non sit secerni humanitatem à deitate, nisi etiã in ipsam deitatem

tem realiter redundasse dicantur carnis perpeffiones: quod si paulò aper-
tius affirmarint, quo tandem pudore
se audebit amplius Eutychianum in-
ficiari? Imò, inquit, *ex hac vnione nihil ac-
cessit deitati, sed humanitati.* Esto. Ergo sal-
tem quoties deitati tribuuntur car-
nis ἰδιώματα, necesse est agnoscat grā
maticā duntaxat quā vocat ἰδιομάτων
communicationem, qua tamen dei-
tatem ab humanitate disiūgi ne ipse
quidem dicere audeat. Atqui etsi per-
sonæ autoritas in deitate spectatur
(vt quæ à carne non sit assumpta, sed
carnem assumpserit) tamen mutua
est naturarum εἰς ἀλλήλας πρὶ χωρήσειε, vt
loquitur Damascenus: ex quo conse-
quitur qua ratione vera est hæc enun-
tiatio, Deus est homo, eadem pror-
sus veram & istam esse, Homo est De-
us.

Eiusmodi est illa impudentissima
calumnia quā alibi copiosè refutauī,
quòd videlicet Christū hominē negē,
quasi nō aliter nobis præsentem esse
dixerim quā olim fuerit Abrahamo,
quum nondum existeret ipsius caro.

P R A E F A T I O.

Beza, inquit idem Andræas pag. 29. affirmat maiestatem excellentissimã sessionis carnis Christi ad Dei Patris dextram, certũ locum esse, nempe calos illos summos, & nobis ineffabiles, in quos est recepta. Ego ne verò ita fuerim insanus, vt maiestatem dicam esse locum? Hoc quidem dixi, distinctos esse articulos quos isti pessimè confundunt ascensionis in cœlum, & sessionis ad dexteram Patris, quarũ priore mutatio loci vera declaratur, id est, discessus è terris ad cœlos illos summos quos per ludibriũ solent irridere, posteriore verò illius veræ & in beatos ac nobis inenarrabiles cœlorum sedes translatae carnis summa glorificatio significatur. Addo & illud, glorificatam hanc carnem esse, ac manere in cœlis, ibique futuram ad tempora vniuersalis illius instaurationis, ac proinde nusquam alibi nunc esse, nedũ vt sit realiter in terris, vt tu cõtēdis, quãuis $\kappa\omicron\tau$ addo sit etiã assumtus ille homo nobis omnipræsens, ac verè nobis ad vitã æternã tũ in verbo tũ in sacramentis cõmunicetur. Hanc aut semper fuisse ac esse Christianæ

Ecclesiæ sententiã, adeò vt ex sessione
 ad dexteram Patris in cælestibus, illũ
 colligant verè circumscripta natura
 nũc à nobis peregrinari, sicut nos cõ-
 trà corpore ab ipso absumus: quæ
 hæc impudentia est cælum cum dexte-
 ra, & sessionem cum ascensione, adeò
 que cum ipsa per incarnationem vni-
 one cõfundere, & omni præsentia car-
 nis inutilissimum commentum ex eo
 ipso pròbare velle, ex quo Patres ad
 vnum omnes essentiam eius à nobis
 demonstrent? Quid amplius? vult eti-
 am Andreas serui formam tunc depo-
 sitã fuisse, quod quo tandẽ modo cũ
 Patrum scriptis conciliabit, qui eam
 ipsam serui formam quam in terris
 Christus assumserat, cælis intulisse, &
 in eadem illa reuersurũ toties tam di-
 sertis verbis testantur? Neque enim
 isti, vt Andreas, formã serui, id est, na-
 turam ipsam humanam, cum eius ac-
 cidentarijs infirmitatibus confunde-
 re consueuerunt.

Calumnia est hæc quoque valde im-
 pudēs, quòd fingit Andreas Beza m af-
 firmare ac cõtendere diuinam & hu-
 manam

P R A E F A T I O.

manā naturā constituere vnā essenti-
 am. Cedò verò vbi hoc deprehendet?
 Nolo .n. prætexere Cypriani nomen
 qui in cōcione de Baptismo Christi,
 scribit Verbum & carnē esse vnā essen-
 tiā, impropriè vsurato essentiæ vo-
 cabulo pro hypostasi seu persona. At
 ego essentialiter quidē vnitum τὸν λόγον
 dixi, id est ipsummet τὸν λόγον, vt
 illam diuinitatem in vniuersali dunta-
 xat cōmunicatione omnium dono-
 rū positā refutarem. At tu cōminisce-
 ris, Andrea, me essentiæ nomine non
 id quod vnitur, sed id quod ex vnio-
 ne resultat, id est, p hypostasi σαωδέτω
 tertiā quandam essentiā significare,
 quæ criminatio cettè ab insigni vel in-
 scitia vel improbitate proficiscitur,
 quū disertis verbis scripserim Christū
 non esse tertiā aliquam substantiā ex
 vtraq; natura cōflatā, sicut in cōfusio-
 ne accidit, sed tamē esse qddā cōposi-
 tū οὐ σαωδέτω, id est verè, nō imaginariè,
 ex duabus naturis perfectis, non au-
 tem ex humana natura & deitatis
 proprietatibus in eam effusis,
 vt tu initio disertè cum Brēn-
 C 2 tio

tio tuebaris. *Atqui*, inquit Andreas,
Patres ad quorum phrasēs nos reuocat Bezā,
hanc vnionem non vocant essentialē, sed per-
sonalem. Concedo si terminus ad quem
(vt loquuntur in scholis) spectetur,
at non si terminus ex quo. Meritò ita-
que Iustinus eos reprehendit qui dice-
bant carnem in Verbum ὑσιωθῆναι: at
non est veritus Cyrill. ἐνόητα φυσικὴν ἢ
κατ' ὑσίαν vocare, quæ postea Theodo-
reto respondens commodè, id est ita
vt nunc facio, explicauit. Imò age, re-
spondeat pro me Damascenus, sic scri-
bens lib. 3. cap. 3. οὐσιώδη ἄφρα μὲν εἶναι
ἐνωσιν, τῶν τεσιν ἀληθῆ ἢ οὐ ἡτὶ φαντασίαν.
οὐσιώδη δ' εὐχ' ὡς τῶν δύο φύσεων ἀποτε-
λεσσῶν μίαν σώδειτον φύσιν, ἀλλ' ἐν
δυσῶν ἀλλήλαις κατ' ἀλήθειαν εἰς μίαν ὑ-
πόστασιν σώδειτον τῶν υἱῶν θεῶν. Id est, Es-
sentialē enim dicimus vnionem, id
est, veram & non imaginariam: essen-
tialē verò non quasi duæ naturæ v-
nicā compositā naturā effecerint, sed
quòd inter se verè vnitæ sint in vnicā
Filij Dei hypostasin compositā. Quid
quòd Damascenus non tantum illam
χέτικω siue κατ' ἀξίαν ἢ ὁμοτιμίαν, sed
 etiam

P R A E F A T I O.

etiam *προσωπικῶς* damnat? eam videlicet quam ponebat Nestorius, & tu sane, Andrea, à Brentio acceptā defendis, quū illā ex sola *ἑνεργείᾳ* & donorū effusione sic definis cōfidenter, vt aliter etiam explicari non posse perperam omnino contendas.

Denique vt nihil intentatum relinqueret Andreas, miratur me à meo præceptore (quem & ipse, nunc ingratus discipulus, præceptorem olim honorificè & meritò quidem appellabat) Caluino videlicet dissentire. Quid igitur Caluinus? ait dexteræ Dei nomine locum non significari, sed potestatem quam Pater Christo contulerit, vt eius nomine imperium, cælum & terram administret. Adijcit etiam Caluinus, ex sessione ad dexteram DEI non rectè concludi, Christum non nisi in cælo esse. Sed cur veteratoriè præterit Andreas quod subiicit Caluinus, reuera videlicet Christum secundum carnem alibi nunc non esse quàm in cælis, quānis sola sessio ad dexteram Patris nō rectè ad hoc probandum adhibeatur? Vt autem

dere ipsa dicā aliquid (est. n. copiose
 & solide hoc argumentū in hoc libel-
 lo quē nunc edo explicatū) pertinet
 illa reprehensio ad eos, qui quod de
 dextera Dei ab ijs scriptū est, qui Chri-
 sti carnē sic sedere ad Dei dexterā verē
 & rectē docuerūt, vt tamē nō alibi sit
 quā in cælis (quod & ipse Calvinus
 expressit) perinde accipiūt ac si ipsum
 dextræ nomē per se locū aliquem de-
 signaret, & validissimum argumentū
 quod à sessione & ab ascensione in cæ-
 lis coniunctim sumitur, sic accipiunt
 ac si nuda & seorsim cōsiderata sessio-
 ne siue glorificatione carnis nitere-
 tur. Vt autē verū sit, quod Andreas ad
 marginē adscripsit pag. 78. nēpe dexte-
 rā Dei neque locū, neque in loco esse,
 an tamē efficietur eū in loco nō esse,
 qd ad dexteram Dei sedeat, id est qui o-
 mnē potestātē in cælo & terra accepe-
 rit? quæ ōnia quū sint à D. Bullingero
 nostro copiosissimè demonstrata, cau-
 sa nulla est cur de hac λογολογία & futi-
 li calumnia refellenda amplius labo-
 rem. Ad aliud propero quod sic ille
 exagitat, vt etiam in me regerat, quod
 ipsi

P R A E F A T I O.

ipſi obiecerā. Inferit. n. ad marginem
 bellum iſtud emblema pag. 80. & 81.
Chriſtus (ex ſententia Beza) ſeſſione ad dexte
ram Dei differt à ſanctis ſecū dū plus et minus:
 quod, inquit, quid aliud eſt quā dicere, omnes
 ſanctos fore Chriſtum? Nam hæc maietas ſoli-
 us eſt Chriſti, nullius neque Angeli, neque alte-
 rius: ſolius, inquam, Chriſti in propria huma-
 nitate aſſumpta, nulli creaturæ ſecundum ma-
 gis aut minus communicabilis qua Chriſtus
 nō cōparatè, ſed toto genere ab omnibus ſanctis
 differt. Euge verò quod tandē veritatē
 extorſit cōtētiōis feruor. Nā ſi hoc po-
 ſtremū verū eſt, ſicut iā pridē aduerſū
 te, Andrea, tuūque magiſtrū contē-
 do, vbi veſtrum illud vnicum discrimen
 inter dona immenſa & diuerſa,
 inter aliqua & omnia? vbi tua illa vox,
 hunc hominem Ieſum Nazarenū dici
 Deum, nō quòd ſit Deus in ipſo (vt qui
 ſit etiā ſecundū ſubſiſtentias in omni-
 b^o creaturis) ſed quòd omnia ei cōmu-
 nicauerit Spiritus ſancti dona è quo-
 modo denique ſtabit illa tua hypo-
 taſtica vniōis definitio quā ab vnica e-
 nergia neceſſario ſumēdā eſſe adeò cō-
 fidēter, ſed iceptiſſimè pfectò p nūtiās

An enim negabis Deum in sanctis
 ἐν τοῖς ἁγίοις? Atqui omnia & aliqua tantum
 agere necesse est fatearis secundum
 plus & minus differre. Vides igitur,
 Andrea, te eò redactum esse, vt verum
 iam dicere non possis, quin priora tu
 a scripta condemnes? & sanè iam pri-
 dem id facere te potius oportuit, quã
 per Ecclesias omnes cursitare, vt ali-
 quos erroris socios inuenires. Sed ad-
 rem: Prorsus à te in eo quoque dissen-
 sio, quòd vnionem naturarum & ses-
 sionem ad dexteram Patris imperitissi-
 mè prorsus permisces, quum per il-
 lam quidem sit assumptus ille homo
 verè in ea natura, in qua subsistenti-
 am accepit, factus Deus: per hanc ve-
 rò in sese diuinissimus redditus, adeò
 que in eum gloriæ gradum euectus,
 vt, eo vno excepto qui subiecit ipsi
 omnia, & qui cum vnus est Deus qua-
 tenus Deus est, supra omnia sine ex-
 ceptione emineat. Itaque quod ad v-
 nionis gratiam attinet, homo iste to-
 to genere à quibusuis etiam angelis
 differt, vt qui sit natura Deus. Quod
 ad exaltationem autem attinet, quã-
 uis

P R A E F A T I O.

uis immensè emineat, tamen comparatè ab ijs differt & differet secundum gloriam, quibus similis est secundum naturam. An non enim omnes de plenitudine ipsius accepimus? imò an nō ipsa etiam corpora nostra testatur fore claritati ipsius, pro nostro videlicet modulo conformanda? Quod si respōdeas non gloriam, sed excellentiam gloriæ, nomine sessionis ad dextram significari, ac proinde vni Christo conuenire, assentiar proprio quodam & incommunicabili modo illam Christi esse: quò respexit Apostolus, quum ex hac sessione excellentiam Christi suprā ipsos Angelos tantam esse colligeret, vt etiam natura Deum esse inde demonstraret, quòd alioqui purus homo eòvsq; nunquam esset euectus. Verum si in vltimo illo iudicio à dextris Christi erunt sancti, & ipse Christus ad dextram Patris est collocatus, (quæ omnia, te ipso iudice, de beatitate accipienda sunt) nulla certè causa fuit cur tam clamosè ad omnium piorum iudicia aduersus Bezam prouocares. At tu potiùs ridiculus es, & indignus,

gnus, cuius damnandi causa vllus iudex sedeat, quum negas sanctos quosque ad Dei dextram, quamuis remotius, id est suo modo sessuros.

Ista verò calumnia cuiusmodi est? Afferimus & ex Verbo Dei conuincimus calorum nomine, in quos ipse Christus ascendisse, & in quibus regnaturi dicimur, non significari, sicut somniauit Brentius, beatitatem ipsam, sed sedes supra illos aspectabiles caelos, nunc quidem nobis inenarrabiles, in quibus æternum erimus beati: & simul eorum deliria disertissimis verbis damnamus. qui extra Dei verbum de illo summæ felicitatis domicilio, aut ipsa etiam felicitate garrunt. Quid ad hæc Andreas? eadem illa in nos torquet, quæ nos in istorum inanes commentationes dicimus, in illo tamen gestatorio caelo Brentiano malens adhuc circumuehi, quàm recedere veritati, vel prolati certissimis ex verbo Dei rationibus acquiescere. Fruatur ergo suis delitijs. Sed quorsum interea atrocissimum

P R A E F A T I O.

num istud impietatis anathema in
 Bezam iaculatur? Sic enim scribit ad
 piæ suæ expositionis marginem, pag.
 85. *Impia Bezae sententia de incarnatione Fi-
 lij Dei. Quinam id verò? Scribit Beza se-
 mel atq; iterum, Filium Dei è celo locali, quod
 Dei sedem statuit, missum esse in has terras, &
 in eisdem celos esse resumptum. Quis autem
 hanc carnalem cogitationem, non dico de celo,
 sed de ipso Deo, non damnaret? Si Filius Dei
 ex hoc celo est emissus, antea ergo præsens non
 fuit, nec Pater quoque. Quòd si prius adfuit,
 quomodo è celo illo locali mitti potuit? Aut i-
 gitur aliud significatur missione Filij è celo in
 terram, quam ex loco in locum missio, aut De-
 us terris exclusus in? Car hominis in regia cæ-
 lesti esse fingitur, & in terris esse virtute præ-
 sens, que tamen non sit ipse Deus. Audio ter-
 ribile tonitur, sed quod mox in fuligi-
 nem euadet. Dixi, Andrea, quod ad-
 huc dico, & tu nunquam conuelles,
 quum dicitur Filius è cælis missus,
 cælorum nomine certum illum cæ-
 lestem locum intelligi, non autem
 simpliciter gloriam ac maiestatem di-
 uinam. Sed hoc tu malitiosè & sce-
 leratè præteris, quod ego disertis ver-
 bis*

bis scripsi. Quum, inquam, dicitur Deus
 in caelis habitare, è caelis descendere, è caelis Fili-
 um misisse, è caelo contemplari, nullus est in ca-
 lorum nomine tropus. (& hoc est, Andrea,
 in quo tuus te magister fefellit.) nulla
 allegoria, sed in ijs demum verbis quæ adiungũ-
 tur, nempe habitandi, sedendi, descendendi, &
 similibus figuratus est sermo. Cur id verò? nẽ-
 pe quoniam ista diuina natura non magis pro-
 priè quàm manus & pedes tribui possunt. Sic
 autem loquitur Scriptura, vt Dei maiesta-
 tem alioquin incomprehensibilem, huiusmodi
 & υθγωπoπ&δεi&ε nobis inuisibilem efficiat.
 Hæc ego, adijciens postea huiusmodi
 verba Veniendi, ac Descendendi, quã-
 uis per & υθγωπoπ&δε&αρ tamen aliter ex-
 plicanda quum Filio, quàm quum Pa-
 tri tribuuntur, quoniam ad incarna-
 tionis mysterium pertineant. En cur
 nos veluti Antropomorphitas accu-
 set valde commotus Andreas, sollici-
 tus videlicet de quoquo modo eludẽ-
 dis argumentis quæ refellere non po-
 test. Quid multa? Brentium refellens
 qui contra Apostoli verba diceret v-
 nionis mysterium idcirco non esse in-
 effabile, quòd Deus esset in Christo,
 quo-

P R A E F A T I O.

quoniam sit etiam in omnibus: quæ si-
 ui ubi didicisset Deum esse in quibus-
 uis, & mox addidi, Scio quod sis dicturus de
 Dei natura, quæ sit ubique, & omnia repleat.
 (quis enim hæc ignorat?) sed Deum esse in dia-
 bolo, Deum esse in impijs nusquam lego. Quid
 hîc Andreas noster? primùm ad mar-
 ginem notat, Beza non credit Deum esse in
 impijs. deinde subiicit postea, Quid pu-
 ras (lector Christiane) in huius recessu latita-
 re? Facetur quidem Beza Dei naturam omnia
 implere, sed interim se nõ legere affirmat, quòd
 Deus sit in impijs. Quid ergo Apostolus in A-
 ctis affirmat, quòd per ipsum vivimus, moue-
 mur, & sumus? Loquitur autem Apostolus de
 toto humano genere. Et quid David in Psalmo
 139. Quo ibo à Spiritu tuo? Certè si in impijs nõ
 est Deus, erit igitur locus ubi Deus non sit, si-
 quidem impij locum occupant: sin verò locus
 non est ubi non sit Deus, in impijs quoque sit
 Deus necesse est. Mira certè narras, An-
 drea, quasi verò quum Dei naturam
 vel te ipso confitente dixerim omnia
 implere, Dei essentiam ubiq; esse non
 concedam, quamvis & μὴ γῆ. Quomo-
 do enim alioqui infinitus esset? Ergo
 tu ipse tibi monstra debellanda con-
 fingis

fingis quæ nusquam sunt. Ergo, in-
 quies, est etiam in impijs. Nego. Nec
 enim hæc loquendi formula in Scri-
 pturis de illa generali præsentia, sed
 de pijs demum dicitur, quibus sic est
 Deus præsens, vt eos quoque sancto
 suo Spiritu gubernet: ac præterea de
 vno Christo peculiari ratione vsurpa-
 tur, quoniam videlicet Verbum in il-
 la carne habitat *σωματικῶς*. Iam vi-
 des, opinor, quàm ineptè cites duo
 illa Scripturæ testimonia, quarum
 priore non dicitur Deus esse in omni-
 bus, sed omnia in Deo, id est, Dei vir-
 tute subsistere dicuntur, quod nihil
 ad rem pertinet, sicut multò quàm
 tu rectiùs declarauit Kemnitijs pa-
 gi. 100. posteriore verò fateor vniuer-
 salem illam præsentiam Dei, etiam
κατ' οὐσίαν declarari, quam minimè
 inficiari me profiteor. Vides etiam o-
 pinor, quàm inscitè tuus magister lo-
 cum illum Apostoli, *Deus erat in Chri-*
sto, ad generalem essentiæ Dei præsen-
 tiam accommodarit, quod in ipso re-
 prehendi. Explicat postea suã de reali
 carnis in pane præsentia sententiam
 Andreæ

P R A E F A T I O

Andreas: quam nunc non attingo, Illustriſſime Princeps, vt me nunc quoque fidem, quam irrequieti illi toties fregerunt, præſtare omnes intelligant. Non poſſum tamen illud præterire, quod etiam ſibi in me reprehendendum putauit Andreas. Dixeram de re ſacramenti loquens, Fidem res abſentes facere præſentes. Hoc axioma vt falſum redarguit Andreas. *Verbum enim Dei, inquit, facit res præſentes, vt vnaqueq; res adſit eo modo præſentia quo Verbum offert.* Quasi verò quæ ſunt ſubordinata, ſuperiorem cauſam tollant. Sic autem colligo: Verbum Dei in Sacramēto reuocat nos ad carnem Chriſti, nō quæ ſit in terris, ſed quæ eſt ſupra cælos. Quod autem eſt ſupra cælos, & non niſi in Sacramento offertur, ſoli intellectui, imò ſoli fidei conſpiciendum offertur. Tolle ergo fidem, & rei quantumuis oblatae præſentiam ſuſtuleris. Aliud enim eſt offerri, aliud præſentem eſſe, quum res etiam abſentes abſentibus offerri, & quidem non minus efficaciter poſſint, quàm ſi eſſent præſentiſſimæ. Res igitur ſacramenti

menti (posita mea hypothesi, quòd sit videlicet in cælis, non in terris) offeratur quidem mihi per verbum, fit autè mihi præsens si fide animam illuc conuertero quòd me verbum vocat. Quod autem illuc fide conuersus habeã rem illam fidei meæ præsentem, hoc dè mum fit ex Verbo rem illam mihi sistente, nedum vt fides deroget Verbi efficaciam. In rebus autem corporeis & ipso situ præsentibus aliter constituendum est. Siue enim oculos conuerteris, siue auerteris, res tamen oblata præsens tibi fuerit. Sed ponamus quàm longissimo interuallo abesse, quod tamen cuiquam cõspiciendum præbeatur, id certè nunquam fuerit tibi præsens, nisi oculos aduerteris. Ita que ipsa oculi conuersio rem illam alioqui longè disitam, tibi præsentè efficiet, quamuis quòd eam illic oculis præsentem habeas, ab illius sit voluntate, qui illam tibi cõspiciendã præbuit. Sed de hoc plus satis, quod tamè volui paulò plenius explicare, propter Theologum quendam Parisiensem, qui præterquàm quòd in Possianceno

P R A E F A T I O.

eeno concilio nobiscum hac ipsa de
 re disceptauit, postea etiam edito in-
 eptissimo libello hoc axioma conuel-
 lere, vt & Andræas noster, contendit.
 Vnum tamen quiddam præterea libet
 ex Andrea quærere: Si verū est verbo
 præsentem fieri carnem Christi in pa-
 ne, verbo, inquam, institutionis Cœ-
 næ Domini, sicut inter nos arbitror
 conuenire, certè ante institutionem
 illam non erat præsens in pane. Cur
 ergo ad illam sessionem recurrit An-
 dræas? Nam illo posito non certè pen-
 debit hæc præsentia ab illa sessione ad
 dexteram Patris, siue prior, siue poste-
 rior verbo illo institutionis statua-
 tur. Itaque necessariò fateri cogetur
 Andreas, vel perperam à se poni, siue
 vnionem hypostaticam, siue sessio-
 nem ad dexteram Patris pro istius cor-
 poralis in pane præsentia fundamen-
 to, vel certè verba illa institutionis
 hoc non efficere, sed duntaxat hoc
 præstare, vt quod iam ex illa sessione
 præsens vbique, nedum in pane est, in
 pane tamen sit cibus & potus, vt ne-
 cesse non fuerit Christo, dicere, Hoc
 D est

est corpus meum, quum id antea verū
 esse satis intelligeretur ex hypostatica
 vnione, sed tantummodò dicendum
 illi fuerit, Accipite, comedite, & bibi-
 te. En quò recidant oportet, qui ver-
 bum Domini ad suum sensum infle-
 ctunt. Istæ verò calumniæ cuiusmo-
 di sunt pag. 13? Operatio redemptio-
 nis non fuit solius humanitatis, sed &
 diuinitatis. Id ego verò non tan-
 tum dico, sed hoc etiam dico, sicut
 passio est humanitatis, ita victoriam
 esse diuinitatis. Quid verò Andre-
 as? *Per ἀλλοίωσις*, inquit, hæc operatio ad
 humanitatem solam refertur, & non nisi ver-
 bo tenus diuinitati tribuitur. Itaqueam penitus
 & prorsus ab hoc mysterio remoueam^o. In his
 paucis obsecro quā multa errata? Re-
 dēptio est totius personæ ἀποτέλεσμα.
 Itaque non modò falsum, verūm et-
 iam stolidum est quod Andreas col-
 ligit, per ἀλλοίωσις referri ad solam hu-
 manitatem, quum in hac enuntia-
 tione, Christus est redemptor, nulla
 sit prorsus ἀλλοίωσις. Imò ne in ista qui-
 dem, Deus nos redemit: sed vnus
 ἀποτέλεσμα & energiae duæ sint di-
 stin-

P R A E F A T I O.

stinctè singulis naturis applicandæ;
 Vt autem distinguantur naturarum
 singularum operationes, an propter
 ea vel totius personæ non est ἀποτέ-
 λισμα, vel separantur quæ distinguun-
 tur? Et tu es magister in Israël, An-
 drea, & hæc ignoras? Quid amplius?
 pag. 115. Beza etiam minus tribuit hu-
 manitati quàm Nestorius. Cedò quã-
 obrem? quia Beza dicit verbo tenus
 prædicari de Christo homine, quæ di-
 uinitatis propria sunt, Nestorius au-
 tem affirmat hominem Christum esse
 diuinę autoritatis cooperatorem.
 Imò verò, Andrea, dicit Beza sic agere
 hunc, hominem vt Deum, quia vnum
 est ὑψίστου θεοῦ & ἁνθρώπου Deus & homo. An au-
 tem hoc minus est quàm hominem
 facere alterius σωτέριον? lege quæso,
 si tibi à tuis discursationibus vacat,
 Cyrilli anathematismos, & cuiusmo-
 di hæc tua sint, tandem cognosce. De-
 nique quæ hæc est impudentia? assi-
 duè habemus in ore quod verissi-
 mum est, hominem transformari in
 Deum, si vbiq; esse dicatur, quoniam
 quicquid quantitatem recipit, est cir-

cum scripū, & contrā. Et tamen Andre-
am hoc quoque non pudet mihi obj-
cere, quòd Beza non possit de Deo si-
ne quantitate cogitare. Et de Andrea
quidem hæcenus, cui plenissimè tan-
dē aliquando responsurum me spero.

¶ Ad D. Kemnitium venio, cuius de
duabus naturis libellus, quum verā &
quidem luculenter ac vtiliter explica-
tam de duabus distinctis in Christo
naturis, & hypostatica vnione doctri-
nam contineat, &, quamuis non ita
expressè vti oportuit, tamen perspi-
cuè satis aboleat istius omnipræsen-
tiæ Brentianæ siue Andreanæ cōmen-
tum, hoc nomine plurimū illi ho-
mini debere omnes Christianas Eccle-
sias statuo. Illud enim pag. 106. rectè
prorsus statuit: Nestorianū dogma fu-
isse, *quòd in illo assumpto homine Verbum inha-*
bitarit eo modo quo in sanctis, eo excepto, quòd
in illum assumptum hominem dona numero
plura & gradibus maiora contulerit. Quid
autem Brentius? quid Andreas priori-
bus illis suis scriptis inculcant? an non
VNVM, VNVM, inquam, hoc esse
habitationis Dei in Petro & Chri-
sto di-

P R A E F A T I O.

sto discrimen, quòd in Petrum dimensa, in Christum immensa dona effuderit: an non disertè scripsit Andreas vna deitatis ἐν ἐγὼ Deum esse, & dici Iesum Nazarenum? Testimonia istorum disertis verbis descripta paulò antè citavi. Itaque etsi Brentio, quantū licuit in mea responsione peperci, quòd vix ac ne vix quidē mihi persuadere possem eousque illum desipuisset: & postea expergefactus Andreas illa non nihil studuit mitigare: dixi tamen quod res erat, neq; me propterea vt calumniatorem redarguere vel Scheckius debuit, vel Kemnitius iure potuit. Et tamen si hac saltem in parte resipuisset ille cum suis, paratus eram ego hanc etiam iniuriam non tam mihi quàm ministerio meo iniustam dissimulare.

Sed & illud rectè Kemnitius aduersus realem communicationem Brentianam in ipsis naturis, disertè multis locis docet, *Quae propria sunt diuinae naturae, & contra, prædicari de Filio hominis, vt persona in concreto, quae tamen propria sunt & manent solius alterius naturae.* citans etiam

appositè illud Damas. li. 3. c. 4. *Idiomata
 diuinitatis non prædicantur de carne, nec vicif-
 sim.* Quid fiet igitur Andree, disertis
 verbis testanti Christū vbiq; esse, non
 tantū secundū diuinitatem, verum-
 etiam secundum carnem? Multò sanè
 verecūdius est Kemnitius, asserens tu-
 tius esse, vt vbiq; vult potius quàm
 vbiq; esse Christum dicamus secundū
 carnem, à quo tamen potius apertè &
 ingenuè crassam illam & planè Euty-
 chianam omnipræsentiam redargui
 oportuerat. Cuiusmodi verò illud et-
 iam eiusdem Andree dictū fuerit pag.
 suę expositionis 112? *Filius hominis, in-
 quit, in calo esse dicitur, & reuera etiam fuit
 non modò secundum diuinitatem, verum etiam
 secundum humanitatem, quando cum Nicode-
 mo loquitur.* Cuiusmodi autem est etiā
 illud, pag. 116? *Malè ergo Nestorius, sed nul-
 tò peius & pessimè Beza, qui non nisi verbali
 communicatione Deum passum & crucifixum
 affirmat.* Sed hoc nihil mirum est eum
 dicere, qui passionem quoque teste-
 tur nescio quo inenarrabili mysterio
 in ipsam quoq; diuinitatem absq; vlla
 & *Μοιωσ* redundasse.

P R A E F A T I O.

Verū in ipsa κοινωνίας ιδιομάτων descriptione sunt non pauca de quibus Kemnitium operępretium est attentius cogitare. Primū enim vix, opinor, comperiet ἀποτελέσματα illa, quę officij, siue vtriusq; simul naturę ratione Christo tribuuntur, quas actiones θεανδρικές vocauit Dionysius (vt est redemptio, intercessio, cum cęteris eiusmodi) ac multò etiā minus illā donorum deitatis in assumptam carnē realem effusionem, nomine κοινωνίας ιδιομάτων comprehendi, cuius tamen ipse triplex genus constituit. Ratio autem manifesta est, cur in istis non sit communicatio proprietatum, quoniam videlicet in illis quidem verè personarum effectus distinctę sunt, & manent ipsę naturarum actiones, solum autem effectum ipsum sicut commune est, communi quoque nomine re ipsa personę tribuitur, quam ob causam non κοινωνία ιδιομάτων, sed κοινοποιία vocatur: veluti quum Christus dicitur redemisse Ecclesiam suam. In his verò neq; proprietates ipsę diuinę, neque earum actiones tribuuntur huma-

næ naturæ, sed dona duntaxat diuinitus effusa ei naturæ meritò tribuuntur, in quam sunt collata, vt si Hic homo assumptus, dicatur esse primogenitus inter multos fratres. Itaque spero Kemnitium mihi assensurum nullã esse apud Patres *κοινωνία ἰδιωμάτων*, nisi eam, quam primo loco recenset, & quam veteres etiã *ἀντιδόσις, ἀλλοίωσις, ἐναλλαγὴ* *Ἐπιζήμιον ὀνομάτων* vocarunt, vt ipsemet diligenter obseruauit. Veruntamen ne in istius quidem generis distributione (quod ipse primum vocat, ego vnicum esse statuo) possum illi per omnia assentiri. Constituit enim has illius species:

Primam quando concretum vnus naturæ prædicatur de concreto alterius naturæ, vt Deus est homo. Atqui nec Dei nec hominis nomen est *ἰδιώματος*, sed *οὐσίας σημαντικόν*. Itaque nullaprorfus hic est *ἰδιωμάτων κοινωνία*, quum ne idioma quidem vllũ noietur.

Secundam, quando proprietates diuinæ naturæ tribuitur diuinæ naturæ, vt Christus Deus creauit omnia.

Tertiã, quando hanc naturæ proprietates

P R A E F A T I O.

tas concreto humanæ naturæ tribuitur, vt Filius hominis crucifigitur. Obsecro verò quænam in hac vel illa specie esse possit *κοινωνία ἰδιωμαίων*, quæ sua cuique proprietas tribuatur, illâ verò Chemnicius ipse definierit eam esse qua quod vnius naturæ propriū est, tribuitur personæ in concreto, ab altera videlicet natura denominatæ?

Quartam & quintam, quando diuinæ naturæ proprietas tribuitur concreto humanæ naturæ, vt Filius hominis ascendit vbi erat prius, vel contrâ, vt Dominus gloriæ crucifixus est, Et hæc quidem demū rectè Chemnicius.

Sextam, quando quæ vtriusque naturæ propria sunt tribuuntur concreto vel diuinæ naturæ, vt homo Christus mediator Dei & hominum, vel humanæ, vt Deus redemit Ecclesiam. Imò verò nulla hic communicatio proprietatum, sed *συνεκδοχικῶς* totum *ἰφισάμλουον* duntaxat significatur vnius naturæ nomine.

Septimam quando proprietas vtri

que naturæ conueniens prædicatur de concreto vtriusque naturæ, vt Christus est Redemptor. Hic verò nulla prorsus est *κοινωνία ἰδιωμάτων*, sed *κοινωνία ποιήσεως*, quod & ipse Chēnicus fatetur.

Octauam quando concreto vtriusque naturæ tribuitur proprietates vnus naturæ, vel diuinæ, vt Christus est ab æterno, vel humanæ, vt Christus passus est. Imò ne hic quidem est *κοινωνία ἰδιωμάτων*, sed maximè propria locutio, quamuis secundum alteram tantùm naturam personæ tribuatur, vt si dicam, Homo est intelligens, vel homo est mortalis.

Hæc igitur velim illum attentius considerare, vt & illud quòd in capite de particulis distinguendis paucissima profert exempla, in quibus vera sit *κοινωνία ἰδιωμάτων*. In capite verò in quo *πρὸς κοινωνίᾳ* differit, si nos intelligit, quum eos reprehendit qui diuinam naturam dicunt siue in opere redemptionis siue in mediatoris officio prorsus fuisse otiosam, nobis certè iniuriã facit: quod tamē quater aut etiã quinques inculcat, pagina

P R A E F A T I O.

na praesertim 231. Sed & illud miror in quos tandē totū illud caput torserit in quo de tertio illo commentitio *κοινωνίας ἰδιωματων* genere differit, tā multis id probare contēdens, de quo neminem vnquā arbitror dubitasse. Quis enim vnquam inficiatus est inenarrabilibus donis & quidem absque mensura assumptā illā carnē, nō modò per vnionis gratiā, (quā perperam Chemnicus ad tertiū istud genus applicat pag. 329) verumetiam in seipsa esse exornatam? quis, inquam, negare vnquā ausus est omnia, excepto eo qui omnia ipsi subiecit, esse Christo etiam secundum carnem subiecta? Itaque Chemnicus de re minimè cōtrouersa multum, vt video, laborauit. Quod enim in secunda quaestione praefatur si in nos dictum voluit, iniuriam certè nobis facit. Illud autem, vt spero, per seipsum facilè animaduertet, plerāque videlicet ab eo citata tū ex Dei verbo, tū ex patribus, quū ad ipsā naturarū vnionem pertinent, perperā ad illius effecta torqueri, etiā si postea id excusare studuerit.

Sed

Sed istud cuiusmodi tandem est? Cogitetur, inquit, quale sit argumentum quo Sacramentarij & se & alios seducunt. (At ipsi potius Chemnicio cogitandum erat, quid, qua de re, & in quos scriberet, ne & se & nobis indigna scripserit deprehenderetur) *Christus secundum humanam naturam est similis fratribus per omnia excepto peccato* (an verò vel ipse hoc negabit, vel ad eò nos ineptire censet Chemnicus, ut inter similem & parè distinguere nesciamus?) *vel hypostatica unio duarum naturarum in Christo facta est salvis naturæ proprietatibus.* (Hoc sanè, fateor, fundamentum ponimus quo Ubiquitas tota subuertitur.) Ergo Eutychianus est, tollens & negans veritatem naturæ humanæ, qui aliquid ei, etiam Scriptura tradente tribuat. (Hoc verò duplici ratione calumniosissimè in nos dicitur, quum Dei gratia plura non possint tribui sacro ipsius verbo quàm nos tribuamus, & sanè non nisi ineptè dici possit Scripturam quæ illud affirmet quod de seruatis proprietatibus ipsemet Chemnicus rectè fatetur, aliquid tradere sibi ipsi repugnans) *quod*
condi-

P R A E F A T I O.

*conditionibus & facultatibus humanae natura-
 ra per se considerata non conuenit, aut quod
 sit vltra, praeter, aut contra naturales pro-
 prietates humanae naturae per se consideratae.*
 (Mallem in se dixisset. Verum alia rur-
 sus in istis calumnia manifestè patet.
 Debuit enim naturales proprietates
 nobiscum distinguere, quarum aliae
 sunt essentiales, aliae verò accidenta-
 les: & harum rursus aliae ab ipso Deo
 creatore conditae, aliae per peccatum
 inuectae. Essentiales & verè caracte-
 risticas tolli non posse saluis ipsis es-
 sentijs affirmamus, inter quas nume-
 ramus Finitum esse, Circumscriptum
 esse, ac proinde Non amplius quàm
 vno loco semel esse posse: accidenta-
 les autem pro bona Dei voluntate vel
 penitus destrui, vel ad tempus muta-
 ri, vel quasi suspendi posse, ac etiam
 per peccatum inuectas prorsus in glo-
 ria abolendas esse, salua ipsa natura &
 essentia, concedimus. Tu quippiam
 hìc reprehende (Chemnici) si potes,
 vel calumniari desine: desine, in-
 quam, putida ista toties inculcare:
 cogitationibus humanis à nobis de-
 finiri

finiri quid & quantum dignitatis cor-
 pori illi assumpto accesserit. In hoc
 potius labora vt quum tibi vltro con-
 cedamus multa & ὑπερφυσικά & παρα-
 φυσικά in carnem Christi virtute inha-
 bitantis Verbi collata, ostendas ali-
 quid inter illa inueniri quod essentia
 lem corporis proprietatē tollat: pos-
 se aliquid sublata essentiali proprie-
 tate id esse quod erat, id est, simul tale
 & non tale esse: non esse proprietatē
 veri corporis essentialē, trib⁹ dimē-
 sionibus circumscribi: non esse deni-
 que incommunicabile deitatis idio-
 ma, vbi que esse. Quòd si nihil istorum
 præstare possis, en aliam conditionē
 offero. Corpus Christi alibi quàm in
 cælis fuisse, ex quo non (vt tu malè cō-
 iectas) cælum cepit. sed cælo est rece-
 ptum, vel futurū ad vltimū vsque diē
 demonstra, & manus dabimus. Vestra
 enim illa monosyllaba In, Sub vel Cū
 siue naturali siue monstruoso illo mo-
 do accepta, iam pridem κατηγγήθησαν
 quum alioquin illa si ex Sacramento-
 rum natura exponantur, minimè re-
 pudiemus. Alia sunt, Chemnici, con-
 tradi-

P R A E F A T I O.

tradicentia quàm ὕπερφυσικά vel παρὰ
 φυσικά. Hæc concedimus præeunte
 Dei verbo, in cuius potestate scimus
 esse naturæ totius non modò muta-
 tionem, verum etiam destructionem.
 Contradicentia verò Deum velle vel
 posse (cuiusmodi illud esse dicimus
 quod in Christi corpore imaginariis)
 nunquam arbitrabitur, nō quòd du-
 bitemus de Dei omnipotentia, sed
 quia scimus mendacē esse Deum non
 posse: mentiri autē posse non est po-
 tentis sed impotentis naturæ. Certè
 πρὶ χωρῶσσι, illa naturarum ἐστὶ ἀλλήλας, ni-
 hil te iuuat, nec πρὶ χωρῶσιν idem est at-
 que τὸ δὶ ἰκέειν, sicut ex Damasceni loco
 perperam intellectu scripsisti. Imò
 nec ambulatio super aquas, nec parie-
 tum penetratio, nec asina Balaami
 loquens, nec aquæ maris aut Iorda-
 nis parietum instar stantes, nec fer-
 rum in aqua natans, nec ignis non v-
 rens, nec visio illa Pauli in via, tuum
 istud de reali corporis Christi in terris
 præsentia ex hypostatica vnione stabi-
 liēda, cōfirmabūt. vel illius impietatis
 D. Petrum Martyrem sanctæ memoriæ
 virum,

virum, cui mortuo maledicis, aut no-
strorum quenquam conuincant: si-
cut planissimè demonstraturum me,
fauente Deo, polliceor.

R E D E O tandem ad te Illustriss.
Princeps: An auctoritatem Cels. tuæ
quandiu fieri potuit pluris fecerim?
quàm vllam nostri existimationem;
ex ijs quæ ad Andream columnias non-
nullas respondi, (nec enim omnes re-
fellerè animus fuit) satis constare ex-
istimo. An verò silentium iustis de
causis abruperimus: cætera, quæ pau-
ca sunt ex multis, abundè, vt spero, te
stabuntur.

Quid igitur superest? nempe vt mo-
derati quidem ingenij hominum le-
gitima συζήτησις tandem aliquando
instituat, ἄτακτοι verò quos nullæ
adhuc minæ retinuerunt, plena au-
thoritate coërceantur: vel certè, ces-
santibus hominibus, ipse Deus istis
malis remedium inueniat, quale præ-
fracta ista mundi peruicacia comme-
retur. Quem quidem ego toto pecto-
re precor, Illustrissimè Princeps, vt
Celsitudinem tuam potenter confer-
uct,

P R A E F A T I O.

uet, heroico spiritu custodiat, magis
ac magis deniq; ad conciliandam Ec-
clesiarum pacem inflammet, eique
modis omnibus è cælis Altissimus
benedicat. Geneuæ, VI. Idus Martij;
anno nouissimi temporis, siue po-
stremæ Dei nostri patientiæ,

(I) I) LXXI,

CELSITVDINI TVÆ

ADDICTISSIMVS

THEODORVS

BEZA,

a

SVM

S V M M A C A P I T V M

huius tractationis.

DE duplici corporis Christi apud Vbi
quistarū varias sectas consideratio-
ne. pag. 1.

C A P V T I I.

DE communicatione idiomatum ex
vnione personali, veteris Ecclesie
doctrina. pag. 26.

C A P V T I I I.

AN que de tota persona in concreto
dicuntur, intelligatur secundum v-
tranque simul naturam. pag. 53.

C A P V T I I I I.

AN Deus dicatur in vnitate persone
passus, per realem prædicationē, &
cōmunicationem idiomatū. pa. 67.

C A P V T V.

RESPONSIO ad argumentum V-
biquistarum, de omnipræsencia car-
nis ab vnione personali. pag. 82.

C A P V T V I.

RESPONSIO ad argumentū quòd
dextera Dei & sessio Christi ad dexte-
ram sit vbi que. pag. 109.

DE DVPLICI COR-

poris Christi apud Ubiquitarum

varias sectas Considera-
tione.

CAPVT I.

ILLVD verè & con-
stanter dici potest,
in primitiua Eccle-
sia penitus ignoratâ
fuisse $\nu\pi\epsilon\phi\upsilon\sigma\iota\kappa\upsilon\nu$, si-
ue miraculosam il-
lam corporis Chri-

Primitiua
Ecclesia i-
gnorauit
presentiam
corporis
Christi in
pluribus si-
mul locis.

sti conditionem à Brentio excogita-
tam, qua simul & eodem tempore,
pluribus aut etiam omnibus in locis
adesse possit, seruata & non destructa
veri corporis natura & proprietate,
tum quòd Marcion, Valentinus, Ba-
silides & alij hæretici, qui ad euer-
tam humanæ in Christo naturæ veri-
tatem, omnia diligentissimè conqui-
siuerunt argumenta, hoc ipso, quod
ab eius pluribus in locis sub Euchari-
stia pane presentia sumi potuisset, &

2 DE DVPLICI CORPORIS

reliquis omnibus firmiter futurum erat, non fuerint vsi: tum etiam quod veteres patres, Athanasius, Tertullianus, Chrysoftomus, Theodoret⁹, Gelasius & alij. aduersus eosdem hæreticos, ad veritatem carnis Christi probandam, argumentum ducant ab ipsomet Eucharistiæ sacramento, quod videlicet non possit esse nisi veræ carnis sacramentum, figura, symbolum, siue repræsentatio. cuius profectò argumenti nulla in probando vis est, quod ad veritatem attinet totius naturæ communem, si ex articulo fidei statuatur corporalis hæc in pluribus locis sub pane præsentia. Nam certè si eiusmodi præsentiam ex legitima verborum Cœnæ interpretatatione concedendam esse senserunt hi patres, intelligi vix potest, illos ex Dominicæ Cœnæ symbolis, veritatē humanæ naturæ in Christo probare voluisse, quā hæc probatio à vera & communi totius naturæ proprietate, non autē à peculiari aliqua ἰδιόμορφία & miraculosa ipsius in Cœna conditione sumenda sit. Itaque rectè Ignatius,

Verum

Chryf. Ho.
83. in Matt.

Si corpus
Christi est
in pluribus
sub pane lo-
cis, ergo à
pane Eu-
charistiæ
non potest
corporis
Christi ve-
ritas proba-
ri.

CHRISTI CONSIDERATIONE. 3

Verum corpus Maria peperit, quod esset quasi
 diuina natura domiciliū, tale nimirum, quod
 hac omnia quæ propria sunt corporis humani,
 nobiscū haberet communia. Et Eustachius
 Antiochenus, Qui per spiritū corpore præ-
 ditū, homo factus est, is omnib⁹ alijs hominib⁹
 membra gestat numero equalia, atque simili
 vnicuique forma & specie indutus est. Et Am-
 brosius, Eadē in Christo corporis veritas est,
 quæ in nobis: Ideoque negans corpus Christi di-
 uinitati æquale esse, iubet diuidi atq; separari,
 hoc quod nostrū est, ab eo, quod est Verbi propri-
 um. Augustinus autē de vera & insepa-
 rabili corporis Christi proprietate,
 qua in vnitate personæ, à verbi diuini-
 tate, perpetua & immutabili nota dis-
 cernitur, disputans ait, Deus vbiq; esse
 dicitur, quia nusquam absens est in semet-
 ipso, quia non continetur ab ijs, quibus præ-
 sens est, tanquam sine ijs esse non possit. Nam
 spatia locorum tolle corporibus, & nusquam
 erunt, Et quia nusquam, ergo nec erunt. Hic
 vbiq; crede Christum, per id quod Deus est,
 In cælo autem, per id quod homo, secundum ve-
 ri corporis modum. Et hoc recenset inter
 capita fidei & symboli, Quomodo in cælo
 sit (inquit) corpus Dominicum, curiosissi-

Ignatius
Epist. 2. ad
Trallianos.

Theodor.
dial. 2.

Amb. epist.
22. & lib. de
incarn. Do-
mini.

Aug. epist.
ad Darda.

Quid sit. sc.
se vbiq;.

Christus
est in cælo
secundū ve-
ri corporis
modum.

De fide &
symbolo
cap. 6.

4 DE DVPLICI CORPORIS

num & superuacuum est querere. Tantummodo in celo esse credendum est. Non enim est fragilitatis nostræ, cæterum secreta discutere, sed est nostræ fidei, de Dominici corporis dignitate, sublimia sapere. Item, Donec seculum finiatur, sursum est Dominus, sed tamen hic nobiscum etiam est veritas Domini. Corpus enim in quo resurrexit, in vno loco esse oportet, Veritas autem eius vbique diffusa est. Hoc Augustini testimonium, cum aliter refutare non posset Lombardus, hac elusione conatus est pervertere, Veritas eius, id est, verum corpus eius in omni altari, in quo celebratur.

Cap. prim.
de consec.
dist. 2. tract.
30. in Ioan.

Magist. sent
li. 4. dist. 10

Aug. confi-
derat homi-
nē Christū,
vt est in De-
o Verbo, &
ab eo gesta-
sur.

Diuinitas
hominis est
in vnitate
personæ
Verbi.

Verum ne quis ex Vbiquitistis excipiat, Augustinum hæc de corpore Christi absolutè & per se, & nō in ipsa vnionis maiestate cōsiderato, loquitur: cauendum esse monet, ne ita diuinitatem asruamus hominis, vt veritatem corporis auferamus. Quam enim hoc loco aliam diuinitatem hominis intelligere potuit Augustinus, quàm eam ipsam, qua in vnitate personæ maiestate sua verè est Deus? Non. n. de homine per se, & extra vnionē cōsiderato, sed qui in Deo Verbo est, in quo

CHRISTI CONSIDERATIONE. 5

quo omnis plenitudo diuinitatis ha-
 bitat, quique eo modo differt à reli-
 quis sanctis, differit Augustinus. Et ta-
 men hac ipsa hominis Christi diuini-
 tate, corporis veritatem ait non au-
 ferri, quo minus per id tantum quod
 Deus est, vbique, secundum autem
 quod homo est, in caelo esse creden-
 dus sit Christus. Vnde quemadmodum
 veritatem & naturam corporis in Chri-
 sto per diuinitatem ipsius non muta-
 ri, hoc sensu intelligendum esse vult
 Augustinus, ne vnà cum diuinitate,
 etiam humanitate sua, pluribus aut
 omnibus simul locis, sed in caelo tan-
 tum sit Christus: sic in ipsa maiestate
 hominis Christi, in quam assumptus
 est per vnionem, diuinitatem ipsius, &
 vbique esse, & corporis veritatem, &
 in caelo esse, inter se opponi, aut veri-
 tatem aut naturam corporis auferri
 est necesse.

Diuinitas
 hominis nō
 facit Chri-
 stum esse v-
 bique secun-
 dū veritatē
 corporis.
 Quid sit ve-
 ritatem cor-
 poris nō au-
 ferri.

De hoc veri corporis modo, quo
 corp^o à nō corpore, essentiali sua rati-
 one discernitur, alibi sic ait, *Nullum
 omnino corpus esse potest siue caeleste sit siue
 terrestre, siue aërium, quod non minus sit in*

Veri corpo-
 ris modus
 secundum
 Aug. Cont.
 Epist. Ma-
 nichæ i cap

6 DE DVPLICI CORPORIS

16. Epist. ad Dardan. & ad viduam Italiam, parte, quàm in toto, neque vlllo modo posset in loco huius partis simul habere aliam partem, sed aliud hîc, aliud alibi habens, per qualibet spacia locorum distenditur. Hoc discrimine, quasi propria naturarum differentia, creatorem à creatura discernendum esse docet, inquiring, Si creatura corporalis vnus eiusdemq; natura esset cum Trinitate, quæ vnus Deus est; nec localiter in loco esset, nec temporis mutationem aliquâdo sentiret, nec de loco ad locum transiret, nec circumscriberetur quantitate molis suæ. Solus enim trinitatis proprium est, quia non est corpus, vt vbique sit tota, per spacia locorum non diuisa. Item, Deus totus in celo, & in terra simul totus est, quod nulla natura corporalis potest. Item, Hoc est Deum esse, quod vbique totum esse. Totus ergo Filius apud Patrem, totus in celo, totus in terra, totus in vtero matris, totus in cruce, totus in inferno, totus in paradiso, quò latronem introduxit. Atque ex hac perpetua naturarum differentia, de ipsomet corpore Christi, in vnitatis personæ, sic ait, Neque tam enim ideo Carni, quam ex Virgine assumpsit, ita infusus est Deus, vt gubernanda vniuersitatis curam deseruerit, vel ad illud corpusculum,

De fide ap
Petr. cap. 3.
& vide cap.
18. de Spir.
& anima.

Lib. 22.
de cin. Dei.
Lib. 3. de
symbolo ad
catechume
nos. cap. 7.

Epist. 3.

CHRISTI CONSIDERATIONE. 7

lum, quasi contractam collectamq, materiam, Nulli cor-
pus vbiq
totum esse
potest.
 trastrulerit. Hominum ille sensus est, nihil nisi
 corpora valentium cogitare, quorum nullum
 potest vbiq, esse totum. Quantumcunq, enim
 sit corpus vel corpusculum, ut loci occupet spa-
 tium, eundemq, sic impleat, ut in nulla eius par-
 te sit totum, necesse est. Vbiq, enim esse,
 & nullo claudiloco, Christo compe- Tract. 106.
in Ioan.
 tit per diuinam naturam tantum, per
 quam ipse in Patre, & Pater in ipso est.
 Huc pertinent dicta scripturæ, Surre- Matth. 28.
Lucæ vlti.
 xit, non est hîc: Assumptus est in cæ-
 lum: Recessit ab ijs, & ferebatur in cæ- Matth. 28.
 lum: Me autem non semper habebi-
 tis: Ascendo ad Patrem meum, & Pa- Ioan. 11.
Ioan. 16.
 trem vestrum: Gaudeo propter vos, ut
 credatis, quoniam non eram ibi: Itē-
 rum relinquo hunc mundum. Hæc de
 seipso in vnitate personæ suæ Chri-
 stus, quamuis secundum diuinitatem
 nunquam à nobis recessurus. Non e-
 nim sic effugiunt, qui hæc dicta, quasi Iaco. Andr.
in protocol
lo Heidelb.
fol. 203.
 de corpore Christi, naturali & terrestri
 modo considerato, intelligenda elu-
 dere conantur. Neque enim hæc seor-
 sim de corpore suo, neque secundum
 aliquem considerationis modum, sed

DE DVPLICI CORPORIS

de seipso Christ^o est loquutus, hoc est, de humana natura sua, quatenus in vnitatem personę assumpta, vnus est cū eo Deus, qui propter has veri corporis proprietates, vnà cum ipsa natura assumptas, visibilis, palpabilis, & localis homo dicitur. *Alioqui, vt Cyrillus ait, Christū in duos diuidi oportebit Filios. Manet itaq; hīc veri corporis modus, sicut & ipsa naturæ veritas, etiā in vnitatem personę Christi minimè mutat^o. Sic & ante Augustinū ex perpetua Ecclesię doctrina Origenes, Non est hominis (ait) esse vbiq; in nomine eius duo vel tres congregati fuerint, sed est virtus diuina in Iesu. Et Tertullianus, Vbiq; inuocatum adesse, non hominis natura est, sed Dei, vt adesse omni loco possit. Et Cyrillus, Si diuina natura partitionē reciperet, intelligeretur & corpus. Si autē hoc, in loco omnino & magnitudine & quantitate: & si caderet in eam quantitas, nō effugeret circumscriptionem. In quam sententiam & Augustinus, quorū natura est, vt in loco sint, adeò in plurib. simul locis esse non posse, scribit: vt ipsam quoq; diuinitatem Filij, si alicubi vt in loco esset, in illo tantū, & non alio tunc loco fu-*
isse,

Lib. 9. cap.
21. in Ioan.
Cypri. ser.
de natiuit.
Christi.

Hom. 33. in
Matth.

De Trinit.

Lib. 2. dial.
de Trinita.
Etiam diui-
nitas esset
in loco, si ef-
set corpus.
De incar-
nat. Verbi,
cap. 19.

CHRISTI CONSIDERATIONE. 9

isse, affirmare nō dubitet. Quōd itaq;
 in Paulo, Petro, Ioanne, & singulis qui
 busq; sanctorū sit, secundū quod Ver-
 bū & sapientia Patris est, hinc manife-
 stē deprehēdi in corporeā naturā ma-
 iestatē nec loco concludi, nec rursum
 in vllō deesse loco. Fulgentius, *Quōd si*
verum est corpus Christi, loco vtiq; continetur.
 Est igitur inseparabilis veri corporis
 in Christo, pprietas, quātitate sua fini-
 tū esse, & loco contineri. Nam si, vt Au-
 gustinus ait, *Hoc est Deū esse, quod vbiq; to-
 tū esse,* consequēs est, quōd hoc sit crea-
 turā esse, quod tantū vno loco esse. A-
 loquin minimē idonea sed falsa erit
 Basilij, Ambrosij & Dydimi argumēta-
 tio, qui Spiritū sanctum, ab eo, q̄ pluri-
 bus simul locis p̄sens fuerit, & opera-
 tus sit, velut certa & incommunicabili
 pprietate, natura & essentia Deū esse
 probant, *Ipse enim Spiritus sanctus,* ait Dy-
 dimus, *si vnus esset ex creaturis, saltem cir-
 cumscriptam haberet substantiā, sicut vniuer-
 sa quae facta sunt. Nam etsi non circumscriban-
 tur loco & finibus inuisibiles creaturae, tamen
 proprietate substantiae finiuntur. Spiritus autē
 sanctus quamuis in pluribus sit, non habet cir-
 cumscri-*

Christ⁹ est
 in sanctis se-
 cū dū quod
 verbum Pa-
 tris est.

Libr. 3. ad
 Trasimun-
 dum.
 Inseparabi-
 lis corporis
 Christi pro-
 prietas.

Libr. 1. de
 Spir. S. in-
 terprete
 Hierony-
 mo.
 Proprietas
 creatorum
 spirituum.

DE DVPLICI CORPORIS

cum scriptam substantiam. Angelus quippe qui
aderat Apostolo in Asia oranti, non poterat
simul eodem tempore adesse in ceteris partibus

A proprie-
tate ad na-
turæ verita-
tem. mundi constitutis. Hoc ipso genere argu-
menti, ab actionibus & proprietati-
bus diuinæ & omnipotentis naturæ,
ex hac veterum sententia, vsus est etiã

Li. 3. ad Tra-
firmand. in
fine. Fulgentius: Si potuit (inquit) cælorum vir-
tutem firmare, qui non est Deus, si potest vi-
uiuificare, qui non est Deus, si potest in Bap-
& in creden-
tibus habi-
tare, vnus smatis regeneratione sanctificare, qui non est
atque soli-
us Verbi Deus, si potest charitatem tribuere, qui non est
Dei propri-
um est. Deus, si potest in credentibus habitare, qui nõ
est Deus, si potest gratiam dare, qui non est
Deus, si potest templum membra Christi habe-
re, qui non est Deus: & dignè Spiritus sanctus
negabitur esse Deus. Rursus dicatur, Si ea quæ
de Spiritu sancto commemorata sunt, potest a-
liqua creatura facere: & dignè Spiritus sanctus
dicetur esse creatura. Si autem hæc possibilis

Ab vnitare
operatio-
nis ad vni-
tatem natu-
ræ. creatura nunquam fuerunt, & inueniuntur in
Spiritu sancto, quæ tamen soli competunt Deo:
non debemus naturaliter à Patre Filioq; diuer-
sum dicere, quem in operum potentia diuersum
non possumus inuenire. Ac sic ex vnitare operis,
cognoscenda est vnitatis virtutis. Nec ergo quis-
quam dubitet, Patrem, Filium & Spiritu san-
ctum

CHRISTI CONSIDERATIONE. 31

Etum, personarum Trinitate seruata, vnum naturaliter Deum confiteri, qui vniuersa potuit sola voluntate condere, qui cuncta potest virtutis omnipotentia gubernare, qui omnia potest immensitate diuinitatis implere. Si de mysterio incarnationis Christi sic sensit Fulgentius, qui se catholicæ & orthodoxæ Ecclesiæ episcopum profitebatur, vt credendum putaret, humanitatem Christi, quæ origine natiuitatis suæ est creatura, in ipsa vnione cū Verbo, reali diuinarum proprietatum effusione omnipotentem, viuificam, & omnipræsentem effectam esse: certè cogitare debuit, non satis firmo se argumento in probanda naturali diuinitate Spiritus sancti vsum. quoniam potuisset Spiritus sanctus, ex hereticorum sententia, talis creatura cōdi, cui hæ diuinæ naturæ proprietates, quædam earum participatione, communicarentur, sicut Seruetus plenitudinem Deitatis, maiestatem, potestatem & gloriam, homini Christo communicatam, docet, neq; tamen propterea credendus esset Spiritus esse naturaliter ab æterno & essentia Deus.

nicabiles diuinæ naturæ proprietates & actiones.

Hoc Cyrillus confutat in Arrio. Li. i. de Tri.

Sed

DE DVPLICI CORPORIS

Triplex eō-
 traria opi-
 nio.

 Sed hæc quidem de proprietate & veri corporis modo naturaliter ita se habere concedunt corporalis in pane presentie defensores, quorum triplex in contrarium opinio est. Confugiunt enim aliqui ad miraculum & ad omnipotentiam Dei, qui hanc dispensationem efficere possit, ut corpus Christi, pluribus simul sit locis, & hoc argumento, quod à proprietate veri corporis humani sumptum est, clamitant, omnipotentiam Dei in ordinem redigi, & communibus naturæ legibus subijci & coherere. Isti igitur presentiam corporis Christi in pluribus locis, ut ex hac sola atque dispensatiua omnipotentia Dei, in virtute verborum Cœnæ, causam habere, ita etiam in ipso Cœnæ usu, & pane Eucharistiæ tantum, locum obtinere volunt, eaque hæctenus magis recepta quorundam sententia fuit.

Responso
 ad Argumē
 tum de o-
 mnipoten-
 tia.

 Verum non valet hæc consequentia, à potentia Dei ad voluntatem ipsius. Non enim quod possit, sed quid velit Deus facere, nobis audiendum est: nec licet diuine maiest. omnipotentia, ad nostra cōmentum sine verbo Dei stabilienda, ab-
uti;

CHRISTI CONSIDERATIONE. 13

uti. Hinc præclare Tertull. aduersus
 praxeā, *Planè*, inquit, *Deo nihil difficile est.*
Quis hoc nesciat: sed si tam abruptè in præsum-
pionibus nostris hac sententia vtetur, quid-
uis de Deo fingere poterimus, quasi fecerit, quia
facere potuerit, sed an fecerit requirendum,
 Est itaque in primis scrutanda & qua-
 renda voluntas Dei, quæ si perspicuo
 ipsius verbo certa est, tunc verò de-
 mum, vt rectè ait August. *tota facti ratio,*
consistit in potentia facientis. Omnia quidè
 potest Deus, sed non omnia facit, nisi
 quod conueniat veritati eius & iusti-
 tiæ. Et in libris sn̄iarum Prosperi, *Deus*
sic omnipotens est, vt nunquā suæ rationis in-
stitutæ conuellat. Atq; hanc ipsam ob cau-
 sam, vt Theodoretus ait, *pleraq; sunt Deo,*
propter omnipotentiam ipsius, impossibilia. Nō
enim potest, scribit August. facere vt ea quæ
vera sunt, eo ipso quo vera sunt, falsa sint. Nam
veritati aduersari non potest, in quo est ipsa
summa & incommutabilis veritas. Quū au-
 tem creatura & res finita, simul infini-
 ta esse non possit, ppter implicationē
 contradictionis: & de corpore Christi
 Petr^o ex æterno & immutabili diuinę
 volūtatis decreto dicat, Oportere hoc
 cælo

Tertullianus

In quæstio:
 noui Test.
 quæst. 97.
 August. li.
 26. contra
 Faustū ca.
 5. & cap. 10,
 libr. 5. de ci-
 uit. Dei.

Act. 3°

Impossibi-
le ex hypo-
thesi.

Corporalis
praesentia
in Cana, re-
pugnat ge-
nerali defi-
nitioni Scri-
pturae de
corpore
Christi.
Jaco. Andr.
in proto-
col. Heidel.
fol. 287.

celo contineri seu capi, usque ad tem-
poram restitutionis omnium: nec ratio
nec auctoritate destitui videntur;
qui dicunt, stantibus hisce praesuppo-
sitis, impossibile esse, corpus Christi;
salua proprietate & veritate sua, qua
nostrae est ὁμοούσιος naturae, prout gene-
rali definitione de eo Scriptura testa-
tur, pluribus in locis simul aut vbiq̄
esse posse: nisi singulare quiddam, &
quasi à generali hac Scripturae defini-
tione exceptum, in Coena fieri mani-
festo verbi Dei, pro fidei articulo tra-
ditum esse, ostendi possit, qua de re
alias.

Sunt & alij Vbiquitistae, qui quum
in hac corporalis praesentiae defensio-
ne, nihil firmitatis & praesidij esse vide-
ant, ac proinde intelligant, non posse
concedi, eo modo quo in celo est cor-
pus Christi, in pane Eucharistiae reali-
ter praesens incipere adesse, quinetiam
inde concedendus sit quidam è celo
descensus, & novus in panem seu lo-
cum panis, vbi antea non fuit, aduen-
tus, contra quam fidei articulis sit ex-
pressum: idcirco ista Papistici erroris
con-

CHRISTI CONSIDERATIONE. 15

condemnata sententia (quæ omnem
pſentiæ corporis Christi causam, ver-
bis & speciali omnipotentia ipsius, in
pane Eucharistiæ definitā esse docet)
multiplicem quendam essendi modū
in corpore Christi, nec scripturæ nec
veteris Ecclesiæ auctoritate vlla, sed te-
meraria prorsus audacia comminisci,
& labantē alioqui causam, hoc infau- D. Iac. An-
sto patrocinio fulcire voluerunt. Tri- contra Be-
plex (aiunt) esse potest corporis & hu- zam fol. 50.
manæ naturę Christi ratio seu cōside-
ratio. Prima physica est & naturalis, Modus na-
seu corporalis & circūscripta, qua cor- turalis 1.
pus Christi natura finitum, simul eo-
demque tempore vnū tantū locum
occupauit, eoq; circūscriptum fuit
vsq; ad resurrectionem, in qua omnes
infirmities carnis deposuit, & corp^o
ipsius gloriosum effectum est.

Altera ratio est, qua corpus Christi Modus glo-
pro natura & proprietate corporum riosus,
gloriosorum & spiritualiū considera-
tur, quæ etsi nō eo modo, quo physica
corpora, loco circūscribantur, tamen
pprietate substantiæ finiuntur, vt non
sint vbique, sed alicubi, ybicunq; sunt.

Alibi dicunt
caelum esse
vbique.

Et hoc modo Christus (aiunt) est in caelo, & iuxta hanc rationem, corpora nostra eius corpori glorioso in resurrectione erunt conformia, ex sententia Apostoli.

Modus maiestatis 3.

Tertia ratio est corporis siue humanitatis Christi, qua in vnitatem personae cum verbo assumpta, ad dexteram virtutis & maiestatis collocata esse dicitur, quae non est localis, sed infinite virtutis Dei participatio. Et secundum hanc tertiam rationem, Christum volunt non modo diuinitate, verum etiam humanitate sua, in pluribus & omnibus locis praesentem esse, aut vnitatem personae solui oportere. Et haec postea ad Coenae negotium accommodantes, docent praesentiam corporis Christi, neque pro physici & naturalis, neque pro gloriosi corporis ratione, quibus corpus Christi absolute & per se definiatur, constituendam esse in Coena, sed per vnitatem personalem, & modum communicationis maiestatis. Haec est igitur huius commentum, & totius Vniuersitatis Theologiae summa, quam à Reuerendo viro D. M. Luthero, sublimi quodam iudicio, & expedita

CHRISTI CONSIDERATIONE. 17

pedita in primis ratione, ad obiecta in Jacobus An-
 cōrrarium dissoluenda, rectè atq; gra- dræas in
 uiter traditã esse, seriò admodũ & ma- præf. The-
 gna cum autoritate inculcant. sium Tu-
 bingensium.

Verũm hñc nobis illud primũ ex- Confuta-
 plicent Vbiquistæ, Si natura finitum, tio modi
 & loco circũscriptum fuit corp' Chri- gloriosi, sic
 sti, vnde pbent, quòd in resurrectione, ut ab Vbi-
 quum omnes infirmitates carnis de- quitistis
 posuit, etiam hanc finiti & circumscri- traditur.

Nam vt rectè sentiũr Scholastici, Fini- Bonanent.
 tio & circũscriptio circa creaturã, est li. 3. dist. 13.
 potiũs complementum ipsius & per- q. 2. art. 1. &
 fectio, quàm infirmitas, ideoq; glori- li. 4. dist. 49.
 ficata corpora nõ amittunt naturam
 & proprietatem veræ carnis, nec desi-
 nunt esse finita & loco contineri, aut
 posse palpari, sed, vt Lombard' ait, ha-
 bent perfectum suæ naturæ modũ. Eo
 autem ipso, quòd creaturæ sunt, fini-
 tam quoq; & limitatam suę speciei na-
 turam illa habere oportet, quia, vt ait

Ambrosius, *Omnis creatura certis suæ natu- Lib. de Spi-
 re circumscrip̃ta est limitibus, nec creatu- rit. S.
 ra dicenda est, quæ non habet circum-
 scriptam determinatãque virtutem.*

Dial. 2. & 3. Et quid oro sunt isti responsuri Theodoro, qui corpus quo diuina mysteria representantur, & cuius efficimur participes in Cœna, verū & eiusmodi corpus esse docet, vt eandem quā prius habeat formam, figuram & circumscriptionem, atque in suę naturę finibus maneat, quāuis immortale factū, & ad Patris dexteram sessione dignatum sit? Quid item Augustino quum Lib. 3. cōtr. ait, *Formam serui resurrectio non consumpsit, sed in melius commutauit. In forma serui mortuus est, & resurrexit, Forma serui leuata est in calum, In ipsa sedet ad dextram Dei Patris, In ipsa venturus est ad iudicium.* Et Christus ad idem alibi scribit, Christum in nostrę proprietate & veritate naturę ad dexteram Patris constitutum, in carne, quam ex Virgine assumpsit, sacramentum propiciationis exequi, & Deo Patri nos reconciliare, suoque sanguine emundare. Item, *Sicut eundem Dei Filium & redemptorem nostrum secundum diuinitatem, inuisibilem, incorporeum & incircumscriptum, sicut & Patrem & Spiritum sanctum non credere, impium est: ita eundem Dei Filium, in homine assumptum, visibi-*

Corpus Christi etiam in ipsa ad dexteram sessione est circumscriptum.

Maxim. c2. 16. & de Trinit. & vnit. Dei ca. 3. & capit. 8.

Christus ad dexteram nostrę proprietate naturę.

De essentia diuinitatis, in sine.

Humani- tas in vnita

CHRISTI CONSIDERATIONE. 19

visibilem, corporeum, atque localem post resurrectionem non credere & profiteri, est prophæticum.

te Filij Dei
cōsiderata,
est visibilis
& localis.

Deinde si gloriosi corporis modus quo in cælo esse dicitur, non est corporalis sed spiritualis, ideoq; non loci alienius spacio vel circūscriptione, sed proprietate substantiæ finitur in cælo corpus Christi: quomodo ab ipsis spiritibus, quorū hoc proprium esse Didymus ait, differre dicetur? Nō ita de corpore suo Christus, Videte & palpate, Spiritus carnē & ossa non habet. Neq; sicut etiam de natura & conditione glorificatorum corporum, aduersus Ioannem Hierosolymitanum sensisse constat Hieronymum: Scholastici quidē ipsi hoc modo corporaliter & localiter in cælo esse concedunt. Et hoc plañe sentit Augustinus, scribens, *Christus ubique est tanquam Deus, & in loco aliquo cæli propter veri corporis modum, cui immortalitatem dedit, naturam non abstulit. Item, Ego corpus Christi ita in cælo esse credo, ut erat in terra, quum ascenderet in calum, & quemadmodum ipse Christus discipulis de resurrectione ipsius dubitantibus ait,*

Cōfusio veri corporis cum spiritu.

Veri corporis modus est, loci spacio contineri. August. li. 22. ca. 30. de ciu. Dei. Epist. 146.

Iaco. Andr. *Palpate & videre, Spiritus carnem & ossa non
fol. 7. 72. & habet.
pag. 109. cō
tra Bezam.*

Denique si naturalis & gloriosi corporis modo corp⁹ Christi absolutè & per se definitur, & in sua natura & substantia cōsideratur extra vnionem, & tamen hisce modis veritas ipsius asseritur: quomodo non inde cōcedendū erit, naturali & glorioso hoc mō, corpus Christi secundum substantiam & veritatem non fuisse nec esse vnitum Verbo, sed tantū secundū Maiestātē? Et quid tandem erit hæc maiestas? an ipsamet Verbi diuinitas? an humanæ substantiæ natura & veritas, an verò quiddam ex his tertium? & an creator vel creatura? Aut si naturæ inuicem per se & in proprietatibus suis cōsideratæ, non sunt in vnitate personæ subsistentes, quomodo personalis vnio non est naturarum confusio? Ad hæc si ex Vbiquitistis queratur, quo cōsiderationis modo corpus Christi in mortem sit traditum, non opinor dicent quo ad dexterā maiestatis sedēs, vbi que præsens regnat in gloria. Ergo neque etiam hoc considerationis modo,

Iaco. Andr.
fol. 8. in Af
tertio. con-
tra Bezam.

CHRISTI CONSIDERATIONE. 21

do, panis Eucharistiæ est vel dici potest corpus in mortem traditum.

Videamus autem, quemadmodum quæ suprà dicta sunt, cum ipsius D. Lutheri scriptis cōsentiant. Is postquam Christū Deum plures habere modos, quibus alicubi esse possit, dixisset, nō tantum localem, ad Scholasticorū doctrinam puocat, quos rectè de hac re sensisse pronunciat. Est enim (ait) modus quidam essendi localis, qui loci alicui⁹ circūscriptione & ambitu, eiusque & corporis locati cōmensuratione fit & cōstat. Sic corpore suo quondā in terris fuisse Christum, & ad iudiciū reuersurum ait, sed hoc modo nō in Deo, vel apud Patrē, nec in cælo esse. Mira sanè sententia, & quæ vix ac ne vix quidem pbari possit. Quid enim? an hanc semel glorificati corporis proprietate abolitā, & cum ea non cōgruentē infirmitatem, in gloriosissimo suo aduentu reassumpturus est Christus? Superest ergo vt D. Lutherus (vt homo errat) vel absurdum hoc non viderit, vel illum modū localem, ne nūc quidem vt infirmitatem à Christo depositam

In confess. magna parte. 1. Anno 1528.

Lutherus pronocat ad Scholasticos.

1. Modus localis.

Mira sententia Lutheri.

August. forma serui est personaliter in Verbo: ergo & proprietates formæ serui sunt personaliter assumptæ.

senferit (quod tamen nunc docent V-
biquistæ) vel certè repugnātia scripse-
rit. Illud verò quod ait, Christum cor-
pore suo in Deo non esse secundum il-
lum modū localem, quomodo intel-
ligemus? An .n. aliter nunc est in Deo
veritate sui corporis quàm olim fuit,
& in secundo aduētū futurus est? Cer-
tè si (quod non dicturum fuisse Luthe-
rum credimus) in illa visibili serui for-
ma, qua localis & circumscriptus, imò
etiā ad tempus passibilis atq; mortalis
fuit homo Christus (nā ne hæc q̄dem
personālē vnionem impediabant) nō
erat in Deo vt ei personaliter vnitus,
an non secundum has veri atq; natura-
lis corporis proprietates, quibus cæte-
ri homines ppria naturæ suæ persona
constant, fatendum etit, duas fuisse in
Christo personas & hypostases, atque
hoc modo consideratam Christi hu-

Christus vt
in persona
Verbi sub-
stēs homo:
ita etiam vi-
sibilis & lo-
calis homo
est.

manitatē, in seipsa seu naturę suæ per-
sona substituisse, & ex Maria virgine na-
tam fuisse, quod voluit Nestorius? Et
quomodo igitur si Christi humanę na-
turæ massa, secundū naturales totius
speciei cōditiones, non fuit vnita Deo

Verbo,

Verbo, visibilis ille & localis homo, verè fuit Deus, & Deus homo, vt dici possit: Hic Deus noster in terra visus est, & homo iste increatus est, si veri hominis naturales proprietates sunt extra modum vnionis, hoc est, extra substantiã in persona Dei verbi, & de Deo non dicuntur, nec contra? Quid est igitur quod Patres dicunt, *Deo Verbum omnia quæ carnis sunt propria, sua facit, quia ipseus est corpus & non alterius?* Videlicet in ipsa Verbi, & non in communis naturæ hominum persona subsistens. Longè profectò aliter scribunt ex Scripturæ & veteris Ecclesiæ consensu, Cyrillus, Augustinus, Fulgentius & Vigilus, qui humanitatem Christi, quatenus diuinitati personæ liter vnita, id est, in personæ vnitatem assumpta est secundum substantiã, per naturam carnis suæ, localem & circumscriptam adhuc esse & mansisse constanter docent: indè que rectè dici, Deus est homo, localis, visibilis & palpabilis, per vnionem. Nam vt caro & humanitas Christi, per naturæ substantiam: ita etiam vt localis, visi-

Cyrrill. Ce-
lasius,
Theodo.
Caro Verbi
propria.

Cyr. de epla.
Anath. 3.
Sicut Ver-
bum per as-
sumptione
caro, ita

quoque ho-
mo localis
factum est.

Mag. sent.
li. 3. dist. 2.
& 15. Tho.
3. part. q. 4.
& 14. Gab.
lib. 13. dist. 1
q. 2. concl. 3.

bilis, palpabilis & circumscripta, in
Verbi persona subsistit & sustentatur.
Hocque magnum est illud pietatis
mysterium, quod Deus in carne visi-
bilis factus apparuit. Et hinc Schola-
stici probè dicunt, Deum Verbum, o-
mnes proprietates, defectus & acci-
dentia, quæ in humana natura plan-
tauit, assumpsisse. Aut ergo caro Chri-
sti, in nostræ proprietate naturæ con-
siderata, vnita est Verbo per assum-
ptionem, & homo localis, palpabilis,
& circumscriptus est & subsistit in
Deo Verbo: aut hoc modo per se, &
in propria naturæ suæ persona subsi-
stit, quod est Nestorianum. Itaque,
quum eadem sit personalis vnionis
ratio quæ olim fuit, nempe in ipsa cor-
poris veritate (quæ veritas tollitur si
circumscriptio tollatur, atque adeò
si vel corpus vel anima Christi idioma-
te deitatis, id est, infinitate ornetur
quæ vbiuitatem consequitur) con-
stat ab ijs diuidi Christū, qui localiter
Christum nunc corpore suo in Deo ef-
se negant. Quod si excipiāt, nos tamē
fateri sublatam esse passibilitatem &
morta-

mortalitatē : respondemus posse qui dem illa corpori, manente ipsius veritate, adimi vt perficiatur, videlicet eo sublato quod non natura sed per peccatum humanis corporibus accidit : naturæ verò circumscriptionem esse veris corporibus ad eò proprium & essentialē (quatenus corpora sunt) idioma, vt verissimum sit quod tanquā immotum principium sumit Augustinus, si tollas spatium corporib⁹ ne corpora quidem esse.

II. Modus
definitiuus;

Est verò & alius essendi modus, quem D. Lutherus vocat definitiuū qui loci spatium non occupat, sed spiritalis est, quo corpus Christi omnes creaturas penetrare possit, vt lapidem sepulchri, & clausam ianuam : secundum quem modū in pane Coenæ esset ait corpus Christi. Hic verò nobis quæso expediant Vbiquistæ, quomodo cum Luthero, cuius se præcipuè dogma profiteri tantopere iactitant, consentiant. Nam ille quidem secundum hoc & definitiuo modo, carnē Christi esse in pane Coenæ: ipsi verò tertio & sublimi illo maiestatis modo, vbi que præsen-

Jacob. And.
fol. 7. cōtra
Besam.

DE DVPLICI CORPORIS

præsentē adesse docent. At enim (in
quiunt) in huius secundi modi com-
memoratione, obiter tantū præsen-

Lutherus tix carnis Christi in Cœna mentionē
docet cor- fecit Lutherus, quem tamen potissi-
pus Christi mum per maiestatis modum confir-
esse in pane mare voluit. Imò constat in contrari-
glorioso & um, quod non obiter & semel tantū,
definitiuo sed plus quinquies apertè definiat,
modo. quemadmodum & quo modo in clau-
Responsio sa ianua corpus Christi simul eadem
ad obiect. t. forma & quantitate cum ligno fuit,
Panis cœnæ ita quoque & similiter in sacramento,
quo ad præ vbi panis & vinum sunt, esse. Secun-
sentiā cor- do, hoc etiam euidenter confirma-
poris, cōfer tur ex eo, quòd palàm fatetur Luthe-
tur cū clau- rus, se haftenus docuisse & adhuc do-
sa ianua & cere, parum referre, nec magni cuius-
lapide se- dam momenti quæstionem esse, siue
pulchri. quis panem in Eucharistia manere,
vel non manere & transsubstantiari,
credat: & tamen inter Scholasticos

II.
In confes-
max. de præ
dict. identi.
& in confes.
parua, & de
capti. Baby-
lonica.
Lutheri sen-
tentia inter
VViclephū
& Schola-
sticos me-
re.

sofistas & VViclephum se arbitrum
& censorem faciens tradit ex senten-
tia VViclephi, panem, & simul cum
eo ex Scolasticorum doctrina, corpus
ibi adesse, hoc est, non aliter nec mi-
nus

CHRISTI CONSIDERATIONE. 27

nus sub pane & vino, verum corpus & sanguinem esse & contineri, quā ipsi ponant sub suis accidentibus: atque ita contra omnem humanæ rationis captum duas distinctas res, panem & corpus, vnam rem & essentiam esse & dici posse, contendit: vt sic corpus Christi gloriosum, saluo pane, in sacramento esse credatur, sicut ignis est in ferro, salua ferri substantia. Sic enim ait, *Cur non posset Christus corpus suum in tra panis substantiam continere, sicut in accidentibus? Ecce ignis & ferrum sunt dua substantia: sic miscentur in ferro ignito, vt qualibet pars sit ferrum & ignis. Cur non multo magis corpus Christi gloriosum sic in omni parte substantia panis esse posset?* His autem verbis an non manifestè includitur seu definitur præsentia hæc, loco & quantitate panis? Quorsum enim aliâs exempla hæc de ferro ignito, item de clausa ianua, & lapide sepulchri? Et hanc eius perpetuam sententiam fuisse: quòd videlicet corpus Christi, ex pastarum, adeoque Ecclesiæ (vt ipse ait) doctrina, corporaliter & definiti- uè in pane esse docere voluerit, mul-
tis

Luth. contra regem Angliæ. Præsentia definita loco & substantia panis.

Anno 1544 in confess. parus

Prouoca- tis postea annis disertè testatus est &
 tio ad vete- declarauit. Sic enim scribit, *Ad hunc*
 rem Ecclesi- modum sub Papatu traditum est, quemad-
 am. modum nos etiam statuimus & docemus, velu-
 Luche. pro- *ci vera ac prisca Christi Ecclesia, ante mille*
 bat modum quingentos annos statuit. Et post, *Hoc au-*
 presentia- *tem modo docent Papistæ, (Imo non Papistæ*
 què docent *sed Ecclesia, non enim Papa sacramentum in-*
 Papistæ. qd- *stituit, & nos cum ijs) quòd corpus Christi nõ*
 de eo libro- *sit localiter in sacramento, sed definitiuè, hoc*
 fenserit Ph. *est, certò est ibi corporaliter & verè. Adde*
 Melant. vi- *quòd & Augustanæ confessionis arti-*
 de in epist- *culus, hoc vulgato sensu sit defensus,*
 ad Bulling- *quo ex ecclesiæ Romanæ consensu,*
ab imperij statib' dicitur esse appro-
batus. At verò ex Papistarum senten-
 Gabriel. Bi- *tia, sic definit Gabriel: Christus pactus est*
 el. lib. 4. di- *cum Ecclesia, quod per assistentiam suæ ordi-*
 stin. 8. q. 1. *nationis semper exhibere velit suam præsentia-*
 & dist. 10. q. *am sub his speciebus ritè consecratis. Ordina-*
 1. concl. 10. *uit enim, quòd corpus suum esset vbicunque*
 Tho. 3. par, *forent species, quibus manentibus ab ijs non*
 quest. 76. ar. *separatur. Hoc præsentia modo docet*
 4. & quest. *Papistæ corp' Christi esse in Eucharisti*
 81. art. 1. & *a secundū dimensionē quātitatum,*
 Richardus *per realem concomitantia, & cōpara-*
 li. 4. senten- *ri ad locum, non quidem secundum*
 dist. 10. art. *propri-*
 2. quest. 1.

CHRISTI CONSIDERATIONE 29

proprias dimēſiones ipſius corporis,
 ſed ſpecierum ſacramentalium, ita vt
 vbicunq; ſunt illæ ſpecies, ibi ſit cor-
 pus Chriſti, hoc eſt, non per ſe quidē
 in loco ſit, ſed per accidens, in quan-
 tum continetur ſub ſpeciebus quæ
 ſunt in loco. Hæc ergo recepta Papi-
 ſtarum ſententia eſt, qua corpus Chri-
 ſti poſſit eſſe definitiuè in pane Cœ-
 næ. Iam ſi cum Scholaſticis & hac Pa-
 piſtarum doctrina, quod attinet ad
 corporis Chriſti in Euchariſtia præſen-
 tiæ modum, ſentire ſe credi & videri
 voluit D. Lutherus, quamuis non ſub
 lata, ſed ſub permanente panis ſubſtā-
 tia, quōdo cōtra vniuerſalē omniū
 Scholaſticorum ſententiam, longè
 alio, quàm ipſi doceant, modo, præ-
 ſentiā hanc per vbiquitatē dexteræ &
 ſeſſionis ad dextram Dei, atque rea-
 ſionem quandam communicationem i-
 diomatam, (quam ipſi penitus igno-
 rant) definiendam eſſe affirmare au-
 dent Vbiquitiſtæ ? Notum eſt ex
 libro de captiuitate Babylonica, quòd ex
 Petro de Aliaco, ſcholaſtico
 & Cardinali Cameraceniſi, (qui
 vnà

Hinc dicunt
 eſſe in loco,
 ſed non lo-
 caliter.

Miniſtri
 Hambur. ad
 Vueſtpha-
 lè anno 56,

Petrus de
 Aliaco au-
 thor ſentē-
 tiæ Luth,

vnà cum alijs quibusdam pro trans-
 substantiatione realem illam corpo-
 ris Christi cum pane coexistentiam af-
 ferere voluisset libenter, sed nō est au-
 sus) opinionem suam quum primū in
 scholasticam Theologiam se hausisset
 scribit, acceperit, eamque sequutus
 fuerit D. Luth. Proinde quòd ean-
 dē quoque veteris & primitiuæ Eccle-
 siæ doctrinā fuisse putat, in eo ex fal-
 sō præsupposito facti errore, est hallu-
 cinatus. Nec tamen dominus Luthe-
 r^o credi potest aliter quod ita scripsit
 intellexisse, quàm sub hac tacita & im-
 plicata conditione, Si idem quoque
 (vt ipse persuasus putauit) vet^o & pri-
 mitiua perpetuò sensisset Ecclesia. Id
 verò quoniam apertè falsum esse ostē-
 di potest, quis in iudicando futurus
 est tam iniquus, per quem non æquè
 liceat, vt ab ipsamet Papistarū & Scho-
 lasticorum, ita etiam à D. Lutheri sen-
 tentia hac in parte dissentire? idque
 proprio saltem ipsius exemplo, vt opi-
 nor, licebit, vt qui contra Angliæ re-
 gem disputans, quasi re pressius de-
 liberata, decernat impium & blasphemum

Papistarū
 sententia de
 Eucharistia
 non est vete-
 ris Ecclesiæ
 sententia.

Vt Luthe-
 rus putauit
 se cum vete-
 ri Ecclesia
 sentire, ita
 de sententia
 ipsius ex ve-
 teris Eccle-
 siæ consen-
 su est iudi-
 candum.

Anno 23.

CHRISTI CONSIDERATIONE 31

mum esse, si quis panē dicat transsub-
 stantiari: & tamen postea in contro-
 uersia sacramentaria, rursus fateatur
 se docere parum referre, nec magni
 momenti rem seu quæstionem esse,
 siue quis panem desinire siue manere
 credat. Sed ista sanè dentur conten-
 tionis feruori. Ostendant isti Vbiqui-
 starij, D. Lutheri testimonijs tam ini-
 què abutentes, quomodo eius nomi-
 ne & auctoritate non abuntantur, pri-
 usquàm ipsius, magni quidem viri, sed
 tamen hominis causæ patroni idonei
 censeantur. Tertiò phrases seu formu-
 læ loquendi manifestè id ostendunt,
 quibus in explicanda hac præsentia
 ad populum passim vti consuevit D.
 Lutherus. Nam ista, Corpus Christi
 corporaliter esse in pane: inuadere, &
 per verbum aduehi in panem: latere
 in pane: intra panis substantiam con-
 tineri: in omnibus sub sacramento lo-
 cis esse: & his alia similia, omnino nõ
 congruunt isti modo maiestatis quo
 secundum essentiam semper & non
 minus extra vsum Cœnæ, quàm in
 ipsa Cœna in pane, omni que alia crea-

Cõse. Mag.
 anno. 28.
 Lutherus
 damnat &
 nõ damnat
 transub-
 stantiatiõnẽ.

III.

Tale nihil
 legitur a-
 pud Patres,
 sed nec pro-
 bant Papi-
 stæ.

Sic docent
Vbiquitistæ
Thef. Tub.
55. & 80.

III.

Cont. Cæl.
prophetas.

tura præsens esse docetur corpus Christi. Ostendant igitur Brentium Vbiquitistæ, ex D. Luthero præsentiam quam is ex verbis Coenæ consentiente cum Papistis sententia, realem & corporalem in pane docere, & constanter credi voluit, non esse novam substantiæ corporis Christi, quæ antea in pane non fuerit, existētiam, sed vniuersalis præsentia in omnibus creaturis, certam in vsu Coenæ relationem & dispensationem: vel fateantur sese falsò obiecto D. Lutheri nomine istarum rerum ignaris fucū manifestè facere. Quartò, quum istud Vbiquistarum genus, corpus Christi nõ primo & secundo modo, hoc est neque corporali & locali circūscriptione, nec proprietate substantiæ suæ finito modo, sed secundū maiestatem in Coena præsens esse, inaudito prius commento docent, an non hoc saltem modo infinitum esse tradunt? Atqui D. Lutherus alibi hoc ipsum corpus eadem prorsus quantitate, forma & habitu, quo immolatum in cruce pependit, in sacramēto Eucharistia

CHRISTI CONSIDERATIONE. 31

riffiæ præfens credi vult, veluti ex pro-
 teflo contra iftos nondum natos ho-
 mines Vbiquitiftas difputans. Sed &
 ex articulis concordia cum Zuinglio
 conftat, quòd quum fatis inter eos
 conueniffet, Euchariftiam eſſe ſacra-
 mentum veri corporis & ſanguinis
 Chriſti: item quòd ſpiritualis man-
 ducatio ſeu ſumptio huius corporis
 & ſanguinis præcipuè Chriſtiano ſit
 neceſſaria, in eo tantùm fuerit diſſen-
 ſio, An verum corpus Chriſti creden-
 dum ſit eſſe corporaliter in pane, qui
 manſit inter eos indefinitæ contro-
 uerſiæ ſtatus. Hæc verò minimè cer-
 tè conueniunt cum eo præſentiæ mo-
 do, quo non minus ſecundum eſſen-
 tiam in pane Euchariftiæ, quàm in o-
 mni penitus creatura eſſe dicitur ab
 iſta Vbiquitiſta ſecta. Quum itaque
 ſecundo & definitiuo modo corpus
 Chriſti vt glorioſum in omni pane
 Cœnæ præſens eſſe & contineri velit
 D. Lutherus, & tamen hoc modo
 præſens vno tantùm loco eſſe poſſe do-
 ceant iſti Vbiquitiſtæ: viderint quo-
 modo hæc inter ſe concordent.

Marpurgi
 anno 29. Cõ
 ſenſus & diſ
 ſenſus Lut.
 & Zuingl.

Vbiquiti-
 ſtis eadẽ eſt
 præſentia ſe-
 tundũ eſſen-
 tiã, in pane
 Cœnæ, & co-
 muni creat.

34 DE DVPLICI CORPORIS

III. Modus
repletivus.

Adfert quidem D. Lutherus, tertium quendam essendi modum, quo repletivè, hoc est, tota vbiq; tota res adesse dicitur: verù, vt apparet, in explicanda corporis Christi in pane presentia, hunc amplius non vrget, sed verba, Hoc est corpus meum. Idem tamen, fateor, quamuis primò dicat hunc modum soli atque vni Deo competere iuxta illud Hieremiæ, Ego sum Deus, qui cælum & terram impleo, tamen postea, idem corpus Christi, omnibus hisce tribus modis, atque ita quoque hoc cælesti & diuino modo, quo vna cum Deo est persona, vbiq; presentia esse posse, & nisi ita sit, perlonæ vnitatem solui, ac fidem nostram falsam esse dicitur. Sed age istius sententiæ rationes ab eo allatas consideremus.

Ira August.
Epist. ad
Dard. &
Schola. lib.
1. sentent.
dist. 37.

Christus homo supernaturaliter vna est cū Deo persona, extra autem hominem Christum, nullus est Deus: Ergo possit vbiq; esse Deus, & omnia intus & extra plena esse Christo etiã secundum humanitatem, non quidem primo

CHRISTI CONSIDERATIONE. 35

primo atque comprehensibili, sed supernaturali & diuino modo: quia vbi-
 cunque Christus est secundum di-
 uinitatem, ibi est naturaliter diuina
 persona, & est naturaliter & persona-
 liter ibi. Ergo etiam ibi est vt homo.
 Non enim duæ distinctæ sunt perso-
 næ, sed vna, adeò vt dato aliquo loco
 vbi esset Deus, & non etiam ipse ho-
 mo, dissoluta statim foret personæ v-
 nitas, quam verè tunc dici posset, Hic
 est Deus qui non est nec fuit homo.
 Item, Humanitas Christi considerã-
 da est (ait) extra & super omnes crea-
 turas simpliciter, in ipsa diuinitate, At
 que hinc iudicat & infert fides, Extra
 creaturas nihil est quàm Deus, Et hu-
 manitas Christi secundū hoc est etiã
 extra creaturas, Ergo necesse est, vt sit
 vbi-
 cunque Deus, & hoc nunquam
 fallit. Essentialiter quidem non po-
 test esse Deus, sed quoniam supernè
 extra omnes creaturas essentiali Deo
 cohæret, & ibi est, vbi Deus est, sequi-
 tur, quòd ad min⁹ sit personaliter De-
 us, & consequenter etiã vbiq; in omni-
 bus locis vbi est Deus. Et alibi, Verbū

Personali-
 tas est à ver-
 bo, nō à na-
 tura assum-
 pra, que ipsa
 mensuratur
 sua naturā
 assumptā ex-
 cedit. Bona-
 vent. lib. 3.
 dist. 10. art.
 1. quæst. 2.

I I.
 Talis imagi-
 natio Euti-
 Huius argu-
 menti nec co-
 hærent ter-
 mini, nec
 constat cō-
 sequētia. So-
 queretur. n.
 humanita-
 tē Christi,
 in ipsa vnio-
 ne non esse
 creaturam.
 Aliter idem
 ipse D. Lu-
 the in disp.
 de commu-
 idiomatum
 Anno 1543.
 cont. Suē &
 feidt. In an-
 not. in Ec-
 clesiast.

Dei nō segregatur à carne. Vbi De⁹ est,
 Ad hoc re- ibi & caro Christi est. Sed De⁹ est vbi-
 spondent q; Ergo & Christ⁹ quoq; vbiq; est. Hęc
 Schola. li. 3. D. Lutheri sunt, quæ certè sic intelli-
 sent. dist. 22 gatur oportet, vt humana natura, quę
 admodū nō est ipse λόγος, (sed τὸ λόγος
 vnita, sic ipsa nō sit vbiq;, sed cū ea na-
 tura quæ est vbiq; nec alio modo dica-
 tur assūptus ille homo esse vbiq;, quā
 quo modo dicitur esse Deus, nempe
 κατ' ἄλλο, siue quatenus hypostaticè in
 persona τὸ λόγος subsistit. Hęc autē ex
 plicādi huius mysterij ratio sana &
 orthodoxa nihil prorsus istos iuuat, qui
 humanitatē ipsam docēt realiter esse
 vbiq; præsentē. quoniā cōmunicatio-
 nē idiomatū nō in persona duntaxat
 (quod & nos concedimus) verū etiā
 in ipsamet humana natura, inuecto
 illo suo fictitio omni maiestatis por-
 tento, realem esse ponunt, quod nul-
 lus vnquam sanæ mentis homo ipsis
 largietur. Quòd si fortè D. Lutherum
 aliter sensisse contendunt, viderint
 quomodo cū Dei Verbo, cū Patribus,
 aut seipso denique concilient.
 Certè si quis in hoc genere argu-
 menti

menti refutando operam ponere vellet, nihil esset ei facilius quàm horum hominum vanitatem deregere, qui sua perniciosissima commenta, aduersus omnium ætatum Ecclesiæ consensum, sub Lutheri nomine & auctoritate obtrudere conantur, cuius tamē ipsimet doctrinam conuellunt, & Papisicæ magiæ imprudenter arguunt.

Ita enim pronuntiant, *Non posse crimen*

Papisicæ magiæ effugere, qui veritatis Cæna

Domini verbis, Hoc est corpus meum, tribu-

ant vim adducendi seu faciendi præsens cor-

pus Christi, quū credi oporteat, Christum cor-

pori suo verè in Cæna præsentem esse, priusquàm

verba Cænae recitentur. Quid hic audio?

Desijt vt intelligo, præsentia corpo-

ris Christi in pane amplius miraculo-

sa haberi, quæ tamē permultis iam an-

nis solius miraculi & specialis cuius-

dam potentia verborum Christi præ-

textu, falsò credita & defensa fuit.

Quid verò de his D. Lutherus? An nò

sola verborum Christi virtute, eaque

quasi vnica, & nulla alia causa,

hanc in pane præsentiam effici, & cre-

di ab omnibus atque pro eo haberi

Brentius in
Recog. Jac.
And. in pro
to. Heidel.
fol. 287.

Octavo To
mo Ienensi,
fol. 375.

vult, qui hac parte cum Papistis senti-
 tiat? Denique quid iudicaturi sunt de
 Heshuffio & cæteris qui tantū ex ver-
 bis institutionis, & quo sensu dixerit
 Christus, Hoc est corpus meū, de præ-
 sentia ipsius statuendum esse, & extra
 oleas vagari scribunt eos, qui i rixas de
 vbiuitate immiscēt? Taceo quomo-

Luth. cau- do istæ cum sacramentali vnione,
sam præsen- quam Lutherus docet, consentiant.
tiæ esse do- & quòd seipso magicarum præstigia-
ctet Vnionē rum reos faciant vbiuista, quibus o-
sacramenta lim Ecclesiam miserè se fascinasse fate-
lè, Ergo ex- ri necesse habent, vt qui antea corpo-
tra eam nul- ris Christi præsentiam, verbo contine-
la est præ- ri & conseruari, atque hoc modo per
sentia. verbum ad panem adferri, & præsentii
Syngrama exhibitione verbi præsentari & distri-
Theol. Sue- bui, nec aliter panem corpus esse, quā
uia: & Brët. qua verbum ad nos corpus adfert, ex
epist. ad Bu- orthodoxa se fide docere videri volu-
cerum. erint. Neque hic executio, qualem de
Quid respō- patribus hoc suo iudicio censuram fe-
debūt The- rant, si quoties post recitata Cœnæ
ophylacto? verba, panē corp^o Christi esse seu fieri,
Ambrosio? aut operatorio sermone, & efficiente
 inuisibiliter spiritu Dei, panem in cor-
 pus

pus Christi mutari seu, conuerri: & pa- Cypriano?
nem nō effigie, sed natura mutatum,
omnipotentia Verbi factum esse car-
nem tradunt, credendi sunt statim de
corporali præsentia sentire. Et tamen
tam ingenua est horum hominū sim-
plicitas, vt D. Lutheri & Patrum do-
ctrinæ defensores ab hominibus habe-
ri velint.

Sed nunc obsecro videamus, quo-
modo superiora Lutheri cum Schola- D. Lutheri
sticorum doctrina, quos sententiæ sue sententia
authores laudat, & quasi rectè in hoc non cōsen-
sentientes commendat, consentiant. tit cū Scho-
lasticis.

Equidem quod ad id attinet, quod D.
Lutherus ait, Christum Deum plures
modos quàm localem habere, quibus
possit alicubi esse, scio tam incircum-
spectè in hac re nunquam esse loquu-
tos Scholasticos. Quamuis enim hos- Omnes tres
ce tres modos faciant, quibus ea quæ modi non
sunt, pro sua quæq; natura & cōditio- conueniūt
ne, alicubi esse definiunt: tamen vt vna vni rei.

eademq; res, omnibus hisce modis sit
vel esse possit, propter incompatibi-
lem, quam includunt repugnantiam, Lib. 1. sent.
nemo Scholasticos docuisse bona fide dist. 37.

audebit affirmare. Localem enim corporibus etiã gloriosis, a deo q; ipsi corpori Christi in cælo: definitiuum spiritibus, & quidem vno tantum loco: repletiuum verò modum soli atque vni Deo, qui incommunicabili proprietate sua sit illocalis & incircūscriptus, tantum cōpetere, omnes constanter tradunt. Itaque illa Lutheri quæstio, An Deus plures modos habeat, quib. possit facere eandem rem alicubi esse, omninò extra scopum. Quæritur enim de potentia Dei ordinata, & cuius voluntas est testificata in Verbo, non de ea quæ ignoratur. Sic autem ex Innocentio de diuinitate & hæritate Christi, & vtriusque essendi modis, sentiunt Scholastici. Quemadmodum filius Dei secundum essentiam est in omnib. secundum gratiã in sanctis, & per vniõnem in homine Christo: sic corpus ipsius localiter est in cælo, Personaliter in Verbo, & vbiq; per communicationẽ idiomatum: & sacramentaliter in Eucharistia. Quamuis autem hic sacramentalis essendi modus, p. ratione signorum, hoc est, quomodo res vniuntur

Sola Diuinitas illocalis.

Seuerianus apud Theod. dial. 2.

Scholastici li. 3. sent. dist. 32. & libr. 4. dist. 10. Vbi Bonauent.

Aug. epist. ad Darda.

Bona. li. 4. dist. 1. qu. 2. & 3. & li. 1. dist. 37.

CHRISTI CONSIDERATIONE. 41

tur signis, secundum intentionem instituentis, rectè possit explicari (quatenus videlicet ea, quæ exterius in sacramenti figura, specie seu imagine fi-
 unt, ipsa rerū veritate & præsentia, in-
 terius per fidē accipiuntur, vt vetus re-
 ctè sensit ecclia) tamē aliter hæc sunt, ex malè præiudicato postea transsubstantiationis dogmate, per Scholasticos intellecta : sed ita, vt in hoc sacramentali essendi modo, corpus Christi à quātitatis & formę suæ dimensione, velut pprietatibus suis, nequaquā velint esse abstractū, sicut sentiunt isti Vbiq̄-
 stæ. Esse enim, si per se intelligatur, in vno loco, docēt quo definitur, sed quæ plura sunt, quæ plurib. in locis, vbi fit Eucharistia, in ipsum conuertuntur, idè non quidem immensè & vbiq; vt Deum, nec tamē omninò circumscriptiuè, vt aliud quodlibet corpus & indiuiduum, sed medio quodam modo pluribus in Eucharistia locis tantū esse docent. Hæc autem opinor, intelligunt oēs quàm latissimè à superiore D. Lutheri explicatione modorum distare. Inde mirum videri potest, quomodo

Vnio sacramentalis.

modo suæ sententiæ patrociniū à Scholasticis, quos manifestè secū pugnantēs habet, petere voluerit. Mihi planè verisimile fit, hæc ei calore & vehementia disputationis excidisse. Nā & anno postea trigesimo octauo, cum VVittebergæ VValdensium Apologia, eo approbante, ederetur, constat ab eo admissum fuisse duplicem essendi modum, quem rectè ex scriptura explicant VValdenses, corporalem videlicet & spiritualem, quamuis hoc priori suæ sententiæ euidenter repugnare non ignoraret.

Videatur
Apologia
in loco de
Sacramen-
tis, & Coe-
na.

Simplex es-
sendi mod⁹
apud VVal-
denses.

Bonauent.
lib. 3. dist.
9. qu. 1. &
Gabr. ibid.
conclu. 4.

Cyrl. in A.
pol. defens.
Anath. 4.

Extat verò & apud Scholasticos, triplex carnis seu humanitatis Christi cōsideratio, sed quæ nihilò magis cum istorum Vbiquistarum dogmate consentiat. Primò enim considerari aiunt humanam Christi naturam per se, & extra vnionem, vt est excellentissima & diuinissima creatura rationalis, cōdita sine peccato, quæ sibi relicta, hoc est, si in vnitatem personæ cum Verbo assumpta non esset, suam in propriæ naturæ personæ (vt Petrus & alij homines) haberet substantiam, qualem

scor-

CHRISTI CONSIDERATIONE. 43

scorsim à Deo Verbo, ex Maria natum
 hominem, quamuis verbo per inhabi-
 tationem & authoritatis dignitatem
 vnitum, malè docebat Nestorius. Alio
 & secundo modo considerari dicunt,
 vt vnitam, & subsistentem in Verbo,
 quo considerationis modo, sicut pro-
 pter hanc in personæ vnitatem Verbi, p-
 priam humanitatem, Deus est homo:
 ita etiam vicissim Homo est Deus, &
 vna est vtriusq; adoratio. Tertiò autè
 & quasi medio quodam modo consi-
 derari vt vnitam docent pro ratione
 nature creatæ, quæ non est Deus, quã-
 uis sit exaltata in gratia & gloria, super
 omnes animas beatorum. Hosce verò
 posteriores duos modos, eruditè dis-
 cernunt Scholastici, secundum dupli-
 cem vnionis gratiam. Priore enim mo-
 do (aiunt) in vnitatem personæ cum Ver-
 bo, considerata humanitas Christi, e-
 leuatur super omnem statum creatu-
 ræ, vt sit vnigenitus Patris, ab æterno
 & essentia Deus, non tamen in se siue
 ratione sui, sed in persona Verbi, cuius
 per assumptionem propria facta est hu-
 manitas. Altero autem ac posteriore
 modo

II.

Cyrrill. in
 defens. 2. A.
 nath. concil.
 Ephes.

III.

Bonavent.
 lib. 3. dist. 7.
 q. 2. art. 3. &
 dist. 13. Gas-
 briel. dist.
 1. q. 2.

modo considerata, non exit neq; eleuatur vltra terminos creature, nec mutatur quod attinet ad substantialia ipsius, hoc est, vt Ambrosi⁹ & Theodoretus aiunt, manet certis suæ naturæ

Gabriel. li. 3. distin. 9. conclu. 3. & Bonauent. q. 1. & dist. 13. art. 1. q. 2. Ad Orientales Theo. Dial. 2.

circūscripta limitib. Quomocunq; enim, etiam vt Verbi ppria, humanitas & natura consideretur, semper est & manet creatura, à Deo realiter & essentialiter distincta. Sic itaque Cyrilus: *Per incarnationis modum, & vnionem inseparabilem Caro est caro, non diuinitas, etiamsi facta est Dei caro, similiter Verbum Deus est, non caro, etiamsi propriam fecit carnem per dispensationem.* Et Augustinus: *Secundum quod Verbum homo factus est, non minor tantum Patre, sed & in eadem carne factus est Angelis minor.* Et Fulgentius: *In deifica illa vnione, vera Christi humanitas, naturalem prorsus retinuit nostri generis veritatem.* Et Theodoretus ex Apollinari: *Inuisibile, simplex & immensum, corpori vnitum, nihilominus manet inuisibile & simplex, nec iisdem terminis, quibus corpus, continetur: sed corpus manens in propria natura & mensura, vnitur Deo secundum viuificationem.* Non enim Christi corpus.

copulatio cum corpore, mutat corporis naturam.

Falsum est ergo, quod somniant isti Vbiquistæ, nempe humanitatem Christi, etiam qua humanitas est, in vnione personali consideratam, absolute & simpliciter ab omnibus differre creaturis. Falsum est illud, quod in hac vnione duarum naturarum, Homo ratione suæ propriæ naturæ, sit personaliter, ratione verò diuinæ essentialiter Deus. Nam per relationem & dependentiam, quam in hac vnione humana natura habet ad Verbum, in quo personaliter subsistit, non desinit esse creatura, & caro de carne nostra, neque hoc reali discrimine in se distat à tota suæ naturæ specie. Quomodo enim aliàs, quæ ei vt homini conueniunt, humanitati nostræ, quam propter nos assumpsit, possent accommodari, vt docet Cyrillus? Aut quod in eo nostrum est, ab eo, quod Verbi est proprium separari, vt scribit Ambrosius? Nec vni seu assumi in vnitatem personæ Verbi, est fieri personam, sed ab assumente per-

Iaco. And.
contra Be-
zam. fol 53.

Gab. dist. 1.
quæst. 1.

Li. 10. Tho
sau. cap. 1.

Fulgent. II.
de incar. &
grat. ca. 5.

te persona sustentari. Alioqui personam in Christo per vnionem cepisse fatendum esset. Contrarium autem

De fid. ad docet Augustinus, quum ait, *Christus in*
 Pet. capi. 2. *forma Dei quod creator est, commune habens*
 li. 1. de Tri. *cum Patre & Spiritu sancto, Formam serui se-*
 cap. 7. For- *cundum quam creatus est, solus habet persona-*
 ma Dei cō- *liter in seipso. Item, Quia forma Dei, Formā*
 munis cum *serui accepit, vtrumq; Deus est, vtrumque ho-*
 Patre. *mo, sed vtrumque Deus, per accipientem & as-*
 Forma ser- *sumendum Deum, vtrumq; homo, propter acce-*
 ui persona- *ptum hominem. Et Hieronymus: Verbum*
 liter est in *Deus est, non caro assumpta. Sed hæc pro-*
 Verbo. *lixius & accuratius à Scholasticis expli-*
 Magist. sen *cata legi possunt, qui istorum imagi-*
 ten. li. 3. di- *nationibus, quibus veram personalis*
 stinct. 7. *vnionis rationem obscurant, probè &*

Bona. &

Gab. libr. 3.

distin. 22. &

dist. 13 q. 2.

ingeniosè respondent. Quoniā enim
 (aiunt) in ipsa vnione duarum natura-
 rum, Hypostasis seu persona Christi,
 quæ vtriq; naturæ subsistit incircum-
 scripta infinitate sua, excedit naturā
 assumptam, cuius in tempore facta est
 persona, idè non est consequens, vt
 quæ hoc modo in vna hypostasi subsi-
 stunt, & vnita sint simul coæterna, &
 concomitanter sint vbiq; seu in omni
 loco.

CHRISTI CONSIDERATIONE. 47

loco. Ab altera enim natura habet ab altera natura inest, aeterno suum esse persona Verbi: altera natura adhæret personæ ra ei ex tēpore adhærere cœpit per assumptionē, ad eiusmodi personę subsistentiam. Et hoc ipsum est quod Augustinus dixit: *Non est consequens, ut quod in Deo est, sit ubique ut Deus.* Semper enim manet incommunicabilis veritas humanę naturę, quam sibi unitam diuinitas gerit. Et Theodoretus, *Christi persona omnes vtriusque nature proprietates recipit propter unionem, Vnicuique autem nature a conuenientia assignantur.* Itaque, contra quam isti sentiunt, in ipsa quoque vnione seu assumptione in personam Verbi considerata humanitas Christi, non est ratione naturę suę personaliter Deus, Creator, & incircumscripta, quę neq; loci spacio neq; proprietate suę substantiæ finiatur: sed est & manet creatura, circūscripta, & nostrę naturę *μορφή*. Sic enim sedet ad dexteram Patris in carne nostra, hoc est (ut Augustinus ait) in nostrę unitate & proprietate naturę Christus. Et manifesta humanę naturę destructio est, carnē Christi (quatenus caro, & altera personæ

Altera natura inest, altera adhæret personæ Verbi.

Ad Dardana. num ca. 56. de fid. ad Petr. cap. 2.

Dial. 3.

Ut in ipsa vnionis maiestate caro differt à Verbo, ita manet vera creatura.

Vbiquistarum perfectio, est destructio humanę naturę. Thess. Tubin. 24.

sonæ ipsius natura est, perpetuoq; di-
 scrimine ab ipsa Verbi diuinitate di-
 stat) aliter considerare & animo con-
 cipere, quàm ipsemet nos Christus do-
 cuerit, inquit, Palpate & videte spi-

ritus carnem & ossa non habet. Hoc e-
 nim argumento, vt rectè monet Augu-
 stinus, veram nostri generis carnem
 probare voluit.

Atq; vtinam hæc tandem diligen-
 tius expendant qui ἀκριβολογίας ἐπιπα-
 ράδοξα ex libris contentionum D. Lu-
 theri colligunt. Scholastici ex verbis
 Cœnæ Domini veritatē carnis, quam
 nobiscum cōmunem habet Christus,
 in qua sacrificium peregit, & cuius cō-
 munione vnum cum eo corpus & mē-
 bra ipsius efficimur, aduersus hæreti-
 cos probare nituntur. Vbi quistæ verò
 contra carnem Christi non eo modo,
 quo in se suaque natura & substantia
 consideratur, eiusque veritas asseri-
 tur, & quomodo conformes ei efficie-
 mur, sed per modum communicatæ
 maiestatis; qua personaliter Deus, &
 nullo modo circumscripta est, sed sim-
 pliciter ab omnibus distincta creatu-
 ris

Lib. de fid.
 ad Pet. cap.
 14. Psal. 29.
 de agone
 Christi. ca.
 26. cont. Se-
 cundūm,
 c. 25. ep. 146.

Iaco. Andr.
 fol. 6. & 61.
 & 123. cont.
 Bezam.

ris in Cœna præsentem esse, & cõmunicari docent. Hoc verò si concedere-
 tur, sanè falsa & insulsa esset ex verbis
 Cœnæ desumpta veri corporis huma-
 ni probatio. Atq; hoc loco velim dili-
 gentius expēdi, quòd quū apud Theo-
 doretum Eranistes ex artissimo illo
 vnionis vinculo, eodem ferè modo,
 quo nunc Vbiquistę simul cum diui-
 nitatis natura, Christi carnem incircū-
 scriptam ostendere conaretur. in con-
 trarium Orthodoxus, tum ex proprie-
 tatibus & actionibus finiti & circum-
 scripti corporis, & inconfusa natura-
 rum distinctione: tum etiam ex simili-
 tudine & conformitate corporis Chri-
 sti cum corporib. sanctorum: tum de-
 niq; ab Eucharistię sacramento, quod
 veri corporis exemplar & figura sit, ve-
 ritatem finitę, & quantitate atque for-
 ma sua circūscriptę carnis, (cuius sym-
 bolum est panis, & cuius in Cœna pat-
 ticipes efficimur) ex consensu Eccle-
 siæ temporis sui, constanter asserit, mi-
 nimè veritus, ne à quoquam ecclesia-
 stico & orthodoxo scriptore, iustè
 & cum ratione in eo reprehendi pos-

Hoc modo
 panis nō est
 corpus in
 mortem tra-
 ditum.
 Dial. 2.
 Vbiquista-
 rum opinio
 à Theodo-
 re confutata.

I.

II.

III.

Theodore.
 tum probat
 Leo Roma-
 nus. Ergo
 hinc idem
 sensu Eccle-
 sia Roma-
 na.

30 DE DVPLICI CORPORIS

set. Et tamen qui hoc hodie intolerabili arrogantia & fastu facere non dubitant, videri scilicet volunt non in Ecclesia dogmatis autores non esse.

Certè non est cur isto suo futili cō-mento satisfactum esse putent pijs mentibus, quæ de præsentia corporis Christi in Cœna, quatenus ex intelligentia & veritate verborum, Hoc est corpus meum quod pro vobis traditur, causam habet, præcipuè cupiunt edoceri: quū tres isti modi, quib. corpus Christi aliter atq; aliter cōsiderari & præsens esse, primi omnium in Christi Ecclesia docent Vbiquistæ, cū ipsis Cœnæ verbis & corpore in mortem p nobis ad remissionem peccatorū tradito, eiusque sacrificij memoria & re-præsentatione nihil habeant commune. Quorsum igitur ad corporis Christi in Cœna præsentiam & communionem ex ipsius verbis probandam tam periculosa doctrine nouitate hos modos comminisci fuit necesse? At hîc liberè fatentur, Non posse alia ratione quàm tertio considerationis mo.

Iaco. Andr.
contra Hæ-
ciolb.

CHRISTI CONSIDERATIONE. 51

modo præsentiam corporis Christi in
 Cœna retineri & defendi. *Nisi enim, a-* Morlinus,
iunt, perpetuò hoc & immutabili præsentia Selnecker⁹,
modo, semper & ubique corpore suo adsit Chri- & sibi con-
stus, necessariò fatendum est illud incessabili trarius Hel-
mutatione seu migratione ab vno loco in alium hufius.
 moueri. Verùm hoc alij planè non
 concedunt, & doctrinam de ubiqui-
 tate corporis, à Cœnæ negotio peni-
 tus remouendam esse scribunt, & ni-
 hilominùs vtrique videri volunt (sci-
 licet) pro vera præsentia, & veritate at-
 que proprietate verborum Christi de-
 certare.

Illud igitur admonendi sunt meri-
 tò corporalis præsentia defensores, si
 soli in Ecclesia sapere & audiri, reli-
 quos autem priuata illa sua & temerè
 vsurpata iudicandi licentia (vt quon-
 dā fecit Nouatus) pro hæreticis habe-
 ri velint, vt inter se ipsi verè constitu-
 ant & conueniant prius, An secundum
 modum & naturam gloriosi corporis
 virtute & omnipotentia verborum
 Christi in vsu & omni pane Eucharis-
 tiæ tantū, an verò ab vnione persona-
 li secundū modum maiestatis & de-

xteræ Dei quem fingunt, vbique & in omnibus creaturis præfens esse credenda sit veritas & essentia corporis Christi. Alterum enim, vt neutra harum opinionum vera sit, esse: alterum autem nempe vt vtraq; sit vera, nulla fieri ratione potest.

DE COMMVNICATIONE TIONE IDIOMATVM

ex vnione personali, veteris Ecclesie doctrina.

CAPVT II.

AM multa subinde noua excogitata sunt argumenta, quibus corporalis illa Christi nostris temporibus præsentia defensa fuit, vt tandem ipsa argumentorum varietate, etiam dissimiles inter ipsos defensores obortæ sint sententiæ. Sunt enim qui à vulgo recepta hæcenus, atque suamet ipsius quoque sententiæ desciscentes, omne firmamentum huius

Vbiquistæ

huius causæ, in reali idiomatum seu proprietatum communicatione consistere, & absque hac veram (vt ipsi aiunt) præsentiam Christi in Cœna, nullo modo constare nec retineri posse, audacter profiteantur. Ex quorum iudicio omninò concedi oporteret, ignoratam fuisse hæctenus, & ad hæc vsque eorum tempora veram præsentie Christi in Cœna rationem: & errasse qui Christi corpus in pane præsens quidem esse opinati sunt, sed nõ hac ratione & hoc modo. Nam quodlibet verum, nõ nisi ex sua propria & vera ratione, verum esse dici & intelligi potest. Itaque eleganter Augustinus ait. *Quisquis vllam rem aliter quàm est, intelligit, fallitur, Et omnis qui fallitur, id in quo fallitur, non rectè intelligit. Quisquis igitur vllam rem aliter intelligit, quàm est, non intelligit.* Sic factum est, vt etiam hanc de communicatione idiomatum Ecclesie doctrinam, cõtrouersam & corruptelis obnoxiam fieri necesse fuerit. In primis aut quum de Idiomatum cõmunicatione quaeritur, non existimandum est hoc quaeri, vt pleriq; magno errore putant, An

Quodlibet verum ex vera sua ratione verum est.

Lib. 80. qu. cap. 31.

Christus verè sit Deus & homo, vel An
 quæ diuinæ & humanæ naturæ ppria
 sunt, verè & realiter competant Chri-
 sto in vnitate personæ, sed An vnus na-
 turæ proprietates alteri communicē-
 tur, & quomodo. Proinde inepta, ne
 dicam stulta quorundam argumēta-
 tio est, qui ita colligunt: Si communi-
 catio idiomatum non est realis, sed
 verbalis, Ergo Christus est verbaliter
 & denominatiuè Deus. Cur non enim
 eadem etiam ratione verbaliter dicen-
 dus esset homo? Nam & ipsemet Ne-
 storius, quamuis mutua idiomatū
 communicationem in vnitate perso-
 næ non admitteret, fatebatur tamen
 Christum in vtraq; natura, sed vt Aliū
 & Aliam, verum Deum & hominem
 esse. Cæterum sicut hæc de commu-
 nicatione idiomatum doctrina, ac-
 curatè explicata est ab orthodoxis
 Ecclesiæ patribus, ad intelligendum
 incarnationis mysterium, & retinen-
 dam vtriusq; naturæ proprietatem, in
 vnitate personæ Christi, aduersus Ne-
 storium, Eutychem, & alios: ita præ-
 cipuè ab ijs petenda est perpetua &
 consen-

Nestorius
 fatebatur
 Christū De-
 um & ho-
 minem ve-
 rē, sed non
 vt Vnum.

consentiens hac parte ecclesiæ sententia. Sic autem vñtate definiiri solet, Cōmunicatio idiomatica.
 quòd sit prædicatio vtriusque naturæ Christi de se mutuò in concreto: &
mutua proprietatum attributio, qua
vtraque natura ea quæ alteri tantum
propria sunt, vicissim permutat pro-
pter identitatem hypostasis. & perso-
næ, secundum quam dicere possumus, Damas. lib.
Deus est homo, & Homo est Deus. I- 3. cap. 4. de
tem, Hic Deus noster in terra visus est. orthod. fid.
 Et, Homo iste increatus est. Vnde Gabr. Biel.
 quemadmodum ipsæ naturæ de se & Schol. li.
 inuicem, non reali quadam vnus cū 3. distin. 7.
 altera communicatione, sed nominū quæst. 1.
 inter se permutatione dicuntur: ita
 quoque proprietates naturarum, vice
 mutua propter personæ, cui hæc verè
 competunt, vnitatem, communicari
 & permutari intelliguntur. Nō enim
 aliter naturarum proprietates, quàm
 ipsemet naturæ, inter se communica-
 ri possunt, sed sicut naturę vnite sunt,
 sic etiam attributa naturarum permu-
 tantur, vt Nazianzenus ad Cletodiū Apud Theo-
 docet: quia ex naturarum vnione in odoretum.
 eiusdem personæ subsistentiam, pro-
 prieta-

prietatum descendit communicatio,
 & non contra. Est itaque hæc idioma-
 tum communicatio forma seu modus
 loquendi, quo ea quæ vni naturæ in
 Christo propria sunt, eique verè & rea-
 aliter competunt, tribuuntur toti
 concreto propter personæ quæ in v-
 traque natura subsistit, vnitatem. At-
 que ita loquutiones illas, quæ per cõ-
 municationem idiomatum, mutua
 quadam prædicatione dicuntur, sem-
 per intellexit Ecclesia. Ignatius, *Filius*
Dei, qui quum nullo sit tempore comprehen-
sus, certò tamen aduentus sui tempore est ex-
pectandus: & quum natura sit inuisibilis, fa-
ctus est tamen visibilis in carne humana, &
quum vt incorporea natura, tactus ex perse-
ctet, propter nos attingi palparique in homine
voluit: & qui vt Deus pati non potest, nostra
naturam suscepit. Idem: Deus vt homo ap-
paruit, & homo vt Deus operatur. Ex his
 constat ab Ignatio Filium Dei, cum
 exceptione propriæ naturæ, in aduen-
 tu temporalẽ, item visibilẽ, palpabi-
 lem, & mortalẽ dici, propter nostræ
 naturæ, cui hæc competūt, & eorũ cū
 natura

Ignatius e-
 pist. 8.

pprietates
 humanę na-
 turæ tribu-
 untur Ver-
 bo, propter
 earũ assum-
 ptionem in
 vnitatẽ per-
 sonæ.

natura susceptionē. Quū autē ab his
 humanæ naturæ attributis seu pro-
 prietatib⁹ excipitur, planēq; immu-
 nis sit natura diuina, causam in vnita-
 te hypostasis subesse oportet, cur hæc
 nihilominus Filio Dei competant &
 tribuātur: quia videlicet, vt Athana-
 sius ait, *quæ corporis & humanæ naturæ*
Christi propriasunt, de tota persona dicuntur.
 Et Theodoretus, *Cōmunia personæ sunt,*
quæ naturarum sunt propria.

Athanas. 2.
 pud Theo.
 dial. 3.

Damafus 2.
 pud Hiero-
 nimum.

Sic etiam eleganter istam idioma-
 tum communicationem explicat Da-
 mafus in suo symbolo, quum ait, *Qui*
Deus erat, Homo natus est, & qui homo natus
est, operatur vt Deus, & qui operatur vt De⁹,
moritur vt homo, & qui moritur vt homo, re-
surgit vt Deus.

Cyrillus quoque hoc modo proprie-
 tates & idiomatica vtriusque naturæ in
 Christo communicari docet. *Idem,*
ait, in eodem Deus & homo, in quo sua ducit
Deus Verbum, quæ carnis sunt propria, quia
ipsius est corpus & non alterius, & vicissim
cōmunes facit cū sua carne diuinæ maiestatis
sue operationes. Itē, Per vnionē dispensatiuā
propria fecit Deus Verbū, ea quæ carnis sunt.

Cyril. de in-
 carnatione
 Vnigeniti
 cap. 7. & 8.
 Quomodo
 propria car-
 nis tribuan-
 tur Verbo.
 De recta fi-
 de ad Theo-
 dos. & in ex-
 posit. symb.
 Nicenā.

Non

Non enim erat alterius cuiusdam, sed eius po-
 tius que inenarrabiliter ei erat vnita, carnis.
 Ita enim Verbum caro factum est. Sic autē
 proprietates naturarum, in vnitatem
 personæ vtrique communicari in-
 telligendum esse vult Cyrillus, vt ni-
 hilominus in ipsa naturarum incon-
 fusa distinctione etiam discernantur,
 & sua cuique naturæ propria attribu-
 antur, nulla nec naturarum inter se,
 nec proprietatum facta confusione.

De Incarn.
 Vnigeniti
 cap. 26.

Proprieta-
 tes intelli-
 guntur de
 Christo se-
 cundū ali-
 ud & aliud.
 Deus verbū
 ex muliere
 natus.

Prodest (inquit) & necessarium est, vt in v-
 no Christo id accipiamus, quod secundum aliud
 & aliud de vno eodēque constituarur: &
 quod in duo diuidi non permittat, licet diuersa
 inter se, & minimè conuenientia acta esse di-
 cantur. Est autem tale quod dico: Naturam
 esse secundum carnem ex muliere dicimus De-
 um Verbum, quamuis ipse omnibus præbeat
 nasci. Item puer proficiebat & confortabatur
 & implebatur sapientia & gratia, quum natu-
 ra perfectus sit Deus, & ex plenitudine sua
 spiritualia sanctis impertiat, & ipse sapientia
 dator sit & gratia. Quomodo igitur proficit
 puer, & sapientia impletur & gratia? Secun-
 dum aliud & aliud. Quum enim idem sit ho-
 mo simul & Deus, propter vnitatem propria
 sua

sua ducit humana. Vnigenitus porrò idem san-
 ctificatus fuisse dicitur spiritu, quò ipse sanctifi-
 care soleat accedentes. Baptizatus est secun-
 dum carnem, qui in spiritu sancto baptizabat.
 Quomodo igitur idem sanctificat ac sanctifica-
 tur? & baptizat & baptizatur? secundum a-
 liud & aliud. Sanctificatur enim humane, sic
 & baptizatur: sanctificat autem diuine, & ba-
 ptizat in spiritu sancto. Quum ipse suscitaret mor-
 tuos, resurrexit à mortuis, & quum sit per na-
 turam vita, viuificari dicitur. Hoc quoque se-
 cundum aliud & aliud. Ipse enim resurrexit
 quidem à mortuis, & viuificari dicitur secun-
 dum carnem: viuificat autem & suscitatur à
 mortuis, vt Deus. Patitur & non patitur, se-
 cundum aliud & aliud. Patitur autem humana
 carne, eò quòd homo sit: impassibilis autem ma-
 net vt Deus. Adorauit nobiscum, adest etiã
 adorandus, flectitur enim ipsi omne genu. Hoc
 quoque secundum aliud & aliud. Adorat e-
 nim qui naturam assumpsit quæ debeat adora-
 re, adoratur autem idem, quasi maior adoran-
 te natura, eò quòd intelligatur Deus. Nec ta-
 men hac adoratione diuidendus est in Deum
 seorsim & hominem seorsim. Item, Singula
 factorum atque dictorum in Christo congruè
 discernentes, à vera ipsius cognitione, non a-
 berra-

Distinctio
 proprietatũ
 in vnitare
 personæ se-
 cundũ diffe-
 rentiã natu-
 rarum.

Cõmunio
 proprietatũ
 in perso-
 na, fit carẽ
 distinctio
 secundum
 aliud & ali-
 ud in natu-
 ra.

Li. 10. Tho-
 sauri cap. 1.

Quomodo Christus vere cognoscendus. Idē Epist. 2. ad succēssum. errabimus. Vnum enim Christum Scripturæ predicant. Sicut igitur ab operibus verus Deus cognoscitur, sic necesse erat à conuenientibus homini dictis atque operibus & passionibus, vt verus homo cognosceretur. Duarum igitur

Humanitas in Christo cōsideratur vt nostra. ipsius naturarum cognitio ex dictis & factis necessariò faciēda erat. Quare ipsi quoque debemus quæ vero Deo conueniunt, diuinitati ipsius: quæ homini verò, humanitati nostræ

Li. 10. Theosaur. cap. 7. & de Trin. lib. 5. quam propter nos assumpsit, accommodare. Sic igitur quæ de Christo dicuntur intelligenda sunt, vt nec quæ deitati conueniunt, humanitati ipsius attribuātur: nec quæ humanitatis

Naturæ nō cōmunicātur inuicē realiter. Ergo nec proprietates. Theodoretus Dial. 3. propria sunt, ad deitatem ipsius detorqueātur.

Hinc igitur cōstat Idiomatum seu proprietatū communicationē in naturis, nō magis esse realē quā ipsæmet naturæ inter se realiter cōmunicētur & confundātur: quoniā, vt rectè Theodoretus ait, Proprietatum ablatio & confusio est vtriusque naturæ negatio: vnio verò

August. li. de Trini. & Vnit. Dei cap. 6. & de peccat. meritis & remis. li. 2. cap. 3. nomina communia facit. Omnes vtriusque naturæ proprietates Christi persona recipit: vnicuique autem naturæ conuenientia assignantur. Alioqui nisi incōfusa seruentur naturarū proprietates, nec de Deo vt Deo, nec de carne vt carne rectè cogitari potest.

Et sic Augustinus quoque in vnitate personæ nomina naturarum vtrinque communia fieri & permutari, & cuiusque naturæ propria, quamuis de tota persona promiscuè & verè dicantur, tamen secundum aliud & aliud discernenda esse docet, inquit, *In vnitae personæ Christi, ex diuina & humana natura, qualibet earū vocabulū etiā alteri impercit, et diuina humana, et humana diuina.* *Itē, Ille qui erat filius Dei, fact⁹ est fili⁹ hominis in vnitae personæ. Vt anima & caro vnus est homo: ita Verbū & homo, vn⁹ est Christ⁹. Car ni enim ita vnitur anima, vt vna sit cum carne personæ. Vnde salua naturæ vtriusque proprietate, adijcitur seu attribuitur carni quod est anima, & vicissim animæ quod est carnis, pro vnitae psonæ, nō pro diuersitate naturæ. Quod igitur singulis est propriū, cōmune fit āborū propriū naturæ, commune pro personæ.* Item, *Duabus naturis in Christo incomprehensibili dispensatione coniunctis singulis seruantur propria, sed proprijs coniunguntur aliena. Item, Vna personæ Deus & homo est. Si distinctionē naturæ attēdas, Fili⁹ Dei de celo descendit, & Filius hominis est crucifixus: si vnitatem personæ, Filius hominis descen-*

Contra Maximimi. lib. 3. cap. 10.

Li. de Trin. & Vnit. Dei cap. 2.

De spiritu & anima cap. 41.

Cōmunicatio Idiomatū intelligitur salua cuiusque naturæ sua proprietate. Cōtra Felicianū cap. 10. & 11. Contra scrip. Arria. ca. 8.

descendit de celo, & Filius Dei est crucifixus.

Contra Fe- *Propter hanc unitatem personæ, filius homi-*
 lician. ca. 12. *nis dicebatur esse in celo, quum loqueretur in*
 Caro in vni *terra. Item, Non consumit maiestatem Filij*
 one non fit *Dei veritas carnis, aut veritatem carnis im-*
 immensa cū *mensitas maiestatis Dei. Vnum radiat virtu-*
 Verbo. *tibus suis, aliud subiacet infirmitatib⁹ nostris.*

Vnus & idem inseparabilis Christus. & humili-
latur in assumptis, & glorificatur in proprijs.
 Proprieta- *Et si igitur proprietates vtriusque na-*
 ter respectu *turæ conueniant personæ, & earum*
 personæ v- *inter se mutua permutatio sit in con-*
 trisque sūt *creto, quia verè ac realiter personæ*
 communes. *competunt: tamen vbi ipsæmet natu-*

ræ, quæ in hac vnitatem personæ incon-
fusæ manserunt, conferuntur, ea, quæ
cuique propria sunt de sua tantum, &
non altera natura, propriè & realiter
dicuntur. Et hinc in Scripturis obser-
uandum & distinguendum esse mo-
 L. 1. de Tri- *net Augustinus, quid sonet secundū*
 nit. ca. 13. & *formam DEI, & quid secundū*
 tract. 91. in *formam serui, vt quid & propter*
 Ioan. Epist. *quid, & quid secundum quid habeat*
 101. Et Iust. *& de eo dicatur, prudens & pius lector*
 Mart. in ex *intelligat.*
 posit. fidei.

Gregorius cō

In eandem sententiam hanc idio-
 matum

matum communicationem expli- Galafius cō
 cat Gelafius, Sicut legitur Dominus maie- tra Nestori
 stas, sic vtrique legitur etiam Filius hominis. um. an. 413.
 Itaque & Dominus maiestatis Filius hominis Maieftatis
 & homo est: & Filius hominis. Deus est ma- & diuinita-
 iestatis, & homo Deus. Et quicquid deitatis tis per effen-
 est, habet homo filius hominis, & quicquid hu- tiam.
 manitatis est. habet dominus maiestatis. Bea- Cōmunica-
 tum Petrum audiamus dicentem, Christum tio proprie-
 passum carne, non deitate, quum tamen ipsa tatū simili-
 deitas totum suum faciat, quicquid caro per- ter fit in v-
 pessa est; sicut & filius hominis suum habet. ro- traque na-
 tum quicquid est Dei, & sub vna persona me- tura.
 rito vnus atque idem dicitur pati, quicquid
 Deus homo patitur. Sicut vnus idēque vir-
 tutes operatur, quicquid homo Deus opera- Caro. & cō
 tur. Item, Ea dignatione, qua suscepit homi- quæ carnis
 nem, eūque sibi vniuit, suum facit, quicquid sunt, Verbi
 est hominis, quia homini vicissim tribuit, quic sunt pro-
 quid est Dei. Hancq; regulam catholicæ priā.
 & orthodoxæ fidei, ex diuinis Scriptu Confensus
 ræ fontibus acceptam ab omnib⁹ ca- catholicæ
 tholicæ ecclesiæ patribus ad suavsq; & orthodo-
 tempora transmissam, constanter as- xæ fidei.
 lerit Gelafius. Fulg. lib. 3.
 Eadem verò sic docet Fulgentius: ad Trasimū
 In vnitae personæ hominis Dei inconfusa ve dum.

Vnus nomi-
na natura-
rū cōmunia
facit vtrin-
que.

Lib. de in-
carnat. &
grat. ca. 11.

Sicut natu-
ræ verè com-
petunt &
personæ, ita
& proprie-
tates in cu-
iusque natu-
ræ veritate.

ritate, sicut Christus Deus in homine nomē ho-
minis accepit, sic idē homo Christus in Deo, vo-
cabulum Deitatis accepit. Itē, Vnus idēque
Christus est, qui quod humanū est, habet Deus,
in veritate humana, & quod diuinū est, habet
homo, in veritate diuinæ naturæ. Itē, In Chri-
sto vnigenito Dei filio, personā nō diuidūt pro-
pria naturarū: neque vnitas personæ potest v-
triusque naturæ propria confundere vel aufer-
re. Hæc de idiomatū cōmunicatione
grauiter & eruditè in primis Fulgenti-
us, quam hinc apparet intelligēdam
esse de vtriusque naturæ proprietati-
b⁹, similiter & eodem modo: idque re-
spectu & in veritate cuiusque naturæ,
non autem in proprietate alteri reali-
ter communicata. Sic homo est Deus,
& est omnipotens: vtrumque eodem
modo in veritate diuinæ substantiæ,
non in reali naturæ, vel proprietatum
facta cōmunicatione.

Vigil. Mar-
tyr li. 2. con-
tra Euty-
chem. vixit
circiter an-
num 500.

Hæc vsitata Ecclesiæ doctrina, pro-
pter sui temporis (quales & hodie nō
paucos habet) aduersarios, quinque
libris prolixè defensa est à Vigilio
Martyre, qui planè cōsentiente sentē-
tia inter alia sic scribit, Vnus est Christus,
idem

idem Deus, idemque homo, habens in verbis & gestis vnum quod humanitatis, aliud, quod proprie diuinitatis eius natura cōueniat, licet vtrumq; simul ad vnam eius personam vel substantiam pertineat. Item, Quicquid est propriū Verbi, cōmune est cū carne. Et quicquid est propriū carnis, cōmune est cum Verbo: quia Verbum & caro, vnus est Christus, & vna est persona. Item, Vnde verus erit Deus, & verus homo, nisi per veritatem & proprietatem vtriusque naturæ? Item, Impium & sacrilegum est, ea quæ sunt propria carnis Christi, ad naturæ Verbi proprietatem referre: & quæ sunt propria Verbi, proprietati naturæ carnis adscribere. Constat itaq; ex his, per idiomatum cōmunicationē, tam ipsas naturas, quàm earum proprietates, simili modo de se mutuò in concreto dici: idq; hac vna de causa, quia quū Christus sit homo, non in humanæ naturæ propria, sed in æterna Verbi persona, ideò Deus homo, & Homo Deus est, & omnes vtriusque naturæ proprietates sunt ipsius personæ.

Lib. 4.

Lib. 5.

Naturæ proprietates in abstracto non communicant: Vera ratio communicationis idiomatum.

Ex Vbiq; starum do-

Proinde qui vñionem personalem in reali idiomatum cōmunicatione

gmate efficitur Christi non esse Deum, duntaxat diuinum. constituunt, illis ex consequenti nec verè Deus nec homo est Christus. Primò non Deus, tum quòd extra hanc communicationem & effusionem diuinarum proprietatū, qua velut propria differentia personalem unionem constare isti docēt, Diuinitatem Verbi non aliter essentia sua esse & habitare faciunt in Petro, quàm in homine suscepto, ex quo consequitur Christum per hanc diuinitatis inhabitationem, non magis esse Deum, quàm

I I.
Iacob. And.
in protoco.
Heidelb. fo.
9. Thesi.
Tubin. 24.

II.
Iaco. And.
dicto proto
col. fo. 197.
247. & 271.

Cyrill. lib.
4. cap. 18. in
Ioan. lib. 4.
The. ca. 10.
Cyril. in A-
polog. & A-
nathema. 1.

Japle V 23
ob. 271

Petrum: tum quòd hæc ipsa proprietatum communicatio non sit diuinitas Verbi in essentia, sed quædam diuinitatis participatio in creatura, secundum quam ne ipsum quidem filium Dei λόγον, verè Deum dici posse contra Arrium multis contendit Cyrillus. Hinc igitur, nec per inhabitationem essentiæ, nec per communicationem diuinarum proprietatum, rectè & congruenter Deipara dici posset Maria, quum tamen contra Nestorium synodus Ephesina rectè definiat, Emanuelem esse Deum secundum veritatem, & propter hoc sanctā ipsius ma-

us matrem esse Dei genitricem. Quo
 niam verò Vnigenitus Deus Verbum,
 ex Maria virgine secundum carnem
 dicitur natus, eoque modo per vnio-
 nem personalem Christus homo verè
 est Deus quo Maria est & dicitur Dei
 genitrix: & , vt Athanasius ait, *Filius*
Dei Verbum, accepta serui forma, est & dicitur
fructus ventris Mariae, consequens
 hinc est ex istorum dogmate, sicut ho-
 mo Christus, non est verè Deus Ema-
 nuel, Verbum & vnigenitus filius Pa-
 tris, neque per inhabitationem essen-
 tiæ ipsius cum Patre communem, ne-
 que per communicationem diuina-
 rum proprietatum: ita quoque verã
 vnionis personalem rationem in his
 cõstitui nec posse nec debere. Et hoc
 est quod Cyrillus ait. *Non sufficit ad v-*
nionem veram, dicere coniunctum esse Deo ho-
minem, dignitatis & equalitatis authorita-
re. Adhæc si vera atque propria per-
 sonalis vnionis ratio, est realis pro-
 prietatum effusio, vt isti loquuntur,
 concedendum erit, aut omnes in v-
 niuersum diuinæ naturæ proprietates,
 quibus potissimum verè & natura
 Deus

Sic homo
 Deus est
 per vnionē,
 sicut Deus
 est ex Virgi-
 ne natus.

Dial. 4. de
 Trinit.

III.

De recta fi-
 de ad Regi-
 nas lib. 2.

Deus est, & à creatura discernitur, ut æternum, infinitum, omnipotentē & immortalem esse, hac vnionis definitione communicari: aut hominem Christum, per vnionem personalem, non esse verè & essentia Deum, Sic etiam Deus Verbum, per hanc personalem vnionis rationem, verè dici non poterit Homo. Præterea & illud expèdendum est, tum diuinitatis in carne præsentiam, tum ipsarum diuinarum proprietatum communicationē non ipsius tantum Verbi propriam, sed etiam toti Trinitati communem esse. Ea enim quæ non relatè, sed absolutè in diuinis dicuntur, singulis personis in trinitate conueniunt. Itaque ipsa quæ incarnatio Verbi, quatenus humane nature creationem, eiusque assumptionis actum designat, totius Trinitatis commune est & inseparabile opus, quamuis terminus huius assumptionis in vnitatem & singularitatem persone, in qua subsistit, Verbi tantum sit proprius. Rectè enim Augustinus: Quum vna sit Deitas, impleuit quidem carnem Christi & Pater & Spiritus

Ex Vbiquistarum dogmate Christus non magis est Filius, quàm Pater & Spiritus sanctus.

August. Epist. ad Dara. & 102. & contra sermo. Arria. cap. 11. & sermo. 63. de Verbis Domini, & de fide ad Peterum cap. 2. Tho. 3 part. sum. quæst. 3. art. 4. & 5. Bona. lib. 3. dist. 1. quæst. 2. Gab. Biel. li. 3. q. 1. dist. 1. Corrol. 4. & 5. & dist. 6. q. 2. cõcl. 4. Serm. 3. Domin. aduēt. Domini.

ius sanctus, sed Maiestate, non susceptione. Ita que hoc modo vnionis nature diuine cū humana, quo ad genus & differentia ipsius, Christus homo, non magis dici posset Deus Verbū, quā Deus Pater, & Spiritus sanctus. Nec valet ista eorū exceptio, cōmunicationē deitatis, omnipotentie & sapientie à Verbo & Filio Dei in humanā naturā esse quasi genite, qualis nō est Pater & Spiritus S. Nam hac relatione, ipsæ quidē inter se persone in vnitae essentiē discernuntur, verū quod ad actiones & effectiones in creaturis attinet, sicut vna totius Trinitatis natura, ita que eadem est & indiuisa operatio. Hinc Augustinus ait, *Ad creaturam Pater, Filius & spiritus sanctus, sunt vnum principium.* Et Scholastici dicūt: *Omnia Christo homini communicata, indiuisa sunt Trinitatis opera.* Et non in crudite scribit Thomas: *Assumptio, que fit quadam participatione diuine nature, secundum assimilationē bonitatis illius, ut 2. Pet. I. dicitur, vt diuine statis consortes natura, cōmunis est ex equo tribus personis, ex parte principij & ex parte termini: Assumptio vero, que fit p. gratia*

Iac. Andr.
contra Be-
zam fol. 49.

Lib. 5. de
Trinitate.

Art. 4. & 5.
quæst. 3.

Assumptio
per gratiam
vniōnis.

Assumptio vnionis, communis est quidem ex parte principij. non autem ex parte termini. Aliam igitur veram personalis vnionis rationem esse oportet, quam ista maximi erroris opinione recenter ab istis introductam, realem videlicet diuinarum proprietatum communicationem. Nam vt per eam omnia dicuntur homini Christo data esse à Patre: sic hac ipsa datione non magis propriè constare potest vnio humanæ naturæ cum Deo Verbo, quàm cum Deo Patre.

March. 28.

Hoc Vbi-
quistarū do-
gma tollit
ex cōsequēti
veritatē car-
nis Christi.

Veritas hu-
manæ Chri-
sti naturæ
est vt no-
stræ.

Sed & ex eadem Vbiquistarū doctrina non fuerit homo Christus. si quidē veri corporis humani modus & proprietas est, naturæ suæ finibus, & loci spatio contineri, vt passim Augustinus, Cyrillus & patres docent, atque tale etiamnum corpus Christi, in ipsa ad Patris dexteram sessione, credendum esse ex Ecclesiæ temporis sui fide & confessione constanter docet Theodoretus. Sublata igitur hac proprietate, quæ à tota humanæ naturæ specie, absq; destructione ipsius auferri non posset, desinet per communicationem

nicatam hanc humanæ naturæ omni-
maiestatem & præsentiam, qua tota
vbique, tota in omnib. & extra omnia
esse dicitur, habere propriam humani
generis formam, substantiam & speci-
em, & consequenter desinet Christus
esse homo: Hoc enim est, vt Augustinus

Ad Darda-
num.

ait, naturam & veritatem corporis auferre.
Quia corpus est aliqua substantia, & quanti-
tas eius est in magnitudine molis eius, in qua
distantibus partibus, que simul esse nõ possunt,
sua queq; spatia locorum tenent, nec est in sin-
gulis partibus tota vel tanta. Aut enim omnes
corporis partes, carnem, ossa, neruos & sangui-
nem, infinita immensitate vbique esse, atq; ita ni-
hil amplius in eo humanũ superesse: aut si partes
& membra ipsius quantitate & situ loci in cor-
pore finita sunt, ipsum quoque totum corpus, se-
cundum creati & assumpti corporis veritatem
& formam, similiter finitum esse fateri neces-
sum est. Cuius enim pars mensura finitur, ait
idem Augustinus, eius quoque corpus fini-
tum esse oportet.

Veritas &
natura cor-
poris. Lu-
ca 24.

Libr. 22. de
ciuita. Dei.
cap. 18. & E-
pist. ad Dar-
danum.

Vbiquista-
rũ dogma
cum Nesto-
rio diuidit
Christi per-
sonam.

Videri tamen volunt, qui hanc rea-
lem idiomatum communicationem,
in Ecclesiam nimis audacter inuexe-
runt, vnitatem personæ Christi, aduer-

DE COMMUNICATIONE

fus Nestorianam separationem tue-
 ri. Verùm si rectè res expendatur, vter-
 que tam Nestorij quàm Euthychetis
 error, in hanc personalis vnionis expli-
 cationem cõcurrit. Genus enim vnio-
 nis eius, quã docent (sicut difertè scri-
 bũt) est inhabitatio diuinitatis per es-
 sentiam, qualis est in Petro & Sanctis,
 quod cum Nestoriana separatione, pr-
 fus consentit, quia manifestè indicat
 duas hypostases, diuinam & humanã,
 aliam ab æterno, aliam ex tẽpore, quas
 etiam Nestorius suo modo inuicem
 vnitas esse docebat in Christo. Primò
 secundum inhabitationem Verbi, vel
 ut in suo templo: Secundò per vnita-
 tem affectus, quatenus videlicet volũ-
 tas hominis Christi, semper confor-
 mis fuit voluntati diuinę: Tertiò, ope-
 ratione, quia homo susceptus esset
 Verbi Dei atq; diuinarum actionum
 instrumentum: Quartò, secundum
 æqualitatem dignitatis & autoritatis,
 quatenus omnis honor, qui exhibe-
 tur filio Dei, etiam relatiuè simul exhi-
 betur filio hominis, propter eam, quã
 habet cum filio Dei inseparabilẽ con-
 iunctio-

Vnio Ne-
 storiana.
 Thomas 3.
 parte sum.
 q. 2. & 6. &
 q. 16. art. 1.

I.

II.

III.

IIII.

Hæc vnio
 esset cõiun-
 ctio hypo-
 stasis diui-
 næ cum hu-
 mana secun-
 dum quali-

injectionem: Quintò secundum æquiuocationem, qua homo dicitur Deus, seu Dei filius. Verũ hisce modis omnibus, Vnio suo genere est accidentalis, in qua falsò præsupponeretur in Christo duæ hypostases, vt in Petro, in quo humanitas ipsius propriam habet sue naturæ personalem subsistentiã, præter diuinitatis inhabitationẽ, quum alia sit ratio humanæ naturæ Christi, vt pote quæ hypostasim & subsistentiam suam habeat, non in sese, sed in Verbo, hoc est, quatenus personæ Verbi propria facta est, & vt Augustinus ait, temporalis illa substantia carnis, in æternam diuinitatis personam sit assumpta. Non igitur conueniunt in genere vnionis, inhabitatio Dei Verbi, qualis est in Petro, & quæ in homine suscepto. *Verbum enim (vt ait Ignatius) Caro factum est, & perfectus homo, non autem in homine, quasi in suo domicilio tantum habitat.* Et longè aliud est, Verbũ verè hominem esse seu fieri, & aliud simpliciter in homine esse & habitare. Nam sic non rectè dicitur, Homo per vnionẽ factus est Deus, sicut nec rectè dicitur, Filius Dei assum-

tates accidẽtales.

V.

Cyrrill. de Incar. Vni. ge. cap. vlti. & in explicat. symbo. Nice. & defens. Anathem. 2.

De fide ad Petrum. ca. 17. & Athanas. dialog. 4. de Trin.

Epi. 5. Gregor. Nazian. dial. 5. contra Apollinar. Fulgent. de incar. ca. 6. Tho. 3. par. sum. qu. 16. art. 6.

psit

Lib. 1. ad Re-
gin. de re-
cta fide. Ma-
xent. dialo-
g. 1. & 2. con-
tra Nesto-
rianos.
Ad Euopti-
um defenf.
Anathem.
5. & de In-
car. Vnige-
cap. 11. 12. 16.
22. & 23.
Vbiquista-
rū dogma
proprietate-
rum cū Eu-
tychianis,
itemq; pro-
prietates o-
perationū
cum Mono-
thelitis con-
fundit.
Thesi Tu-
bing. 26.

psit seu implet Mariæ filium, sed *Ver-
bū* (vt ait Cyrillus) *secundum hypostasim fa-
ctum est caro*, hoc est, personæ suæ pro-
priam fecit carnem. Sic enim erit &
Deus verè, alioquin vt aduersus Nesto-
rium docet, Homo Theophorus vel
Deiferus, & non verè & natura Deus
esset dicendus.

Deinde quòd ad differentiam per-
sonalis in Christo vnionis, realem vi-
delicet istam idiomatum communi-
cationem & effusionem attinet, qua
hominem Christum propriè diuinita-
ti vnitum, & à Petro discerni, atq; hinc
Deum esse Vbiquistæ dicunt, quemad-
modum hac vnionis ratione discrimē
proprietatum in naturis tollitur, ac
per hoc naturarum æqualitas, & vna
vtriusque operatio constituitur: ita
quoque ipsæmet naturę communica-
tis inter se proprietatibus cōfundun-
tur, quod Eutychetis sententiæ est vi-
cinum, & in synodo Constantinopo-
litana sexta erroris condemnatum. E-
rant enim ex Eutychianis, vt est apud
Theodoretum & Vigiliū, qui in Chri-
sto Deum & hominem inconuertibili
sub-

substantia fatebantur, sed proprietates & actiones vtrinque communes esse effectas docebāt, quasi ab vna & cōmuni natura progredierentur, & ideo putabant, si proprietates & actiones secundum aliud & aliud pro inconfusa naturarum diuersitate discernerentur, vnionem personalem per hoc solui, quod etiam hodie passim inculcāt Vbiquistæ.

Quo magis verò constet hac reali Vera personalis vnionis ratio, non est realis proprietatum communicatione. proprietatum communicatione personalem vnionem non rectè describi, Joan. 5. irrefutabili ratione hoc probatur ex dicto Christi, Nemo ascendit in cælū, nisi qui de cælo descendit, Filius hominis qui est in cælo: itē ex eo quòd Paulus Dominum gloriæ dicit crucifixū. Act. 3. Existis enim Scripturæ dictis omnes Li. 3. cont. Max. ca. 20. Patres vnitatem personæ in vtraq; natura cognoscendam esse ostendunt. Epistol. ad Dardan. & tract. 27. & iii. in Io. & fic etiam Beda. *Neq; moueat (ait sepe Augustinus) quomodo Christus, secundum quod homo est, descendit de cælo, quum de matre, quæ in terris hic erar, factus sic homo. Hoc enim propter vnitatem personæ dicitur. Quoniam igitur vna persona est Christus Deus & homo, propter hanc vnita-*

vnitatem personæ in vtraq; natura intelligendam, & filius hominis dicitur de cælo descendisse, & filius Dei dicitur crucifixus & sepultus: quamuis hoc non in diuinitate ipsa, qua est Vnigenitus Patri coæternus, sed in natura humanæ sit infirmitate perpeffus.

Cyrill de
Incar. Vni-
geniti. cap.
26. & Epist.
ad Ioa. An-
tioche. A-
pud Theo.
dian. & dia.
5. contra A-
pollina.

Quomodo
Christusfi-
lius sit ho-
minis.

Quū itaq; manifestum sit, hæc verè & propriè de naturis non dici, neq; ijs realiter competere aut tribui posse, sed tantum (vt Nazianzenus ait) per cōmunicationem idiomatum intelligēda (videlicet hoc modo, Filius hoīs erat in cælo, quum loqueretur in terra, quia non seorsim, & in alterius, à Deo Verbo hominis, sed in ipsius Verbi persona Filius est hominis, quo sensu etiā de cælo dicitur descendisse, nō secundum naturæ veritatem, sed personæ, in qua filius est hominis, vnitatem, hoc est, quia persona quæ est Filius hominis, de cælo descendit & est in cælo,) consecutaneum hinc est aliter humanam naturam in Christo, psonali vnione cum diuina, quàm hac reali proprietatum cōmunicatione copulari & vniri, neq; posse hanc necessariò ex illa inferri.

Quid quòd hæc probè ipsi quoque
Scho-

Scholastici & intellexerunt & explicarunt? Nam & ipsi quoq; disputant de omnipotentia & omniscientia, An assumpta humanitas Christi in ea communicet cum natura diuina assumente. Obijciunt autem pro dubitationis causa illud quod Christus ait, *Data est mihi omnis potestas in celo & in terra.* Item illud Augustini, *Quicquid conuenit Filio Dei per naturam, conuenit Filio hominis per gratiam.* Deinde respondent in mysterio incarnationis vnionem duarum naturarum ita factam intelligi, vt salua manserit cuiusque inconfuse nature distincta proprietas, retinente vtraque videlicet natura, id quod sibi est proprium. Mansisse igitur humanam naturam intra fines & condiciones creature, ideoq; infinite scientie diuine non esse capacem, nisi per modum excellentissimae cuiusdam cognitionis praeter ceteris creaturis: non autem quod tota diuinitatis virtus sit humana natura quasi comprehensa. Omnipotentiam quoq; quia incommunicabilis diuinae naturae proprietas est, docent non

Scholasticorum de communi-
catione Idio-
matum sen-
tentia.

Thomas 3.
part. sum.

mae quest.
10. & qu. 13.
artic. 1. & 2.

Argumen-
ta Vbiqui-
starum.

Match. 28.
Li. 1. d. Tri-

Omniscientia,
Augu. ep. 3.

Omnipoten-
tia.

non posse creaturę competere, cuius
 vt natura ita & potētia, virtus & actio
 est finita. Idem definiunt de vbiq̄uita-
 te seu omnipræsētia carnis, quā car-
 nem in ipsa vnione dicunt immutabi-
 li proprietate substantię suę mansisse
 circumscriptam. Addunt istis non ob-
 stare quod Christus ait, Datam sibi om-
 nem potestatem in cęlo & in terra.
 Idem Bona Id enim verum esse ratione vnionis, in
 qua humanitas Christi non habeat a-
 liam hypostasim seu subsistentiam,
 quàm in persona Verbi: vnde eodem
 modo quo datū est homini, vt sit De-
 us Verbum, in ipsa videlicet persona
 Verbi, in qua gestatur & sustentatur:
 ita etiam datum esse ei, vt sit & dicatur
 omnipotens in Verbo, non quod alia
 sit hominis, & alia filij Dei omnipotē-
 tia, alia videlicet comunicās, & alia
 communicata, sicut nec alia est diui-
 nitas, sed quia vna eadēque est per-
 sona Dei & hominis. Sic dici & intelli-
 gi posse, Omnia quæ Filius Dei habuit
 ab æterno per naturam, data esse & cō-
 petere Filio hominis, ex tempore &
 per gratiam vnionis, per quam quæ-
 cunque

cunque dicuntur de filio Dei secundū diuinam naturam, etiam dicuntur de filio hominis, propter personæ & suppositi unitatem, quomodo dici posset, Filius hominis est creator.

Hæc igitur ita definit Thomas, cui consentit Bonauentura inter præcipuos Scholasticæ Theologiæ interpretes, inquit, Quemadmodum impossibile est, vt anima Christi, quamuis vnica sit Verbo, sit vbiq; est Verbum, alioqui esset imensa, & existentia ipsius adæquaretur existentie Verbi: ita quoq; impossibile est, vt intellectus animæ Christi, simul omnia cognoscatur, quæ Verbum, quamuis ei personaliter vniantur. Item, Quod vbiq; sit Christus, hæc est diuina natura proprietatis, quæ vni atque soli Deo competit, & nulli prorsus creaturæ, ac ne ipsi quidem humane nature Christi in vnitate personæ realiter communicari possit. Idem affirmat etiam de omnipotentia, non posse eam animæ Christi aliter communicari, quàm sicut nomen & excellentia diuinitatis ei communicatur, hoc est per communicationem idioma: um, quæ originem habet ex vnione personali, per quã sicut dicere possumus,

Bonauē. li.
3. sent. dist.
14. ar. 2. q. 3.
& art. 3. q. 3.

Lib. 1. sent.
dist. 37. art.
2. q. 1.

Ut naturæ,
ita proprie-
tates comu-
nicantur in
concreto.

Argū. Vbi
quæstionum
à Bonauen-
tura refuta-
tum.
Nomen su-
per omne
nomen.

Li. 3. dist. 1.
art. 2. q. 1. &
li. 4. dist. 5.
sit. 2. q. 2.

sumus, Homo est Deus: ita quoque; eodem sensu dici posse, Homo est omnipotens. Sed ut diuinitatis excellentia nulli creaturæ omninò communicatur, quasi forma seu proprietas quædam substantialiter vel accidentaliter ei inhærens, sic etiam nec omnipotentiam communicari. Opponitur in contrarium quod Paulus ait, Datum esse Christo nomen super omne nomen, idque videri non sine re datum: ergo datum esse ei virtutem super omnem virtutem, & potestatem super omnem potestatem. Respondet Bonauentura hanc nominis dationem intelligendam esse per gratiam vniōnis, & communicationem idiomatū, ut videlicet homo ille diceretur Deus & Dei filius, idque ratione personæ Verbi, in qua humanitas Christi substantiam suam habet, & velut insita sustentatur: per quam gratiā vniōnis, nihilominus saluæ sint & mancant vtriusque naturæ proprietates. Neque enim per eam eleuari humanam naturam ultra terminos creaturæ, aut nomē & gloriam diuinitatis ei aliter cō-

munī.

IDIOMATVM. fi

municari, nisi quatenus in diuinę natura
 hypostasi vna est cum Deo perso- Li. 3. dist. 2.
 na. Itaq; idem disputans de hac gratia art. 2. q. 1. & 2.
 vnionis, an fiat mediante aliquo ha- arti. 3. q. 26
 bitu, seu per communicationem do-
 norum gratię in humana natura, pla-
 nè negat gratiam vnionis, per modũ
 causę & principij consistere in colla-
 tione donorum diuinę naturę, sed in
 sustentatione ipsius corporis assum-
 pti, in persona diuina, tanquam in sua
 propria hypostasi. Et quamuis fateatur
 congruum seu conueniens esse,
 humanę Christi naturę, eiusmodi do- Dist. 13. art.
 na in hac vnione conferri, per quę cõ- 1. q. 2.
 formis sit imagini filij Dei, glorificata
 & exaltata in gratia super omnes ani-
 mas beatorum: nequaquam concedi
 vult, hanc esse ipsarum diuinarum
 proprietatum communicationem,
 qua propriè constet ipsa vnionis gra-
 tia, sed esse creatam quandam confor- Dist. 13. &
 mitatem cum Deo. Distinguit igitur 14. ar. 1. q. 16
 hunc modum vnionis, per habitum
 infusum, seu communicationem do-
 norum gratię, ab ipsa vnione per-
 sonali. Ille enim modus tantũ fa- Dist. 4. ar.

cit hominem conformem cum Deo,
 & omnes Trinitatis personas ex quo
 respicit: vnio autem facit hominem
 esse Deum & Dei filium, quod quidem
 nulla collatione alicuius habitus vel
 doni creati fieri potest, sed ideò tantū
 quia ipsa persona Verbi, quę est hypo-
 stasis diuinę naturę, per naturam sese
 facit hypostasim humanę naturę, per
 vnionis gratiam. Itaque quia hoc to-
 tum Deus ex gratuita sua misericor-
 dia facit, maximam gratiam esse dicit
 in hac vnione diuinę naturę cum hu-
 mana, non quòd hęc vnio cõpleatur,
 aut perfectionis suę rationem habeat
 à creata donorum influentia & con-
 formitate, sed à gratuita Dei bonita-
 te. Hęc Bonauentura, cuius scripta in
 hoc argumento qui leget, mirabitur,
 quòd tam inscitè, ne dicam mala fide
 pro teste & patrono erroris sui sit ab
 Vbiquistis aduocatus.

Vera perso-
 nalis vnio-
 nis ratio.
 Cur vnio-
 nis gratia
 dicatur.

Brētius pro
 se citat Bo-
 nauent.

Gabr. Biel.
 libr. 3. sent.
 di. 13. & 14.

Idem planè sentit Gabriel Biel, qui
naturam humanam Christi, ad sum-
am perfectionem creaturę possibi-
lem, per communicationem donorū
gratię assumptā & eleuatam esse ait:
 sed

sed tamen omniscientiam & omnipotentiam, quatenus diuinæ naturæ, & infinite potentię proprietates sunt, nō aliter competere homini Christo, quàm per communicationem idiomatum, ratione personę, vt reliquas naturę diuinę proprietates: ipsi autē humane naturę non tribui. Istas enim propositiones, quę secundum cōmunicationem idiomatum in concreto dicuntur, non intelligi per inesse naturę, vt homo Deus est omnipotens, non per omnipotētiam inherētem & communicatam humane naturæ.

Quęcunque enim ei, inquit, per aliquam participationem ita communicantur vnite & assumpte, talia sunt, vt etiam non vnite & separate possent communicari, tum quia talis communicatio, est aliquid creatum & finitę potentię, tum etiam quia nihil ei hoc modo communicari possit, nisi cuius est capax, secundum potentiam Dei ordinatam. Atqui capacitas humane naturę, ad recipiendam in se creatam cum Deo conformitatem, non tam ex ipsa vnionis gratia, quàm

Dist. 7.

Alia est ratio concreti, alia naturę ipsius in abstracto.

Li. 3. dist. 1. q. 1. & li. 4. dist. 5. circa fi. Cyril. in Apol. & ad Euopt. 9. Anat. Apolinar. apud Theodor. dial. 2.

Aug. Ep. ad
Dardanū.

ex specifica sua natura est consideranda. Et ideo per talem communicationem, Christus homo tantum excellentiori gradu donorum ab alijs sanctis & Angelis distat & discernitur. Non igitur hac communicatione reali donorum gratiæ vera personalis unionis ratio potest constare.

Tho. Aqu.

3. par. qu. 7.

art. 11. & 13.

Bonau. lib.

3. dist. 3. q. 2.

art. 3. & d. 13.

Gabri. dist.

1. q. 1. & 2.

Duplex v.

nionis gra.

tia.

Faciunt ut hinc apparet, Scholastici duplicem unionis gratiam, unam qua ipsa personalis unio proprie constat & est definita, per quam fieri dicunt, ut homo ille in personalem cum Verbo substantiam assumptus, temporaliter ex Virgine natus, verè & realiter sit unigenitus Patris, natus ex substantia ipsius ab omni æternitate, qua elevatione maior excellentia in creatura non possit cogitari. De hac unionis gratia, quæ non est de genere gratiæ

Aug. lib. de

fid. ad Pet.

ca. 2. li. 3. ca.

19. de Trin.

li. 3. c. 21. cō.

tra Max. &

de prædest.

sanct ca. 17.

& ser. 8. de

ver. Apost.

habitualis, intelligunt illud Augustini: *Quicquid conuenit filio Dei per naturam, conuenit filio hominis per gratiam.* Item, *In rebus temporaliter ortis, illa summa gratia est, quod homo in unitate personæ coniunctus est Deo.* Item, *Eadem gratia fit ab initio fidei sue quilibet homo Christianus, qua gratia Honoratio il-*

mo ille ab initio suo factus est Christus. Per hanc vnionis gratiam, Filius hominis (vt ait Fulgentius) nascitur ex Deo. Alteram vero dicunt esse creatum in humana natura donū gratiæ, quo homo Christus excellentem super alias creaturas racionales omnes, cū Deo conformitatē habeat, eiq; perfectissima assimilatione, quæ esse aut intelligi possit in creatura, sit cōformatus. Hanc velut dispositionem quandam esse dicunt in natura assumpta tanquam in subiecto vniuersali, ad ipsam personalem in Verbo vnionem, quæ sicut hominem Deum, & Deum hominē, ita quoq; facit mutuatam esse proprietatum communicationem in persona, non in natura.

Fulgentius
li 3. ad Tra-
simunda.

August. H.
1. de Trin.
cap. 13.

Vera ratio
& intelligē
tia commu-
nicationis
idiomatū.

Tho. dic q.
16. ar. 1. 2. 4.
& 5.

Subiectum
in proposi-
tione com-
municatio-
nis idioma-
tum, est per-
sona, non na-
tura.

Vt autem rectè percipiatur & explicetur idiomatum seu proprietatū cōmunicatio, monet Thomas attendēda esse duo. Primum quid sit illud, de quo aliquid in propositione prædicatur. Deinde secundū quid de illo prædicetur. Primū dicit esse hypostasim, in qua vtraq; natura subsistit, & quæ vtriusque naturæ nomine supponitur. Siue enim homo, siue Deus dicatur,

semper supponitur hypostasis diuinæ & humanæ naturæ: atque ideò etiam de homine dici possunt ea, quæ sunt diuinæ naturæ, tanquam de hypostasi diuinæ naturæ, quum humanæ naturæ nulla sit propria hypostasis & substantia, & contra de Deo dici possunt, quæ sunt humanæ naturæ, tanquam de hypostasi humanæ naturæ. De quo libet enim supposito alicuius naturæ, verè & propriè prædicari potest nomē significans illam naturam in concreto. Hinc vulgò dicunt Scholastici, *Mutua idiomatum communicatio provenit ex v-*

De prædicato. *ra identitate subiecti & prædicati.* Quatenus autem vel secundum quid de Deo vel homine quippiam dicatur, vult distinguere proprietate naturarum, vt ea quæ sunt diuinæ naturæ, dicantur de Christo secundum diuinam, & ea quæ humanæ, secundum humanam naturam: non posse verò, quæ vnius naturæ sunt propria, de alia prædicari, quatenus in abstracto significatur. Et quæuis sint aliqua diuinæ naturæ, quæ etiã competunt humanæ, vt cognoscere futura, & habere saluificam virtutem, tamen

Propria naturarum de se inuicem non prædicantur in abstracto.

tamen non dici de humana natura, quatenus essentialiter competunt diuinae, sed quatenus participatione in humanam naturam deriuantur. Ea uero quae ab humana natura participari non possunt: ut increatum aut omnipotentem esse, nullo quoque modo de humana natura praedicari: quemadmodum nec quae humanae naturae sunt, de diuina dici possunt, quum diuina natura nihil participatione ab humana natura recipiat.

Haec Thomas & Scholastici, quae i- deo recensenda putauit, ut intelligatur quam recta & ingenua sint Vbi- quistarum iudicia, qui etsi palam fa- teantur, in explicando Tri- nitalis & personalis vnionis mysterio non mo- do pie, sed & erudite multa pro asse- renda ueritate à Scholasticis esse elab- orata: tamen quum haec ita, aut non dissimiliter à nobis, ex perpetuo uete- ris Ecclesiae consensu hodie docen- tur, illa tanquam Nestoriana repre- hendunt, temere profecto nimis, ipso- rum etiam Papistarum testimonio & confessione, quos Nestorianae impie- tatis

Iaco. Andr.
contra Be-
zam fol. 52.
& Luther⁹
prouocat
ad Schola.
3. cap. 10.

DE COMMUNICATIONE

Isac. And. in
 protocoll.
 Heidelber.
 fol. 164. &
 271.

tatis nemo hactenus bona fide ausus
 est accusare. Ceterum viderint quid re-
 sponsuri sint Scholasticis, qui nō mo-
 dō de Maiestate hominis Christi, quā
 habet in vnione personali (& quę ab
 Vbiquistis nō ipsamet diuinitatis na-
 tura in Filio, sed communicatę deita-
 tis gratia & donum esse dicitur, quo fi-
 at vt homo Christus, etiā quatenus ho-
 mo, equalis sit Deo) longē aliter, vt ex
 suprādictis apparet, & multō quoque
 sentiunt melius, verum etiam argumē-
 tis ipsorum nominatim & ex professio-
 responderunt, ad excludendum erro-
 rem, quem hinc nasci posse præsense-
 runt.

Argu. Vbi-
 quistarum.
 L

Sed videamus quomodo à veteris
 Ecclesię patribus intellecta & explica-
 ta sint ea, quę ab Vbiquistis adducun-
 tur. *Data est, inquit, Christo omnis pote-
 stas in celo & in terra. Item, Pater omne iu-
 dicium dedit Filio. Item, Datum est ei nomen
 super omne nomen; quę de humanitate
 Christi & in eam effusa Deitatis & o-
 mnium diuinarum proprietatū qua-
 dam participatione, intelligenda esse
 contendunt.*

Ar

At verò quum hæc ira sint Christo à Patre data, si per hanc dationem realis, vt isti volunt, diuinarum proprietatum effusio in humanam naturam significatur, atq; hinc propriè personalis vnio constat & efficitur: quomodo non eadem ratione, qua Verbo Dei filio, etiam Patri vnitus esse dicitur Christus homo? Nam si quod alibi ait, *sicut misit me viuens Pater, ego viuo propter Patrem, & Qui manducat me, viuet propter me*, de humana Christi natura intelligatur per communicationem vitæ in vnione, qua caro & humanitas Christi in se facta sit vita & viuifica, an non sequetur, carnem vnitam esse Deo Patri, propter quem viuit? Deinde quòd omnia Christo à Patre dicuntur data, hoc pàsìim intelligunt Patres, per dispensationem, & de ipsa Christi exinanitione in carne. Quem admodum enim per assumptionem formæ serui exinanitus est in plenitudine propriæ naturæ, secundum quam verè est Deus, & ex muliere natus est Filius hominis, qui ab æterno natus est Filius DEI ex Patre,

Augu. con-
tra sermon.
Arria. ca. 11.
Ioan. 6.

Thesi Tu-
bingen. 19.

Cyrill. in
exposi. sym-
boli Nice-
ni, & de re-
cta fide ad
reginas.

Patre, pauper factus quū esset diues: ita rursus ei dari & accipi ab eo dicūtur tanquam in carne factō & manifestato, quæ ab æterno habuit vt Deus.

De incar. V
nig. cap. 4. Sic Cyrillus, *Plenum secundum naturam & ex omni parte perfectum Deum Verbum, qui ex sua plenitudine bona creaturis distribuit, exinanitum dicimus, nihil in propria eamē natura mutatum, nec vt aliter se haberet commutatum, nec inferius ex vlla parte factum.*

Exinanitio Christi.
Leo in Epi. ad Flavianum. *Quod verò factum est caro, humanitatis paupertatem propriam facit. Primum quia semel homo est factus quamuis remanserit Deus: Deinde quod serui formam accepit, qui secundum suam naturam liber est, vt pote Filius, & quū sit gloriæ dominus, gloriā dicitur accipere.*

Paupertas carnis, propria Verbi, sicut ipsa caro.
Lib. II. cap. 27. in Ioan. *Item, Vnum est filius cum Patre, identitate essentiae, quamuis in propria subsistentia sit.*

Verum quoniam propter nostram salutem à sua dignitate & claritate quasi exiuit (hoc n. significat exinaniiuit seipsum) ideo accepit rursum cum carne claritatem & gloriā, quam semper habet vt Deus. Quoniam ergo templum quod à Virgine accepit, quamuis consubstantialiale Deo Patri non sit, vnitum tamen ita cum Verbo est, vt vna persona cū eo sit (vnus enim Christus & vnus Filius est etiam homo factus.

factus.) Idcirco vnitatem cum Deo accepisse dicitur, quod templum suum, quod à se Deus non est, vnum cum Deo Verbo factum sit. Et vt breuius dicam & clariùs, quod templo suo datum est, sibi datum esse vnigenitus ait, datum, videlicet à Patre per ipsum in spiritu. Non enim aliam habet viam modus vnitatis cum Deo. Intelligitur enim in Christo, vnitatem ineffabili, caro sanctificata absque vlla confusione ad vnitatem Verbi ascendere, & per Verbum ad vnitatem Patris, habitudine scilicet quadam, non naturaliter. Hanc igitur (inquit) claritatem & gloriam Pater quam mihi dedisti, quæ est vt tecum vnum sim, dedi eis, vt sint vnū sicuti nos vnū sumus. Itē, existens in forma & equalitate Patris Deus Verbum, exinanitus quidem dicitur propter humanitatem, exaltatus verò rursus non in externam dignitatem & qua olim caruerit condescendēs, sed rediens ad gloriam & eminentiam sibi implantatam & in ipso semper existentem. Exaltatur enim humane, quamuis secundū naturā existat altissimus. Factus est enim homo; & hæc est, vt opinor, naturæ conditio & exinanitio quæ dicitur. Item, Glorificatur quidem à Patre, non quòd gloria indigeat, quū extra carnem Deus ex Deo intelligatur, sed quoniam

Humanitas Christi nõ est De⁹, sed vnum cum Deo.

Vnio personalis.

Gloria & claritas vnitatis in Patre data Filio. De recta sententia ad Reginas.

erat homo, quasi proprie natura fructum non habens, potentiam operandi efficaciter diuine accipit quodammodo illam per vnionem & ineffabilem concursum, qui intelligitur Dei Verbi esse cum humanitate. Item, Propria quidem omnia Verbi quatenus natum est ex Deo, & dominatur omnibus cum Patre. Accipit autem & hæc secundum humanitatem, quando factus est sicut nos. Item, Manifestum est, quod quæ insunt naturæ, & proprie Verbo ex Deo Patre seruantur ei iterum, etiam quando apparuit ut homo. Igitur periculosum est audere diuidere. Ad hunc igitur modum intelligi potest, Omnia à Patre data Filio, ut ea quæ ab æternis habuit, quatenus Verbum Patris est, iterum accepisse videatur, quatenus Verbum caro factum, & in carne manifestatum est, quomodo sicut esse cepit quod non erat: ita dici potest accepisse quod non habebat. Itaque si hæc Christi dicta ad naturam humanam referantur, non alia ratione omnia dici possunt data esse homini Christo, quam ipsa Verbi diuinitas ei sit data, hoc est personali vnione iuncta: hanc verò sic essentialiter humanæ naturæ dari, non aliud esset, quam eam in Deum substantiali mutatione transire & conuerti.

De vera fide
ad Theo. &
li. 10. The.
Iu. c. 20.

Atque

Atque hæc ipse D. Lutherus extra contentionem scribens, non dissimili interpretatione explicauit. *Christus, duas naturas & natiuitates habet in unitate personæ. Secundum primam natiuitatem, non temporaliter, sed ab omni æternitate à Patre accepit æternam potentiam & Deitatem, quam Pater ei totam dedit, vt ipse eam ab æterno habet. Omnia enim quæcunque Pater habet, me a sunt ait Christus. Item, Sicut Pater habet vitam in semetipso, ita quoque, Filio dedit habere vitam in seipso. Et sicut Pater suscitatur mortuos, & uiuificat, ita quoque, Filius quos uult uiuificat: quæ omnia de prima & æterna natiuitate Filij, secundum diuinitatem sunt dicta. Secundum alteram uero & temporalem hominis natiuitatem, etiam data est ei æterna deitatis potestas, sed temporaliter, & non ab æterno, quia non ut diuinitas, ita quoque, humanitas Christi ab æterno fuit. Verum eo ipso momento, quo diuinitas & humanitas Christi in unitatem personæ coniungi ceperunt, homo filius Mariæ, est & dicitur omnipotens & æternus Deus, cuius est æterna potestas, qui omnia creauit & suscitatur, per communicationem idiomatum, quatenus una cum Deo persona & uerus Deus est. De hac potestate loquitur Matthei ii. Omnia mihi*

data

D. M. Lu-
therus in
posteriora
uerba Dauis
dis.

Quomodo
oia Christo
data, vt Deo
& vt homi-
ni.

Ioan. 16.

Ioan. 5.

Non est du-
plex in Chri-
sto omni-
potentia, cõ-
municans
& commu-
nicata.

Matth. 28. *data sunt à Patre. Item, Matthæi ultimo, Data est mihi omnis potestas in celo & in terra. Cui mihi? Mihi inquam Iesu Nazareno Mariæ filio, & homini nato. Ab æterno eam habui à Patre antequam homo essem, sed homo factus temporaliter eam accepi secundum humanitatem, & occultam seruavi vsque ad resurrectionem & ascensionem quâ ista manifestari oporteret, vt Paulus ad Romanos ait. Qui declaratus est Filius Dei cum potentia.*

Roman. 1. *Hæc igitur D. Lutherus rectè sensit de æterna Verbi deitate & potentia homini Christo in personæ vnitatem, non autem de reali donorum effusione data: quò pertinet quod Scholastici aiunt, Omnia quæ habet Filius, à Patre habet, aut per naturæ ordinem, aut per gratuitam vniõnem. Et Magister sententiarum, omnia Christo vt homini data esse in tempore quæ ab æterno habuit vt Deus, ita vult intelligi, quia videlicet persona Verbi quæ fuit ab æterno diuinituræ hypostasis & persona. Sic igitur omnem potestatem dari, est naturæ copulari in vnitatem personæ, quæ est omnipotens, sicut & hoc modo vitæ & viu-*

Bonaeu. lib. 3. dist. 1. art. 3. q. 3.

Magist. sen. lib. 3. dist. 14. in fine.

Omnem potestatem] Christo, da xi.

viuificam Verbi operationem iuxta
humanitatem à Christo acceptam in-
terpretatur Cyrillus.

Nomen quoq; super omne nomen II.
Filio datum, non est, vt absurdè faciūt Philip. 2.
Vbiquistæ, de donis diuinarum pro-
prietatum in carnem effusis, quam
Maiestatem hominis appellant, intel- Cyril. li. iii.
ligēdum: sed de ipsa deitatis essentia, ca. 22. in Io.
quam cum Patre communem habet, an. cap. 17.
in quo nomine se seruasse Christus ait
eos, quos Pater ei dedit. Sic Paulinus
contra Felicem & Etiphandum epi-
scopos Toletanos, qui similiter vt V- Nomen in
biquistæ, hoc dicto abutebantur, No- quo seruati
men super omne nomen non Filij a- sumus.
doptiui, vel per gratiam, sed Filij Dei
viui & vnigeniti Patris esse scribit. *Hoc*
nomen, ait Augustinus, datum est Christo Lib. 3. con-
vt homini, secundum quem factus est obediens tra Maxima:
vsque ad mortem crucis, quod iam habebat i- cap. 2.
dem ipse Dei filius, Deus de Deo natus equa-
lis. Atque vt Cyprianus vel Rufinus ait
ascendisse Christum in cælum, non v-
bi Verbum antea non erat, sed vbi Ver-
bum caro factum nō sedebat: sic datū
est Christo nomen sup omne nomen,

non quod Verbum antea ab æterno à Patre non habebat, sed quod vt Verbum caro factum non habebat. Tale verò nomen nulli profus creaturæ, & ne ipsi quidem humanitati Christi, quatenus humanitas est, & altera

Basil. dial. 4. cōtra Euan. nō. & Gregor. Nazia. dial. 5. cōtra Apollinar. Bonauent. lib. 3. dist. 1. arti. 3. qu. 1. Tho. 3. par. sum. qu. 16. art. 2. Augu. li. de Eccles. do. gma. c. 2. & exposit. Epi. ad Roma. Proprietates competunt & dicuntur secundum veritatem cuiusque naturæ.

ipsius personæ natura, tribui potest aliter, nisi quatenus Verbi propria, & vna cum eo facta est persona. Rectè enim Augustinus, *Filius Dei, qui erat in diuinitate Dei Patris Filius, ipse factus est in homine, hominis matris filius, ne Filij nomen ad alterum transiret, qui non esset æterna natiuitate Filius. Dei ergo Filius, factus est hominis Filius, natus secundum veritatem naturæ, ex Deo, Dei Filius, & secundum veritatem naturæ, ex homine, hominis Filius, vt veritas geniti, non adoptione, non appellatione, sed in vtraque natiuitate, Filij nomen nascendo haberet, & esset verus Deus, & verus homo, vnus Filius.* Potest verò & nomen hoc super omnino nomen, tam de personæ excellentia, quàm officij mediatoris dignitate intelligi.

III.

Iaco. Andr. protocoll. Heidel. fol. 143. & 248.

Quàm igitur nugatorium est, quod Vbiqstæ obijciunt? Si (inquiūt) homo Christus est omnipotens, quia omnipotens.

potentem in se habet naturam, cum
 qua vnitus est, quæ tamen humanita-
 tem ipsius reuera omnipotentem nõ
 facit: ergo aut hinc impotentẽ homi-
 nẽ esse sequitur, aut omnes homines
 eo modo posse dici oĩpotentes, quia
 Deus in omnibus hominibus, vt totus
 in se, sic quoq; est omnipotẽs. Hoc ve-
 rò quum ita valde pueriliter dicunt, pri-
 mum à D. Luthero præceptore suo dis-
 sentientes, erroris cum condemnant,
 qui in Christo humanitatem ipsius o-
 mnipotentem facere, dicit esse natu-
 ras & earum opera, temerè & imprudẽ
 ter permiscere. Deinde satis ostendunt
 se nondum intelligere, quomodo
 Christus verè sit homo. Nam præter-
 quam quòd nec potest nec debet im-
 potens homo dici, quòd per naturam
 humanitatis suæ non sit omnipo-
 tens, vt Deus: alia etiam ratione mi-
 nus rectè ab Vbiquistis hoc dicitur,
 quum Christus (vt supra est annota-
 tum) non per se aut seorsim, sed in i-
 psa omnipotentis Verbi persona, sit
 homo. Hoc enim est quod Scholastici
 dicunt, Hominem Christũ designare

Hac imagi-
 natione duæ
 præsuppo-
 nuntur hy-
 postases.

Christus in
 personali
 substantia
 homo: ita
 etiam omnia
 potens est.
 Thomas 3.
 part. sum.
 q. 16. arti. 3.
 & 17. arti. 2.
 Gabr. Biel.
 dist. 7. li. 3.

suppositum in persona Verbi, quod est æternum. Humanitas enim in Christo, non est homo, sicut nec natura humana: sed persona Verbi, unitatem in se habet & subsistentem humanitatem, cui mysterio nihil simile in alijs hominibus cogitari potest. Est igitur ipsa Vbiquistarum prorsus Nestoriana imaginatio, qua hominem Christum, quod ad personalem subsistentiam attinet, cum alijs communibus hominibus conferunt, quam sic refutat Cyrillus: *Qui dicunt quòd ex semine Dauid adaptarit sibi hominem Deus, & cõmunicauit illi dignitatem gloria, & honoris ac filiationis, & preparauit illum vt ferret crucem, moreretur & resurgeret, inq̄ calum ascēderet, & ad dexteram sederet Patris, vt ab omni creatura honoraretur, & honorem propter Deum, in quem respicitur, sortiretur, primũ quidem duos filios introducunt: Deinde huius mysterij virtutem imperite subuertunt. Non enim ex homine Deus factus est Christus, sed Deus existens Verbum, factũ est caro, id est, homo. Item, Rationem adunationis exponentes Nestoriani dicunt, donatam esse ipsi à Deo aequalitatem dignitatis siue authoritatis, vt simili appellatione*

In exposit.
symboli Ni
ceni.

Homo non
fit Deus per
communi-
cationem
deitatis.

lacione & Christus & Filius dicatur, & Dominus,

Quamuis itaque humane nature
 veritate, nec Deus nec omnipotens sit
 Homo Christus, tamen non ideo nu-
 do nominis titulo Deus & omni-
 potens esse dicitur, sed reuera in vnitae
 & subsistentia personæ, quæ natura De-
 us est & omnipotens. Alioquin si par-
 ticipatione deitatis & omnipotentia
 in natura humana verè & realiter De-
 us & omnipotens est Christus secun-
 dum humanitatem, vt isti sentiunt:
 non verus hinc vnigenitus Filius Dei,
 & ab æterno omnipotens Deus est
 Homo Christus: neque vlla vera sub-
 est ratio, per quam Filius Dei Verbum
 de humana natura, per inhabitationem
 ipsius dici possit. Quo igitur præ-
 dicationis & intelligendi modo, Ho-
 mo Christus est verus Deus Emanuel,
 Vnigenitus ex Patre Filius? Ratione
 diuinæ naturæ, inquit Vbi quisq̃.
 At ista certè diuina natura de huma-
 nitate Christi reali prædicatione non
 dicitur: neque idem est verè & essentia
 Deum esse, quod diuinam in senatu-
 ram

Homo
 Christ⁹ est
 Deus & o-
 mnipotēs,
 non nudo
 nominis ti-
 tulo, sed re
 ipsa.

Maxentius
 2. dial. con-
 tra Nestor.

ram habitantem habere, ut ipsimet fa-
tentur. Inde verò profus efficitur hoc
vniõnis & prædicationis modo, quem
Cyrill. lib. docent Vbiquistæ, Hominem Chri-
u. cap. 27. in stum non esse nec dici posse Verbum
Ioan. & Filium Patris, & vnum ab æterno
cum Patre Deum. Sed & inde con-
sequenter veram adorationis Chri-
Vbiquistæ collunt ve- sti, in vnitæte personæ, rationem, tol-
ram adora- tionem ho- li & perire necesse est. Nam propter in-
tionem ho- minis Chri- habitantem in eo Deum Verbum (in
sti. quem respiciatur) nõ magis rectè ad-
Thes. Tu- oratur Christus, quàm Elias & Paulus.
bing. 24. 25. & 26. Ipsam verò humanitatem, diuinæ na-
Cyrill. cap. 17. de incar. ture gloriæ & maiestate ornatam, (qua
Vnigen. verè Deum esse dicunt Christum) ad-
orare, non est Vnigenitum Patris Fi-
lium, & vnum cum eo Deum ado-
rare,

Recti⁹ hæc multò Scholastici, quos
Tho. 3. par. etsi probare videri velint Vbiquistæ,
sum. qu. 6. nunquam tamen ab eis lectos esse di-
art. 1. 2. & 7. ligenter, & cum iudicio, nec rectè in-
Quot mo- tellectos constat. Plurib. enim modis
disintelligitur, Homo loquutionē hanc, Homo Christus est
Christus Deus, intellectam fuisse declarāt. Alij
est Deus. enim (inquiunt) esse Deum, non na-
I. tura.

turaliter de Deo vero, sed participatio
ne & per communicatæ deitatis grati
am intellexerūt, vt homo Christus præ
aliis sanctis, propter abundantio rem
gratiam & plenitudinem donorū De-
us esse dicatur, quæ Fotini hæresis fuit,
& hodie à Seruetistis & nouis Arrianis
idem docetur.

II.

Alij verò (vt Nestorius) vtriusq; in
Christo nature veritatem agnoscētes,
in prædicationis modo, propter duas
quas ponebant hypostases, aberrarūt,
quum Christum hominem Deum es-
se dicerent, per quandam Dei Verbi
cum homine coniunctionem secun-
dum dignitatem, autoritatem, & inse-
parabilem inhabitationem.

III.

Theodora-
tus & Vigi-
lius.

Alij, vt Dioscorus & Eutyches, qui
naturas & earum proprietates atq; o-
perationes in Christo post vnionem
confundebant, mutua quadam com-
municatione & participatione eas de-
se inuicem dici intellexerunt. His
porrò omnibus valdè vicina si nō pla-
nè eadem est Vbiquistarum senten-
tia, qui diuinitatem, qua Christum ho-
minē, verè & re ipsa Deum esse secun-
dum

Beenit in
 cognitio-
 ne. Theses
 Tubing. n.
 s. Jacobus
 Andr. pro-
 tocol Hei-
 del. fol. 166.
 & 47. & in
 Apo. fol. 25.

dum humanitatem dicunt, non eter-
 nam Verbi diuinitatem, quam cū Pa-
 tre in vnitae substantię communem
 habet, sed comunicatę deitatis do-
 num, hoc est, Formam Dei, & diuinita-
 tis plenitudinem in Christo corpora-
 liter habitantem esse, disertis verbis
 definiunt, ipsamque diuinitatem Ver-
 bi communem faciunt homini Chri-
 sto per inhabitationem cum alijs san-
 ctis.

III.
 Thomas d.
 q. 16. art. 2.

Alius est denique (aiunt Scholasti-
 ci) catholice & orthodoxe fidei sen-
 sus, quo Homo Christus dicitur verē
 & essentia Deus, creator & omni-
 tens per vniōem, non ratione huma-
 nę naturę, sed ratione hypostasis &

Bonau. lib.
 3. dist. 7. q. 1.
 Gabr. art. 3.
 dubio 1. Et
 D. Luth.
 disp. de cō-
 muni. idio.
 anno 43.

suppositi. Quę enim vniuntur in vno
supposito, in concreto de se inuicem
dicuntur, propter ipsius suppositi vni-
tatem. Sic homo est Deus, quia perso-
na quę est homo, seu vnitum habet
hominem, & vnū cum eo ὁ φησὶ ἀμεινον
seu suppositum constituit, est verē,

Thomas 2.
 q. 16. art. 7.

proprie & natura Deus. Hoc modo
Deum esse, nō dicitur nec verificatur
(vt dictum est) de homine ratione
 huma.

humanę nature, in qua non habet personalem subsistentiam, sed suppositi vel hypostasis suę, in qua subsistit ratione. Hoc autem suppositum humanę nature, de quo dicitur & verificatur Deum esse, quia idem est quod hypostasis seu persona filij Dei, quę temper & natura De⁹ est, inde fit, vt ex Christianę fidei, & de idiomatum communicatione doctrina, vera sit loquutio, Homo est Deus. Nam alioqui si de humana natura, vt supposito creato intelligatur, nouum hinc & recentem Deum contra Scripturam introduci & doceri, apertè fatetur Thomas.

Subiectum homo, de quo dicitur Deus, est ipsa filij Dei, in qua Christ⁹ homo est, persona.

Vbi quistæ introducūt recentem Deum.

Hoc autem loco diligenter velim expendi ab ijs, qui veritatem amant & querunt, an non hac reali sua, quam ipsi primi omnium aduersus vniuersalem veteris Ecclesię consensus introduxerunt, idiomatum communicatione in naturis, noui in Ecclesia dogmatis, quod tamen minimè videri volunt, autores sese faciant Vbiquistę. Horum certè extrema pertinacia in defendenda corporali p̄sentia Christi effectum est tandem, vt, quum alia

Vbiquistæ noui in Ecclesia dogmatis autores.

Vbi quistæ
tradunt rea-
lem corpo-
ris in pane
præsentia,
nisi ex no-
ua explica-
tione perso-
nalis unio-
nis, nõ pos-
se discindi.

& firmiora non suppetent, (id enim palam & non obscure tradunt) etiam sacrosanctum incarnationis mysterium noua opinionum varietate inuoluant, vt hodie (proh dolor) magno atque pudendo in Ecclesia scandalo lis & dissensio sit, quomodo Christus Homo, verè sit & dicatur Deus. Hanc autem controuersiam, si ad vindicandam Christi maiestatem tam necessariam censuerunt homines malè feriat, qui factum est vt Scholasticis & Papistis, adeoque veteribus Patribus, quos illi hac in parte sequuti sunt, à quibus nemo vsque ad hæc tempora repertus est sanus, qui in hoc genere doctrine dissenserit, potius quàm ijs quos falso Zuinglianos & Calvinianos vocant, hanc litem non intenderint? Hoc scilicet vnicum malæ causæ præsidium, Hæc ad captandum popularem applausum accuratè excogitata, & impostoribus vsitata est ratio: & in obruenda veritate sola illis victoriæ spes est.

Illyricus,
Vestphalus,
Heshusius,
& alij
similes.

Quid verò hinc sentiendum videtur, de magnis illis Theologorum Coryphæis?

phæis? quàm fideles existimandi sint
 Christianæ doctrinæ custodes: qui, etsi
 omnium se Magistros & Censores fa-
 ciant, vt tamen realem corporis Chri-
 sti præsentiam, semel ex errore & præ-
 iudicio receptam, tueantur & retine-
 ant, totum incarnationis mysterium,
 hac recenter introducta personalis v-
 nionis explicatione, per realem com-
 municationem idiomatum planè e-
 uerti, atque præclara illa scripturæ di-
 cta, de naturali & æterna Filij Dei diui-
 nitate, praua interpretatione depra-
 uari, & Seruetistis nouisque Arrianis
 profitui siue manifesta assensione, si-
 ue per dissimulationem patiuntur?
 Certè hac in re maior est Pontificio-
 rum & Iesuitarum deprehensa fides &
 synceritas, qui non amplius aut certè
 parum de dominicæ Cœnæ verbi, sed
 de ipso religionis fundamento, & ar-
 ticulis fidei, litem & controuersiam
 esse intelligunt satis, & ingenuè faten-
 tur, quod tamè isti flagitiosè dissimu-
 lant. Et quis igitur errorem esse non
 agnoscat & fateatur, què aliter quàm
 errore, & deprauata Scripturarum in-
 telligen-

ad Phil. ca.
 2. & ad Col.
 1. & 2.

telligentia, & manifesta articulorum
fidei corruptela, defendi non posse
constat ?

AN QVAE DE TOTA PERSONA IN CONCRETO

*dicuntur, intelligantur secundum
vtramque simul natu-
ram.*

CAPVT III.

HÆC quæstio cum supe-
riore connexa est, & ex eo-
dem erroris fonte proma-
nat. Nam si secundum hu-
manitatem, atq; sic secun-
dum vtramque totius personæ natu-
ram Deus est Christus, consequens est
se putant Vbiquistæ, vt etiam proprie-
tates diuinitatis vtrique nature sint
communes, & quæ de tota persona di-
cuntur, non alia ratione quàm de vtra-
que simul natura, intelligi possint.
Sed ipsi certè immeritò dant pœnas
contem-

contemptæ & ignoratæ veteris Eccle-
siae patrum eruditæ & rectè explicatæ
sententiæ. Errant autem in duobus.

Primò quòd imaginantur aut præsup-
ponunt diuinæ & humanæ naturæ sic
vnam esse in Christo personam, quasi
ex vtriusque concursu & vnione pri-
mùm cœperit esse, atq; constituta sit
hæc persona, vt alia ratione ei compe-
tere, vel de persona dici quicquam nõ
possit, nisi secundum vtramque pari-
ter naturam. Hinc Christum humani-
tate sua personaliter, Diuinitate verò
essentialiter Deum esse, & proprietates
eodem modo communicari do-
cent. At hoc falsum est. Nam persona
in Christo est æterna, & ante omnem
humanæ naturæ assumptionem, quã-
uis in tempore etiam cœperit esse hu-
manæ naturæ persona per assumptio-
nem, non quòd personæ Verbi noua
accesserit vnitas, sed quia ex assum-
ptione humanæ naturæ factum est, vt
duarum naturarum vna sit hypostasis
& persona, per vtriusq; in ea subsisten-
tiam: Sic Augustinus, *Deus Verbum non
suscepit personam hominis, sed naturam, & in
eternam*

I.

D. Iac. An.
contra Be-
zam. fol. 6.
9 & 53. &
Thes. Tu-
bingen. 9.

Principiũ
vnionis est
in assumen-
te persona.
August. li.
1. cõtra Ma-
xim. ca. 20.
Bona. li. 3.
dist. 5. qu. 2.
& dist. 6. q.
2. & 3.

*eternam personam diuinitatis accepit tempo-
 ralem substantiam carnis. Et Fulgentius:
 Libr. de incarnatione. cap. 5. & 10. Sic Deo Verbo mirabiliter vnita est humana
 natura, vt ipse Verus Deus homo fieret, al-
 teram verò personam incarnati Verbi, vera
 humanitas non haberet. Accessit enim Deo*

*Sicut tempo-
 rale eter-
 no, sic fini-
 tum infini-
 to vnitur.* *humana substantia, non persona. Item, Ver-
 bum caro factum, antequam caro fieret, man-
 sit æternum, Caro autem Verbi, in ipso Deo
 Verbo, personale sumpsit initium: quia igi-
 tur assumpta humanitas Christi, non*

*Caro quo-
 modo Ver-
 bi propria.* *in humanæ naturæ propria, sed in Ver-
 bi persona, subsistentiam suam habet
 & sustentatur, eoq; modo Verbi pro-
 pria facta est, idcirco vera esse possunt,*

*In dialogis
 Vbi citat
 Hilarium
 lib. 9.* *quæ de personâ dicuntur, quamuis v-
 nius naturæ ratione tantum, quia vide-
 licet eius naturæ persona est, cui hæc
 competunt. Et hoc est quod Theodo-
 retus contra hanc Vbiquistarum senten-
 tiam prolixè disputans ait, Quoties de
 persona loquimur, oportet ea communia face-
 re, quæ naturarum sunt propria. Et Hilarius
 apud Theodoretum citatus, hereticos
 ait fallendi simplices occasionem ac-
 cepisse, vt quia vnus atq; idem est, qui
 omnia de semetipso loquitur, ea quæ
 ab eo*

ab eo secundum hominem dicta sunt,
de diuina natura dicta intelligi velint.

Locutus est autem (inquit Cyrillus) & gessit homo vniuersa quae Dei sunt. Loquens deinde etiam, & gerens vniuersa Deus quae hominis sunt. Alter istorum error est in

eo positus, quod praeter diuinam & hu-

manam naturas vnitas in persona Chri-

sti, quasi tertium quiddam per acci-

dens ab his diuersum, quod ex hac v-

nione resultet, vel quo ipsa proprie

constet & perficiatur vnio, cominiscu-

tur, realem videlicet istam diuinarum

proprietas communicationem &

effusionem in humanam naturam,

quam esse tradunt non ipsam quidem

per se diuinitatem, sed Dei formam,

nec ipsam quoque humanitatem, sed

hominis maiestatem, secundum quam

in aequali gloria & omnipraesentia cum

Deo, ab omnibus absolute sit distin-

ctus creaturis. Quum igitur haec realis

proprietas effusio nec propria sit

Christi diuinitas, qua aeterno suo Pa-

tri, nec etiam vera ipsius humanitas, qua

nostrae naturae est *ὁμοῶς ἰοῦς*, sed quiddam

ex his tertium, atque ab ijs realiter distin-

ctum,

Idem Cy-
rill. lib. 1. de
recta fide
ad reginas.
Permuta-
tio proprie-
tatum.

II.

Aliter Sy-
nod^o Chal-
cedonenfis.
Iaco. Andr.
Thes. 22.
23. & 24.

Iac. And in
protocoll.
Heidel. fol.
197. & 352.
& contra Be-
za, & Thes.
Tubingen.
Iac. And. in
protocoll.
Heidel. fol.
353. & Apo-
log. contra
Thes. In-
golstad.

ctum (ita enim accuratè videri volūt,
 naturarum essentias in se, & ab his ma-
 iestatem hominis, quasi quiddam per
 accidens discernere) meritò dicitur ef-
 se inanissimum commentum, quod
 ab ipsis etiam Scholasticis disertissi-
 mè & rectissimè est confutatum. quo-
niam ex eo nihil aliud, quàm quater-
nitatis in diuinis consequeretur, si qui-
dem præter vnum essentia in tribus per-
sonis Deum, etiam humanitas Chri-
sti, non essentia, sed per communica-
tam in plenitudine temporis diuini-
tatis maiestatem personaliter, atq; in
alio ab ipsis tribus in diuinitate perso-
nis modo Deus esse asseritur ab Vbi-
quistis. Longè aliter & profectò meli-
us de creata vnionis gratia, & cū Deo
conformitate sentiunt & loquuntur
Scholastici, qui etsi humanam naturā
Christi per hanc gratiam ad summam
perfectiōem, creaturæ possibilem, as-
umptam & eleuatam esse dicunt: ra-
men omninò & constanter negant di-
uinitatis excellentiam aut omnipo-
tentiam, humanitati Christi posse cō-
municari, vt sit quasi forma quædam
 & pro-

Mag. sent.
 li. 3. dist. 6.
 & 7. Bona-
 uen. dist. 6.
 q. 2. art. 1. &
 q. 4. art. 2. &
 dist. 20. in
 fin. Tho. 3.
 part. sum.
 qu. 2. arti. 1.
 Tertul. cō-
 tra Praxā.

Lib. 3. sent.
 distin. 13. &
 14. & Bon.
 dist. 15.

& proprietates siue substantialiter siue
 accidentaliter ipsi inhærens. Hac itaque
de causa actiones & proprietates,
quæ de tota persona dicuntur, nō pos-
sunt intelligi, vtrique naturæ esse cō-
munes. Quoniam verò non seorsim Ratio com-
 in suæ naturæ hypostasi singulæ subsi- municatio-
 stunt, inde fit vt nec separatim quoq; nis idioma-
 proprietates ijs attribuantur, sed de tum in per-
 tota persona dicantur, in qua subsistit sona.
 vtraque natura indissolubili foedere
 copulata. Huc pertinet illud quod A- Lib. 4. de in-
 thanasius ait : *Ne quis distinctè omnia de* car. Christi.
Christo dici censeat, sed etiam coniunctim, ob
hoc quæ humana sunt, quæ item diuina, de ipso
promiscuè & in commune prædicantur, intel-
lectu discernente quæ vtrique conueniunt na-
turæ. Hinc etiam illud, Communicatio I-
diomatum fit in persona, non in natura, quia
naturæ ipsæ idiomatica sua non communicant,
nec abstracta naturarum de se inuicem prædi-
cantur. Alioqui, vt rectè dicit Thomas,
si in mysterio incarnationis, vtraque natura
de Christo in abstracto dicatur, concedi hinc ne-
cesse erit, Christum esse duo: quamobrem
nec illa rectè neque conuenienter di-
 ei possunt, Humanitas Christi est De-
 us,

Bonauent.
 lib. 3. dist. 8.
 q. 1. & dist.
 14. q. 1. art. 1.
 Thomas 3.
 part. sum.
 q. 17. art. 1.
 cōtra The-
 sim Tubi. 9.
 Gabr. Biel.
 lib. 3. dist. 7.
 Bonauent.
 dist. 6. q. 1.
 & dist. 9.
 art. 1. q. 1.

us est Creator, est omnipotens & incircumscripta: vel diuina natura est homo, est mortalis.

D. Iac. And.
in protoco.
Heid. f. 352.

An non igitur manifesta est Vbiquitarum calumnia, quum qui arguantur, Nisi concedatur realis communicatio pro-

Eutychemum commentum maxima in christi clarissima. Alii docent scriptura aliam via de orthodoxa patris harmonia.

prietatum diuinæ naturæ cum humana, non posse Christum hominem dici Deum, nisi nomen tantum, absque re & maiestate, qua vnata men proprie ab omnibus distet creaturis? Aut enim hoc intelligi volunt in concreto, & de persona Christi, & planè nugatorium est, quia hæc persona est æterno verè & essentia Deus, & vnigenitus Dei filius eiusdem cum Patre maiestatis, aut de assumpta ipsius humanitate, quæ suã in hac persona temporaliter habere cœpit subsistentiam per vnionem. Hæc verò neque essentia, neque vlla diuinitatis communicatione Deus est, sed creatura nostræ ὁμοῦσι & naturæ. Neque duplex est in Christo constituenda diuinitas, altera per se in essentia, altera per accidens, in communicatione. Sic

Lib. 1. de
Trinitate.

.n. Augustinus, In assumptione Formæ sicut
ni, à Formæ & persona Dei, utrūque Deus est,
sed

sed per assumptem Deum: sicut utrumque ho-
mo est, sed per acceptum hominem. Et Am-
 philochius apud Theodoretū, Discer-
ne mihi deinceps naturas, diuinam & huma-
nam: non enim excidens ex Deo factus est ho-
mo: neq; proficiscens ex homine, Deus. Et Cy-
 rillus, Non ex homine Deus factus est Chri-
stus, sed Deus Verbum, factus est homo. Exi-
 nanus est autem secundum propriam natu-
 ram, secundum quam intelligitur Deus. Non
 homo existens, ut fieret in similitudine Dei,
 secundum participium locupletatus est. Gre-
 gorius Nazianzenus: Christus non est ho-
mo particeps deitatis, sed Deus particeps car-
nis & sanguinis. Et Fulgentius: Neg enim
ipsa caro, id est, ipse homo, in se formam Dei
viuentis accepit, sed Deus, qui semper in For-
ma Dei erat, Formam serui accepit, & sic Ver-
bum caro factum, vnus est Christus.

Dial. 1.
 Humana
 Christi na-
 tura nō est
 Deus.
 In exposit.
 symb. Nia.
 Dial. 5. con-
 tra Apoll.
 De incar. &
 grat. ca. 10.
 In forma
 Dei esse, est
 Patri aqua-
 lem esse.

Nestorianum est igitur affirmare,
 Christum aliter esse Deum secundum
 diuinitatem Verbi, naturaliter & per
 essentiam, aliter secundum humani-
 tatem, per participationis gratiam,
 & communicata quadam diuinita-
 tis maiestate. Quomodo enim non

Iac. And. in
 Apol. f. 29.

Humana hac ratione alia erit Verbi, eaque æter-
natura sicut na diuinę nature persona in Christo
non est per- concedēda, & alia deificatę humanita-
sona, ita nō tis ex tempore, quæ quū personaliter
est persona- Deus esse dicitur, non est tamen ipsa
liter Deus. Verbi, & altera in Trinitate persona?
 Et quia hæc humanitas Christi nō est
 Deus Verbum ante secula natus, aut
 aliter hominem Christum, quàm hu-
 manitatem ipsius, Deum esse fateri,
 aut verò essentialiter Verbum Patris
 esse negari oportebit. Quin etiã hinc
 duos in Christo filios concedi erit ne-
 cesse, alium secundum diuinitatem
 & natura, alium Deificata humanita-
 te per gratiam, vt malè senserunt Fe-
 lix & Eliphandus. Cuius igitur tandē
 Filij mater per vnionem rectè dici po-
 terit Maria Dei genitrix, vt quod ex
 ea natum est, sit filius Dei altissimi?
 An ideo Deū peperisse dicetur, quòd
 secundum communicatas diuinæ na-
 turæ proprietates, Deo æqualis est,
 quem genuit homo? an verò potius
 quia incarnatum genuit Verbum, V-
 nigenitum Patris, & Deum Emanue-
 lem, vt vniuersa hactenus rectè sensit
 Eccle-

Bonavent.
 lib. 3. dist. 4.
 quest. 3.
 Paulinus
 Aquiliciensis.

Aliud est e-
 nim cōmu-
 nicata dei-
 tas, Aliud
 incarnatū
 Verbum.

Ecclesia? Sic enim Cyrill^o Nestorio re
 spondet: *Quamuis secundum naturam Chri
 stus sit & dicatur Deus, eaque nascendi initiū
 ex virgine non acceperit, tamen quia carnem
 assumpsit, & in carne subsistens, ex Maria na
 tus est Deus Verbum, ideo necessario fatendū
 est, Filium Dei ex Maria natum. Nam pro
 pter carnem Verbi propriam, natiuitatem car
 nis suam facit Deus Verbum. Et Hilarius,
 Quomodo Dei Filius natus est ex Maria, ni
 si quod Verbum caro factum est? videlicet
 quod Filius Dei, quum esset in forma Dei, for
 mam serui accepit? Et Augustinus, Vnus
 atque idem Deus Filius, natus ante secula, &
 natus in seculo, & vtraque natiuitas Filij Dei
 est, Diuina secundum quam in Forma Dei
 coaeternus Patri Deus est, Humana, secundū
 quam semetipsum ex inaniuit, Formam serui
 accepit, & sic de matris vtero, idem Deus ho
 mo factus exiuit. Neque enim natura aeterna
 atque diuina temporaliter concipi & nasci ex
 humana natura potuit, nisi secundum susceptio
 nem veritatis humanae, veram temporaliter
 conceptionem atque natiuitatem ineffabilis in
 se diuinitas accepisset. Sic est Deus aeternus &
 verus, secundum tempus conceptus & natus
 ex virgine. Dum enim venit plenitudo tem
 poris,*

Cyril. ad O
 rientales cō
 tra Nestori
 um. Fulg.
 de incar. ca.
 3. & 5.

Vt natiui.
 tas carnis, i.
 ta caro Ver
 bi est pro
 pria.

Lib. 10. de
 Vnitate. De
 fide ad Pe
 trum cap. 2.
 Idem Ignat.
 Epist. 2. & 11
 Fili^o Dei in
 forma Dei.

Sic Christ^o
 Homo verē
 Deus est, si
 cut De^o ve
 rus ex virgi
 ne nat^o est.

poris, misit Deus Filium suum natum ex muliere, illo scilicet Deo, naturaliter facto filio hominis, qui vnus est naturaliter Filius Dei Patris vnigenitus. Item, Genuit Maria & non genuit Filium Dei. Genuit, quia ex ipsa secundum carnem natus est Christus. Non genuit, quia de Patre ab initio extitit Filius. Genuit, quando ex hoc Verbū caro factum processit. Non genuit, quando in principio erat Verbū, quod dedit originem vniuersis. Hoc itaque sensu & intelligendi modo, Filius Dei dicitur ex Virgine natus, & Virgo mater Dei per communicationem idiomatum, non quasi diuinitatis sit mater, sed quia eius personæ, quæ in diuina & humana natura subsistit, mater est secundum humanitatem.

Quantò verò cautiore & sollicito magis fuisse veteres constat, in hoc enarrabili assumptæ humanitatis mysterio, ne quid affirmarent atque scriberent temerè, quod aut iam profugatis ex Ecclesia erroribus vicinum & consentaneum videri, aut in posterū nouā errandi causam præbere possent. Sed ita solet istis accidere, qui veritatē tam obstinatè oppugnant, vt subinde

Christus naturaliter Deus ex Virgine natus.

Contra Felicianū c. 12.

Tho. 3. par. sum. q. 35. art. 4. Bon. lib. 3. dist. 4. art. 2. q. 3. & ibi Gab. Bi.

St. Chrys. Homo vobis Deus est. vobis Deus est. vobis Deus est.

de cr.

de errorem ex errore pariant. Quê
 nim non habeatur insolens admodû
 & manifesta Ioannis & Pauli senten-
 tiæ corruptela, Verbum Caro factum
 est, hoc planè nouo sensu exponere,
 id est, assumpsit iuxta se carnem, vt es-
 set in æquali gloria, Maiestate & omni
 præsentia, & communicatæ deitatis
 participatione? Item Formam Dei in
 Christo, non pro ipsa Deitatis essen-
 tia, qua æqualis est Patri ab æterno,
 sed duntaxat pro communicatione
 donorum effusa, & in hærente in hu-
 mana natura diuinitatis plenitudi-
 ne, gloria & maiestate, sicut nec For-
 mam serui, pro ipsa humanitate, sed
 pro humilitatis ipsius statu tantùm,
 aduersus receptissimum totius Eccle-
 siæ consensum, execranda cum teme-
 ritate simul & impietate interpretari?
 Nam alioquin tum formæ Dei appel-
 latione ipsam quoque diuinitatis ex-
 cellentiam, tum formæ serui nomine
 humanitatis quoq; abiectiōem si-
 gnificari non inficiamur: at non qua-
 le isti somniant, vnius videlicet hu-
 manitatis diuersum statum, cui & for-

D. Iac. And.
 in protoco.
 Heid. fo. 14.
 & fo. 247.
 Aliter Cyr.
 & Theod.
 dial. 1.
 Basil. dia. 4
 contra Fu-
 nom. Cyri.
 lib 1. & 3. di
 al. & de in-
 carnat. c. 11.
 Theo. dial.
 2. Chryf. &
 Ambr. ca. 2.
 ad Phi. Au-
 gu. tract. 40
 in Ioan. &
 de Trini. &
 Vnit. Dei c.
 13. de sic e ad
 Pet. c. 7. Ful.
 li. 3. ad Tra-
 & de il. car.
 & grat. c. 2.
 Brenti. sibi
 contrarius.
 ca. 2. Epist.
 ad Philip.

mæ Dei & formæ serui nomen tanquã
subiecto tribuatur, quod rursus di-
co vanissimum & inanissimum esse
commentum.

At inquirunt, nisi Christus homo,
sit & dicatur Deus propter hanc com-
municatam diuinitatis maiestatem,
& proprietates ipsius in humanam na-
turam effusas, nihil amplius erit Chri-
stus, quàm Petrus, imò omnes homi-
nes poterunt dici Christi. Verùm que
hæc est siue stupiditas siue improbi-
tas? An non enim peculiari & longè
sublimiori modo Deum Verbum in
proprio suo templo, quàm in sanctis
aut alia qualibet creatura esse & habi-
tare, ex eo satis apparet, quòd Petri
atque sanctorum natura, qua homi-
nes sunt, non inhabitantis ipsius Ver-
bi, sed suæ personæ propria sit per sub-
sistentiam, Christi autem humanitas
non hominis alicuius per se, sed Ver-
bi personæ propria, & in Deo Verbo
subsistat? Itaq; & corpus & caro Dei
non hominis dicitur, & quæ carnis
sunt, sua facit Verbum: & hinc filius
Dei in homine Christo dicitur visibi-
lis &

Jacob. And.
ii. protoco.
Heidel. f. 13.

Iustinus in
exposi. fidei
Greg. Nazi.
dial 5. cõtra
Apolinar.

lis & palpabilis, quod non simuliter dici potest de Petro vel alio quoquã. Non enim vt de Christo rectè dicitur, Homo est Deus, per communicationem idiomatum, id est, persona Verbi quę est homo seu quę vnitum in se habet hominem, est Deus: ita quoq; similiter dici potest, Petrus est Deus, id est persona Verbi quę est Petrus, est Deus. Talem verò vnionem humanitatis cum Verbo, secundam subsistentiam docet Synodus Ephesina. Subsistunt enim res omnes in vniuersum indiuidua & incommunicabili vnitate sua, aut in suamet aut in alterius hypostasi. Reliquę creaturę in propria sua substantia, in qua conditę & indiuiduo vel numero inter se differentes sunt, sustentantur, eaque totius Trinitatis est actio: hæc verò Christi humanę naturę massa à solo Verbo assumpta, eandẽ cum eo in singularitate personę subsistentiam habet. Christum itaque cum Petro conferre, quod isti faciunt, est in vtroq; propriam subsistentiam ponere cum Nestorio.

Discrimen
Petri &
Christi.
Cur caro &
corpus Dei
dicatur.
1. Tim. 3.
Ignatius
Epist. 8.

Anthem. 2. contra Nestor. & Maxent. dialo. 2. cõtra Nestor.
Gabr. lib. 3. dist. 1. q. 1.

Vnto secun
dũ subsisten
tiã qualis.

Cyr. li. 1. ca.
15. in Ioan.

Quid sit,
Verbū caro
factum est.

Lib. 4. c. 23.
in Ioan.

Corp^o Chri
sti corp^o vi
tae propriū.

Lib. 1. ca. 17.
in Ioan. vbi
triplex di-
scrimē Chri-
sti & sancto-
rum tradit.
Christ^o ho-
mo, nō dif-
fert à san-
ctis cōmu-
nicata deita-
te, sed natu-
rali.

De incar. V
nig. c. 17.
In Apolo.
Anath 9.

Eiusmodi discrimen Christi & sancto-
rum docet his verbis Cyrillus: Non di-
xit in carnem Filium Dei venisse, sed carnem
factum fuisse, ne quis habitudine sicut in Pro-
phetas & ceteros sanctos venisse ipsum, sed vt
verè carnem, id est, hominem factum esse arbi-
tretur. Propterea etiam De^o est secundum na-
turam in carne & cum carne: propriam enim
sibi illam fecit, & tamen aliud præter ipsam in-
telligitur, & in ipsa & cum ipsa adoratur. I-
tem, Corpus est non cuiusvis hominis, cuius
caro prodesse non posset quicquam, non enim
Pauli vel Petri aut ceterorum, sed ipsius vi-
tae & saluatoris nostri Iesu Christi corpus est,
in quo plenitudo deitatis corporaliter habitat.
Item, Quamuis homo factus sit, tanto tamen
vocatis fratribus superior est, quanto Deus ve-
rè & naturaliter hominibus præstat, & quan-
tum adoptione filios verè filius excedit. Item,
Si inhabitantem in se Deum habere satis est vt
idcirco verè quis Deus sit & adoretur, omnes
orunt dei & adorandi. Sed non sufficit hæc na-
tura deos ostendere, & adorandos, Igitur non
propterea Deus est adorandus Emanuel, quòd
inhabitarit in eo tanquam in communi homi-
ne, sed quòd Verbū caro factū sit, id est homo,
mansit ideo & Deus & adorandus. Itē, Si nō
commu-

communis homo esset Iesus qui operandi facultatem acceperit à Spiritu sancto, ut possit diuina signa perficere, nullo modo differret à sanctis Apostolis vel Prophetis, qui per diuinam benignitatem diuinis impleti donis dixerunt merito, Gratia Dei sumus quod sumus, Christo autem proprius est Spiritus sanctus, quemadmodum Dei Patris est. Operatur enim efficaciter sicut Pater per Spiritum. Itaque non quasi aliena virtute per Spiritum operandi facultatem accepisse dicimus Emanuelem, sed propriam habuit consubstantialis Spiritus virtutem, quam ut Deus habuit. Et post, Qui Christum unum & Filium & Dominum esse consentitur, eundemque esse simul Deum & hominem, credunt nobiscum quod non operandi facultatem acceperit, quasi à meliore quadam & altera virtute. Ipse autem potius efficaciter diuina signa fecit per proprium Spiritum, in quo & omnis genitorum virtus est. Sic igitur ex hac Cyrilli sententia, à fratribus & consortibus suis, differt Christus homo, quatenus videlicet Deus est secundum naturam in carne quam sibi propriam fecit, in eiusdem personae unitate & subsistentia, ac proinde quanto Deus verè & naturaliter, habens propriam cum Patre ab æterno Spiritu

Christus differt à sanctis proprietate spiritali ut est in Patre.

Spiritus non est substantialis communicata Dei tati.

Communicata operandi facultas non discernit Christum à sanctis. Discrimen Christi & sanctorum.

Spiritus virtutem præstat hominibus,
& à sanctis, qui aliena & communica-
ta virtute operandi facultatem acce-
perunt, distat ac discernitur.

Augustinus
tract. 14. in
Ioan.

Ut homo
Christus ve-
rè Deus est
à Patre ante
secula: ita
ab aliis ho-
minibus dif-
fert.

Discrimen
Christi &
Ioannis.
Christus lu-
mè à seipso.

Tract. 49.
in Ioan.

Hæc nihil ad
cōmunicatā
diuinitatē
Christi.

De hoc discrimine, multis in locis,
grauiter & eruditè meminit Augusti-
nus: *Interest (ait) inter Hominem & Ho-
minem Deum, quia homo Deus, dominus no-
ster Iesus Christus, Deus ante secula, & Homo
in nostro seculo, Deus de Patre, Homo de Vir-
gine, vnus tamen atque idem Dominus, & sal-
uator Iesus Christus, Filius Dei & Homo: Io-
annes verò excellentis gratiæ missus ante ipsū,
illuminatus ab illo qui lumen est. De eo enim
dictum est, Non erat ille lumen, sed vt testi-
monium perhiberet de lumine. Potest quidem
dici lumen & ipse, sed illuminatum, non illu-
minans. Lumen enim illuminans, à seipso lu-
men est, & sibi lumen est, & non indiget alio
lumine, vt lucere possit: sed ipso indigent cæce-
ra, vt lucere possint. Item, Verbum animam
suscepit & carnem, totius hominis sibi cooperat
in vnitæte personæ naturam. Nam & anima
Apostoli, Verbo illustrata est, Anima Pe-
tri Verbo illustrata est, Anima Pauli, & a-
liorum sanctorum Apostolorū quoque & Pro-
phetarum, Verbo illustrata sunt anima. Sed
de*

de nulla dictum est, Verbum caro factum est.
 De nulla dictum est, Ego & Pater vnum su-
 mus, Anima & caro Christi cum Verbo Dei, List. 2. de In
car. Verbi.
 vna est persona, Vnus est Christus. Item in
 terpetrans illud, Quomodo vita no-
 stra abscondita sit cū Christo in Deo:
 Hoc modo (ait) illa anima Christi, quasi fer-
 rum in igne, semper in Verbo, semper in sapi-
 entia, semper in Deo posita est. Omne quod
 sentit, agit & intelligit, Deus est, Et ideo nec
 vertibilis dici, nec mutabilis potest, quæ incon-
 uertibilitatem ex Verbi Dei vnitatem indefinen-
 ter ignita possidebit. Ad omnes denique san-
 ctos calor aliquis de Verbo putandus est per-
 uenisse. In hac autem anima, ignis ipse diuinus,
 substantialiter requieuisse credendus est, ex Psal. 44.
Oleū letitiae
 quo ad ceteros calor aliquis venerit. Denique quo vnctus
est Christus,
præ cōforti-
bus suis, est
ipsa essentia
& sapientis
Verbi.
 quod à Davide dicitur, Quia vnxit te Deus tu-
 us oleo letitiae præ participibus tuis, ostendit
 quod ista anima, aliter oleo Letitiae, id est Ver-
 bo Dei & sapientia vngitur, & aliter partici-
 pes eius, id est sancti Prophetæ & Apostoli. Cantico I.
 Illi autem in odore vnguentorum eius cucur-
 risse dicuntur, ista verò anima vasculum vn-
 guenti eius fuit, ex cuius fragrantia participes
 digni quoque Prophetæ & Apostoli fiebant. Si-
 cut ergo alius est vnguenti odor, & alia vn-
 guenti

Quomodo
Filius Dei
aliter in
Christo, ali
ter in Petro
& Paulo.
Lib. 25.
Baias 7.

guenti substantia, ita aliud est Christus, & aliud participes sui. Item, Nec tamen ita dicimus fuisse Filium Dei in illa anima, sicut fit in anima Pauli vel Petri ceterorumque sanctorum, in quibus Christus similiter ut in Paulo loqui creditur, sed de illis omnibus sentiendum quod scriptura ait, quia nemo mundus est à sordè, nec si unius diei fuerit vita eius. Hæc verò anima quæ in Christo fuit, priusquam sciret malum, elegit bonum, & quia dilexit iustitiã, & odio habuit iniquitatẽ, propterea unxit eã Deus oleo lætitiæ, præ participibus ei. Oleo igitur lætitiæ ungitur, quò Verbo Dei im-

Hæc nò dicuntur de Christo secundum communicationem humanæ naturæ deitatem. Nomina naturarum in unitate personarum permixtantur.

maculati federatione coniuncta est, & per hæc sola omnium animarum peccati incapax fuit, quia Dei bene & plenè capax fuit. Ideò, & unum cum ipso est, atque eius vocabulis nuncupatur, & Iesus Christus appellatur, per quem omnia facta sunt. Et paulò post, Unde & merito, pro eo quod vel tota esset in Filio Dei, vel totum in se caperet Filium Dei, etiam ipsa est ea, quam assumpserat carne, Dei Filius, & Dei virtus Christus, & Dei sapientia appellatur. Et rursus, Dei Filius, per quem omnia creata sunt, Iesus Christus, & Filius hominis appellatur, Nam & filius Dei mortuus esse dicitur, pro ea scilicet natura, quæ mortem

utique

vtrique recipere poterat. Et Filius hominis ap-
 pellatur, qui venturus in gloria Dei Patris cū
 sanctis Angelis predicatur. Et hac de causa, Hoc nō po-
 test fieri in
 Petro & san-
 ctis.
 secundum omnem scripturam tam diuina na-
 tura humanis vocabulis appellatur, quā hu-
 mana anima nuncupationis diuina insignibus
 decoratur. Item alibi, Certificatum est in
 Catholica fide, Hominem illum quem suscepit
 sapientia Dei, nihil minus habuisse quā cete-
 ros homines, quantum attinet ad integritatē
 naturae, quantum autem attinet ad excellen-
 tiam personae, aliud quā ceteros homines. Christ⁹ per
 sonae excel-
 lentia quae
 est aeterna,
 differt ab ali-
 iis sanctis.
 Epist. 57. ad
 Darda.
 Nā ceteri homines possunt esse participes Ver-
 bi, habentes Verbum Dei, nullus autem eorū
 potest dici Verbum Dei, quod dictum est illi,
 cui dictum est, Verbum caro factum est. Item,
 Hoc cōne ergo interesse arbitramur inter ca-
 put & membra, quōd in quolibet quamuis prae-
 cipuo mēbro, velut in aliquo magno Propheta
 & Apostolo, quāuis diuinitas habitet, non ta-
 men sicut in capite, quod est Christus omnis
 plenitudo diuinitatis (nam & in nostro cor-
 pore inest sensus in singulis membris, sed non
 tantus quantus est in capite) an etiam prae-
 ter hoc, quōd tanquam in templo & illo cor-
 pore habitat omnis diuinitatis plenitudo, est al-
 iud quod intersit inter illud caput, et cui⁹ liber
 membri

I.
 Discrimen
 per excellen-
 tiā donorū
 in capite &
 membris.

II.
 Discrimen
 per vnionē
 in persona
 Verbi. Item
 Athan. cōia.
 4. de Trinā.

Cōmunicata Vbiqui-
quitarū diuinitas, nō
est nomen Vnigeniti,
nec De^o ante secula.

Pfal. 29. de Trini. li. 13. cap. 18. & de Trini. & Vniti. Dei.

membri excellentiam? Est planè, quia singulari quadam susceptione illius hominis, vna facta est persona cum Deo Verbo. De nullo enim sanctorum dici potest, Verbum caro factū est, nullus sanctorum quantumuis gratia præstans, Vnigeniti nomen accepit, ut quod ipsum Dei Verbum est ante secula, hoc simul cum assumpto homine diceretur. Singularis est ergo illa susceptio, nec cum hominibus aliquibus sanctis, quanta libet sapientia & sanctitate præstantibus, vllō modo potest esse communis. Item, Ceteri homines sancti, participes Verbi Dei sunt, sed non ipsum Verbum Dei. Item, Alios homines regit, hunc gerit Deus. Item, Alij sunt filij gratia, ille autem est Filius natura: in istis est participatio diuinitatis, in illo est plenitudo.

Hæc Augustinus, de hoc Christi & sanctorum discrimine, quod tantopere vrgent, & passim vbi que inculcant Vbiquistæ, apud quos si pluris esset veris Ecclesiæ consensus & auctoritas, quàm illud quo suos aduersarios prosequuntur odium, & ambitiosa primas in Ecclesia tenendi cupiditas, potuissent adeoque etiã debuissent, præmonentibus saltem Martyre & Beza,

Beza, intelligere Christum à Petro, nō communicatæ deitatis gratia & do-
 nis, sed personæ excellentia, qua est v-
 nigenitus Patris, Verbum & natura
 Filius, lumen à seipso, & Deus ante se-
 cula, verè & propriè discerni: sicut
 ipsemet Petrus, Christum à Prophe-
 tis & Elia discernendum esse, illustri
 sua confessione docet inquiring, Tu
 es Filius Dei viui, qui venisti in hunc
 mundum.

Excellentiæ
 personæ
 Christi.

At hic iterum occurrunt Vbiqui
 stæ: Ergo nomen Dei tantum habet,
 non rem ipsam, Homo Christus. Non
 dissimili modo apud Theodoretum
 argumentatur Eranistes. Respondeo
 vbi concreta naturarum de se inuicē
 prædicantur per vñionem (vt quum
 dicitur, Homo Christus est Deus æter-
 nus & immensus ex Patre, Et, Deus est
 Homo visibilis & localis ex homine)
 aut respicitur natura, aut persona: si
 natura nomina inter se communia fi-
 eri, & inuicem permutari est intelli-
 gendum. Certum est enim ipsis etiam
 fatentibus Vbiquistis, nullā fieri mu-
 tuam communicationem essentia,

Obiectio V
 biquistarū.
 Dial. 2.

Chrysostr. 1.
 cap. Ioan.

Epist ad O.
rientales.

Theo. dia. 2
Quomodo
homo Deus,
& Deus ho-
mo.

Bonau. li. 3.
dist. 7. in
prin. & q. 1.
dist. 8. art. 1.
q. 3. & dist.
13. art. 1. q. 2.
Tho. 3. par.
sum. q. 16.

quæ nihil esset aliud quàm naturarū
confusio. Nec enim homo fit in sese
per essentiam Deus, nec Deus homo,
sed vnione & copulatione vnum sunt
Deus Verbum & caro assumpta, abs-
que confusione. Rectè enim Cyrillus,
per incarnationis modum, & vnionem insepa-
rabilem, Caro est caro, non diuinitas, etiamsi
facta est Dei caro. Similiter Verbū Deus est,
non caro, etiamsi propriam fecit carnem per
dispensationem. Et Hilarius: Ipse Deus Ver-
bum, omnia assumens quæ sunt hominis, homo
est. Et assumptus homo, suscipiens omnia quæ
sunt Dei, est Deus: nec cogitemus more & mo-
do rerū confusarū, duas naturas in vnā coalu-
isse personā. Hæc (vt opinor) nemo di-
cet vnquā de reali cōmunicatione in
naturis accipi posse & debere. Nā ex ea
cōmunicata Diuinitate quā somniāt
Vbiquistæ, dici quidem posset diuini-
tatis particeps, seu deiformis homo,
sed non ipse Deus Verbum. Et propte-
rea Scholastici rectè dicunt, Non esse
vsitatum & formalem hunc prædican-
di modum, per essentiam, inhæren-
tiam vel causam, sed singularem &
invsitatum, qui ad alios vulgares præ-
dicandi

dicandi modos non possit reduci vel
 accommodari. Quandoverò persona
 respicitur, quia hæc in vtraque natu-
 ra verè subsistit, in altera vt ab æterno
 Deus, in altera vt homo ex tempore,
 quælibet earum in concreto verè &
 realiter de persona dicitur. ° Et hoc Atha. in fi.
 4. dial. de
 Trinit.
 modo Christus est verus Deus & ho-
 mo, nõ nudo nominis titulo, sed per
 vtriusque naturæ veritatem, in assu-
 mentis personæ vnitatem: De⁹ quidem,
 secundū diuinā ex Patre, Homo verò
 secundū assumptæ carnis naturā. Sic De vera in-
 nocen. c. 325
*veritas Christus est (ait Augustinus) vt ro-
 tum verum accipiatur in Christo, verum Ver-
 bum Dei, Deus equalis Patri, Vera anima,
 Vera caro, Verus homo, Verus Deus, Vera
 natiuitas, Vera passionum resurrectio.*

Quin etiam hanc iudicij regulam,
 piæ & orthodoxæ vetustatis, tradit Theod. di
 al. 2. & 3.
 Theodoretus, quoties de naturis (ait) lo-
 quimur, suum cuique tribuamus, & sciamus
 quædam diuinitatis, quædam humanitatis esse
 propria. Quum autē de persona verba facim⁹,
 communicanda sunt naturarū propria, & hæc
 atque illa saluatori Christo tribuenda sunt.

Ioan. Anti-
och. in actis
concil. E-
phesini.

& idem appellandus est Deus & homo, Fili-
us Dei & hominis, & Filius Davidis, & sic de
alijs appellationibus omnibus. Simile est
quod Ioannes Antiochenus ad Cyril-
lum post reconciliationem in hunc

Cur non i-
dem faciūt
Vbiquistæ?

Contra ser.
Arria. ca. 8.
de Trini. &
Vnit. Dei
cap. 6.

Hic aduer-
tāt Vbiqui-
stæ an Au-
gustinus
Christū sua
maiestate
spoliet.

modum scribit, Euangelicas & Apostoli-
cas de Domino voces, scimus viros Theologos,
tanquam ad vnā personam pertinentes, ra-
tione duarum naturarum diuidere, & alias
quidem, vt pote diuinitati competentes, ad di-
uinitatem Christi, alias verò humiles ad illius
humilitatem referre. Hoc recepto complacuit
inter nos, ad omnis contentionis amolitionem,
& vt per orbem sanctis ecclesijs Dei pax resti-
tuatur, tollanturque è medio offensacula. Sic
denique Augustinus, secundum v-
tramque Christi in vnitatē personæ
naturam, Deum & hominem dici, lu-
culenta explicatione declarauit. Hæc
vnitatem (inquit) personæ Christi, ex vtra-
que natura constantem, diuinā & humanā, vt
qualibet earum vocabulum alteri impertiat,
& diuinā humanā, & humanā diuinā, beatus
ostendit Apostolus, inquiens, Christus cum es-
set in Forma Dei, non rapinam arbitratus est
equalē se Deo esse, sed exinaniuit seipsum, For-
mam serui accipiens. Et paulò post, Verūm
si qua-

si quæramus, quis est ille, qui cum esset in forma Dei, non rapinam arbitratus est, esse æqualem Deo? Respondetur nobis Apostolica voce, Christus. Ergo & illa diuinitas humani ratis nomen accepit. Item si quæramus quis nã factus sit obediens vsque ad mortem crucis? Respondetur, ille qui quum esset in Forma Dei, non rapinam arbitratus est, esse æquale Deo, Ergo & ista humanitas illius diuinitatis nomen accepit. Apparet tamen idem ipse Christus gemine gigas substantiæ, secundum quid obediens Deo: secundum quid equalis Deo: secundum quid Filius Dei, secundum quid Filius hominis. Item, Quamuis in terra factus sit Filius hominis, diuinitatem tamen suam qua in celo manens, descendit ad terram, non indignam censuit nomine Filij hominis, sicut carnẽ suam dignat⁹ est nõine Filij Dei, ne quasi duo Christi accipiantur, alter Deus, alter Homo, sed vt vnus atq; idem sit Deus & homo: Deus, quia in principio erat Verbum, & Deus erat Verbum. Homo quia Verbum caro factum est, & habitauit in nobis. Eodem modo Fulgentius, Verbum dignatum est caro fieri, vt posset caro Verbi, hoc est, Dei nomine nuncu pari. Item, Qualiter autem Homo ille habere potuit Dei nomen, nisi quoniam à Deo susce-

Quomodo
 vocabula na
 turarũ sibi
 inuicem tri
 buantur.

Totus Chri
 stus est De
 us, sed non
 totum.

Lib. 1. de pecc
 cat. merit.
 & remis. c. 3

Secundum
 quã deitate
 Christi ho
 mo fit per
 sonaliter
 Deus.

Fulg. lib. de
 incar. ca. 10.
 & ad Tra. 1. 3

ptus, vnam cum eo possedit nominis dignitatem. Item, Ex eo, quod Deus author vita hominem in vnicatem persona suscepit, ex eo ille Homo nomen vita authoris obtinuit.

Iac. Andr.
contra Beza
fol. 115.

Non obstat denique quorundam admodum inscita cauillatio, qui hoc ipsum (quasi sic homo verbali prædicatione tantum, & non reali communicatione deitatis in natura, Deus esse dicatur) Nestorianum esse vociferantur, non veriti pro sua scilicet modestia, veteris Ecclesiæ patribus, qui contra Nestoriū cōstantissimè scripserunt, hanc iniuriam irrogare. Nam et si Nestorius hominem assumptum, propter eum qui suscepit & in ipso est Deum, tanquam susceptori coniun-

Cyr. in Apo
lo. 9. Anat.
& de incar.
Vni. c. 26. in
fin. & ad E-
uoptiū. Th.
3. part sum.
q. 16. art. 1. &
2. & q. 35.
ar. 4.

ctū vnà cum illo Deū vocari, & cum diuinitate, tanquam diuinæ auctoritatis cooperarium adorari dicat, tamen manifestum est eum hæc accipere de communi & à deitate seiuncto homine, cui Deum Verbum vnitum esse dicebat, secundum assistentiā & inhabitationem, vt alius esset, qui susceptori Deo coniunctus vnà cum illo Deus vocaretur: sicut aliud esse dicebat

cebat Deum ex Virgine natum, aliud
 natum ex coniuncto esse. Verum Cy-
 rillus & Ephesini consilij Patres, natu-
 ras in Christo secundum subsistentiã,
 atque hoc modo vnitas esse docebãt,
 vt non alius à Deo Verbo, sed ipse De-
 us Verbum dicatur homo Christus,
 non in propria videlicet suæ naturæ,
 sed in æterna Verbi persona subsistēs.
 Hæc quia non intelligunt, vel intelli-
 gere se dissimulãt homines cõtentio-
 si, interim ambitioni suæ & animi
 morbo, in veritate obscuranda, sedu-
 lò inferuiunt.

AN DEVS DICATUR IN V-
*nitate personæ passus, per realem prædi-
 cationem, & communicationem
 idiomatum.*

CAPVT IIII.

OSTQVAM ab Vbiqui-
 stis semel introducta est
 pro vnione personali rea-
 lis idiomatum communi-
 catio in naturis, ne quid
 i 4 omninò

D. Jac. And. omnino non controuersum maneret, etiam disputare cœperunt, **Quo-**modo Deus in vnitate personę dicatur passus & crucifixus: quam etiam quæstionem suo pro more, conflata subinde Cinglianis quos vocant, inuidia, aduersus receptissimam & indubitam scripturæ & totius Ecclesię sententiam definiunt. Negant enim audacter, admittendam esse verbalẽ prædicationem seu idiomatum communicationem, quum dicitur, Filiũ Dei in mortem esse traditum, & Dominum glorię crucifixum, sed verè passum esse ipsum in carne Deum, nõ solam in Deo carnem: passionem enim redundasse quodammodo in ipsam etiam diuinitatẽ, vt ea propter non homo tantũ, sed cum homine Deus passus sit & dicatur. Alioquin clamitant, & naturas diuelli, & Filiũ Dei ab opere redemptionis flagitiosa impietate segregari. Verũ quid nõ erit tandem istorum hominum calumnijs obnoxium? Nititur autem hæc recens in Ecclesiam inuecta opinio falsissima imaginatione, quæ fin-
git

Fundamen-
tum Vbi-
quistarum.

git diuinitatem Christi, qua verè & personaliter Deus est, non æternam illam Verbi cum Patre & Spiritu sancto communem *ὁμοιωσιν*, sed deificati hominis, communicatam à Verbo diuinitatem esse, & secundum hanc dici Deum ex Virgine natum, & Dominum gloriæ crucifixum: ac per se quidem & ratione sui diuinitatem nec nasci, nec pati, nec mori, sed propter arctissimum vnionis vinculum, atque ipsius diuinitatis in humanam naturam factam communicationem & effusionem, vtrique naturæ hæc realiter accommodari, adeoque toti personæ attribui oportere. Atqui si in ipsa vnitate personæ, naturæ per se & in suis proprietatibus considerata, non sunt vnitæ, sed intelliguntur extra rationem & nexum vnionis, quid hoc aliud est, quàm istiusmodi naturarum consideratione Christum in hominem seorsim, & Deū seorsim, per duas diuidere personas, & rursus in ipsa vnione, naturas confundere & permiscere? Non ita Synodus Chalcedonenfis, quæ Christum in duabus na-

Iaco: And/
in Apolo. 6.
25. & in The
sib. Tubin.
& Brentius
in recogni-
tio. Idē ferè
apud Max.
sensit Nest.
dial. 2.

Sic Vigili.
l. 5. Cyril. ad
Successum
Episc. Ep. 3

Contra
Praxeam.

Distinctio
proprieta-
tā nō repu-
gnat unōi.

De fide ad
Petr. cap. 2.
Theo. dial.
2. in fine.

turis inconfusè, indiuisè, inseparabi-
liter, nusquam naturarum diuersita-
te euacuata propter vnionem, sed sal-
ua magis vtriusque naturæ proprieta-
te, cognoscendum esse statuit. & Ter-
tullianus: *videmus duplicem statum non cō-
fufum, sed coniunctum in vna persona Deum
& hominem. Et adeò salua est vtriusque pro-
prietas substantia, vt & Spiritus res suas ege-
rit in illo, id est, virtutes, opera & signa: & ca-
ro passiones suas functa sit.* Non igitur vni-
onem soluerit, qui naturas per se, etiā
in ipsa vnione consideratas, proprie-
tatibus suis discernit: sed naturas ve-
rè vnitas non intelligit, qui eas non
per se, hoc est, inconfuso proprietatū
discrimine, sed in reali idiomatū cō-
municatione considerat. Nec enim
ex eo quòd personalem in Verbo sub-
sistentiam habet humanitas Christi,
vlla fit proprietatum in natura immu-
tatio, quia nihilominus semper (vt
ait Augustinus) *manet immutabilis huma-
ne naturæ veritas, quam sibi vnitam diuini-
tas gerit.*

Mirandum est autem quom hoc i-
psum dogma, de vtriusq; naturæ in
Chri-

Christo passibilitate, seu passionis Rationes E
 cōmunionē, iisdē rationibus, quibus ranistis a-
 nūc ab Ubiquistis (quod nō sit videli- pud Theo-
 cet incorporea diuinitas natura per do. dial. 3.
 se passibilis, sed tamē vnione in carne
 passa, quoniā alioqui corp⁹ à diuinita
 te diuelli, cōq; solo nobis parta salus
 esse videatur) apud Theodoretū ab E-
 ranista defensum, cōtrā verò solidissi-
 mis scripturis & veteris Ecclesiæ con- Dānata est
 sensu, non ab ipso Theodoro solū, hęc senten-
 sed & à Fulgentio & Vigilio confuta- do 2. Hispa
 rum legatur: tantā esse istorum homi lensi.
 num audaciam, vt iam pridem agris
 atque finibus Ecclesiæ profligatum er
 rorem quasi postliminio audeant re-
 uocare. Scriptura corpus Christi mor-
 tem pro omnibus gustasse, & per obla-
 tionem corporis Iesu Christi sanctifi-
 catos nos esse, item carne passum esse
 Christum affirmat: quia verò no-
 men Christi vtramque naturam com- 1. Petr. 3. &
 plectitur, abiecta carnis mentione si- 4. cap.
 gnificatur, secundum alteram, id Caro Chri-
 est, secundum carnis naturam dunta- sti, quā pro
 xar intelligi Christum esse passum. mundi vita
 Hanc enim sese pro mundi vita datu- dedit, passa
 rum est & mor-
 tua.

rum dixerat ipse Christus. Ideo Theodoretus à symbolis Cœnæ dominicæ (quibus typum passionis in corpore suo ostendit Christus dicens, Hoc est corpus meum, quod pro vobis traditur) probat passionem humanitati tantum ipsius, non autem diuinitati esse tribuendam, quòd nimirum mystica hæc symbola, non representent diuinitatem in carne, vel carnis vnione passam. Neque tamen propterea consequi vile ducendum esse Christi corpus, cuius typus venerabilis & salutaris habeatur. Hæc verò sanè nescio qua ratione conueniant cum Vbiquistarum portentis, qui ex personali vnione quam sibi erroris opinione fingunt, corpus Christi, per communicatam diuinæ naturæ maiestatem, & modum sessionis ad dexteram, realiter in pane Eucharistiæ præsens esse & exhiberi docent. Nam contra sic scribit Theodoretus, *Hoc quod accipit, fregit, & dedit Christus, corporis sui, & passionis in corpore typus est.*

Mysteria
corpus in
mortem tra-
ditum, non
ipsam diui-
nitatē repre-
sentant.

**Panis Eu-
charistiæ est**
corporis &
passionis in
corpore ty-
pus.

Extant autem
apud eundem Theodoretum & Vigi-
lium, atque etiam Magistrum senten-
tiarum,

clarum, crudita & luculenta in primis, veteris Ecclesiæ tam Græcæ quàm Latinæ testimonia, quibus orthodoxæ fidei norma, hac in parte, quàm significantissimè est exposita, vt eâ ab Vbiquistis petere minimè sit necesse.

Athanasius admiratione dignum esse ait quòd idem Christus passus sit & non passus. Passus, quia proprium ipsius corpus, in quo erat, patiebatur: non passus, quia quum natura sit λόγος, impatibilis est: quæ enim natura humana passa est, ea sibi λόγος accommodauit, vt nos diuinitatis Verbi participes esse possemus. Sic corpore à mortuis excitato, Filius dicitur à Paulo ex mortuis excitatus. Nam quæ corporis ipsius propria sunt, de tota persona dicuntur. Idem, Sicut corpus illud animatum quod sibi Verbum vniuit, proprium ipsius corpus est, non natura, sed secundum economiam & dispositionem: ita quoque passio atque mors ipsius esse dicitur, non ratione natura quæ omnis passionis est expers, sed secundum vniuitæ economiam.

Amphilochius iubet discerni naturas, humanam & diuinam, & carni passiones, & miracula Deo assignare.

Quis

Athanas. 2.
pud Theo.
dial. 3. & Cy
ril. in defen
sion. 11. A.
nathem.

Verbalis i.
diomatuna
cõmunicat
io. Dialo. 4. de
Trin. Sicut
caro, ita pas
sio carnis,
Verbi pro
pria.

Theo. dial.
1. & 3.

Quia Deus & homo est Christus, Deus per sublimia, Homo autem per humilia.

Mutua idi-
omati& com-
municatio.

Eusebius Emiffenus negat piè dici posse, diuinitatem Verbi compassam esse carni, & quòd Filius Dei in mortem traditus esse dicitur, ita vult intelligi, quemadmodum caro Filij Dei de cælo dicitur descendisse, quia videlicet assumens potentia descendit de cælo: ita quod ei propriè competit, hoc imputari carni, & vicissim quæ patitur caro, ea imputari potentiz, quo demum modo, omnes passionis quæ acciderunt corpori, referantur ad inhabitantem λόγῳ.

In Epist. ad
Nestorium.
Cyr. consen-
tit cū Atha-
quæm est sē-
cutus, & in-
saniam dānat
Vbiquista-
rū dogma.

Et Cyrillus, *Quemadmodum propter carnem Verbi per assumptionem in vnione propriam natiuitatem carnis suam facit Deus Verbum, sicq; Deus ex Virgine dicitur natus, ita quoque Deus passus & resurrexisset dicitur, non secundum naturam Verbi, sed quia proprium illius & non alterius à Deo Verbo, corpus est quod passum est. Inerat enim in corpore, quod patiebatur Deus, qui pati nō poterat quo ad naturam. Insania est enim hoc vel sentire vel dicere. Eodem modo resurgente carne Filiū Dei resurrexisse dicimus, quia ipse est & non*

& non alterius quod resurrexit corpus, & ita
 Christum vnum Deum & hominem confite-
 mur. Itē, Quia propriū eius corpus factū est,
 quod ex beata Virgine assumpsit, eā ob causam,
 carnis passiones ipsi^o esse dicimus dispensatua
 quadam appropriatione, seruata vbique natu-
 ra impassibili. Quando igitur Deus carne dici-
 tur pati, non ipse in propria natura pati intel-
 ligitur, sed quia ipsius factum est vnitum cor-
 pus. Item, Frustra metuitur, ne quis passibi-
 lem Filij naturam faciat, quando carne dici-
 tur pati. Proprie enim sunt propriij corporis
 passiones, aliud est autē dicere, pati in carne,
 aliud simpliciter pati diuinitatis naturā, quia
 idem Deus simul & homo, impassibilis quan-
 tū ad diuinā attinet naturam, passibilis verō
 secundum humanitatem. Item, Sic illum di-
 cimus passum esse & resurrexisse, non quia
 Deus Verbum in natura sua sit passus, sed quia
 corpus illud quod ipsius propriū factū est per
 assumptionē, sustinuit pro nobis passiones. Per
 spicua hæc Cyrilli declaratio est, quæ
 nihil habet incōmodi, si absit depra-
 uatio. Vult. n. ea quæ corporis propri-
 a sunt, nō passiones solū, sed & visibi-
 le & circumscriptū esse, atq; alia eius-
 modi omnia, incarnato Verbo hoc
 sensu

Ad Euopri-
um defens.

i. Anath.

Vt caro ita
& passio car-
nis Verbi

est propria.

Dispensati-
ua appropri-

atio passio-
nis. De in-

carnat. V-
nig. cap. 26.

Vt Deus &
homo, sic

proprieta-
tes discer-

nuntur.

Contra Ne-
storium,

Propter cor sensu & hac intelligendi ratione per
 poris Verbi dispensationem accommodari, quòd
 proprii, De corpus Christi non communis alicu-
 usest homo ius hominis, nec intemporalis sua na-
 localis, visi- turæ propria, sed vt Dei Verbi corpus,
 bilis, morta in æterna Verbi persona subsistat: vn-
 lis, & tangi- de, quum necesse sit dicere Christi cor-
 bilis. Ignat. pus esse passum & mortuum, etiã cõ-
 Epist. 8. Au siteri oporteat Deum esse passum &
 gust. lib. de Effen. diui. mortuum, quia propria ipsius & non
 in sin. Cyri. alterius personæ caro passa est & mor-
 de clar. Ana tua.

Ex dial. 2. &
 3. collecta.

Per vnionẽ
 non fit com-
 municatio
 proprietarum
 in natura-
 turis.

Et Theodoretus, Dominus gloria est
 qui crucifixus est. Non enim communis ali-
 cuius hominis, sed diuinæ gloriæ corpus ligno
 affixum fuit. Sciendum est enim, quòd Vnio
 communia facit nomina, sicut carnem Domi-
 ni de celo descendisse dicimus. Nam etsi diuina
 quidem natura de celo descendit, Filius tamen
 hominis vocatur propter vnionem, & ita con-
 uenit dicere ligno quidem affixam esse carnẽ,
 confiteri tamen à diuina natura non esse sepa-
 ratam, tam in cruce, quam in sepulchro, neq;
 propterea passionis fuisse consortem, quia nec
 pati nec mori potest. Et sic Dominus gloria no-
 minatur qui crucifixus esse dicitur, quum im-
 patibilis naturæ nomen patibili attribuitur.
 Nec

Nec metuenda est propterea vlla ipsius corpo-
 ris à diuinitate segregatio: quia ad differentiã
 respicientes naturarum, considerare oportet,
 quid conueniat diuinitati, & quid accomodatũ
 sit corpori, vt suum cuique tribuatur. Crucem
 enim, passionem & mortem audientes, & diui-
 nitatis & humanitatis vnionem, cogitare oportet
 de natura quę passionis est capax, nec ea
 impatibili nature adscribere, sed illi tantũ,
 quę hanc ob causam est assumpta.

Eadem est Latinę Ecclesię Patrum
 doctrina. Damasus apud Hieronymũ:
 Secundum illud passus est, quod pati poterat,
 id est, non secundum illam substantiam, quę
 assumpsit, sed secundum illam quę assumpta
 est.

Et Hilarius: *Vidēsne Deum & hominem*
ita predicari vt mors homini, Deo verò carnis
excitatio depuretur? naturam Dei in virtute
resurrectionis intellige, dispensationem homi-
nis in morte cognosce. Et quum sint vtraq; suis
gesta naturis, vnum tamen Christum esse me-
mento, qui est vtrunq;.

Idem sensit, vt ex ijs quę superius
 dicta sunt, apparet, etiam Gelasius cõ-
 tra Nestorium & Eutychetem, mini-
 mē propterea naturas cum Nestorio
 diuellens.

Verbalis
 predicatio.
 Personale
 carnis pas-
 sionem nõ
 soluit vnio
 personę.

Citat Vigili-
 lius li. 5. &
 Theo. dia.
 10. 2.
 Propria cu-
 iusque na-
 ture ope-
 ratio.

Citat Magist. sent. li. 3. 21. dist. in fine.

Hic nulla Christi alia diuinitas est, quam Verbi.

Citat Theod. in expositio. fidei.

Li. ad Gratianum. 2. ca. 4. Maiestas hominis Christi, non est communicata & inherens humane diuinitas, sed Dei verbi propria.

Et Ambrosius, *Generalis est ista fides. Quia Christus est Dei filius, & natus ex Virgine, gemine nature consors est, diuinitatis & corporis. Idem ergo patiebatur & non patiebatur, moriebatur & non moriebatur, resurgebat, & non resurgebat: resurgebat secundum carnem qua mortua fuerat, non resurgebat secundum Verbum quod semper apud Deum manebat. Item, Quod caro Verbi patiebatur, manens in carne Verbum in sese pro corporis assumptione referebat, ut pati diceretur, quia caro patiebatur, sicut scriptum est, Christo in carne passo. Item, Destruitur, Christus secundum eam essentiam, quam assumpsit, & destructum instaurat templum secundum diuinam essentiam, secundum quam omnium fabricator est. Nec unquam post uisionem, qua in conceptione sibi nostram naturam copulare dignatus est, discessit a suo templo. Item, Est patibilis secundum humanitatem, impatibilis secundum diuinitatem. Item, Quum Dominus maiestatis crucifixus dicitur, non quasi maiestate vel gloria sua crucifixum putemus, sed quia idem Deus per diuinitatem Deus, per susceptionem carnis homo Iesus Christus, Dominus maiestatis dicitur crucifixus, quia consors utriusque nature est, diuine & humane. In natura hominis subiit passionem, ut indiuisus, &*

Domi-

Dominus maiestatis dicatur esse qui passus est,
& Filius hominis (sicut scriptum est) qui descēdit
de celo.

Et Augustinus: Quicquid patitur caro Citat Ma-
vni a verbo, debet dici Deus pati, licet Verbum gist. senten.
nec pati nec mori possit, sed quicquid horum
passus est. Epist. 57. ad
in carne passus est. Item, Filius ho- Dardan. &
minis, secundum Deum erat in celo, & Filius Epist. 101.
Dei, secundum hominem crucifigebatur in ter-
ra. Sic ergo recte potuit dici Deus gloriae cruci-
fixus, quum ad solam carnem illa passio perti-
neret. Item, Hæc caro, quam Deus Verbum ex
Maria Virgine sibi vnire dignatus est, sine pec- De fide ad
cato concepta & nata est, secundum quam Deus Pet. ca. 2. lib
æternus conceptus, natus, & Dominus gloriae de essen. di-
crucifixus est. Item, Christus mortuus est, qui ui. in si. tra-
& resurrexit, nec tamen ideo vtrūq; ex vno, sed stat. 169. in
ex singulis singula, in vtroq; tamen ipse comple- Ioan.
uit, dum vnus atq; inseparabilis tam diuersa cō-
pleuit. Vno mortem gustauit, altero mortuos Nota a fido
suscitauit. sicq; se Deum & hominem, non gemi- nes in vnica
nata persona, nec substātia confusa mōstrauit. te persone,
Item, Vna persona Deus & homo est, si natu- per naturas
re distinctionē attendas, Filius Dei de celo de- discerni.
scendit, & Filius hominis est crucifixus: si vni- Contra Ma-
tatem persone, Filius hominis descēdit de celo, xi. lib. 3. ca.
& Filius Dei est crucifixus. Propter hæc vnita- 20. & cont.
tatem persone, Filius hominis descēdit de celo, fermo. Ar-
& Filius Dei est crucifixus. Propter hæc vnita- ria ca. 8.
tatem persone, Vnitas per-

tem personæ, Filius hominis dicebatur esse in
calo, quum loqueretur in terra.

Ex senten-
tia Africanæ
Ecclesie.

Fulgentius autem hanc vtriusque
naturæ in Christo passionis cõmunio-
nem, tertio suo libro ad Trasimundũ,
vt nominatim ita accuratè admodũ
confutat. Est autem pulcherrima &
memoratu digna sententia, qua vnita
tem personæ in duabus naturis sic a-
gnosendam esse scribit: *Hec igitur in-*

Hæc gratia
vnionis, nõ
est realis cõ-
municatio
in naturis.

separabilis personæ vnitas, in qua Deus & ho-
mo, vnus est Christus, fecit, vt homo Christus,
per gratiam nasceretur ex Deo, salua veritate
& plenitudine humana natura, & idem Deus
Christus, voluntariè pateretur in carne, salua
impassibili plenitudine diuinæ substantiæ. V-
nus est igitur Christus, in quo crucifixo vera
fuit infirmitas carnis, in quo viuente virtus ve-
ræ claruit Deitatis, quod humanum est habens
Deus in veritate humana, & quod diuinum est
habens homo in veritate diuinæ substantiæ.
Hinc incomprehensibilis in cruce, inuiolabilis
in vulnere, impassibilis in passione, & immor-
talis prædicatur in morte. Hæc autem dñi qui-

Christus in
ipsa vnione
impassibi-
lis est secun-
dum diui-
nitatem.

dam minus attendunt, Diuinitatem Christi nõ
dubitant subijcere passioni: & audientes Chri-
stum in carne passum, putant Deum carnis su-
isse

isse compassum. Et forsitan dicitur, Christum Intendit dī
 ideo carne passum p̄dicari, quia diuinitas quæ gltum ad
 ante carnem pati non potuit, passibilem susci- Ubiquistas
 piens carnem, passionem quoq; in carne per sen-
 sit, quia per susceptionem passibilis carnis, ipsa Diuinitati
 impassibilis permanere non potuit. Quod si ita nulla acce-
 est, mutabilis asseritur diuinitas Christi. Re- dit muta-
 stat igitur, vt diuinitatem Christi, quam immu- tio per vni-
 tabilem sancta scriptura commēdat, sic passam nem.
 fateamur in carne, vt eam tamen credamus
 cum carne compassam non fuisse. Ideo enim Quomodo
 Deus in carne passus est, quia passibilem car- Deus in car-
 nem accepit, ideo autem carni compassus non ne passus.
 est, quia in carne patiens, impassibilis natu-
 ra diuina permansit. Communem passionem di-
 uinitatis & carnis vnitas personæ in Christo fe- Vnitas per-
 cit, non diuina humanæq; naturæ confusio. Pro sonæ.
 pter hanc vnitatem personæ, Dominus gloria
 dicitur crucifixus: propter hanc vnitatem per-
 sonæ, author vitæ dicitur interemptus. Quis au-
 tem quemlibet alium hominem vitæ authorem Quomodo
 diceret, nisi pro nobis Deus hominē suscepisset? homo De-
 Ex quo igitur Deus vitæ author hominem in us author
 vnitate personæ suscepit, ex eo ille homo, nomen vitæ.
 vitæ authoris obtinuit. Sic itaq; Filius Dei se-
 cundum id quod natus est de homine, dictus est
 Christus, Et homo ille Deus dicitur, pro eo quod Hæc nihil

ad commu-
nicatam di-
uinitatem.

Ep. ad Heb.

Hic nature
in vnione
per se confi-
deratur sal-
ua cuiusq;
proprietate

Infirmetas
carnis, &
virtus Dei,
distinguan-
tur natura-
rum pro-
prietate;

Sola huma-
nitas in Ver-
bo subsistens
est passa.

est à Deo susceptus. Qualiter autem homo iste
habere potuit Dei nomen, nisi quoniam à Deo
susceptus, vnā cum Deo possedit nominis di-
gnitatem? Item, Aliud est in carne passum De-
um dicere, aliud carni compassum prædicare.
Passus est Deus in homine, quia vna est Dei ho-
minisq; persona: non est compassus Deus homini,
quia in vno Christo, non est confusa Dei homi-
nisq; substantia. Item, Non diuisit Christus A-
postolus, sed ostendit in vno Christo, quæ substā-
tia passibilis & mortalis fuerit, quæ autem im-
passibilis immortalisq; permanserit. Sine Deo
igitur Homo ille gustauit mortem, quātum ad
conditionem attinet carnis, non autē sine Deo,
quantum ad susceptionem pertinet Deitatis.
Item, Scriptura mortuū pro nobis dicit Chri-
stum, non corpus Christi, vt vnitatem persona-
dei, hominisq; serualet. Vt autem substantia-
lem proprietatem deitatis & humanitatis ostē-
deret, alio loco dicit, Nam etsi crucifixus est ex
infirmetas, viuit tamē ex virtute Dei, hoc est,
æterna Verbi diuinitate, quā virtus est & vitas,
& qua sicut Pater viuit. Vbi constat, infirmita-
tem passibilitatis humanæ, cum diuina virtu-
tis impassibilitate non confundi. Item, Quia
verum hominem Deus suscepit, ideo iunctus hu-
mana nature, infirmitates voras quidē, sed vo-
luntate.

luntarias, in eadem veritate naturæ duntaxat
 humanæ sustinuit. Vnus ergo idemq; Christus,
 in humanitate quæ humana sunt, sensit, in diui-
 nitate autem impassibilis immortalisq; permā-
 sit. Verumtamen quum sola caro moreretur, &
 resuscitaretur in Christo, propter vnitatem ta-
 men personæ Dei & hominis, Filius Dei dicitur
 mortuus, & resurrexisse. Non enim diuiditur
 Christus. Item, Vnus idemq; est, faciens in ho-
 minibus virtutes, & sustinens pro hominibus
 passiones, quia quum miracula secundum diui-
 nitatem faceret Christus Dei Filius, in eodem
 Deo passibilis fuit humanitas sua. Et quum pa-
 teretur secundum carnem, idem Christus Dei
 Filius, in eodem homine fuit impassibilis diuini-
 tas sua. Quia enim in Christo Dei vnigeniti Fi-
 lio, personam non diuidunt propria naturarū,
 neq; vnitatis personæ potest vtriusq; naturæ pro-
 pria confundere vel auferre, propterea neq; in
 passionibus, ab illa humanitate Christi, diuini-
 tatem suam impassibilem seiungimus, neq; ab
 illa diuinitate, humanitatem suam vllatenus
 separandam, in virtutibus æstimamus. Neque
 ergo diuidimus, neq; confundimus in virtutib.
 & proprietatibus Christum. Quia personalis
 vnitatis in eo diuisionem non recipit, & vtriusq;
 naturæ veritas inconfusa persistit.

Vni nature
 proprium
 de tota per-
 sona dicitur.

Libr. de in-
 car. ca. 11. &
 Aug. cont.
 Felici. c. 10.

Responso
 ad obiectio-
 nē Vbiqui-
 starum de
 distractio-
 ne natura-
 rum.

Idem Vigi-
 lib. 5.

Iac. And. in
 pras Theſi
 Tubing.

Hic est igitur veteris & primitiue
 Ecclesie patrum consensus, cuius fal-
 so usurpata autoritate, nouum atque
 ignotum pie & erudite antiquitati
 dogma suum imperiis primū ven-
 ditare, & plausibili hac specie, emendi-
 catis passim suffragijs munitum, vio-
 lenter ecclesijs obtrudere conatisunt,
 & adhuc conantur Vbiquiste. Quibus
 optimo iure ex Theodoro to obijci
 posset, an non piaculum ijs esse videa-
 tur, contra hos, quos modò recensui,

In Epist. ad
 Darian. &
 cont. ferm.
 Arria. ca. 8.
 & tract. 47.
 & 78. in Io.

blasphemam agitare linguam. Angu-
 stinus, vt apparet, ex reliquorum pa-
 trum consentiente sentētia, sic Deum
 dicit intelligi passum, sicut Filius ho-
 minis de celo descendit, & quū in ter-
 ra loqueretur Nicodemo, dici poterat
 esse in celo, nempe ppter personę vi-
 delicet vnitatem, qua Christus inter-
 dum ex altera tantū natura denomi-
 natur. Et tamē sunt ex Vbiquistis, qui
 hanc simplicem & veram personalis
 vnionis explicationē Nestorianę im-
 pietatis condemnare non magis ve-
 rentur, quā veteris se Ecclesie hostes
 profiteri.

Iaco. Andr.
 fol. 110. &
 seq. contra
 Bezam.

Videa-

Videamus tamen, quibus vtantur I. I.
 præstigiis, vt fucum faciant: Deus est, Argumēta
 inquit, in carne passus, Ergo perso- Vbiquistæ.
 rum.
 na passa est, vtriusque naturæ commu-
 nione. Respondeo ex Scriptura, Chri-
 stum carne passum, & corpore pro no-
 bis mortem gustasse: Deum autem in
 carne passum, quum Scriptura non di- Theod. Vi
 cat, idè veteres non simpliciter hanc gil. & Cy-
 loquutionem, sed cum vera & ortho- rill. declar.
 doxa, quæ suprâ exposita est explica- c. 12. confil.
 tione admiserunt. Potest enim hoc Ephes.
 dupliciter intelligi. Primò, vt hac pro-
 positione modus & causa passionis
 velut in subiecto denotetur, quòd vi-
 delicet impassibilis quidem in se, & ra-
 tione sui, diuinitatis natura sit, sed ta- Deus nõ est
 men ipsa carnis vnione & copulatio- in carne pas-
 ne sit passa, vt apud Theodoretum E- sus, hoc est,
 ranistes, & hodie ferè intelligunt Vbi- propter car-
 quistæ. At hoc sensu non est recepta nis vnionē
 hæc loquutio, sed constanter à Patri- consors pas-
 bus refutata. Nam si aliter se habet ad sionis in na-
 recipiendam carnis passionem diuini tura.
 tas in vnione, quàm extra vnionē con- Sic sup. Ful-
 siderata, mutationem & alterationē gent.
 in ea, adeo quæ naturarum permixtio-

Bonguent.
li. 3. dist. 24.
art. 2. q. 3.

Deus carne
passus, hoc
est, propria
Dei caro est
passa, Cyr.
Epist. 2. ad
Successum.

II.

nem fingi & admitti oportebit. Ideo Scholaſtici Deum per communicationem idiomatum secundum humanitatem passum, non per essentiam, aut inherēntiam diuinę naturę, vt in subiecto intelligi debere docent. Secundo sic intelligi potest, Vt passio ipsius carnis in vnitāte personę Verbi designetur, quia non communis & per se hominis, sed Dei Verbi secundū substantiam, ppria caro est passa: quo sensu & intelligendi modo, Cyrilli declaratio est recepta, & ab Ephesini concilij Patribus approbata.

Quòd igitur obijciunt, nisi eorum sententia concedatur, naturas in vnitāte personę dissolui, eādē temeritate asseritur, qua noua hęc personalis vnionis ratio in reali idiomatum cōmunicatione ab eis constituitur: & ex eodem errore nascitur, ex quo apud Theodoretum Eranistes propter hęc naturarum dissolutionem, quam subinde inculcabat, nolebat sua cuique naturę propria attribui. Sed hęc cauillatio puerilis non modò ab Augustino & Theodoro, verum etiam plixē admo-

admodum & grauiter refutata est à Fulgentio & Vigilio. Imò ne sic quidē Magist. Gen. ten. & Gab. Biel. libr. 3. dist. 21. senserunt Scholastici, qui in explicanda personæ Christi passione & morte, & quomodo per hanc indissoluta māsērit vnio, duplicem in Christo vitam fuisse intelligi docent: aliam diuinam & æternam Verbi, qua seipso viuuit, & Duplex Christi vita. aliam quæ est naturæ humanæ assumptæ. Hac autem vita vt corpus & anima propriè & formaliter viuere dicuntur, Verbum verò eorum assumptione per communicationem idiomatum, secundum quam proprietates & actiones naturæ assumptæ, communicantur personæ assumpti, vt sic Verbum viuere, non sit aliud, quàm in natura viuente subsistere: ita per contrarium, humanitas assumpta per separationem corporis ab anima, propriè dicitur mori, Verbum verò per communicationem idiomatum, quia desinit subsistere in natura assumpta viuente, quatenus viuua. Atque hinc consequi docent separatione animæ Christi à carne, non solum humanitatem Quemadmodum Verbum viuuit vita naturæ assumptæ, ita dicitur carne mori, Verbum verè mori dicitur, non suæ, sed assumptæ naturæ vita, quatenus ea Verbi per vnionem est propria. Christi,

Christi, sed & ipsum Christum verè dici posse esse mortuum, quòd verè dicitur mori, qui vita quam habuit, priuatur. At non solùm humanitas ea quã naturaliter habuit, sed & Verbum assumptę nature suę vita priuatum fuit, eo ipso quòd desijt (vt dictum est) in natura viuente subsistere. Vnde quem admodum mortuũ esse verè dici posset de propria humane nature persona, si in Verbi subsistentiam non esset

Eadẽ ratio est omniũ proprietatum humane nature.

assumpta: ita quoque verè prædicatur per communicationem idiomatum, de persona Verbi, cuius per assumptionem facta est propria humanitas in Christo mortua. Hęc, vt opinor, nihil prorsus cum Vbiquistarum deliramentis commune habent, qui in cruce pendentem Christum, corpore suo, vno tantum loco, secundum serui formã mortuum, sed interim in eadem carne & humanitate, ad cælos euectum, in Dei forma & maiestate, viuum vbi- que ad dexteram extitisse plus quàm Manichæa absurditate fingunt.

Iac. And. in
protocoll,
Hei. fol. 95.

III.

Diuinitas
non exclu-

re, ne diuinitas Christi ab opere redemptionis

tionis

ptionis excludatur, eique verbotenus tantum redemptio & salus adscribatur? An enim hoc modo redemit nos Dei Filius, quod passionem & mortem realiter in diuinitate sua sustinuit? Non est profecto opus salutis & redemptionis, tantum pati & mori, sed & eum qui mortis habebat imperium destruere. Sic igitur Hilarius: *Tametsi Christus in partu ac passione nostrae naturae rem peregit: restamen ipsas omnes diuinitatis suae virtute gessit. Et Augustinus, Christus mortem gustauit, quia verus homo est: idemque mortem deglutiuit, quia verus Deus est. Ita enim, ut Apostolus ait, mortuus est ex infirmitate, sed viuit ex Dei virtute. Item, Quum caro animam posuit, & ut resurgeret, animam sumpsit, non potestate carnis hoc factum est, sed eius, qui & animam & carnem, vbi haec adimplerentur, assumpsit. Quomodo igitur, citra euidentem calumniam ab istis dici potest, verbotenus tantum redemptorem a nobis praedicari Christum, cuius proprium corpus in mortem pro nobis traditum, & cuius corporis propria diuinitate mortem superatam credimus? dicente Augustino, *Proprio carnis,**

ditur ab opere redemptionis.

Theodor. dialo. 2.

Li. de fi. ad Pet. ca. 2.

Tracta. 47a in Ioan.

Contra Felicianum, cap. 10.

Vita

Vita mortem gustauit: & proprio Deitatis perpetuam reddidit carnem. Imò tantū abest, vt ab opere redemptionis, hac inconfusa proprietatum distinctiōe in naturis, diuinitas Christi excludatur, vt propterea multò magis, & Christi natiuitatem, & voluntariam mortem, & resurrectionem, ceteraq; omnia, quibus salutis humanæ reparatio continetur, ipsius Dei Verbi, adeoq; totius trinitatis opus esse sit concedendum.

Aug. lib. de vni & trin. c. 9. & cont. Felic. c. 14. & serm. 63. de Ver. Do.

Vnitas personarum.

Sic diuinitas in passione humanitatis non remouetur ab opere redemptionis.

Nam si dominica incarnationis mysterium vnà cum indiuidua trinitatis cooperatione consideres (ait Augustinus) idem sibi in hac humilitate auctor & opus est. Fecit carnem in utero matris, habes auctorem operis: ipse in hac nasci dignatus est, habes op^o auctoris. Vna tamē persona est, salua vtriusq; proprietate substantia, & auctoris & operis. Sic ergo mortuus est, non discedente vita, sicut passus, non per eunte potentia. Et, vt generaliter concludam, quoties in carne Christus aliquid patitur, opus auctoris est, sed quia id ipsum sua potestate, nō alio cogēte patitur, ipse auctor est operis. Erat ergo vno eodemq; tempore ipse totus etiam in inferno, totus in calo, Illic patiens iniuriam carnis, hic non relinquens gloriam deitatis. Erat apud infer-

inferos resurrectio mortuorum: erat super ca-
los Vita viuentium: verè mortuus, verè viuus,
in quo & mortem susceptio mortalis naturæ
exceptit, & vitam deitas seruata non perdidit.

Quotiescunq; ergo hæc quæ in Christo humiliter
sunt tolerata, consideras, ipsum auctorem vo-
luntariæ passionis agnosce. Ita fiet, vt dum hu-
milis patienti, virtus verò adscribitur faci-
ti, idem Christus, vno atq; eodem tempore, quum
patitur, infirmus, quum facit, omnipotens do-
ceatur.

In mortis
passione, i-
dem Chri-
stus & pa-
tiens & fa-
ciens fuit.

Sic & Fulgentius de redemptione
nostra, per Christum in vtriusq; natu-
ræ proprietate facta, pulcherrimè scri-
bit: Absit vt quisquã catholicus credat aut di-
cat, quòd vnigenitus Deus suo nos sanguine re-
dempturus, in ea carne, qua factus est homo, hu-
manæ conceptionis respuerit initia, quum in ea
dem carne, ipse Deus immortalis permanens,
humanæ mortalitatis passur⁹ fuisset extrema.

Lib. de In-
carnat. &
grat. cap. 4.

Sicut enim carne moriens immutabilem atque
naturalem sui statum Deus verus & viuus non
perdidit: sic idem Deus vniversus naturaliter
& æternus, quum parua carne conciperetur, na-
turali sua immortalitate nõ caruit, & cū tem-
poraliter carne nasceretur, æternitatē natura-
lẽ, qua ex Deo Patre est, non amisit. Quia Vita
illa

Immutabi-
lis Deitatis
status in
Christo.
Deus parua
carne conce-
ptus per v-
nionem.

Sicut æter-
nitas ex Vir-
gine nata,
Ita Deus di-
citur passus.

Deifica-
tio fit, sal-
ua nostræ
naturæ pro-
prietate.

illa suum esse voluit quem in carne suscepit obi-
tum. Et æternitas illa, suum habuit in matre
conceptum. Verbum igitur Deus, vnigenitus
Dei filius, secundum humanam naturam concipi
carne non abnuit, sicut eadem carne moriens
Deus, humana naturæ debitum finale persol-
uit. Nullatenus namque humana natura ad
auferendum mundi peccatum sufficiens atque
idonea fieret, nisi vnione Verbi, non naturali
confusione, sed solum personali vnitate transfe-
ret. Verbum quippe quum caro fieret, admira-
bili vnitione suam fecit naturam, quam ex nobis
accepit, in qua tamen vnitione deifica, Verbi
diuinitas non est mutata in carnem, verum hu-
manitas naturalem prorsus retinuit nostri ge-
neris veritatem. Item, Deus verus nisi idem
& verus homo fieret, mortem gustare non
posset: & idem homo qui mortem gustauit, nisi
verus Deus & vita æterna esset, mortem vin-
cere non posset. Excepto igitur illo, qui sic ho-
mo est, vt idem sit Deus, quis est homo, qui de-
struxit mortem? aut quis eruit animam suam
de manu inferi? Proinde vnigenitus Deus vi-
uus & verus secundum carnem, quam ex no-
bis accepit, sicut conceptus & natus est, ita et-
iam mortuus resurrexit, quia veniens querere
& saluam facere quod perierat, traditus est
propter

propter delicta nostra, & resurrexit propter
 iustificationem nostrā. Mors autem Filij Dei, Filius Dei
sola carne
passus &
mortuus.
 quam sola carne suscepit, vtrāq; in nobis mor-
 tem, animæ scilicet & corporis, destruxit: & re-
 surrectio carnis eius gratiam nobis spiritualis
 & corporalis resurrectionis attribuit, vt prius
 iustificati per fidem mortis & resurrectionis Fi-
 lij Dei, resuscitaremur ab infidelitatis morte.
 Nec ob aliud Deus verus & vita æterna, mor-
 tem nostram dignatus est accipere destruen-
 dam, nisi vt nobis in eius resurrectione creden- Cap. 11.
 tibus, vitam suam donaret sine fine mansuram.
 Item, Verbum Christum in passionibus & vir-
 tucibus nec confundit fides vera, nec diuidit:
 quia personalis vnitas in eo diuisionem non re- Opus redē-
ptionis in
indiuise
personæ v-
nitate.
 cipit, & vtriusq; naturæ veritas inconfusa exi-
 stit. Traditus est enim propter peccata no-
 stra, quia verus homo est, & resurrexit idem
 homo Christus, propter iustificationem nostrā,
 quia verus Deus est. Nisi enim idem homo ve-
 rus esset, tradi moriq; non posset. Et idem verus
 homo si verus Deus non esset, resuscitare sei-
 psam, solutis inferni doloribus nequiuisset. Sed
 quia non est alter Deus, alter homo, sed idem
 vnus est Christus Deus homo, profectò idem Qualis
Christi ve-
ra diuini-
tate
 Deus Christus est, qui mortem sua carne susce-
 pit, & idem homo Christus, qui mortem sua di-
 uinitate

Sacramen-
tum perso-
nalis vnio-
nis.

uinitate destruxit, vt & naturalis in Christo agnosceretur moriendi infirmitas, & naturalis inesset morienti maiestas. Item, Hoc magnum pietatis sacramentum est, in quo vnigenitus Deus verus, homo verus dignatus est fieri, & aeternus temporaliter nasci, & impassibilis pati, & immortalis mori, & immensus, non solum praesepis cum nasceretur, verum etiam sepulchri

Filius Dei propter veritatem carnis vt homo, ita passibilis, mortalis, & circumscriptus dicitur in vnitate personae.

cum moreretur, paruitate concludi. Quae omnia secundum veritatem carnis vera sunt in Dei filio, quia manente in eo inconfusibiliter atque inseparabiliter humana diuinaque natura, vna est filij Dei Iesu Christi, in vtriusque naturae veritate, persona.

Lib. 3. dist.
19. vbi Scholasticus.

Hac Fulgentius, quem constat diuinitatem Christi, quamuis a passionum & mortis communione omnino immunem, non tamen facere alienam, ab opere redemptionis. Magister sententiarum, veteris ecclesiae doctrinam hac parte sequutus, recōciliationis nostrae per Christum opus, sic vtriusque naturae proprietate in eo discernit, vt redemptor sit Christus, in quantum Deus, auctoritatis & potestatis vsu, in quantum homo, propter exhibitionem humilitatis & obedientiae, qua in se com-

compleuit ea, per quę iustificati sumus, ipsam verò iustificationem effici potentia deitatis, quam habet cū Patre & Spiritu sancto communem.

Iustificatio
fit potentia
deitatis.

Est igitur ex immota Scripturę veritate, & perpetua Ecclesię fide, secundum alteram & carnis suę naturam tantum, passus & cruci affixus Christus: Et quod Deus vel vnigenitus Dei filius passus & in mortem traditus esse dicitur, non reali proprietatum communicatione, atq; ex hoc nouo & plane impio ac blasphemio Vbiquistarum

Diuinitas
Christi secundum Vbiquistas.

commento, est intelligendum & explicandum, quasi communicata quędam & inherens humanę nature, velut Dei forma, diuinitas, hac carnis vnione sit passa: sed ipse Verbum ab æterno & essentia Deus, eo quo supra dictum est, vero & orthodoxo sensu. nec enim de hac diuinitatis communicatione sensit Augustinus, quum de Deo in vnitate personę passa sic scribit, Propter istam vnitatem personę, in vtraque natura intelligendam, Filius hominis dicitur de celo descendisse, & Filius Dei dicitur crucifixus & sepultus, quamuis hæc non in ipsa diuinitate,

Li. de trini.
& vni. Dei,
c. 6. cōt. sermo. Ar. c. 8.
Secundum
quam diuinitatē Christus sit Deus.

quaesit vnigenitus Patri coaeternus, sed in humana natura sit infirmitate perpeffus. Per hanc vnitatem personae Christi, ex vtraque natura sic constantem, qualibet earum vocabulū alteri attribuit, diuina humanae, & humana diuinae.

Sic verò iusto Dei iudicio fieri oportuit, vt dum cōtra verba & sententiam Christi tam obstinatè ac praefratè conquisitis hinc inde argumentis defenditur realis ac corporalis existentia corporis Christi, tandem etiam aeternam Dei Verbi diuinitatem cōmunionem passionū carnis affici: & ipsam vicissim carnem, diuinarum effusione proprietatum deificatam, omnipotentem, incircumscriptam & omnipraesentem docere necesse fuerit, vtrumque nec Scripturę, nec piæ vetustatis, sed Apollinaris & Eutychetis exemplo, atque ad eò cum manifesta articulorum fidei corruptela.

RESPON.

RESPONSIO AD ARGUMENTVM VBIQVISTARVM,

*de omnipræsentia carnis
ab vnione personali.*

CAPVT V.

IC colligunt Vbiquistæ: Si humana natura in Christo, non est simul vbique est diuina, Ergo sequitur distractio naturarum, & vnitatis personæ diuisio.

Hoc argumētum, vt ex suprà dictis intelligi potest, tristissimarum controuersiarum, de multis fidei articulis, & magnæ dissensionis in Ecclesia causam exstitit. Quidam autem eo tantum vtuntur ad corporalem Christi præsentiam & manducationem in Cœna stabilendam: qui tamen sanè videntur non satis intelligere, quid agant. Ex hoc enim argumento vel concedi necesse est, ante institutum sacrę Cœnæ mysterium, & nunc quoq; extra ipsius

*Hec est im-
probata sen-
tentia com-
pēdij Theo-
logiæ. lib. 1.
ca. 17. quā se-
quuti sunt
aliqui cor-
poralis præ-
sentia de-
fensores.*

*A generali
præsentia
diuinitatis
Christi in
pane vt crea-
tura, nō pē-
det specia-
lis præsen-
tia corpora-
lis in Cœna.*

vsu, corpus & humanam naturam Christi cum diuinitate semper vbiq; fuisse, & nunc quoq; esse, (quia quod ad constituendam & conseruandam indissolubilem duarum naturarum v-
nionem pertinet, hoc verè & semper ipso actu in Christo ita fuisse, & adhuc esse oportet) vel si diuina tantum natura semper fuit & est vbiq;e, huma-
na autem vno tantum loco, in terris hîc olim, nunc autem in cœlo, saltem extra vsu Cœnæ (vt ipsimet conce-
dunt) nullam inde sequi naturarum distractionem in vnitæte personæ. Sed & animaduertere illos oportuit, quū hoc argumentum nunc parent, præter
rem omninò hanc generalem diuinæ naturæ Christi in pane præsentiam, ad
probendam ipsius veram & specialem in vsu & actione Cœnæ præsentiam in
medium proferri. Generalis enim hæc præsentia diuinitatis in pane, etiam
ante & extra ritum Cœnæ, omnibus creaturis ex equo communis est, qua
omnia creata implet, continet & su-
stentat, à qua certissimum est, non ne-
cessariò pendere corporalem huma-
næ na-

ne naturę Christi presentiam, ad efficiendam veram & specialem ipsius presentiam in Cœna, quę ex institutione ritus, & promissione verborum Sacramenti, locum habet in legitimè ventibus, longè alio quàm vniuersalis creaturarum conseruationis fine.

Hęc enim presentia tota est conuentionis & pacti, minimè videlicet Præsentiæ pactionalis comperens pani vt pani, sed vt sacramentali signo: id restificante & certificante verbo, quòd Spiritu, gratia & virtute Christi verè presentis, per communicationem carnis ipsius verè cum eo tanquam membra copulemur. Ergo qui isto ab vnione personali desumpto argumento vtuntur, vt inde saltem in ritu & celebratione Cœnæ corpus Christi cum pane realiter presentem in ritu & celebratione Cœnæ cor- Impertinētia argumēti ab vnione personali. esse probent, aut ipsimet, dum solam diuinitatem ipsius in pane, antequam is ad Eucharistię vsum adhibeatur, adesse concedunt, & posteaquam accedente verbo ad Eucharistiam adhibitus fuerit, tunc etiam ipsum verè corpus, in, sub, vel cum pane presentem esse incipere fingunt: item quę dum Verbi

diuinitatem infinita immēſitate ſua, etiam extra panis ſubſtantiam & locū eſſe meritò conſitentur, Corporis autem realem in Sacramento præſentiā panis ſubſtantia & loco tantūm contineri, ſeu, vt alij, Corpus in pane definitiuè præſens eſſe volunt, contra ſua placita, & proprij argumenti vim & probationem, perſonę vnitatem diſſoluunt, aut nihil ſe in probanda ſpeciali præſentia corporis Chriſti in pane Cœnæ, hac argumentatione concludere & euincere fateri coguntur. Et hoc ſatis intellexerūt Scholaſtici, qui propterea in defendenda ſua, quam ipſi docent corporis Chriſti commētitia præſentia ſub ſpecie panis, planè negant, hoc eſſe ſeu pendere ab vnione perſonali, quòd videlicet corpus Chriſti pluribus in locis eſſe poſſit. Ideoq; ad ſpecialem quandam miraculi rationem, quæ virtute verborū Cœnæ contineatur, cōfugere maluerunt. Sic enim Antesignanus eorum Thomas ſcribit: *Corpus Chriſti neq; in quantum corpus, neq; in quantum diuinitati vnitum eſt, hoc habet vt ſit in pluribus locis, ſed hoc habet ratione*

Thomas 1.
ſent. diſtin.
37. q. 3. ar. 2.

Cauſa realis præſentia in miraculo poſita.

*ratione transsubstantiationis, in quantum plu-
res & diuersi panes, qui in ipsum transsubstan-
tiantur, in diuersis sunt locis. Et de his qui-
dem hætenus.*

Sunt autem & alij qui periculosius Vbiquiste,
Brentiani
& Andrea.
ni. hoc argumento abutuntur, vniuersa-
lem ex eo corporis Vbiquitatem seu
omnipræsentiam, nouo & portento-
so dogmate comminiscetes. Verùm
hi dum videri volunt realem corporis
Christi in pane præsentiam, velut vni-
ca & inconuincibili hac ratione stabi-
lire, necesse habent, specialem corpo-
ris in Cœna præsentiam, quam ex ver-
bis præcipuè Christi causam habere,
vulgò hætenus creditum fuit, auda- Thef. Tu-
bi. 77. & 80. ter pernegare, atque ad eò Papisticę
magiæ condemnare, quod equidem
præter Vbiquistas nemo impunè au-
sus est facere. Simul enim planè confi- Argumen-
tū ab vnio-
ne persona-
li, est incō-
patibile cū
propriate
& efficacia
verborum
Cœnas. stere non possunt, quæ ab vnione per-
sonali, & quæ ab ipsis Cœnæ verbis, ad
præsentiam corporis Christi in pane
Cœnæ astruendam proferuntur argu-
menta. Nam si propter personalis v-
nionis vinculum, corpus & humani-
tas Christi, vnà cum diuinitate, non

in pane Eucharistię tantum, sed & ubiq; præsens esse asseritur, nihil ad hęc præsentiam in pane Eucharistię efficiendã, causæ vel momenti habent verba Christi, Hoc est corpus meum. Et cõtrã, si ex instituto Christi, virtute & efficacia verborum, speciali ratione & modo, realiter p̄sens est & exhibetur corpus ipsius, in, sub, vel cum pane Cœnæ, necessariò concedendum est, ante verba & usum Cœnæ non adesse, ideoque remouendam esse penitus à causa præsentię, hanc totam de vnione personali disputationem. Mirum igitur videri potest, Vbiquistas de verbis Christi propriè & secundum literam intelligendis, tam acriter contendere, quum tamen præsentiam Christi in Cœna, à generali illa maiestatis præsentia, in omnibus creaturis nostri tantum respectu discernendam doceant: ac proinde rationem & modum, quo corpus Christi in pane est, non ad præsentiam, sed ad dispensationem ipsius referri dicere omninò cogantur. Hoc autem quid est aliud, quàm secundum generalem hanc maie-

Vbiquistæ non minus ante, quàm post verba Cœnæ, corpus realiter præsens esse contēdunt.

Iac. And. in protocoll. Heidelber.

Thest. Turingens. 53. 54. & 55.

maiestatis præsentiam, panem Eucharistia, à quolibet alio pane communi non discerni, nisi vsu & relatione tantùm? Atqui hæc relatiua & sacramentalis præsentia, explicari & retineri potest, etiam si τὸ ἕν ἢ τὸ μὲν illud Cœnæ sic accipiatur, vt panis esse dicatur corporis Sacramentum. Quòd enim panis dicitur esse corpus Christi, non magis propterea præsens est ibi (si valet istorum dogma) quàm in alio pane communi. Namq; si signum vel figura, seu Sacramentum corporis esse dicatur, non eò minus tamen ibi præsens erit, ex vnione personali, quàm antè. Hinc consequitur, si verba institutionis Cœnæ, Hoc est corpus meum, eodem accipienda sunt sensu, quo ista, Cum panis est corpus meum, & præsentia corporis Christi eadem esse dicitur secundum essentiam & maiestatem dextere Dei, in pane Cœnæ, & alio quouis pane, omniq; adeò alia creatura, vt volunt Vbiquistæ: hinc, inquam, consequitur, vel ex hoc verborum Cœnæ Domini sensu & interpretatione, atq; generali hac causa præsentie, in omnibus

Si præsentia non est ex verbis Cœnæ, frustra contenditur de eorū proprietate.

Secundum Vbiquistas quo ad realem præsentiam corporis Christi, non differunt panis communis, & panis Cœnæ.

bus creaturis, non minus verè de quo
uis etiam communi pane, dici posse,
Hoc est corpus Christi, quia verè etiã
liceat dicere, Cum hoc pane commu-
ni est corpus Christi per essentiam, &
secundum maiestatem dextræ Dei: vel
ex hac Vbiquistarum sententia conce-
dendum esse, verba Cœnæ ad realem
corporis Christi in pane Eucharistiæ
præsentiam non pertinere, sed intelli-
genda esse tantùm de huius præsentie
sacramentali relatione, & sine respec-
tu nostri, atque ita frustrà tot annis li-
tigatum esse de proprietate verborũ
Cœnæ, qua panis iure & essentialiter
sit ipsum corpus Christi, & nõ signum
aut figura. Hic quæso diligenter con-
siderent, qui cum Vbiquistis non faci-
unt, an quia talis omnipræsentia car-
nis & humanæ naturæ Christi in omni-
bus creaturis non est, neque tamen a-
liter hanc in Cœna adesse cõtendant
Vbiquistæ, nisi quatenus nõ tam ipsa
in pane, omnibusque rebus præsens
sit, quàm quòd omnes in se res præsen-
tes habeat, reuera non sint ij Vbiqui-
stæ, qui quum soli videri velint pro
vera

Vbiquista-
rum præsen-
tiæ corpo-
ris Christi
modus.

Thef. Tub.
p. 63. & 80.

vera præsentia Christi in Cœna pugna
re, re ipsa tamen eam Cœna auferant.

Est autem ad istud ab vnione perso-
nali desumptum argumentum facile
ex ijs, quæ suprâ copiosè disputata
sunt, respondere. Rectè enim dicitur
vnionem hanc factam intelligi saluis
& inconfusis vtriusq; naturæ proprie-
tatibus. Quum autem personalis vni-
tas propriè nihil aliud sit quàm ipsa
naturæ humanæ subsistentia in Verbo,
sicut Christum Augustinus nihil aliud
esse dicit, quàm Verbum habēs homi-
nem: perspicuum est, per hanc vnionē
non tolli proprietates naturæ non v-
nite. Quemadmodum igitur non se-
quitur, Nisi concedatur omnipræsen-
tia naturæ humanæ cum diuina, futu-
rum vt in propria suæ naturæ persona
subsistat humanitas Christi (neque e-
nim minus in Verbi, quàm in suæ na-
turæ persona, subsistere potest, vt finita
& localis) ita quoque pari ratione nō
sequitur, nisi omnipræsentia conceda-
tur personalem vnionem solui, & na-
turas diuelli: sicut nec è contrario, ad
personalem vnionem sufficit vtriusq;
natu-

Personalis
vniō nō tol-
lit proprie-
tates natu-
ræ non vni-
tæ. Dama-
scenus li. 1.
ca. 3. de Or-
thod. fide.
Leo Epist.
ad Flavia-
num.

Athanas.
dialo. 4. de
Trin. tract.
19. in Ioan.

Humanitas
tem assumptam
vt finitam
& localem,
nō pugnat
cū vnione.

naturæ coniunctio & coëxistētia. Nestorius enim, ne in ipsa quidem conceptione & natiuitate Christi, naturas hypostaticè vnitas, sed in propria cuiusque persona subsistentes, & tantum habitudine quadam vnitas dicebat.

Deniq; si ex Vnionē personali necessariò inferenda est hæc vtriusq; naturæ omnipræsentia, falsum est, quòd per vnitatem personæ Filius Dei dicitur homo visibilis & palpabilis. Quo-

Cypria. ser.
mo. de nati
uitate Chri
sti. Fulgen.
li. 2. ad Tra-
simun. 1. ad
Tit. 3. Igna-
tius Epi. 8.

modo enim hæc de tota persona in concreto rectè dici possunt, si ipsa quoque humanitas Christi, in ratione vnionis personalis considerata, nec visibilis, localis, vel palpabilis est;

Finitas &
circumfer-
ptio corpo-
ris, vnacum
eo assum-
pra est per
vnionem.

nec quantitate molis suæ finita? Cæterum sicut propter assumptam, & in Verbo subsistentem humanæ naturæ veritatem Deus est homo: sic etiam naturales istas, toti que humanæ nature communes proprietates, quibus visibilis, localis & palpabilis esse dicitur, non minus verè, quàm ipsam naturā, in personæ vnitatem & subsistentiam assumptas esse necesse est. Et hoc

hoc est quod dicunt Patres, carnem & omnia quæ carnis sunt, Verbi esse propria, quoniam ipsius est, & non alterius caro. Quod si igitur in vnitatem personæ hæ proprietates humanæ naturæ sunt assumptæ, vt propterea per communicationem idiomatum de Deo dicantur: manifesta contradictionis implicatio est, humanitatem Christi propter personæ vnitatem cū Verbo, non esse localem nec finitam, sed incircumscrip̄ta immensitate sua, totam vbique totam cum Verbo. Ac proinde falsissima, ipsisq; adeò pueris ridenda consequentia est: Christus in vnitatem personæ assumpsit hominẽ, Ergo sequitur ipsam quoq; humanitatem Christi vbique præsentem esse. Item, Verbum caro factum est, Ergo caro Verbi est vbique.

Sed age videamus, quid veteris Ecclesiæ Patres de hoc Vbiquistico dogmate senserint, à quibus quum nemo sit, qui dubitare aut inficiari possit, vnitatem personæ Christi saluo naturarum discrimine rectissimè explicata esse, & constantissimè contra

Nesto-

Hinc Fulgen. ait Deum parua carne conceptum.

Jaco. Andr. Thesi Tulin. 34. protocol. Heideb. fol. 136

Nestorium & Eutychem defensam, tantò firmiora sunt veritatis & pij in Ecclesia consensus testimonia. Sic igitur

Origenes
Homi. 33 in
Matthæi.

Personalis
vniò non
est coëxistē
tia vtriusq;
naturæ in
omni loco.

Loquitur
de natura
secundum
quam ho-
mo dicitur

Qui dicit discipulis suis, *Ecco ego vobiscum sum, & nigenitus Dei est, Deus Verbum, qui non est corporeo ambitu circumclusus: secundum hanc diuinitatis suæ naturam non peregrinatur à nobis, sed peregrinatur secundum dispensationem corporis quod suscipit.* Hæc autem dicentes, non solūimus suscepi corporis hominem (quum scriptum sit apud Ioannem, *Omnis spiritus qui soluit Iesum, non est ex Deo*) sed vnicuiq; substantiæ proprietatem seruamus. Quasi homo peregrinetur, qui est vbiq; secundum diuinitatis naturam. Nec enim est homo, qui est vbiq; duo vel tres in nomine eius congregati fuerint: neque homo nobiscum est omnibus diebus, vsq; ad consummationem seculi: nec congregatis vbiq; fidelibus præsens est homo, sed virtus diuina, quæ est in Iesu. Nihil contrarium est, eum ipsum Iesum secundum quendam intellectum esse vbiq; secundum alium autem peregrinari. Si enim nos dum sumus in corpore, peregrinamur à domino (per fidem enim ambulamus, non per speciem) peregrinatur ab eis & Dominus, per fidem ambulans, non per speciem.

Et Gre-

Et Gregorius Nazianzenus, *Si quis dicit carnem è caelo descendisse, nec à nobis esse, anathema sit. Nam hæc dicta, Secundus homo de caelo, Et nemo ascendit in caelum, nisi qui de caelo descendit, & alia similia, intelligenda sunt per communicationem idiomatum, propter duarum naturarum vnionem, vt quum dicimus, Per Christum omnia facta sunt. Itẽ, Christus habitat in cordibus nostris, videlicet, non secundum apparentem naturam, sed inuisibilem, Quia sicut nature vnite sunt, ita etiam attributa naturarum permutantur. Itẽ, Docemus eundem Christum, patibilem carne, impatibilem diuinitate, circumscriptum corpore, incircumscriptum spiritu, visibilem, & qui cerni animo atque intelligi potest, qui loco continetur, & loco non continetur.*

Gregorius Nazianzen. ad Clerod. ũ apud Theodo. dial. 1. 1. Corin. 15. Ioan. 3.

Ioan. 1. Ephes. 3.

Regula.

Grego. Nis-
senus apud
Theo. di. 2.

Et Gregori⁹ Nissenus, *Quis dicit, quòd carnis circumscriptioe tanquam vase aliquo infinitas verbi contineatur & circumscripta sit? Quid enim prohibet quandam diuine nature vnionem ad humanam naturam agnoscere, & tamen etiam in hac vnione intelligentiam diuinitatis conseruare, credentes extra omnem circumscriptioem esse diuinitatem, etiam si sit in hominibus?*

Ex vnione personali, nõ sequitur carnẽ fieri incircumscriptam.

Et Scuerianus, *Mysterium verè caeleste*

Seuerianus
apud Theo.
dial. 2.
Hic naturae
in vnitae
personae, pro
priis differē
tiis suis op.
ponuntur.

Theo. di. 3.
Omnes pro
prietates di
cuntur de
persona, quā
in vtraq; na
tura cui cō
petunt, sub
sistit.

Thefi. Tu
bing. 9. &
Assertione
cōtra Bezā
fol. 11. & 12.

& terrenum. Talis enim erat natus Christus,
caelestis & terrenus: versans in loco & extra lo
cū positus: visibilis & invisibilis: caelestis secundū
diuinitatis naturā, terrenus verò secundū hu
manitatis naturā: visibilis secundū carnē, inui
sibilis secundum spiritum: in loco versans se
cundum corpus, extra locum positus secundū
Verbum.

Et Theodoretus, Nos talem diuinita
tis & humanitatis predicamus vnionem, vt
intelligamus vnā personam indiuisam, &
eundem agnoscamus Deum & hominem, visi
bilem & invisibilem, circumscriptum & in cir
cumscriptum, & alia omnia quaecunque diui
nitatem & humanitatem designant, vni per
sonae accommodamus.

Sic igitur naturas in arctissimo illo
hypostaticę vnionis vinculo, proprijs
suis differentijs apud Patres inter se
opponi & discerni constat, quib; pla
nè ignota fuit Vbiquistarum imagi
natio qua fingunt naturas in Christo
aliter considerari per se & ratione sue
essentię, quatenus personam consti
tuunt, & aliter vt ex vtraque natura
fit tertium quiddam personale & qua
si per accipens vnum. Nec enim alias
proprie-

proprietates habet humanitas quã
 humanitas, & altera Christi natura est,
 in tertio illo personali & quasi per ac
 accidens vno, quod cõmentum ab ipsis Gab. Bi. l. 3.
dist. 1. q. 1.
 etiam Scholasticis est refutatum. A- Tert. cõtra
Praxeã. Au-
thanasius.
 loqui, vt suprà est dictum, visibile,
 palpabile & locale esse, (quod Deo
 Verboratione naturæ suæ nequaquã
 competit) non posset in ipsa persona Vnio natu-
ræ humanæ
cõsideratur
in persona
& subsistẽ-
tia Christi.
 sona dici, si per hanc ne ipsa quidem
 humanitas visibilis & localis, sed vtra
 que natura pariter esset immensa &
 infinita. Et cuiusmodi quæso fuerit
 portentosum istud tertiũ quiddã qua
 si per accidens, in quo naturas vt vni-
 tas cõsiderant Vbiquistæ? Ipsi enim
 nec est ipsa diuinitatis essentia, nec et-
 iam humanæ naturæ substãtia & ve-
 ritas, sed res est, vt aiunt, omnium spi-
 ritualissima: nec Deus nec homo, sed
 mixtum quiddam ex vtroque. Itaque
 hic est planè Deus recens & nouitius
 quem ignorarunt Patres. Quinetiam Tho. 3. par.
sum. q. 2. &
q. 16. art. 2.
 hac ratione non illa corporalis substã-
 tia & veritas carnis & humanæ nature
 Christi, sed spiritualissima illa res,

& tertium quasi per accidens, vbi-
que & omni praesens esse dicendum
foret.

In Ioan. Cy-
ril. l. 9. c. 21.

Guberna-
tio Christi,
nō fit omni
praesentia
carnis.

Quomodo
Christus ab-
sens & praes-
ens secun-
dum aliud
& aliud.

Christus nō
diuiditur.

Lib. 10. cap.
38. in Ioan.

Quid autem noster hac de re Cyril-
lus? *Crede* (inquit) oportet fideles, quam-
uis corpore suo absit Christus, virtute tamen
sua omnia & nos gubernare, adesseque semper
ipsum omnibus qui eum diligunt, propterea di-
cebat, Amen dico vobis, vbiunque sunt duo
vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in
medio ipsorum. Nam quemadmodum quando
vt homo in terra conuersabatur, tunc etiam cae-
los implebat, & Angelorum consortia non re-
linquebat: eodem nunc modo quam sit in caelis
cum carne, terram tamen replet, & cum ijs est
qui eum diligunt. Obseruandū est autem, quia
quamuis secundum carnem tantum abiturus
erat (adest .n. semper virtute deitatis, vt dixi-
mus) modico tamen tempore se cum discipulis
futurum dicebat, aperte seipsum nominans, ne
quis in duos filios Christum diuidere auderet,
sed vt vnum omnino esse quisque credat, non
quod vna sit natura, sed quia vnus in vtraque
natura est Christus. Item, Quomodo, dicit
quispiam, pollicitus est cum eis se futurum?
nullus ambigit, quū ad caelos ascenderit, quam-
uis virtute spiritus semper adfuerit, praesentia
tamen

tamen carnis ipsum abfuisse. Idem, Postquā Ascensio in
 celos ascēdit, in nobis est per spiritum. Idem, caelum, repu-
 gnat corpo-
 rali presen-
 tia.
 Et si corpore absens sit Christus, Patri pro no-
 bis apparens, & ad dexteram ipsius sedens, ha-
 bitat tamen in sanctis per spiritum, nec pati-
 tur eos orphanos esse, in caelum ascendens spi-
 ritum immisit. Non enim conuersari carne cū
 Apostolis poterat, quum ad Patrem ascende-
 rit. Idem, Putabant discipuli, absentiam
 Christi (ut hominis dico, Deus enim vbique a-
 dest) multorum ijs incommodorum causam fu-
 turam, quum non adesset qui ab omnibus eos
 posset malis eruere: sed oportebat non solum in
 carnem Christi, verum etiam in deitatem ipsi-
 us, respicere, quæ quamuis oculis non cerna-
 tur, adest tamen semper summa cum potestate.
 nec quicquam prohibere potest quin omnia re-
 pleat. Non enim dimensionibus circumscripti-
 bilis est natura diuina. Quare quum Deus &
 homo verè sit Christ⁹, oportuit eos intellexisse,
 ineffabili deitatis potestate vnà cum eis semper
 futurum, etiam si carne abesset. Idcirco enim
 ipse quoque in superioribus dicebat, Pater san-
 cte serua eos in nomine tuo quos mihi dedisti: a-
 perte significans, deitatis ratione, non carnis
 presentia, eos posse seruari, quippe ipsa etiam
 caro non à se sancta fuit, sed coniunctione Ver-

Li. 6. de Tri-
 nit. lib. 11. c.
 3. in Ioan.
 Lib. 11. c. 21.
 in Ioan.

Quo ad pre-
 sentiā & ab-
 sentiā hic di-
 uinitas &
 humanitas
 in Christo
 opponūtur.

Caro est *bi, ad Verbi virtutem quodammodo reformata, salutis atque sanctificationis causa est participantibus. Non ergo carni ut caro est, operationis diuina virtutem, sed natura Verbi attribuimus. Hoc enim & non aliud significat, in Patris nomine illos seruatos fuisse. Gloria n. Dei certè seruati sunt, desolationis ergo formidiné pellēs, idē per eadē verba sapi^o reuoluit, salutē illis non corporalis carnis presentia, sed deitatis potestate futuram ostendens. Nulla enim res quae propria opera Dei sunt, facere potest, nisi substantialiter Deus sit. Idem, Deum atque hominem verè seipsum esse ostendēs, hinc discipulis intelligendū dedit, nō minus se absentē quā presentē, salutē ijs allaturū, et quatione, quū adesset ut homo, ea etiam absentem seruare posse. Non enim circumscribitur loco Deus, nec à re aliqua vnquam abest, sed omnia implens, & omnia penetrās, in omnib^o & extra omnia est. Item, Hac igitur de causa Domin^o noster Iesus Christ^o, nec se hominem negans & Deū esse ostendens, Deitatis nomen ut homini sibi datum affirmat, in se autē & per seipsum conseruari à Patre credentes asserit, ex quibus omnib^o aliud subtilius emergit, quòd etiam quum ut homo adesset, non hac ratione, sed deitatis virtute ac gloria illos cōseruabat.*

Nihil

Caro est
tausa salu-
tis in parti-
cipatione
Verbi.

Caro in V-
nionenō fit
nomen Pa-
tris, in quo
seruamur.

Propria Dei
opera, non
cōmunican-
tur creatu-
ra.

Cap. 22.
Vnde Chri-
stus verè in-
telligatur
Deus & ho-
mo.

Solus Deus
vbique prę-
sens.

Quomodo
nomen Dei
datum ho-
mini.

Cōseruatio
fidelium soli
deitatis op^o
in Christo
est.

Nihil ergo mali accidere vobis potest (ait) et si carne abfuero, quum deitatis meae potestas quae vos huiusque seruauit, etiam in posterum sit seruatura. Haec non ideo dicimus quia Domini corpus non magni aestimemus, sed quia mirabiles hos effectus gloriae deitatis attribuentes putamus. Nam ipsum etiam Domini corpus coniuncti virtute Verbi sanctificatur, & ad benedictionem mysticam adeo actiuum fit, ut possit sanctificationem suam nobis immittere. Unde ipse Saluator quoque quum ad Iudaeos multa de carne sua differeret, ac viuificum verum panem esse appellaret, Panis enim (inquit) quem ego dabo, caro mea est, quam ego dabo pro mundi vita, stupentibus illis & quomodo id fieri posset dubitantibus, dicebat, Spiritus est qui viuificat, caro nihil prodest. Aperte namque hic ad sanctificandum viuificandumque nihil prodesse carnem ostendit, in quantum scilicet humana natura caro est. Quum igitur deitati seruatio attribuat, Non debetis (inquit) carnis praesentiam propter hoc desiderare. Hoc enim solummodo pacto, et carne absens, seruare suos poterit, qui perfectum habebunt gaudium, quum se virtute Omnipotentis protegi non dubitant. Ex his manifestum est Cyrillum non modo Christum in vnitae personae se-

Loquitur de corporali absentia carnis, quae manducanda datur ad vitam. Sicut corpus Domini, ita nos in corpore ipsius, verbo viuificamur.

Caro viuificat, ut panis vitae de caelo, & caro Domini, in persona & virtute Verbi. Corporalis praesentia carnis, non est necessaria ad viuificationem.

cundum carnem hinc absentem in celo, maiestate verò diuinitatis & virtute praesentem esse affirmare, sed & viuificandi & sanctificandi vim, nostraque seruationis opus, diuinitati Christi, non carnis ipsius praesentiae, quam ad hoc nec necessariam, nec desiderandam esse dicit, attribuere. Diuinae enim operationis virtutem, non competere carni ut carni, sed naturae Verbi, cuius per assumptionem facta est propria caro, quia nulla omnino res, (ergo nec illud Vbiquisticum & verè fantasticum, quasi per accidens vnum) quae propria Dei opera sunt, efficere possit, nisi substantialiter Deus sit; nec tamē ex hac naturarum distinctione, personae distractionem sequi, aut in duos Christum diuidi filios ostendit. Nihil verò potuit apertius dici contra Vbiquistas, qui hodie totam humanae salutis anchoram, omnemque diuinitatis Christi virtutem & potentiam in maiestate & omnipraesentia carnis quam fingunt, sitam esse dicunt. Et quum haec sint à Cyrillo scripta, qui separationem personae in Nestorio

Caro per
modū vnio
nis non fit
substantiali-
ter De⁹ in se.

rioprimum omnium quàm acerrimè
 oppugnauit, eùmque in Ephesina sy-
 nodo anathemate cõdemnauit, quo-
 modo non euident calumnia est, hãc
 eandem sententiam Nestorianæ im-
 pietatis in nobis accusari? Vt enim
 longè alia est ab ea quam Vbiquistæ
 docent vera personalis vnionis ratio
 secundum subsistentiã, propter quã
 ab Ephesina synodo condemnata est
 Nestoriana personæ diuisio: sic perso-
 nam cum Nestorio non diuidunt, qui
 sua cuique naturæ propria seruantes,
 hætenus tamen ea faciunt commu-
 nia personæ, quatenus vna est vtrius-
 que hypostasis & subsistentia, contra-
 rium sentiente Nestorio, vt qui diui-
 næ & humanæ naturæ in Christo vo-
 ces proprietates & attributa, non vni
 attribuenda Dei & hominis filio, sed
 alia ad Filium Dei seorsim, alia verò
 ad hominis & Mariæ filium referenda
 censeret. Ideò docebat Nestorius Fi-
 lium Dei ex Virgine non esse natum,
 sed nato coniunctum. Item, *Siquis Deo*
Verbo tentat attribuere passiones, Anathema
 sit. de quo prolixè Cyrillus in quinto

Nestorianæ
 diuisio intel-
 ligitur secū-
 dum plures
 subsistentias.
 Max. dial. 2.
 cõtra Nest.

Tho. 3. par/
 q. 26. art. 4.

Apologia
 & ad Euo-

ptiū, Anat.
5. & Anat. 9

Separatio
Nestoriana

Augustin⁹
Epist. ad
Dardanū.

Homo non
est in Deo
nisi persona
si subsisten-
tia.

Humanitas
Christi an-
te ascensio-
nem nō fuit
in caelo per
unionem.

& nouo aduersus Nestorium Anathe-
matismo. Hoc enim est, vt ait, vnum Do-
minum nostrum Iesum Christum diuidere in
hominem proprie, & Deum Verbum proprie,
ita vt due intelligantur personæ & subsisten-
tia inter se disiunctæ.

Augustinus quoque in epistola ad
Dardanum, de præsentia Dei, hoc ar-
gumentum Vbiquistarum nomina-
tim & ex professo tractat. Quærebat
enim Dardanus quum Christus ad la-
tronem dixerit, Hodie mecum eris in
paradiso, an quia vbique est Deus, ita
etiam Homo ille qui in Deo est, vbi-
que sit diffusus. Respondet autem,
quum idem Christus Deus & Homo
sit, obseruandum esse in Scripturis
quid secundum quid de eo dicatur.
Nam sicut anima rationalis & caro (ait) v-
nus est homo, sic Verbum & Homo, vnus est
Christus. Proinde quod ad Verbum attinet,
Creator est Christ⁹: quod verò ad hominē, crea-
tura est Christus. Nec tamē quū Filiū Dei Chri-
stū dicimus, hominē separamus: aut quū eundē
Christū Filiū hominis dicim⁹, separamus De-
um. Secundum hominem namque in terra e-
rat, non in caelo vbi nunc est, quando dicebat,
Nemo

Nemo ascendit in caelum, nisi qui de caelo descendit Filius hominis qui est in caelo, quamuis secundum quod Filius Dei erat, esset in caelo, secundum quod verò Filius hominis erat, adhuc esset in terra, nondumque ascenderat in caelum.

Similiter quum secundum id quod Filius Dei est, sit Dominus gloriae, secundum id autem quod est Filius hominis, crucifixus sit, ait tamè Apostolus, Si cognouissent, nunquam Dominum gloriae crucifixissent, ac per hoc Filius hominis secundum Deum erat in caelo, & Filius Dei secundum hominem crucifigebatur in terra. Sicut ergo rectè potuit dici Dominus gloriae crucifixus, quum ad solam carnem illa passio pertineret, ita etià rectè dici potuit, Hodie mecum eris in paradiso, quum iuxta humanitatè per carnem in sepulchro, per animam in inferno illo die futurus esset: iuxta diuinam verò immutabilitatem nunquam de paradiso (quia ubique est semper) recessisset. Noli itaq; dubitare ibi nunc esse hominem Christum, vnde venturus est, secundum Christianam confessionem, in eadè videlicet carnis forma, cui immortalitatem demdit, naturam non abstulit. Secundum hanc formam, non est putandus ubiq; diffusus. Cauendum est enim ne ita diuinitatem astruamus hominis, vt veritatem corporis auferamus. Non

Distinctio proprietatù in natura, & mutua carum permutatio in personis.

Vt sola in Deo caro passa, ita solus in carne Deus est ubique. Vbi Christus sit secundum carnem.

Respondet **V**e *Autem consequens, ut quod in Deo est, ita
biquis. sic ubique ut Deus. Vna enim persona Deus
Christus in & homo est, & utrumq; vnus est Christus,
Vnitatem per & ubique per id quod Deus est, in caelo autem
sonae tantum per id quod homo est. Item, Christum Domi-
est ubique se num nostrum vnigenitum Dei Filium, eundem
cundum diuinitatem.*

Totus **Chri-** *esse non dubites tanquam Deum, & in eodem
stus est ubi- templo Dei esse inhabitantem Deum, & in lo-
que, sed non co aliquo caeli propter veri corporis modum.
totum.*

Praefatio
Theſiſi Tu-
bingenſiſi.

Vb. quista-
ffugia.
I.

Quæ verò potest esse, contra tam illu-
stre Augustini testimonium, Ubiqui-
starum authoritas, ut ipsi potius in
Ecclesia audiendi sint, quam tota ve-
tustas, quamuis se ad eò dicant vere-
cundos, ut horrendum peccatum es-
se ducant, noui dogmatis in Ecclesia
authorem esse? Neque enim nouam
& eruditæ antiquitati ignotam, sed
primitiuae Ecclesiae doctrinam se pro-
fiteri iactitant. Habent tamen duplex
ad peruertendam hanc totam Augu-
stini de hac quaestione sententiam ef-
fugium. Primò dicunt, Augustinum
hæc de humanitate Christi, secundum
veritatem & essentiam naturæ per se
& absolutè, non autem in ipsa vnio-
nis

nis maiestate considerata, differuisse. Hoc verò quum dicunt, perinde faciunt, ac si erroris & inscitiae redarguerent Augustinum, qui etsi indiuisam personę vnitatem in Christo intelligere, & verbis se retinere fingat, re ipsa tamē doceat manifestā naturarū separationem. Certè apparet Augustinum de homine non seorsim considerato, sed quatenus in Deo, vna cum Deo persona, & vnum *ἰφισά μῦνον* est, disertè loqui quum inquit: *In hac vnitate personæ, Christum per id quod Deus est, tantum vbiq̄ue: per hoc autem quod homo, in celo, & tamen totū vbiq̄ue Christum esse, quāuis non secundum vtramque simul naturam. Sic autem hominem in Deo, vnitate personæ vbiq̄ue esse intelligi, sicut Deus gloriæ in homine est crucifixus, ac proinde vt ad solam in Deo carnem passio est referenda, solam quoq̄ in homine Christo diuinitatem esse vbiq̄ue. Nō minus futile & vanum est, quod secūdo loco argutantur, Augustinum retè negare, non esse consequens, vt quod in Deo est, ita sit vbiq̄ue vt De⁹. Aliter enim vbiq̄ue esse diuinam in Christo naturam, propria sua virtute & po-*

Sicut se habet passio carnis ad diuinitatē, ita se habet V. biquitas diuinitatis ad carnem. II.

& potentia, aliter verò humanitatē,
non quidem sua, sed communicata
virtutis Verbi effusione: vnde conse-
quatur hæc non planè per negationē,
sed vt comparationem ab Augustino

Christus se-
cundū hu-
manitatem,
quia in celo
tantū, nō
ita est vbiq;
vt Deus.

Ratio cur
humanitas
in Christo
nō sit vbiq;.

Serm. 60. de
Verb. Do-
mini.

dicta debere intelligi. Nempe hoc fa-
cit vincendi cupiditas & iustæ repræ-
hensionis impatientia, vt ad eviden-
tes nugæ confugere potius, quàm ve-
ritati cedere malimus. Quid est obse-
cro, in hac tota Augustini tractatio-
ne clarius, quàm sic hominem qui est
in Deo, nō esse vbiq; vt Deum, quia
non ita sit astruenda diuinitas homi-
nis, vt veritas corporis auferatur?
Item, quia in celo sit tantū, secun-
dum veri corporis modum, hoc cō-
est aliter humanitatem Christi vbi-
que esse, quàm diuinitatem? Quin
etiam si Vbiquistis hoc concedatur,
quid hoc est aliud, quàm duas adæ-
quatas & vbiq; coexistentes vtriuf-
que naturæ ponere hypostases, & sub-
sistentias? Cæterum hæc Augustini
perpetua sententia, multis etiam ali-
js ex locis clarissimè elucescit. Sic e-
nim alibi scribit: *Semper quidem nobis-
cum*

rum est diuinitate sua, sed nisi corporaliter abiret à nobis, semper eius corpus carnaliter videremus, & nunquam spiritualiter crederemus.

Item, Quamuis in terra factus sit Filius hominis, diuinitatē suā qua in caelo manens descendit ad terram, non indignā censuit nomine Filij hominis, sicut carnem suam dignatus est nomine Filij Dei, ne quasi duo Christi acciperetur, vnus Deus, & alter homo, sed vnus atque idem Deus, & homo. Ac per hanc distantiam diuinitatis & infirmitatis, Filius Dei manebat in caelo, Filius hominis ambulabat in terra.

Per vnitatem verò personæ, qua vtraque substantia vnus est Christus, & Filius Dei ambulabat in terra, & idem filius hominis manebat in caelo. Item, Aquibus homo abscedebat, Deus non recedebat. Er idem ipse Christus Deus & homo. Ergo ibat per hoc quod homo erat, & manebat per id quod Deus erat: Ibat per hoc quod in vno loco erat: manebat per hoc quod vbique erat.

Item, Prorsus hic est Dominus noster Iesus Christus: imo hīc erat secundum carnem, modò hic est secundum diuinitatē. Secundū corporis quidē præsentia, & secundū carnem quā Verbum assumpsit, ascendit in caelum, non est hic, ibi sedet ad dexterā Patris: & hic est, non enim recessit præsentia maiesta-

Li. 1. de per. meri. & remiss. cap. 3. Sicut Deus homo, ita homo Deus in vnitato personæ.

Vnitas personæ, propria natura rū vtrique communia facit. Tract. 87. in Ioan.

Tract. 36. in Ioan. Tract. 50. in Ioan. Caro assumpta non est vbique.

Præsentia maieſtatis, eſt Verbi, non carnis. *tis. Secundum præſentiam maieſtatis ſemper habemus Chriſtum, ſecundum præſentiam carnis rectè dictum eſt, Me autem non ſemper habebitis. Vult, vt apparet ex his, Augu-*

Idè Origenes Hom. 33 in Matth. *ſtinus proprietates in inconfuſo naturarum discrimine diſtingui, & in vnitatem perſonæ viciffim communicari, ſalua tamen ſua cuiuſque naturæ*

Vnitas perſonæ, nõ eſt æqualitas vtriuſque naturæ. *proprietate. Ideòq; quum dicit, Chriſtum hic eſſe & non eſſe, ſed ſecundũ aliud & aliud, nec perſonæ vnitatem*

De eſſentia diuinitatis in ſine. *diuidi: nec in hac vnitatem ſenſit naturas coæquari. Idem: Sicut eundem Filium*

Proprietates toti perſonæ cõpetentes. *& redemptorem noſtrum, ſecundum diuinitatem, inuiſibilem, incorporeum, & incircumſcriptum. ſicut Patrem & Spiritum ſanctum, non credere, impium eſt: ita eundem Filium*

Dei, in hominem aſſumptum, viſibilem, corporeum & localem poſt reſurrectionem non credere & profiteri, eſt prophanum. Hic quaſo nobis hoc explicent Vbiquiſtæ. Si hæc

naturarum propria, ita demum ijs cõpetunt & tribuenda ſunt, quatenus abſolutè & per ſe, & non in ipſo perſonalis vnionis nexu & vinculo con-

Filius Dei per vnionẽ eſt homo vi *ſiderantur, quomodo idem Dei Filius, non alia quàm perſonalis vnionis*

ratione

ratione ab humanæ naturæ proprietatibus in vnitate personæ coassumptis, rectè possit dici corporeus, visibilis & localis? Aut enim, si hæc de ipso Dei Filio in vnitate personæ dicuntur, proprietates has simul vnitas & assumptas, adeoque in ipsa vnionis maiestate saluas & immutabiles esse: aut si de alio quàm ipso Dei Filio dicta intelliguntur, personæ vnitatē in plures hypostasēs & subsistentias diuidi oportet. Est itaq; ex hac Augustini sententia, aduersus omnes omniū corruptelas concludendū, quòd sicut vbiq; esse, & in cælo aut aliquo cæli loco esse: ita in vnitate personæ Christi, inter se opponuntur Diuinitas & Humanitas. Et consequenter, sicut Cælum & Vbiq; & diuina atq; humana natura in Christo cõfundi & permisceri nõ possunt, sic etiã ex vnione personali nõ sequi omnipræsentiã carnis & humanæ naturę in Christo. Quòd pertinet & iste eisdem Augustini locus: *Ille qui erat Filius Dei, factus est Filius hominis in vnitate personæ: & si dixerimus duas personas, introducemus etiam duos filios Dei, atque etiam*

visibilis & localis. Ergo hæc proprietates nõ sũt extra modũ vnionis.

Lib. de Vni. & Trin. cap. 2.

Sola in Chri-
sto deitas est
illocalis.

Ascensio in
caelum & ses-
sio ad dexte-
rā, opponū-
tur Ubiqui-
tati.

Naturā car-
nis non au-
ferri, est eam
ubique non
esse.

Vigili⁹ Mar-
tyr li. 1. con-
tra Eutych.
Idem Maxē.
dial. 2. con-
tra Nestor.

Mysterium
vtriusq; na-
turæ in Chri-
sto idē Ori-
Tertu. Cyr.
August.
Lib. 4.

Hic ne præ-
sentiā quidē
in Cæna ex-
cipit,

tunc non erit trinitas, sed quaternitas, quod
absit. Profectò enim per id quod est Deus &
equalis Patri, & ubique presens est, & in
caelo totus, & in terra totus, & nullo contine-
tur loco. Per id quod homo, & passus & mor-
tuus est, & resurrexit & ascendit in caelum,
sedetq; ad dexteram Patris, & sic venit ad iu-
dicandum viuos & mortuos, quemadmodum
est reuersus in caelum, in eadem forma carnis
& substantia, cui profectò immortalitatem de-
dit, naturam oon abstulit.

Hanc fuisse perpetuam Ecclesie do-
ctrinam testatur Vigilus Martyr, con-
tra sui temporis Eutychianos. Sic au-
tem inter alia scribit, *Vide vtriusque na-
turæ mysterium. Dei Filius secundum huma-
nitatem suam recessit à nobis: secundum verò
diuinitatem suam, ait nobis, Ecce ego vobiscum
sum. Est igitur nobiscum & non nobiscum, quia
quos reliquit, & à quibus discessit humanita-
te sua, non reliquit nec deseruit diuinitate sua.*
Item, *Quomodo quum Verbum ubique sit,
non ubique inueniatur & caro? Nam quando
in terra fuit, non erat utique in caelo, & nunc
quia in caelo est, non est utique in terra, & in-
tantum non est, ut secundum ipsam Christum
expectemus venturum de caelo, quem secun-
dum*

Quum Verbum nobiscum esse credimus in terra.

Igitur secundum vos (alloquitur Eutyuchia- nos) aut Verbum cum carne sua loco conti- necur, aut caro cum Verbo ubique est: sed quia Verbum ubique, caro autem ubique non est, apparet unum eundemque Christum, utrius- que esse naturæ, & esse quidem ubique secun- dum naturam diuinitatis suæ, & loco conti- neri secundum naturam humanitatis suæ. Cir- cumscribitur loco secundum naturam carnis suæ, & non capitur loco, per naturam diuini- tatis suæ. Hæc est fides & confessio catholica, quam Apostoli tradiderunt. Martyres robo- rauerunt, & fideles nunc vsque custodiunt.

Nisi certè in ipsa personalis vnionis ratione qua vnus idemque Christus Deus est & homo, propria naturarum salua & inconfusa maneant, id est, Chri- stus secundum vtramq; naturam dica- tur Deus & ubique, nulla ratio est, qua de vno eodemq; Christo Dei Filio, nõ quidem secundum idem, sed secundum aliud & aliud, contraria & opposita si mul possint adfirmari. Vnde quemad- modum per hæc contraria & opposita, vnus & idem Christus non diuiditur in Deum & hominem seorsim: ita

Carnè esse
vbique cum
Verbo est
Eutychianum

Caro Chri-
sti in vnione
est localis &
circumscrip-
ta:

Consensus
Ecclesie ve-
rè catholice:
Idem Gelas.

Thomas 3.
Parte sumi:
qu. 16. art. 4i

In exposit.
fidei.

Iac. And. in
proto. Hei.
fol. 86.

quoque sua cuique naturæ propria
tribuere, non est vnitatem personæ
Christi cum Nestorio diuidere. Nam
& hoc Iustinus Martyr ex regula tra-
dit, vt in vno Dei Filio contrariæ vo-
ces, iuxta vtrâq; ipsius naturâ discernâ-
tur. Verùm adeò nihil potuit dici fa-
tis perspicuè à Patribus, quod aut cō-
trouersiam ab Vbiquistis non patia-
tur, aut ipsorum cauillationibus non
sit obnoxium. Aiunt enim hæc Vigi-
lij (quem etiam aliquando per ludi-
brium ausi sunt Dormilium vocare)
aliâque patrum testimonia, intelligē-
da esse tantùm de ipsa natura & sub-
stantia carnis Christi, non autem de
communicata vnionis Maiestate, per
quam caro & humanitas Christi, non
modò super omnes homines, sed &
super Angelos euecta sit in æqualem
cum Deo gloriam, maiestatem & o-
mnipræsentiam. Atqui si hæc vt vera
& tanquam articuli fidei recipienda
sunt, vt isti contendunt, quomodo in-
telligi potest, in vnitatem personæ
Christi, Verbū & humanitatem ipsi,
quod attinet ad vbiq; esse, & certo
loco

loco contineri, tam ipsis naturis, quã earum proprijs differentijs, inter se opponi? Aut quomodo Eutylianũ esse dicitur, Carnem in vnitate personæ vbique cum Verbo esse adfirmare? Deinde si ex hac Vbiquistarum sententiã & explicatione non substantia vel natura carnis assumptæ, sed communicata ipsius maiestas est vbique: etiam secundum hunc præsentia carnis Christi in Cœna modum, dicendum erit, non substantiam & naturam carnis, quatenus in mortem pro nobis est tradita, sed communicatam ipsius Maiestatem præsentem esse, & manducari in Cœna. At certè non temere nec sine causa doctissimus & reuerendus piæ memoriæ D. Philipp⁹ Melancthon, hæc portenta eruditæ vetustati ignota esse scribit.

Epist. ad Pa-
latinum.

Idem sentit & copiosè explicat Fulgentius Africanus Episcopus ad Trifimundum: *Filius ergo Dei (inquit) tam authoritate diuina quàm sanctorum Patrum fidei veraciq; sententia, secundum diuinam naturam infinitus, immensusq; probatur, vbique præsens, omnia replens, testis nũc cogitationũ*

Fulgentius
li. 2. ad Tra-
simundum

Allegat cõ-
sensũ Eccle-
siæ.

Utriusq; na- & operum futurus iudex, retributorq; cuncte
 turae propri- rum. Quia verò idem Filius Dei, verus Deus,
 etates vni- natus de Deo Patre, verus homo factus est
 personae cõ- pro nobis ex homine (factus est enim ex semi-
 munes. ne David, secundum carnẽ) diuina humanaq;
 natura in se cõtines veritate, quae fuerunt verae
 diuinitatis, non amisit, & quae sunt verae hume-
 nitatis, accepit: vnus idemq; secundũ carnem
 de matre temporaliter natus, qui secundum di-
 uinitatem de Patre permanet sempiternus: v-

Deus per v-
 nionẽ est ho-
 mo localis.
 Absentia &
 praesentia
 Christi secũ-
 dum aliud
 & aliud.

vnus idẽmque homo localis ex homine, qui est
 Deo immẽsus ex Patre: vnus idẽmque secundũ
 substantiam humanam absens caelo, quum esset
 in terra, & derelinquens terram, quum ascen-
 dit in caelum, secundum diuinam verò immen-
 samque substantiam nec caelum dimittens quũ
 de caelo descendit, nec terram deserens quum ad
 caelum ascendit, quod ipse Dominus certissimo
 potest cognosci sermone, qui vt localem osten-
 deret humanitatem suam, dicit discipulis suis,
 Ascendo ad Patrem meum, & ad Patrem ve-

Ab ascensione
 probat loca-
 le circũscri-
 ptionem hu-
 manitatis
 Christi.
 Idẽ synodus
 Nic. secũda.

strum, Deum meum, & Deum vestrum. De
 Lazaro quoque quum dixisset, Lazarus mor-
 tuns est, adiunxit dicens, Et gaudeo propter
 vos vt credatis, quoniam non eram ibi. Im-
 mensitatem verò suae diuinitatis ostendit disci-
 pulis dicens, Ecce ego vobiscum sum omnibus
 diebus

diebus vsque ad consummationem seculi. Quomodo autē ascendit in calū nisi quia verus & localis est homo? Aut quomodo adest fidelibus suis, nisi quia immensus & verus est Deus? Propter hoc ipse Filius vt immensitatem diuinitatis suae in terra positus demonstraret, & secundum hominem quem susceperat in terra positus, secundū Deū, quod semper erat, praesentem se etiam de caelo doceret, ait, Nemo ascendit in calū, nisi qui de caelo descendit, Filius hominis qui est in caelo. Non quia humana Christi substantia, fuisset vbiq; diffusa, sed quoniā vnus idēq; Dei Filius atq; hominis Filius, Deus verus ex Patre, sicut homo verus ex homine, licet secundum veram humanitatem suam, localiter tunc esset in terra, secundū diuinitatem tamen (quae loco nullatenus continetur) caelum totus impletet & terram. Istam Christi veram humanitatē (quae localis est) & veram diuinitatē (quae immensa est) Apostolica quoq; doctrina cernimus intimari. Nam vt Christi veri hominis corpus, localiter contineri Paulus Apostolus monstraret, ait ad Thessalonicenses, quō cōuersi estis ad Deū à simulachris, seruite Deo vni & vero, & expectare Filium eius de caelis, quē suscitauit à mortuis, Iesum ipsum vtiq; monstrans corporaliter de caelo venturū, quem

Exemplū v-
nionis perso-
nalis & com-
municatio-
nis idioma-
tum.

Oppositā
naturarum
differentiae
in vnitae
personae.

Vera Chri-
sti humani-
tas est loca-
lis.

Corp^o Chri-
sti est locali-
ter in caelo.

quem corporaliter à mortuis nouerat suscitatum. Propterea rursus ait, nostra autem conuersatio in caelis est, vnde etiam Saluatorem expectamus Dominum Iesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostrae, conforme corpori claritatis suae, secundum operationem qua potest etiam sibi subijcere omnia. Interim quoniam huius loci oportunitas nullo est praetereunda silentio, attendatur hic locus, in quo

A cōformitate nostri corporis cū corpore Christi.

Veritas corporis Christi de caelo venturi.

Caro Christi localis est, & diuinitas vbique.

beatus Apostolus Filium dicit omnia sibi posse subijcere: ne Pater existimetur cuncta tanquam inualido subiecisse, dicit etiam corpus humanitatis nostrae, reformaturum conforme corpori claritatis suae, quod si verum est, corpus Christi loco potest vtiq; contineri. Hanc veritatem corporis Christi de caelo venturi, Ioannes quoque confirmat dicens, Ecce veniet cū nubibus, & videbit eū omnis oculus, & qui eum cōpunxerunt. In libris quoque Actorum, sic eius corporalis intimatur ascensus, Et quum haec dixisset, videntibus illis, eleuatus est. Quum ergo caro Christi localis absque dubitatione monstraretur, Diuinitas tamen eius vbique semper esse, Paulo testate, cognoscitur, qui fidelibus dicit, An experimentum queritis eius, qui in me loquitur Christi? Quomodo autem in eo loqui potuit, si in illo non fuit, vel quomodo corpo-

corporaliter ascendit in calum, & in fidelibus suis esse prædicatur in terra, si non est in illo diuinitatis immensitas, quæ calū implere possit & terram? Nam Corinthijs dicit, An non cognoscitis vos ipsos, quia Christi⁹ in vobis est?

Quomodo in sanctis habitat Christus.

& ad Ephesios ait, Et in interiore homine habitare Christum per fidem in cordibus vestris. Est itaque Filius in calo, & habitat in nobis in terra, scilicet illa suæ immensitatis præsen-

Maiestatis præsentia est cōmunis trinitati.

tia, qua in nobis Pater Spiritusque sanctus habitat. Idem libro de incarnatione, Christus carne conscendens in calum, suos in terra diuinitate non deserit. Idem libro tertio

Cap. 10.

ad Trasimundum, Ne quis quum in vno Christo ceperimus ea, quæ ad proprietatem diuine & humanæ naturæ pertinent demonstra-

Respondet Vbiquistis.

re, aut duos Christos nos existimet credere, secundum vtramque naturam, aut quartam à nobis inferi putet Trinitati personam. Nos enim fidem retinentes Euangelicæ veritatis,

Distinctio- ne proprietatū nō dissoluitur personæ vnitas.

sic in Mediatore Dei & hominum Christo, propria vniuscuiusque naturæ agnoscimus, vt vnitatem personæ nullatenus diuidamus, scientes, quod vtriusque in Christo substantiæ manserit vnita proprietas. Item, Vnus

Fides Euangelicæ veritatis.

est Christus, quod humanum est habens Deus in veritate humana, & quod diuinum est

Vera ratio cōmunicationis idiomatū in vnitæte personæ.

habens homo in veritate diuinæ substantiæ. Ibidem, Totus in Patre sempiterno: totus in homine suscepto: totus in celo: totus in mundo: totus etiam in inferno. Sic enim totum hominem verus Deus & summus & accepit, & sic plenitudo diuinitatis, veritate diuinæ humanæque substantiæ inconfusibiliter permanente, semetipsum pleno coniunxit homini, ut vnitatem deinceps in æternum manente personæ, nec homo Christus à diuinitate, nec idem Deus Christus, à sua posset humanitate seungi. Ibidem, Propter vnitatem personæ Deus hominem quem ex utero Virginis accepit, nec in morte nec in sepulchro deseruit. Susceptor enim pleni hominis Deus, totus erat cum carne sua in sepulchro, totus cum anima in inferno, totus in mundo, totus in celo, totus in vnitatem nature in Patre, de quo extitit, totus per omnipotentiam diuinitatis sue in tota creatura quam fecit. Ibidem, Humanitas vera Filij, nec tota in sepulchro fuit, nec tota in inferno, sed in sepulchro secundum veram carnem Christus mortuus iacuit, & secundum animam, Christus in infernum descendit: secundum eandem animam ab inferno ad carnem quam in sepulchro reliquerat, rediit, secundum diuinitatem cluditur.

Inseparabilis personæ vnio.

Quomodo in morte Christi in-dissoluta manserit personæ vnio

Sic vulgò in intellectu fuit Christi descensus ad inferos.

verò suam, qua nec loco tenetur, nec sine consistat vnitas personæ, & cluditur, totus fuit in sepulchro cum carne, totus in inferno cum anima, ac per hoc plenus quomodo Christus sit vbique. Christus sit vbique.

vbique Christus, quia non est Deus ab humanitate quam susceperat separatus, qui & in anima sua fuit, vt solutis inferni doloribus, ab inferno victrix rediret, & in carne sua fuit vt celeri resurrectione corrumpi non posset. Idem Ascensio in calū, est localis absentia à terrā.

atque inseparabilis Christus, secundum solam carnem de sepulchro resurrexit: idem atque inseparabilis Christus secundum totum hominem quem accepit, terram localiter deserens, ad celum ascendit, & in dextris Dei sedet: secundum eundem totum hominem venturus est ad iudicandum.

Hæc grauitè & eruditè Fulgentius, in quibus illud primò obseruandum est, quòd in vnitate personæ Christi corpus ipsius locale & finitum, diuinitatem verò immensam & infinitam esse, nec tamen hac proprietatum distinctione vnitatem personæ solui, cōstanter doceat & affirmat. Mirandum est itaq; plerosque adeò metuere ne hac retenta proprietatum in confusa distinctione soluat Christus: in quo non solum veteris Ecclesiæ Patrum

Dial. 1. & 3. Responſio ad argum. Vbi quistarum. & cum Eutychete manifestè faciunt, qui, vt est apud Theodoretum, similiter putabat, si vnicuiq; naturæ quæ ei propria sunt tribuantur, hoc esse vnionem soluere. Cui respondens Theodoretus ait, *Neque nos separamus à Deo Verbo carnem, neque vnionem facimus confusionem, sed ad differentiam respicientes naturarum, consideramus quid conueniat diuinitati, & quid cōmodatum sit corpori.*

Christus nō est Deus & homo, per coexistentiam vtriusq; naturæ in eodem loco. Non verò propterea sequitur vt quidam puerili & crasso errore nugantur, Si diuinitas Christi non habet vbique præsentem humanitatem quam assumpsit, ergo Christus vno tantum loco Deus & homo est, in aliis autem locis omnibus solummodò Deus. Subest enim falsa ratio qua Christus in vnitate personæ verè dicitur Deus & homo. Nam qua ratione Christus quocunq; loco est corpore suo præfens, Deus & homo est, non quidem propter vtriusque naturæ in eodem loco coexistentiam, sed ob assumpti corporis subsistentiam in persona Verbi

Verbi (alioquin quamuis vno eodém
 que loco secundum diuinitatem &
 humanitatem præsens sit Christus, nõ
 tamen ea propter idem Deus & homo
 erit, sed alius Deus & ali' homo, quos
 Nestorius per assistentiam & æquali-
 tatem dignitatis vnitos docebat) ea-
 dem quoq; ratione vbiq; Deus & ho-
 mo verè est Christus, licet corpus &
 humanitas ipsius non sit vbiq;. Non
 .n. locorū spacijs aut interuallis diui-
 sa est Verbi persona, sed vbiq; sit,
 semper vtraq; natura subsistēs De' &
 homo est. Et sic Christus non vno tã-
 tum loco, sed vbiq; est homo, in per-
 sonæ videlicet vnitate, non in propri-
 etate humanæ naturæ. Nec enim lo-
 cali circumscriptione deseritur corp'
 à diuinitate, quæ vbiq; sit, assumpti
 corporis diuinitas est personæ vnita-
 te ipsi iuncta: nec ex eo quòd infinita
 immensitate sua alibi quoque quàm
 in proprij corporis sui templo est, id
 circo efficitur eam à proprio corpore
 discedere. Neq; .n. vt Athanasius ait, De incarn.
Verbi.
 λόγος colligatus est corpori, sed ipse corpus
 continet, vt in eo sit, & extra omnia, & in sinu
 Patris,

Christ' aus
 nullibi, aus
 vbiq; est
 Deus & ho-
 mo.

Nestorius
 non fuit re-
 prehensus,
 quòd vno
 tantū loco
 Christum
 Deum & ho-
 minē in vni-
 tate personę
 fateretur.

Max. dial. 2.
 cōtra Nest.

Ab historia *Patris, nec quū sit in omnibus, sit pars aliorū.*
 passionis Certè qui contrariū docent, confutā
 Christi. tur saltē historia passionis Christi, in
 Aug. Epi. 99 qua, vt Augustinus, Vigilius Martyr,
 & tract. 47. Fulgentius & alij Patres scribunt, cor
 78. & in. in pus ipsius verè in sepulchro iacuit, &
 Ioan. anima in infernū descendit, & λόγος
 cum latrone in paradiso fuit, & tamē
 nec corpus in sepulcro, nec animā in
 inferno λόγος deseruit, sed totus in se
 pulchro cum carne fuit; totus cum a-
 nima in inferno, totus in paradiso cū
 latrone, & per hoc plenus & insepara-
 bilis vbiq; Christus, quoniam nō est
 ab humanitate, quam suscepit separa-
 tus. Ergo si propter seiunctam in mor-
 te locorum interuallis ab anima car-
 nis non est facta dissolutio personæ
 Christi, sed mansit personalis & hypo-
 statica vnio, qua totus vbiq; fuit Chri-
 stus Deus & homo, quamuis non se-
 cundum vtranque naturam: minimè
 metuendum est, ne si vbiq; non sit
 humanitas cū diuinitate, vno tan-
 tū loco totus atq; integer, alibi autē
 tē dimidius futurus sit Christus. Tunc
 demū enim vnitatē personæ solui di-
 cipos.

Sitot⁹ Chri-
 stus fuit in
 morte vbiq;
 Ergo perso-
 nalis vnio,
 nō est omni
 presentia v-
 triusque na-
 turæ.

Quid sit per-
 sonæ vnita-
 tem solui.

ci posset, vt assumpta humanitate, à Verbo deposita & sibi relicta, alia fieret Verbi, alia hominis hypostasis & subsistentia, hoc est, si caro & humanitas Christi desineret esse Dei Verbi propria, & seorsim in suæ naturæ persona, vt Petrus vel quiuis alius, subsistentiam habere.

Cæterum rogati Vbiquistæ, quum humanitas Christi, quo tempore in vnitatem personæ conciperetur & nasceretur, non fuerit alibi quàm in vtero matris, nec etiam potuerit esse vbique, quum lacerata & mortua penderet in cruce, quomodo igitur non possit consistere vnio personalis, licet humana natura non sit omnipræsens vbicunque est diuina: recipiunt sese ad latebras primi & secundi actus. Dicunt enim Christum etiam quum adhuc esset in vtero matris habuisse maiestatem suam primo actu, hoc est *ἡ ἐν ὄψει*, qua posset si vellet humanitate sua esse vbique: sed quoniã se ipsum exinanauit, non habuisse eam secundo actu siue *ἐν ἐργασίᾳ*, hoc est, nõ exeruisse hanc maiestatem suam, sed

Humanitas
Christi, per
vnionem as-
sumpta est
vt finita &
localis. Ful.
l. 2. ad Trasi.

Proto. Heia
fo. 64. & 70.

Lib. 3. sent.
1. quæst. 2.

Maiestas se-
cundū Vbi-
quistas.

vno tunc loco tantum in vtero ma-
tris fuisse. At ego fieri posse miror vt
eos tam inanis commentu non pude-
at. Nam quod de primo & secundo a-
ctu ex Gabriele Biel veluti commoda-
to sumere voluerunt, dici non potest
quam diuerso apud eum sensu lega-
tur: & prorsus nouum, falsum, ineptū,
& inexplicabile commentum est, cō-
ceptionem humanitatis Christi, quā
à persona Verbi assumeretur, eò quòd
veritate naturæ suæ circumscripta fu-
erit, esse maiestatis ipsius humanæ na-
turæ assumptæ exinanitionē. Deinde
quom maiestatem hanc ab ipsa natu-
ra discernant, & spiritualissimam rem
quandam, hoc est, communicatæ di-
uinitatis donum esse dicant, quid po-
tuit impedire, quo minus hæc maie-
stas semper fuerit vbiq; , etsi substan-
tialis ipsa humanæ naturæ veritas
non fuerit vbiq; De hac autē & non
de illa maiestate quæritur, quomodo
videlicet corp⁹ pro nobis in mortem
traditū, & sanguis pro nobis effusus,
presens sit & detur in Coena, quod fi-
eri tradunt Vbiquistæ per actum se-
cundam,

cundum, & secundum istam suam maiestatem, qua tamen fieri dicunt, vt nō tantum in Coena sit, sed etiam vbique. Itaque istiusmodi deliramentis, pro vero corpore & sanguine Christi, cui⁹ in Coena fideles participes & membra sunt, merum Vbiquitatis phantasma substituitur. Deniq; cuius actus repugnat veritati & ordinationi diuinæ, eius nulla potest esse essentia. Alioqui (vt dici solet) posito possibili inesse nihil sequeretur absurdi: sed Christū carne & humanitate sua, in vtero matris conceptum contineri, atq; in cruce mortuum pendere, & tamen nihilominus etiam alibi extra matris vterum esse, & simul maiestate sua ad dexteram Patris euectum regnare gloria, simul in actu poni non possunt, repugnante in ordinatione Dei & veritate, nisi natiuitatem, passionem & mortē Christi cum Marcionitis & Manichæis, inanem lusum & fabulam fuisse dicamus. Ergo humana natura Christi in ipsa conceptione & morte, quamuis vnita Verbo, non habuit communicatam maiestatem, secundum quā

Cuius actus
inesse poni
non potest,
eius nulla
est potētia.

Caro nō simul pendet
in cruce, &
regnat ad
dexteram
Patris in
gloria.

esset, aut esse posset omnipotens & v-
bique.

Responſio
Scholaſti-
corum, Bo-
nau & Ga-
bri. li. 3. ſen.
diſtin. 22. &
li. 1. diſt. 37.

Queſtio de
re, An cor-
pus Chriſti
ſit vbique.

Quid quòd ipſimet etiam Schola-
ſtici eodem modo reſpondent ad hãc
Vbiquiſtarum queſtionem, Vtrũ ho-
mo Chriſtus ſit vbiqu;? Aut enim de re
aut de modo loquutionis queſtionẽ
eſſe aiunt. Si de re ipſa queſatur, eſſe in
Chriſto duas naturas, diuinã & huma-
nam, realiter diſtinctas, ſolam ex his di-
uinam, incommunicabili proprieta-
te ſua infinitam, illocalem, & vbique,
humanam verò, quia creatura eſt, fini-
tam, ideoq; non niſi certo atq; deter-
minato loco eſſe. Quòd ſi obijciatur,
Quum duo ſint inſeparabiliter vnita
in vno ſuppoſito, vbicunq; eſt vnũ, ibi
neceſſariò eſſe & aliud: reſpondẽt hoc
verũ eſſe in ijs, quæ ita ſe habent in v-
nionẽ mutua, vt pariter ſint finita, nec
vnum excedat aliud: ſed locũ non ha-
bere in hac hypſtatica vnionẽ natu-
ræ humanæ cũ diuina, in qua vnionẽ
ſibiq; vniuit finitam & circumſcriptã
ſerui formam, vt in hac vtraque forma
ſubſiſtens, Deus & homo ſit Chriſtus.
Reſpõ

Rectè igitur à Thoma dictum est: *In Christo personam excedere naturam assumptam, quia persona illa ubiq, est, non natura assumpta.* Sin verò (inquiunt Scholastici) de modo loquutionis quæritur, verà esse respondent hanc propositionem, *Christus homo est ubiq,*, per communicationem idiomatum, & hoc sensu, quia videlicet illa persona, quæ est homo, est ubique, secundum Verbi tamen & diuinitatis naturam. Sic dictum est à Lombardo, *Totus Christus, id est, tota persona in vtraque natura subsistens est ubiq,*, sed non totum, hoc est, non secundum vtramq, naturam. Illas igitur falsas esse, *Christus, in quantum homo, vel secundum humanitatem, aut humanitas vnita Verbo est ubique, quia communicatio idiomatum fit in persona, non in natura.* Huc referri possunt, quæ de capite Christo, quod ad membra ipsius attinet, non dissimiliter à Scholasticis sunt disputata. Tres enim in Christo sunt proprietates faciunt. I. Conformitatem cum membris, quam tribuunt ei secundum humanam naturam, cuius cum tota sua specie limitata sit, & finita potestas. II. Principium

Contra Gē
tiles.

Quæstio
de modo lo
quutionis.

Petrus Lō.
bard⁹ dist.
22. lib. 3.

Tho. 3. par.
q. 8. Bona-
uen. li. 3. di-
stin. 13. ar. 2.
q. 1. 2. & 3. &
dist. 1. art. 2.
q. 2. in fi.

Dist. 13. art.
1. q. 1. Col. 14

membrorum, quod ei competit ratione diuinę naturę. Ipse enim est caput corporis Ecclesię, qui est principium, & solus potestatem habet vniendi & copulandi membra corpori, & ex non

Quomodo
Christus sit
caput Eccle-
się, secundũ
veramq; na-
turam.
Augu. Hu-
manitas
Christi est
caput Eccle-
się, Diuini-
tas est ipsa
vita.

Art. 2. qu. 1.

Locorũ di-
stãtia, nõ di-
uidit Chri-
stum caput
à membris
suis.

membro membrũ faciendi. III. Prin-
cipium viuificandi ipsa membra, & in
ea deriuandi motum & sensum spiri-
tualis vitę. Hanc cõpetere aiunt Chri-
sto secundum diuinam & humanam
naturam, sed diuersimodè, humanę
quidem naturę per modum meriti &
dispositionis, diuinę verò, vt causę ef-
ficienti, quę impartitur membris, &
deriuat in ea motum & sensum, effici-
endo in ijs cognitionem ipsius, & fi-
dem, quę per dilectionem operatur;
neq; per hoc diuidi Christum, qui est
à membris suis sit indiuisus, tamen ex
eo non sequi, nullã esse capitis & mē-
brorum localem distantiam, & corpo-
rum separationem. Nec enim ex eo
quòd Christus caput nostrum esse di-
citur, concedendum esse, vt sit incircũ-
scriptus: quia idem possit esse in vno
loco tantũ, & nihilominus habitare
per fidem in membris suis, vt Ephes. 3.
scri-

scribitur. Hæc Scholaſtici, quorum doctrinam ſi reiſcere volent Vbiquiſtæ, meminiffe eos oportebit perhiberi D. Lutheri teſtimonio rectè de modis præſentiæ ipſos docuiſſe, qui tamen nihil de iſta Vbiquitate docuerunt, imò ex profeſſo illam refutarunt. Certè non video quomodo ſuam & inſcitiã & impudentiam poſſint excuſare, qui ex Vbiquiſtis ad Scholaſticos audent prouocare, vt ſatis ſuperq; declaratum exiſtimo. Cuius igitur iudicij & intelligentiæ argumentum eſt, quo arguitur: Si Chriſtus homo ideo nobiſcum eſſe dicitur, quia diuinitas eius, quæ in humanitate ipſius habitat, nobiſcum eſt: Ergo & eodem modo Elias nobiſ præſens dici poſſet, quòd eadem diuinitas, quæ in ipſo eſt in cælo, nobiſcũ ſit in terra?

Vide ſuprà
cap. 1.

Secunda di
ſputat. Tu-
bing. Theſ.
75.

Secundò apparet ex ijs, quæ ex Fulgentio deſcripſimus, veritatem corporis & humanæ naturæ Chriſti in eo ſitã eſſe, vt localis & circumſcripta ſit, quod probat Fulgentius argumento ab eius in cælũ aſcenſione deſumpto. Ita que vt eius ratio, qua ex ſanctorum

II.

Veritas cor-
poris, in
quo conſi-
ſtat.

Articulus

de ascen-
sione Christi,
pugnat cū
corporali
ipsius præ-
sentia in
terra.

Patrum & Ecclesie temporis sui perpe-
tuo consensu in veritate & localitate
humane nature Christi probanda v-
sus est, firma sit & constet, fatendum
est omnino articulum de ascensione
Christi, ita intellectum in Ecclesia fuisse,
(quod ex Cyrillo & Augustino, &
ceteris passim colligi potest) ut credi-
tum sit, hanc corporis Christi in calu-
assumptionem repugnare corporali
presentie ipsius hic in pluribus locis.
Neque enim aliàs ab ascensione, velut
certo atq; concludenti argumento, p-
bari posset veritas corporis per locali-
tatem, si alibi quoq; in pluribus simul
aut omnibus etiam ubiq; locis, quam
quò per ascensionem assumptum &
collocatum est, presens esse credendū
sit. Hic igitur desudent Vbiquiste, vel
potius hinc discant Deo gloriam da-
re, & Ecclesie pacem diutius non im-
pedire.

III.

Tertio constat Fulgentium ex Scri-
pturæ & sanctorum Patrum consen-
tiente sententia, pro veræ & catholice
Ecclesie doctrina profiteri, eandem
esse ascendentis in celum Christi, cor-
pore

pore suo à nobis hinc in altum sublato, absentiam, qua ipsemet à moriente Lazaro se abfuisse dicit: atq; eodem nunc etiam Christū absentem à terris esse modo, quo, quū esset in terra, corpore suo caelo absens fuit, & id quidē absq; vlla personę distractione.

Postremò quoniam in hac indissolubili duarum naturarum copulatione in vnitate personæ, quod humanū est, habet Deus in veritate naturæ humanæ, & quod diuinum est, habet homo in veritate diuinæ naturæ: consequitur, quòd vbique præsens esse dicitur homo Christus, quia diuinitatis est proprium, competere illi in veritate diuinę naturę, sicut, quòd de cęlo dicitur descendisse: non autē reali aliqua proprietatū cōmunicatione. Efficitur & illud, sicut in vnitatē personę assumpta humanitas Christi non trāsīt in veritatē diuinæ naturę: ita quoq; secundū humanitatem Christum nō esse vbique.

Olim & sub initium huius controversiæ, longè aliter de præsentia Christi senserunt Authores Syngram-

III.

Vera regula communicationis idiomatū.

Anno 1525.
Syngramma & Brennius ca. 6. & 20. in exegefi. in Ioan.

Tripliciter
mutata opi
nio.

matis. Docuerunt enim eandem præsentiam Christi in Verbi & Sacramentorum ministerio, eandem in Cœna & Baptismo, utrobique eam, quæ per Verbum fidei offerretur & fide acciperetur. Ridebatur tunc ut nugax prudentia carnis, seu imaginatio carnalis, realis corpusculi cuiusdam sub pane existentis vel latentis præsentia. Post deinde exemplo & autoritate Papistarum, introduci ab aliquibus & doceri tanquam necessaria cœpit, corporalis & substantialis præsentia seu existentia in quolibet loco sub pane Cœne. At nunc demum ex vnione personali, & reali proprietatum diuinarum cōmunicatione & effusione in humanam naturam, defenditur vniuersalis præsentia carnis & humane nature Christi, in omnibus creaturis. Quæ quomodo sibi constant, & cuius rei testimonium sint, intelligunt boni, & aliquando rectius de his iudicabit posteritas. Et hoc utinam tandem animaduertant Ubiquitatis istius authores, & nimium profecto præfracti professores, ut qui tam firmo, tantiq; ponderis argumento,

to, quod ab hac duarum naturarum
 in persona Christi vnitione sumitur,
 sese inniti sibi persuaserint, vt etiã pa-
 ratos se offerant, si rectè atque solidè
 ad illud responderi possit, sese de sen-
 tentia sua planè cessuros, & in castra
 (vt dicunt) Zuinglianorum mox con-
 cessuros. Vtinam ex animo sic loquan-
 tur, & expensis firmissimis responsis,
 ostendant, abolitis inuidiosis secta-
 rum nominibus, sese vnus veri-
 tatis victoriam qua-
 rere.

RESPONSIO AD AR-
 GUMENTVM, QVOD DE-
xtera Dei, & sessio Christi ad de-
xteram sit vbiq.

CAPVT VI.

HOC argumentum in pri-
 mis illustri testimonio est,
 quàm inconsideratè hæc
 controuersia sit à nonnul-
 lis commota. Neque enim
 istius argumenti rationi satis conue-
 nire

nire potest cū virtute & efficacia verborum Cœne, & speciali illa in sacramento omnipotentia Dei, quib. duobus fulcris illā realis & corporalis præsentiæ Christi in pane Eucharistiæ causam inniti hæctenus vulgò traditū creditumq; fuit. Sic autem argumentantur, nulla certè veterum autoritate nec exemplo: Dextera Dei est vbique, Christus sedet ad dexteram Dei secundum vtramque naturam, Ergo Christus secundum vtramque naturam est vbique.

Huius argumenti ratio & cōsequētia si constat, non magis inde probatur præsentia corporis Christi in pane Eucharistiæ, quàm in qualibet alia creatura. Nugax autem oratio dici & haberi apud veros dialecticos solet, qua specialiter de vna re asseritur vel negatur, quod toti generi competit, & commune est, vel quod in nullam generis speciem cadere potest. Atqui si propter sessionem Christi ad dexteram, corpus & humanitas ipsius est vbique & in omni creatura præsens, eaque præsentia, qua adest & datur in pane

Nugax oratio.

Si causa præsentiæ est a sessione ad dexteram, Ergo propter verba & omnipo-

pane

pane Coenæ, eadem est, quod ad essentiam attinet, quorsum obsecro soliti sunt specialē huius præsentiae in Coenæ causam, ad verba institutionis Coenæ, & specialem illam in Sacramento omnipotentiam referre? Fuerint igitur & *ἡ ἀποδοχὴ*, quæcunq; de verborum proprietate & virtute, ijsque assistente Dei omnipotentia tam plausibiliter, & simul tam asperè & invidiosè passim hæctenus consueverunt inculcare: siquidem realis illa & corporalis præsentia, de qua tantoperè contēditur, non ab ipsis primùm Coenæ verbis in usu adesse incipere, sed longè aliam & quidem omni creaturæ communem cū pane Eucharistiæ causam habere dicatur, sicut ex hoc quoque à sessione ad dexteram desumpto argumento, necessariò consequitur.

Est autem facillima ad hoc puerile argumentum responsio. Minor est verba, in qua dicitur Christus sedere ad dexteram Patris secundum utramq; naturam, sed seruata vtriusq; naturæ proprietate. Sedere enim ad dexteram Patris, est esse dominum omnium creaturarum,

tentiæ Christi, corpus ipsius non est realiter in pane Coenæ. Io. Marbach. in tribus concio. de Ascensione Christi.

Sessio Christi ad dexteram.

turarum, & regnare in eternum, ingre-
 di in arcanum consilium diuinitatis,
 dare Ecclesiæ dona regni & sacerdotij,
 esse victorem omnium hostium, atq;
 hæc omnia facere in humana natura,
 quam sibi in eiusdem personæ subsistē-
 tiam ὁ λόγος copulatam plenè tādē
 glorificauit: & multas etiam actiones
 gloriosas regni & sacerdotij, quæ tamē
 non soli naturæ omnipotenti compe-
 tunt, efficere per naturam humanam,
 & hanc gloriam totius personæ palam
 declarare, vt docetur Philippē. 2. Hęc
 est glorificatio humanæ naturæ Chri-
 sti, seu exaltatio in regno & sacerdo-
 tio, non tantum beatitudo æterna, &
 super cælos eleuatio, qualis est beato-
 rum angelorum & hominum, sed etiā
 super creaturas vniuersas sine vlla ex-
 ceptione donis communibus & pro-
 prijs, quæ in creaturā cadere possunt,
 excellere, & in illa sublimi & arcana lu-
 ce, in qua Deus immediatè conspici-
 tur, dignitate super creaturas omnes
 exaltatum esse. Ad hanc sessionem ad
 dexteram, satis est diuinam Christi na-
 turam omnipotentem & æternam v-
 bique

Cyril. Ver-
 bum opera-
 tur in hu-
 mana for-
 ma.

Glorifica-
 tio huma-
 næ naturæ
 Christi.

Theodo.
 dialog. 2.

bique præsentem adesse, exaudire, iu- Non sequi-
 uare: humanam nihil necesse est ubiq; tur: Dextra
 esse, sed ubicunq; sit, actiones omnes Deest ubi-
 in ea fieri satis est, id est, à persona, que que, ergo
 in duabus subsistens naturis, Deus est per fessionē
 & homo. Secundum diuinam igitur ad dextrā
 naturam Christus est ad dexteram Pa- humanitas
 tris ubiq;, secundum humanam est ad Christi est
 dexteram in cælis, secundum hæc di- ubique.
 cta, Assumptus est in cælum, confedit Ma. 16. t. Pe.
 à dextris Dei. Item, Qui est ad dextrā 3. Act. 1. & 3.
 Dei profectus in cælum. Item, Hic Ie-
 sus, qui assumptus est à vobis in cælū,
 sic veniet, quemadmodum eum vidi-
 stis euntem in cælum. Item, Quem cæ-
 lum capere oportet, vsque ad tempo- Coloss. 3.
 ra restitutionis omnium. Item, Chri-
 stus est sursum in dextera Dei sedens. Ephes. 1.
 Item, Quē excitauit à mortuis, & col- Heb. 7.
 locauit ad dexteram suam in cælis. Et
 ita Theodoretus secundum hanc na-
 turarum distinctionem interpretans
 hæc verba, Excelsior cælis factus, Hæc,
 ait, humanitatis Christi sunt propria, & Deo Distinctio
 Verbo conuenire non possunt, cuius natura ne- proprietatis
 quit loco circumscribi. Conueniunt igitur Chri- non solius
 sto, vt homini, non quasi alij à Deo Verbo, sed vnitatem
 vt scia- personæ

- Dialo. 2. *ut sciamus quid humanitatis & diuinitatis sit proprium. Et alibi, Corpus Domini quod resurrexit, à corruptione quidem & interitu alienū & impassibile, & immortale, & diuina gloria glorificatū, & sessione ad dexteram Patris dignatum est, & à caelestibus adoratur potestati bus (nempe ut Dei corpus) corpus tamen est, & habet quam prius habuit, formā, figuram & circumscriptionem. Augustinus, Noli dubitare, ibi nunc esse hominem Christū, vnde venturus est secundum Christianam confessionem: Resurrexit à mortuis, ascendit ad cælum, sedet ad dexterā Patris, nec aliunde quàm inde venturus est in eadem carnis forma & substantia, cui immortalitatem dedit, naturam non abstulit. Secundum hanc formam & substantiā carnis, Christus putandus non est vbiq; diffusus. Cauendum est enim, ne ita diuinitatem astruamus hominis, ut veritatem corporis auferamus.*
- Epi. ad Dar- *Item, Ascendit in cælum, ibi sedet ad dexterā danum. Patris. Audiant & teneant. Respondeat aliquis, quomodo tenebo absentem? Fidem mittes & tenuisti. Et præsens & absens est Christus.*
- Argumen- *Nisi enim præsens esset, à nobis teneri non pos- ta corpora- set. Et abiit, & hîc est. Corpus enim suum in- lis absentis, & Christia- tulit cælo, maiestatem non abstulit mundo. Rur- na confes- sum, secundum carnem quam verbum assump- sione. pti,*
- Tract. 50. *in Ioan.*
- Cōtr. ferm. *Arria. c. 34.* *Forma ser- ui.* *Forma Dei.*

psit, & corporis presentiam, ascendit in caelum,
 & non est hic, Ibi enim sedet ad dexteram Pa-
 tris: & hic est, non enim recessit presentia
 maiestatis. Item, Secundum formam susce-
 pti hominis, ad dexteram Patris sedet, vel
 stat, & orat, & gratias agit, & sacerdos est,
 & minister, & supplex, & subditus, secundum
 formam Dei equalis est Patri, unigenitus, &
 gignenti coaeternus. Non igitur ex sessio-
 ne ad dexteram, imaginanda est illo-
 calis infinitas, & omnipresentia hu-
 manae naturae cum diuinitate in omnib.
 creaturis. Negat enim disertè Augusti-
 nus, Christum propter diuinæ naturæ
 omnipotentiam, etiam in vnitae per-
 sonae, corpore & carne sua alibi quàm
 in caelis esse, quoniam hoc sit naturæ
 & veritati corporis contrarium, quod
 quantūuis glorificatū in ipsa ad dexte-
 rā sessione, tamen in eadem carnis for-
 ma non mutata mansit & perseverat.
 Sicut enim in vnitatē personae assum-
 pta, & Verbi propria facta est humanitas
 Christi, vt visibilis, finita & localis: &
 vt Augustinus ait, Formam serui
 personaliter habet Verbum in sei-
 pso, ita quoque in eadem forma &
 pro-

Caro assum-
 pra est in v-
 nitatē per-
 sonae, vt visi-
 bilis, finita
 & localis.
 Fulgent. li.
 2. ad Trasi-
 mundum.

Sermo. de
ascen. Chri-
sti.

proprietate nature eleuata in cælum,
collocata est ad dexteram Patris. Sic
Cyprianus Visibilem filium ab inuisi-
bili Deo ad dexteram suam receptum,
& humilitatem carnis nostræ throno
iudiciario honoratam ait. Itaque ista
illius argumenti propositio, Quicquid
est ad dexteram Dei, est vbiq; si ex-
plicetur sicut eius forma & dispositio
terminorum flagitat, prorsus falsa est.
Humana enim Christi natura, vt ex su-
prædictis apparet, ita est ad dextram,
vt non sit vbiq;: sicut nec eam vbiq;
esse necesse est in ipsa personæ Verbi
vnitate & subsistentia.

Phili. Me-
lan. ad Co-
loff. Aug.
Psalm. 109.
Vbiquisti-
ca sessio ad
dextram in
pane Eucha-
ristiæ, pro-
tocol. Hei-
del. 123.

Sic autem articulum de sessione ad
dextram ab initio semper intellexit
Ecclesia. Vt enim de locali ascensione
humane nature dictum est, Ascendit
in cælos: ita de exaltatione humane
nature super omnes creaturas dictum
est, Sedet ad dextram Patris. Et planè
nouum & inauditum istud doctrine
genus est, quo docetur Christus per
modum maiestatis ab ipso conceptu
communicatæ, humanitate sua sede-
re ad dextram Patris, non in cælo tan-
tùm,

tum, sed etiam in pane Eucharistiæ, & omni penitus creatura: quæ imaginationes, præterquam quod per se sunt falsissimæ & absurdissimæ (vtpote quæ cum veritate humanæ naturæ manifestè pugnent) etiam ad præsentiam corporis Christi in Cœna stabilendam, vt antea quoque diximus, nihil planè habent momenti. Nam corpus Christi non offertur in Cœna per modum maiestatis & sessionis ad dexteram, sed sub ratione victimæ, qua in mortè traditum, & in cruce immolatum fuit. Est enim Cœna mysterium redemptionis, in quo sacrificium traditi in mortem & crucifixi Christi repræsentatur. Rectè igitur ille ipse philosophus, cuius opera nuper abusi sunt isti Vbiquistæ, sic scribit: *In Cœna* ἐὺχὰρῆς ἰσῆς πρὸς ἑμῶν *est corpus Christi: Non sequitur, Ergo in Cœna est Christi corpus* ἀπὸ λῶς. *Sensus enim ille verborum esset Capernaiticus. Nec de glorioso corpore potest etiam illud ἀπὸ λῶς dici* (id est, de corpore, vt volunt Vbiquistæ, extra vnionem per se in illa sua spiritualissima maiestate considerato) *quum* ἢ ἢ δὲ ἢ *prædicati ei non conueniat. Nam gloriosum*

Ratio quæ Christi corpus in Cœna offertur.

Schegkius in libr. *πρὸς ἑμῶν* *veias.* pag. 522

riofum neq; traditum est, neque tradetur. Hæc ille, quæ viderint Vbiquistæ, quomodo cum sua illa maiestate, quæ sit omnipræsentia basis, concilient. Hinc

- Aug. c. hoc ab Augustino Sacramentum esse dicitur
est. c. quum illius corporis, quod visibile, palpabile, & mor-
frangitur. tale in cruce positum immolatumq; fuit: ideo-
de cōf. dist. que Christum vt pauperem & quasi passum, hu-
2. c. 19. de fi. militatisq; in Cœna corpus manducari. De hu-
ad Pet. Epi. militate enim corpus suum nobis commen-
120. & P sal. dasse, quia nisi humilis esset (ait) non mandu-
33. caretur. Esse namque humilitatis testimoni-
um & commendationem, quod inquit, Hoc
est corpus meum, quodammodo manibus suis
Hom. 24. 1. ferebatur. Et Chrysostomus Corpus Do-
Corin. 11. mini vt cadauer esse; ait propter mor-
tem, ad quod supra cælum, vt aquilas,
Li. 4. c. 48. subuolare oporteat. Ambrosius Chri-
de officijs. stū tradit in Cœna offerri, vt hominē
Li. 2. Ep. 3. & quasi recipientem passionem. Cy-
prius quoq; docet sanguinem Chri-
sti nō posse bibi, nisi Christus calcatus
esset, & calicem prior bibisset, quem
In Leuiti. credentibus propinaret. Et Hesichius
cum. Corpus in sacrificio dari, tanquam in
sartagine assatum in ara crucis. Et Ra-
Ca. 8. & 45. banus, Christum vt in mysterio immo-
latum

latum comedi. Item, Corpus & sanguinem nos in morte ipsius, cuius fit commemoratio, percipere. Denique sic sanguinem Christi in Cœna bibi omnes tradunt, quasi ex diuino fluentem larere: quæ cum fictitia Ubiquitarum cōsideratione secundum modum maiestatis & dexteræ, omninò non consentiunt: alioqui quomodo Apostolus in prima Cœna corporis & sanguinis sui communicationem dedisset Christus? Vt enim hæc ad dexteram Patris nondum eo tempore sedebant, sed instar, & pro ratione victimæ & oblationis, quam in corpore & sanguine suo factur⁹ pro nobis erat Christus, dabantur: ita ab hac sessione non est statuendus modus, nec definienda ratio præsentie corporis & sanguinis ipsius in Cœna. Itaque rursus rectè idem ille Tubingēsis philosophus aduersus istã maiestuosam, imò etiã aduersus realem omnem ipsius corporis in Cœna p̄sentiam sic scribit: *Alio igitur modo & κατὰ τὴν ἑστὴν ἐστὶν ἐν τῇ Cœna Christi humanitas seu corpus, nempe quomodo totus Christus est ἐν τῇ Cœna, qui tot⁹ dicitur ratione p̄sonæ & maiestatis*

Mod⁹ præsentie in Cœna, non est secundã sessionẽ ad dexteram:

iestatis (id est, quatenus est vna perso-
na, non duæ, & est verus Deus, in quo
humanitas subsistit) *vbique esse, personali-*
ter videlicet (id est, personę respectu) *to-*
tus, non naturaliter secundum humanitatem,
id est, non in ipsa natura humana, *Chri-*
stus enim non est alicubi (id est, aliquo dun-
taxat loco) *ratione diuine nature, sed vbique,*
quum tamen ratione nature humane non sit
vbique, sed alicubi. Sed totus Christus (id est, vt
vna persona) *est vbique.* Hęc ille. Nam i-
stud quoque non modò inauditum
est in Ecclesia, sed & auditu horrendū,
quòd ab ipso incarnationis momen-
to Christus per hypostaticam vnionē
duarum naturarum, humanitate sua
ascenderit in cęlum, & consederit ad
dexteram Patris. Ergò ne corpore suo
in cruce pependit, & mortuus est, &
simul tamen in eadem carne ad dexte-
ram Patris in cęlo sedit Christus? Nam
hac ratione vel fatendum erit viuum
pariter & mortuum eiusdem carnis &
humanitatis respectu, quamuis diuer-
so considerationis modo, fuisse Chri-
stum, vel in ipsa morte ad Patris dexte-
ram sedere desisse. Sic nimirum fiet
tandem,

randem (si istis creditur) vt omnes articuli fidei controuersiam patiantur, & corruptelis obnoxij sint, ad tuendā realem carnis Christi in pane præsentiam. Quæ verò necessitas vrget, vt ad istiusmodi verborum Cœnæ Domini sensum, quem neque verba suppediant, neque sacramentorum ratio efflagitat, nec receptus in Ecclesia consensus cōfirmat, reliquos fidei articulos violenta interpretatione inflectamus, & torqueamus potiùs, quàm ipsa Cœnæ verba secundum perpetuam articulorum fidei analogiam intelligi oporteat, quum tamen sacramenta ex fine institutionis suæ non contineant nouos fidei articulos? Theodore. Dial. 2. & 3. Idem Fulg. & Vig. August. li. 3. c. 4. cōtra Maxim. Veteres Patres probāt veritatē carnis in Christo, à sessione ipsius ad dexterā, Ergo hoc consideratio.

nis modo,
non exit ter-
minos crea-
turæ.

tro huic contrariam infinite maiesta-
tis presentiam humanitatis seu carnis
Christi in omnibus creaturis, ex ipsdē
etiam argumentis adstruere nituntur?
Stolidi scilicet in tradendis fidei arti-
culis parum intelligentes & exercitati
fuerunt omnes ad vnum veteres Eccle-
siae Patres, qui tā sublimis Theologiæ
prorsus ignari, à sessione ad dexteram
Patris in cælo, humanæ naturæ Christi,
quam nobiscum cōmunem habet, ar-
gumentum & probationē petere vo-
luerunt, quum è contrario sit colligē-

Longè ali-
ter apud
Theodore-
tum de in-
carnatione
loquuntur.
Patres Di-
plo. 2.

dum (vt isti docēt) quòd assumpta hu-
manitate sua Christus, per gratiā ipsi-
us vnionis, siue eo ipso, quòd vnitus
sit homo τὸ λόγῳ, ad eam euectus sit
maiestatem, vt reali in ipsam carnem
diuinarum effusione atque participa-
tione proprietatum, omnipresentia
carnis suæ cælum & terram impleat,
atque omnia vbique coràm vt homo
cælesti modo gubernet. Nihil enim ho-
rum ex veritate carnis & naturæ assum-
ptæ est: nec habet eorū quicquam cū
nostra natura & carne, in qua in cæle-
stibus sedet, cōmune Christus: nec ita
refor-

Phili. 3.

reformaturus est corpus humilitatis nostræ, quum illud reddet conforme corpori claritatis suæ. Vbi igitur manet spes & consolatio, quâ in ascensione Christi, & sessione ipsius ad dexterâ Patris in cælo, repositam habemus, ut vbi videlicet caput nostrum est, & nos cum eo simus? Et qui Christum in carne nostra sedere fecit in cælestibus, quomodo simul excitauit nos, & sedere fecit in cælestibus in Christo, ut ostenderet eminentem opulentiam gratiæ suæ, in benignitate erga nos in Christo Iesu, ut eleganter de hoc scripsit Tertullianus, lib. de Resurrect. carnis, *Quæ admodum nobis (ait) arrabonem spiritus reliquit, ita & à nobis arrabonem carnis accepit, & vexit in cælum pignus totius summæ illuc quandoq; redigendæ. Securi igitur estote caro & sanguis, & surpassis & cælum & regnum Dei in Christo. Et Chrysostomus, quid ad hunc honorẽ cõparari potest? primitiæ nostri generis in tanta sublimitate sedent, & tanta gloria fruuntur. Nihil vilius fuit homine, nihil gloriosius homine factum est: pedes facti sunt caput, & in throno regio collocati sunt per primitias. Item, Aperuit cælum, & ex hostib. amicos fecit, eos dẽq;*

Sessio ad dexterã in nostra carne & natura,

Theo. dia. log. 1.

Ioan. 14.

Ephes. 1.

Ephes. 2.

Apud Theodo. in dia. log. 2.

in cælum introduxit, & ad dexteram Dei col-
locauit nostram naturam. Et Augustinus,
Quod ex nobis suscepit, in cælum leuauit, & ad
dexteram Patris collocauit, & fidei nostræ cer-
tum pignus dedit, quòd membra sunt ipsum se-
cutura. De cæto igitur capite fideliter sperent,
ad ipsum se posse peruenire, quem iam credunt
ad dexteram Patris sedere. Regnat homo su-
scipus à Christo, ad dexteram Patris sedens,
& ut sui regnum ab eo accipiant, vocat, inui-
tat & hortatur. Hæc autem vberrima cõ-
solatio, commentitio hoc maiestatis
modo penitus obscuratur. Quum e-
nim sita sit in vnitæte & communio-
ne, quam habent membra cum capite
suo, quia videlicet primitiæ carnis no-
stræ sunt, quas sibi vniuit, in quibus a-
scendit, & supra cælos eleuatus ad de-
xteram Patris, sedet Christus, in quo
(vt pulchrè admodum Cyrillus ait) o-
mnes nos sumus, certè nulla ad nos
spes & consolatio redundat, ex eius-
modi maiestuosa & deificata carne,
quæ toto genere dissimilis est nostræ,
& cuius nulla nobis cum Christo, vt
membrorum cum capite societas &
communio est. Nobis enim nihil est,
vt

Li. 1. de sym
 no. ad Cate
 ch. 1. c. 7.

Libr. 4. de
 19. abo. c. 7.

Aug. tra. 7.
 in Ioan.
 de de. Ago.
 Ch. 18. c. 1.
 16. Vigil.
 Martyr. li.
 4. Cypria.
 serm. de Re
 sur. Chri.
 11.

Li. 1. c. 16. li.
 10. cap. 38.
 in Ioan.

vt Athanasius ait, cum alieno commu-
 ne: &, vt Amphilotius Iconij Episco-
 pus apud Theodoretum de veritate Dial. 2.
 carnis Christi præclarè scribit, *Si aliud*
est corpus quod accepit, quid hoc ad meum,
quod salute indiget? Si carnem è calis deduxit,
quid ad meam carnem, quæ à terra sumpta est?
 Neque verò hoc oppono Vbiquistis,
 quasi istud quoque dogma velim eis
 impingere: sed pari ratione posse hoc
 illis objici, affirmo, Si in cælum ascen-
 sio, & ad dexteram Patris sessio est ta-
 lis manifestatio maiestatis, qua huma-
 nitas Christi, in forma Dei, omnipo-
 tens in sese effecta, & in diuinæ triadis
 consortium cooptata sit, & omnia v-
 bique substantiali præsentia sua im-
 pleat, sustentet & gubernet, eoq; mo-
 do personaliter Deus sit, & ab omni-
 bus distincta creaturis: quid hoc ad
 nostram carnem, quæ creatura est? cu-
 ius forma serui est? & quæ loci spacio
 atque occupatione est finita? Non
 huius profectò corporis membra, nec
 de carne & ossibus eius sumus, quæ ali-
 qua similitudine nostræ carnis, cum
 ea non sit ὁμοσιαια: nec formam & spe-
 ciem

Aug. li. 10.
 c. 6. de ciui.
 Dei, & ser-
 mo. 18. de
 ver. Apost.

ciem ipsius, nec extēsas membrorum partes habeat, nec quantitate molis suæ finiatur. Nō ita sanè de carne Christi, eiusq; ad dexteram sessione, pia docuit antiquitas. Cyrillus enim, Christum corpore suo à nobis absentem ad dexteram Patris sedere, Maiestate verò diuinitatis (id est, quatenus Deus est) semper adesse, & in sanctis suis per

Cyrrill. li. 6.
e. 14. & lib.
11. cap. 3. in
Ioan.

Aug. tract.
50. & 106.
& ut. in Io.
li. 2. ca. 7. ad
Catech. E.
pi ad Dard.
Humanitas
in forma
serui est ad
dexteram,
li. 3. cōt. Ma
xi. c. 16.

fidem habitare, scribit. Augustinus quoque humanitatem Christi, in forma serui, & nostræ proprietate naturæ, in cælum leuatā, & ad Patris dexteram collocatam vult intelligi, ideoq; inter corporalis & localis absentia argumenta, recenset hanc sessionem ad dexteram, constanterque asserit, Christum corporali absentia & discessione mundum reliquisse, & corporali presentia ad dexteram Patris iuisse, & ibi sedere, non hūc esse, opponens inter se hanc suscepti hominis absentiam, eiusque sessionem ad dexteram Patris in cælo, & spiritualement maiestatis suę presentiam, qua nobiscum manens in terra, nunquam recedit: quod ita credi vult secundum fidei regulam,

Præsentia
maiestatis,
& sessio ad
dexteram,
secundum
humanam
naturā op-
ponuntur.

lam, & sanam doctrinam. Idem de sessione ad dexteram per localē hanc à terra absentiam, sentit Fulgentius.

Aliud est itaque maiestate sua præsentem esse Christum, aliud secundum carnem sedere ad dexteram Patris, quia maiestatis præsentia, vt propria, ita communis est toti Trinitati, sicut solius Dei est, simul vniuersa implere, non est autem (vt ipsi somniant) quædam communicata humanæ naturæ

Li. 2. ad Tra-
simund.
Præsentia
Maiestatis.

proprietas. Etsi autem articulum de sessione Christi ad dexteram, non ita intelligi velit August. (& rectè) quasi Pater ei sedeat ad sinistrā, aut in Deo Patre sit latus dextrum & sinistrū, tamen disertè adfirmat, corpus Domini, quod de sepulchro excitatum, in cælum leuauit, non aliter quàm sub humana forma, specie & membris, cogitare nos, imò ita in cælo esse credere debere, sicut erat quando ascendit in cælum, & discipulis suis de veritate resurrectionis dubitantibus respondebat, Palpate & videte, quoniam spiritus carnem & ossa non habet. Idcirco etiā corpus Christi quod creditur,

Li. de Ago.
Christ. c. 26
Epi. 14. 6. &
222. ad Con-
sentium.

visi*

visibile esse dicit, sicut sese post resurrectionem ostendit, & post ascensionem, Paulo & Stephano. *Christus* (inquit) *manente inuisibili Dei forma, accepit visibilem hominis formam: in ea natus est, manducauit & bibit, dormiuit & occisus est in ea, & resurrexit in ea, & ascendit in caelum, & sedet ad dexteram Patris in ea.* Item, *Nisi corporaliter abiret* (id est, abiisset) *Christus, semper eius corpus carnaliter videremus* (id est, vidissemus) *& nunquam spiritualiter crederemus, id est, credidissemus.*

Talis modus non est substantia verae carnis in Verbo.

Ex his apparet, commentitium maiestatis modum, quo corpus & humana natura Christi, communi naturae specie seu forma, eiusque finibus non continetur, nec quale sit cogitari, aut animo concipi specifica aliqua ratione potest, sed per diuinę naturae effusas in se proprietates immensum, & ab omni quantitate partium & totius se paratum, atque totum ubiq; esse praedicatur, non esse veri corporis modum, cuius nulla membrorum distinctio, nec situs sit, aut habitudo, nec totum qualibet sua parte maius. Et tamen, qui tale Christi corpus, per modum maiestatis-

testatis & dexteræ Dei in pane Eucharistiæ præsens esse, & realiter exhiberi docent, videri volunt veri corporis in Cœna communicationem docere, parum certè memores eorum, quæ olim longè aliter, quum Occolampadium sibi oppugnandum sumpsissent, senserunt, docuerunt, & in publicum emisserunt. Etenim tunc credi satis erat, Christo ad dexteram Patris sedente & manente, Spiritu suo nobis eum, & gratia donorum suorum esse fidei nostræ præsentem.

Syngramma Theologorum Sueuiæ.

Cæterùm quàm omninò non sentiat Augustinus modum realis præsentie corporis Christi in Cœna petendū atque definiendum esse ex sessione ipsius ad dexteram, omnium liquidissimè intelligi potest ex sermone, quæ ea de re ad infantes seu ad populum habuit, *Potesse* (inquit) *animo cuiusque talis cogitatio oboriri, Dominus noster Iesus Christus nouimus quòd carnem ex Virgine sumpsit, & ut infans lactatus esse, in cruce mactatus, sepultus, tertio die resurrexit, & quo die in caluascendere voluit, illuc leuauit corpus suum, inde venturus ad iudicandos viuos & mortuos,*

Aug. sessione ad dexteram non intellexit de omni præsentia carnis.

Vide explicat. Bertrami, supra cap. 2.

Cur dicantur Sacramenta.

ibi modò sedet ad dexteram Patris. Quomodo ergo panis est corpus eius? Ista fratres, ideo Sacramenta vocantur, quia in illis aliud videtur, aliud intelligitur. Hic scio, ridebunt Vbi-quistæ, & vix sese continebunt, quò minus Augustinū grauiſſimè pro sua modestia criminètur, vt qui officiū doctòris in Ecclesia gerēs, inter catechumenos ablegari mereatur, vt ipsemet discat priò, Quòd sessio Christi ad dexterā Patris, sit oīprēsentia carnis & humanæ naturæ ipsius, per modū maiestatis, ipsiusq; dexterę in omnibus, & extra omnia, tantū abesse, vt inde efficiatur corpore suo in pane Coenæ præsens esse non posse, vt etiam ante & extra Coenæ vsum vbique & in omni creatura corporaliter præsens esse inde sic concludatur. Verùm quis potius isti cōmēto, quàm Augustino, totiq; Ecclesiæ assentiri malit?

Lib. 4. dist.
10. vbi Gabriel Biel.

Tolerabiliores quidem certè videtur hac in parte Scholastici, qui erſi multa pro tuenda & explicanda trās- substantiatione sua, de natura corporis glorificati, de quantitate & partium corporis extensione, æqualitate & in-

& inæqualitate loci & corporis locati, ad inuestigandum existētiæ modum, quo corpus Christi habens eam in Eucharistia quantitatem, qua est in cælo, non tamen per eam sit quantum, vt est in Sacramento, subtiliter & tamē frustra comminiscuntur: nec tamen extra Eucharistiæ causam omninò cōcedunt, secundum articulos fidei de ascensione in cælum, & sessione ad dexteram Patris, Christum corpore & humana natura sua localiter in cælo, eiusque præsentiam alibi quàm in cælis credendam non esse. Ac de ascensione quidem in cælum scribit Thomas, vtile esse & expedire fidelibus tribus potissimū ex causis, subtractam esse hinc in cælum corporalem Christi præsentiam, remanente tamen spirituali præsentia diuinitatis. *Hæc autē ascensio (ait) quatenus designat conditionem ascendētis, cōpetit Christo secundum humanā naturam, quæ continetur loco & motui subijcitur: quatenus verò ascensio causam ipsius designat, illa est ex virtute diuina nature, & hoc sensu cōpetit diuine nature.* Eadem est omnium veterum sententia. Gregorius Nissenus apud Theo-

Thomas
Aquinas.

Quæst. 57.
art. 2.

Dial. 2.

Theodoretum ascensionem appellat localem migrationem. Qui enim dixit, Vado ad Patrem, nihil omnium rerum extra sese habet, & tamen mouetur, & locum mutat. Et Cyprianus,

Cyprianus,
vel Rufinus
in exposit.
symboli.

Ascensio lo-
calis migra-
tio.

Ascendit ad calos, non vbi verbum Deus antea non fuerat (quippe qui erat semper in celo) sed vbi Verbum caro factum, antea non sedebat. Et Athanasius apud Vigilium, Quomodo ait, Vado ad Patrem, cum quo semper erat, & à quo nunquam recesserat, (eius est enim ire & venire, qui aliquibus locorum terminis circumscribitur, & eum, in quo erat, deserere locum, vt ad alium, vbi non erat, veniat) nisi quia vt iq. de illo, quem assumpserat, homine loquebatur? Et Damascenus ait, Ascendere (inquit) in celum, & è celo descensurum esse, circumscripti corporis actiones sunt. Et

Serm. 140.
feria. 2. Pa-
scha.

Augustinus, Ideò Dominus noster absentauit se corpore ab omni Ecclesia, & ascendit in celum, vt fides edificetur. Quàm probè igitur veteris Ecclesie doctrinam & consensum in articulis fidei retinent illi, qui ab ascensione probare nituntur

Fulgens. li. 2.
ad Trasi-
mund.
Theo. dial.

vniuersalem humanæ nature Christi in omni loco & qualibet creatura presentiam, quum è contrario Patres pas-
sim

sim ipsius veritatem & localem circū-
 scriptionem ab ascensione probent?
 Ut enim ascensio Christi in carne, no-
 stræ ascensionis pign^r est, quasi in no-
 stræ carne facta, ita genere suo eadem
 est cū nostra. Non est igitur inuisibilis
 disparitio & illocalis omnipræsentia.

De sessione verò ad dexteram Pa-
 tris ex Augustini sentētia definit Tho-
 mas, per dexteram intelligi æternam
 diuinitatis gloriam & beatitudinem
 summam cum regia & iudiciaria po-
 testate: ad hanc dexteram aliter dici
 sedere Christum secundum diuinam
 naturam, quatenus est in æqualitate
 Patris ab æterno: aliter secundum na-
 turam assumptam, qua in longè abū-
 dantiori beatitudine, & excellenti
 possessione diuinorum & paternorū
 bonorum, præ cæteris omnibus crea-
 turis est collocatus: aliter deniq; secū-
 dum gratiā vnionis, qua sicut homo
 assumptus est vnigenitus Filius Dei,
 sic sedere dicitur ad dexteram Patris,
 vt hoc intelligatur non de conditio-
 ne & proprietate naturæ humanæ,
 sed de vnitate suppositi vel personæ.

2. Cyril. lib.
 10. thes. c. 24
 Aug. tract.
 111. in Ioan.
 & serm. 61.
 de Verb. Do-
 mini.
 Quest. 58.
 art. 2. & 3. &
 4. Aug. con-
 tra serm. Ar-
 ria. ca. 12. &
 de symb. ad
 Carechumē
 li. 2. & 3. c. 7.
 Basil. de Spi-
 rit. sancto.

I.

Sententia
 Scholastico-
 rum de sessio-
 ne Christi
 ad dexterā
 Patris.

III.

Sessio ad de-
 xteram per
 gratiā vni-
 onis.

Hæc rectè & catholicè Thomas, quæ
falsò ab Vbiquistis vt Nestoriana &
Cingliana condemnantur.

Iac. And. in
protoc. Hei.
241. fol.

Christ⁹ nō
sedet ad par
tem dexteræ
in cælo.

Aug. Epist.
ad Dardan.
& lib. 10. de
Ciuit. Dei
cap. 4.

Li. 2. de inc.
Verbi ca. 9.
Fulg. lib. 2.
ad Trasi.
Contra E.
pist. Mani.
cap. 15.

Sed & illa quorundam valdè inanis
argumentatio est: Nisi Christus per
sessionem ad dexteram Dei Patris, se-
cundum humanitatem vbique sit seu
omnipræsens, sed in cælo tantùm, cō-
sequitur, quòd ad partem quoq; de-
xteræ Dei tantùm in cælo, & non ad
integram dexteram sedere dicendus
sit: quasi verò dextera Dei, vt ab ijs
maiestate & potentia definitur, non
vbiquè sit tota, & in qualibet cæli &
terræ, & quicquid vsquam est, parte
tota, sed per quælibet spacia locorum
extensa, vt lux & aer. Alioqui enim
cur non eadem quoque ratione dice-
mus, per partes diuisam esse in creatu-
ris diuinitatis essētiā, aut ipsius in san-
ctis inhabitationē, si pars dextere Dei
tātū est in cælis, ibiq; nō nisi ad partē
dexteræ sedere dici possit Christus ho-
mo? Augustin⁹ Filiū Dei, in corpore
suo totum, & etiam extra corporis
sui templum, vbique fuisse totum ad-
firmat, nec tamen inde sequi, quòd a-
liqua

liqua pars Filij Dei fuerit in Christo, reliqua pars alibi aut vbi que: quòd sentire ait illos qui naturam substantiæ diuinæ, incorporeæ & inuisibilis ignorant. Non igitur rectius inferri ex hac stolidæ argumentatione potest, Christum secundum humanitatem in cælo, ad dexteræ Dei Patris partem sedere, quàm si dicas, dexteræ Dei partem tantùm esse in cælo.

August. ad
Dardanum.

Cæterùm cur dextera & maiestas Dei, præcipuè in cælis esse dicatur, nõ ita quidem intelligitur, quasi ibi loco sit inclusa, sed creaturarum & nostri respectu tantùm, quia videlicet Angelis & hominibus agnitio, gloria & præsentia ipsius ibi maximè est conspicua, & voluntas eius ibi perfecta obedientia impletur, Sic Ignatius cælum appellat sedem dexteræ Dei.

Hinc sessio
ad dexterã
in cælis.

Cæli sedes
dexteræ Dei.

Non minus hallucinantur & illi qui sic argumentantur: Dextera Dei non est locus, nec loco finita aut circumscripta, ergo humanitas Christi per sessionem ad dexteram non est localis nec finita. Cur enim eadem ratione non sequeretur, Sicut dextera Dei

est inuisibilis & incorporea, sic quoque
 humanitatem Christi in ipsa ad dexte-
 ram sessione visibilem & corpoream
 esse desisse? Quomodo igitur à Ste-
 phano visus fuit stans à dextris Dei?
 aut quum rediturus est, quemadmo-
 dum cum viderunt euntem Apostoli,
 quomodo eum videbunt qui ipsum

Aug. tract. 22. in Ioan. in eadem carnis, hoc est visibilis serui

forma, Christum ad dexteram sedere
 tradit. Proinde falsissima est hæc quæ

ad dexteram: argumentum huic inest, consequentiæ
 ratio, nempe, Illud quod est seu sedet

ad dexteram, eiusdem cum ipsa dexte-
 ra seu sessione ad dexteram naturæ &

conditionis esse, Ipsum quidem sede-
 re ad dexteram, rectè inferri posset,

non esse corpoream locationem, aut
 rem locali circumscriptione finitam,

sicut nec ipsa dextera talis est. At mi-
 nimè propterea efficitur, sicut hæc

sessio ad dexteram est cælestis & diui-
 na quædam gloria & maiestas, ita quo-

que humanitatem Christi, cui hæc cõ-
 petit veritate substantiæ suæ, infinitâ,

incorpoream & illocalem esse oportere.

Alia est ra-
 tio sessionis

ad dexteram:

alia huma-
 nitatis Chri-

sti, cui hæc

hæc compa-
 rit.

Dextera Dei
 non est lo-
 cus.

tere. Itaque constare iam omnibus opinor, qua fronte & ingenuitate, veteris & primitiuæ Ecclesiæ consensu & authoritate, realē se corporis Christi præsentiam docere iactitant, qui hac, ab Ubiquitate dexteræ & sessionis ad dexteram Dei, planè noua, & cum ipso authore recenter nata, ratione vtuntur, Nestoriū certè in personæ distractione, Eutychem verò in idiomatum reali communicatione ab inferis reuocantes, ac proinde fidei Christianæ basim pro viribus labefactantes.

Falsò se antiquitatis cōsensu iuuāt, qui ab omni antiquitate dissentiūt.

NE CHARTA SVPERESSET
pauca hæc ex Ioannis Damasceni de Orth. fide addenda duximus, De modo anridosæ & alternatione.

CAPVT III.

QVOD aliud sit substantia, & aliud hypostasis, sæpissimè dicere solemus: & quòd substantia communem & continuam earum

quæ eiusdem speciei sunt hypostase-
 on, designat speciem, vt Deus homo:
 hypostasis autem indiuiduum osten-
 dit, ceu Patrem, Filium, Spiritum san-
 ctum, Petrum, Paulum. Sciendum igi-
 tur quòd deitatis & humanitatis no-
 men substantiarum, id est, naturarum
 est representatiuum: at Deus & ho-
 mo & de vna natura ordinatur, quem
 admodum quum dicimus, Deus est
 incomprehensibilis substantia, & vnus
 est Deus: sumitur etiam & de hyposta-
 sibus, vt particulariori suscipiente v-
 niuersalioris nomen, ceu quum dicit
 Scriptura: Propterea vnxit te Deus,
 Deus tuus. Ecce enim Patrem & Fili-
 um ostendit. Et vt quum dicitur, Erat
 homo quidam in terra Ausitide, nam
 Iob solum ostendit. In domino igitur
 nostro Iesu Christo quia duas naturas
 agnoscimus, & vnâ hypostasin ex v-
 traque compositam, quando naturas
 respicimus, deitatem humanitatem-
 que vocamus. At verò quando ex na-
 turis coniunctam hypostasin, quan-
 doque ex vtrisque simul Christum no-
 minamus, & Deum & hominem se-
 cundum

eundem idem, & Deum incarnatum,
 quandoque verò ex vna partium, id
 est naturarum, Deum solum, & Filiū
 Dei, & hominem solum, & Filium ho-
 minis. Et quandoque ex sublimibus
 solis, quandoque ex solis hominibus.
 Nam vnus est, & hoc & illud similiter
 existens: hoc quidem semper existēs
 causaliter ex Patre: illud verò posteri-
 us homo factus, ob miserationem &
 amorem hominum. Diuinitatem igitur
 dicentes, non de illa nominamus
 ea quæ humanitatis sunt propria: nō
 enim dicimus deitatem aut passibilē,
 aut creatam. Neque de carne, id est,
 humanitate, prædicamus ea quæ dei-
 tatis sunt propria: nam neque dicim⁹
 carnem, id est, humanitatem increa-
 tam. At verò de hypostasi, siue ex v-
 traq; siue ex vna naturarum pro-
 nominamus, vtriusque naturarum pro-
 pria illi adijcimus. Nam Christus hoc
 quidem est quod vtrumque simul &
 Deus & homo dicitur, & creatus, & in-
 creatus, & passibilis, & impassibilis. Et
 quando ex vna naturarum Filius Dei,
 & Deus nominatur, suscipit consustē-
 tates

tatæ naturæ, id est carnis propria, Deus passibilis nominatus, & Dominus gloria crucifixus, non secundum quod Deus, sed secundum quod homo idem est. Et quando dicitur Homo, & Filius hominis, suscipit diuinæ substantiæ propria, & glorificationes, puerulus ante secula, & homo sine principio, non secundum quod puer & homo, sed secundum quod Deus (qui est ante secula) factus est in nouissimis puer paruulus. Et iste modus est alternationis, alternatæque attributionis vtriusque naturæ, alterutri propria vicissim reddentis propter hypostaseos indentitatem, & ipsarum in inuicem immanentiam ac inhesionem. Secundum hoc possimus dicere de Christo, Hic Deus noster in terra visus est, & hominibus conuersatus est, & homo iste increatus est, impassibilis & incircumscriptus.

A 17802.17

00069147406